DZIŚ › PORADNIK O SYSTEMIE KAUCYJNYM

JAKIE ZMIANY SZYKUJĄ SIĘ W SYSTEMIE KAUCYJNYM? | DODATEK SPECJALNY

GAZETA wyborcza
wyborcza.pl
NIE MA WOLNOŚCI BEZ SOLIDARNOŚCI

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktor prowadzący Piotr Rozpara | Cena gazety 11,99 zł (w tym 8% VAT) | nr 66.11165, 1

Nakład 87 tys. + 317 tys. prenumerat cyfrowych

Temat dnia

DZIECIOM NIE CHCE SIĘ ĆWICZYĆ

▸4-5

FOT. SHUTTERSTOCK

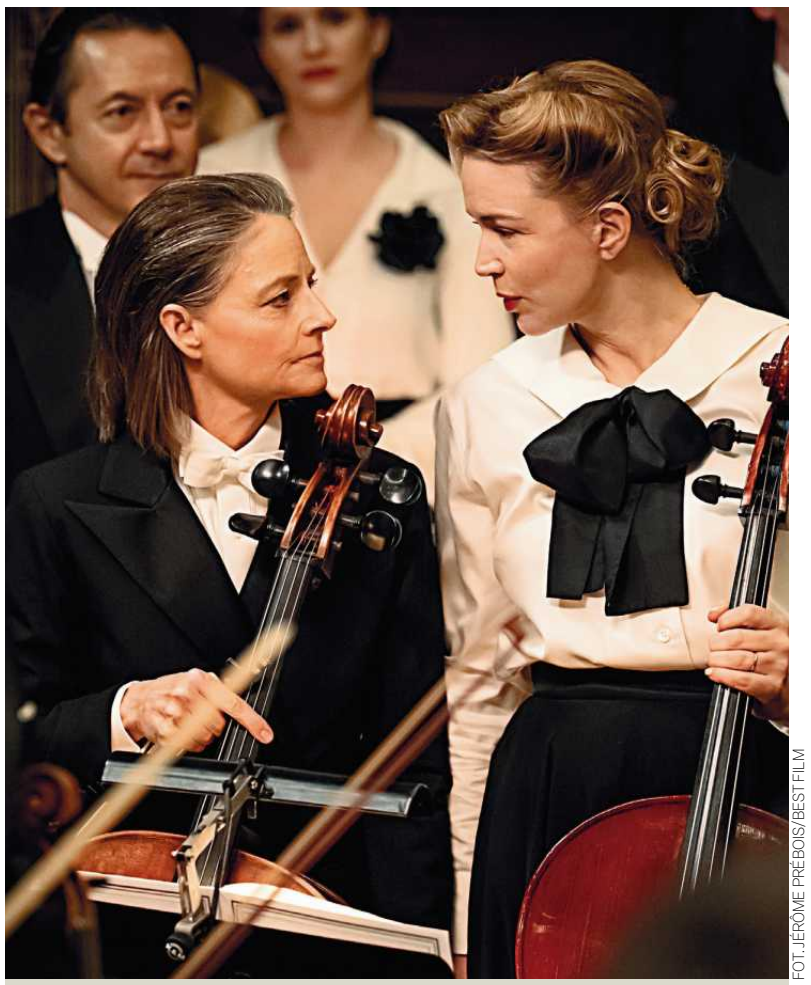

FOT. JÉRÔME PRÉBOIS/BEST FILM

Kultura

POLSKA JEST KRAINĄ KINA

– Te filmy pokazują, jak wspaniałe i ciekawe mogą być bohaterki po 40. roku życia – mówi „Wyborczej" Rebecca Zlotowski, reżyserka „Ostatniej sesji w Paryżu", która dziś wchodzi do kin. Ojciec Zlotowski urodził się w Gdańsku, tam spędziła dzieciństwo ▸ 16-17
Na zdjęciu: Jodie Foster i Virginie Efira, czyli Lilian i Paula w filmie „Ostatnia sesja w Paryżu"

Gazowe „oko za oko"

Energetyczny kryzys u bram

Ceny gazu w Europie o jedną trzecią w górę. To skutek wzajemnych bombardowań na Półwyspie Arabskim. Do wysokich rachunków za tankowanie aut mogą dojść słone za prąd.

Andrzej Kublik

Wizja kolejnego kryzysu energetycznego może się stać głównym tematem rozpoczętego wczoraj w Brukseli szczytu przywódców państw Unii Europejskiej. Tuż przed inauguracją obrad możliwość takich problemów objawiła się w notowaniach na gazowych rynkach Europy.

Wczoraj rano na holenderskim parkiecie TTF, największej giełdzie gazu w Europie, cena surowca w bezpośrednich dostawach podskoczyła o ponad 30 proc. – do 72 euro za 1 MWh. To najwyższe ceny od pierwszej zimy po inwazji Rosji na Ukrainę. Wówczas Moskwa zakręcała Europie kurki z gazem, by wywołać kryzys energetyczny i zmusić ją do rezygnacji ze wspierania Ukrainy.

Teraz wzrostem cen świat zareagował na rozkręcające się na zasadzie „oko za oko" starcie na Bliskim Wschodzie.

Uderzenia po gazie

W środę wieczorem Izrael zaatakował podmorskie złoża Południowy Pars, z których pochodzi ok. 80 proc. gazu zużywanego w Iranie. To część największych na świecie pól gazowych, które to państwo dzieli z Katarem. I w odwecie za izraelski atak Iran rakietą balistyczną uderzył w największe na świecie katarskie zakłady wytwarzania skroplonego gazu LNG, dokonując w nich „poważnych zniszczeń" – jak ogłosiła firma Qatar Energy. Już dwa tygodnie temu wstrzymała ona produkcję LNG po ataku irańskich dronów, ale teraz przerwa w produkcji może się znacznie przeciągnąć. A to oznacza globalny deficyt gazu, bo z Kataru pochodziło 20 proc. LNG sprzedawanego na świecie. Dlatego wzrosły ceny i w Europie, mimo że większość gazu Katar eksportował do Azji.

Oliwy do ognia dolał prezydent Donald Trump. Stwierdził, że Stany Zjednoczone nie były uprzedzone o ataku Izraela na gazowe złoża Iranu, i zażądał od Izraela, by powstrzymał się od takich uderzeń. Ale jednocześnie zagroził, że jeśli Teheran będzie nadal atakować Katar, to USA „wysadzą w powietrze całe pole gazowe South Pars z siłą i mocą, jakiej Iran nigdy wcześniej nie widział ani nie był świadkiem".

Po oświadczeniu Trumpa panika nieco ustąpiła. Przed południem 1 MWh gazu na TTF kosztowała już „tylko" 64 euro. Ale to nadal wzrost ceny z dnia na dzień o ponad 17 proc.

Skokowy wzrost cen gazu jest wielkim wyzwaniem dla Europy. Bo to rzutuje na ceny energii elektrycznej w UE. Głównie z gazu wytwarza się prąd, gdy na przykład z powodu słabego wiatru produkują go za mało elektrownie wiatrowe.

Zapowiedź podwyżek

Sytuację, w której znalazła się UE, doskonale opisał europejski dyplomata w rozmowie z BBC. – Zamiast skupić się na bardzo potrzebnych długoterminowych planach – na tym, jak uczynić Europę bardziej konkurencyjną w tym coraz bardziej niestabilnym świecie – [europejscy] premierzy i prezydenci panikują teraz z powodu cen [energii], martwią się o rozgniewanych wyborców i szukają krótkoterminowych rozwiązań – powiedział.

I dodał: – To podobnie jak w kryzysie po pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę. Inny konflikt, ale te same podziały w Europie, te same dylematy energetyczne. Nie możemy dalej tkwić w tym kole. Coś musi się zmienić.

Eskalacja starć zbrojnych na Bliskim Wschodzie winduje też ceny ropy naftowej. Już w środę nocą na giełdzie w Londynie europejska ropa naftowa Brent kosztowała 107,4 dol. za baryłkę, czyli o ponad 7 proc. Wczoraj przed południem za baryłkę Brent trzeba było zapłacić już 114,3 dol., a rano – blisko 119 dol.

To zapowiada kolejną falę podwyżek cen na stacjach paliw. ● ▸ 13

Wydaje Wyborcza Sp. z o. o.
nr indeksu 348198

ISSN 0860-908X
9 770860 908150 12>

1 RP

Opinie

Nikt nie jest odporny na dezinformację

▸ 14-15

eprasa.pl 540bad1eed

Bartosz T. Wieliński

Nie można ustępować

Najbliższy czas w polskiej polityce upłynie nam pod znakiem udowadniania Karolowi Nawrockiemu, że nie jest królem Polski i że seryjne wetowanie ustaw niesie ze sobą poważne konsekwencje. Tak należy rozumieć decyzję marszałka Włodzimierza Czarzastego o pozostawieniu prezydenckiego projektu ustawy o tzw. SAFE 0 proc. w sejmowej zamrażarce.

Logika personelu Pałacu Prezydenckiego jest taka, że skoro w wyborach na Karola Nawrockiego głosowało ponad 10 mln ludzi (niestety, dokładnej liczby ciągle nie znamy), to z racji bardzo silnej społecznej legitymacji powinien mieć w polskiej polityce ostatnie słowo w każdej sprawie. A Sejm i rząd powinny bez szemrania wykonywać jego wolę. Takiej sytuacji nie przewiduje jednak polska konstytucja, której autorzy i tak byli dla prezydenckiego urzędu szczodrzy, wyposażając go w prawo weta. Nawrocki próbuje konstytucję omijać, a przy okazji szkodzi Polsce.

Spójrzmy na toczący się od początku jego kadencji spór o ambasadorów. Mimo bezpośrednich rozmów z szefem MSZ Radosławem Sikorskim i osobistych zobowiązań prezydent nie powołał żadnego nowego ambasadora ani nie odwołał żadnego starego. W kluczowych stolicach Polskę reprezentują kierownicy placówek w randze chargé d'affaires. Niby można z tym żyć, ale brak ambasadora nie wygląda dobrze i Polsce nie służy, skuteczną dyplomacją rządzą wszak konwenanse. Nawrockiego to nie obchodzi.

Karol Nawrocki od początku nie kryje, że jego celem jest obalenie rządu

Prezydent dalej nie podpisał też awansów na pierwsze stopnie oficerskie dla przeszło setki funkcjonariuszy służb specjalnych. Odmawia nominacji sędziowskich i profesorskich, odmawia nawet przyznania jubileuszowych odznaczeń. Wkrótce czeka nas odmowa przyjęcia ślubowania – do czego prezydent jest zobowiązany – od legalnie wybranych sędziów Trybunału Konstytucyjnego.

Do tego na potęgę wetuje ustawy. Lech Wałęsa w ciągu pięcioletniej prezydentury po weto sięgnął 27 razy. Nawrocki w ciągu niespełna ośmiu miesięcy zrobił to 28 razy. I uważa, że może jeszcze więcej.

Nawrocki od początku nie kryje, że jego celem jest obalenie rządu i utorowanie drogi skrajnie prawicowej większości sejmowej. Taka destruktywna postawa prezydenta jest sprzeczna z duchem obowiązującej konstytucji. Takiemu prezydentowi nie można ustępować. Trzeba stawiać mu czoła i, mówiąc znanym Nawrockiemu językiem bokserskim, odpowiadać na ciosy. Skoro wetuje przyjęte przez Sejm ustawy, niech jego projekty ustaw lądują w sejmowej zamrażarce. Nawrockiemu też można powiedzieć: „Nie mamy pańskiego płaszcza i co nam pan zrobi".

Nawrocki zrealizuje swój polityczny plany tylko wtedy, gdy jego obozowi uda się zastraszyć demokratów. Jeśli będą – tak jak do tej pory – podejmować walkę, jeśli będą obchodzić jego weta, szybko się okaże, że prezydent nie ma politycznej sprawczości. A wtedy jego personelowi zostanie tylko pisanie długich postów na platformach społecznościowych. ●

Andrzej rysuje

Kuba
„Maluch" na węgiel drzewny sposobem na kryzys

FOT. REUTERS/NORLYS PÉREZ

Kubańczyk Juan Carlos Pino oraz polski Fiat 126p bohaterami reportażu Agencji Reutera. 56-letni mechanik z miasteczka Aquacate przerobił „malucha" (rocznik 1980) z wersji benzynowej na napędzaną węglem drzewnym. Nie chodzi nawet o oszczędności, ale przede wszystkim o gigantyczne problemy z dostępnością paliwa, jakie od kilku tygodni dotykają Kubę.

Liczba dnia

135

TYSIĘCY

Usunięcia tylu utworów wygenerowanych przez AI zażądało od platform streamingowych Sony Music. Jak informuje BBC, podszywano się w nich m.in. pod Beyoncé, Queen i Harry'ego Stylesa.

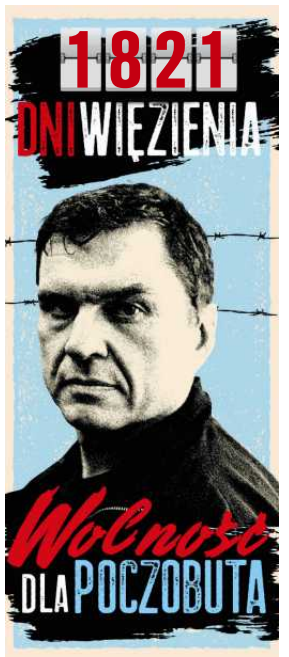

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426194

Z głębokim smutkiem przyjęliśmy wiadomość

o śmierci

Ś.P.
Tadeusza Ceglarza

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia

składają

Arturowi, Rodzinie i Bliskim

Zarząd oraz Pracownicy firmy ROBYG

ODESZLI.pl
STWÓRZ MIEJSCE PAMIĘCI
Dziel się wspomnieniami o bliskich, których już z nami nie ma

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Manowska recenzuje orzeczenia

Małgorzata Manowska została zobowiązana do zwołania pełnego składu Trybunału Stanu do 4 kwietnia. Uznała to za niedopuszczalne.

ROZMOWA Z
PRZEMYSŁAWEM ROSATIM
członkiem Trybunału Stanu

EWA IVANOVA: 11 marca trzyosobowy skład TS pod pana przewodnictwem – przy okazji rozpoznawania wniosku o wyłączenie sędziego od sprawy Macieja Świrskiego, byłego szefa KRRiT – zdecydował się na skierowanie pytań prawnych do pełnego składu TS. Dotyczą zarządzenia przewodniczącej Małgorzaty Manowskiej w sprawie wyznaczania składów oraz zakresu stosowania procedury karnej przed TS. Nałożono przy tym na nią obowiązek zwołania pełnego składu do 4 kwietnia. W odpowiedzi przewodnicząca opublikowała oświadczenie. W dużym skrócie: recenzuje orzeczenie TS i uznaje, że niedopuszczalne jest wydawanie jej poleceń przez skład. Czy taka reakcja mieści się granicach prawa?

PRZEMYSŁAW ROSATI: Pojawienie się tego oświadczenia jest sytuacją nieprawdopodobną, wręcz skandaliczną. Takie wypowiedzi nie mają absolutnie żadnej podstawy prawnej. Komentowanie przez przewodniczącą orzeczenia wydanego przez Trybunał nie mieści się w zakresie jej kompetencji. To także niedopuszczalna praktyka ingerowania w działalność składu orzekającego.

Przypomnę, że w tej sprawie Trybunał działał jako sąd. Rolą przewodniczącego nie jest recenzowanie działalności orzeczniczej. To tak, jakby prezes sądu komentował orzeczenia w nim wydawane. Rolą przewodniczącej jest czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem Trybunału i autorytetem instytucji. Tego rodzaju oświadczenia podważają standardy bezstronności i powściągliwości, które są fundamentem każdego sądu, w tym również Trybunału Stanu.

Do tego Małgorzata Manowska zademonstrowała w swym oświadczeniu oczywisty brak znajomości procedury. Ustawa o Trybunale Stanu, w zakresie w niej nieuregulowanym, odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów procedury karnej. Ze stanowiska przewodniczącej wynika, że według niej przepisy te stosuje się wprost. Rozumiem, że Małgorzata Manowska nie jest karnistką, natomiast jeżeli nie czuje się pewnie w tym obszarze, to nie powinna się na ten temat wypowiadać.

A w jakim trybie zostało przedstawione publicznie stanowisko przewodniczącej TS?

– Bez żadnego trybu. Postanowienie Trybunał Stanu jest wykonalne i niezaskarżalne. A pani Manowska, zamiast zajmować się komentowaniem orzeczenia, powinna przystąpić do jego wykonania. Na dziś obciąża ją obowiązek niezwłocznego zwołania pełnego składu Trybunału, najpóźniej do 4 kwietnia.

Przewodnicząca Trybunału Stanu dowodzi m.in., że zobowiązanie jej do zwołania pełnego składu na podstawie przepisów dotyczących pomocy prawnej jest niedopuszczalne. Inaczej mówiąc, zarzuca, że TS sięgnął po przepisy, które nie mogą mieć zastosowania.

– Jeszcze raz przypomnę ustawę o Trybunale Stanu. Art. 18 ust. 2 stanowi: „W postępowaniu przed Trybunałem Stanu stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego, chyba że niniejsza ustawa stanowi inaczej". Dlatego byliśmy uprawnieni do tego, aby sięgnąć do przepisów procedury karnej, w tym do art. 15 kpk dotyczącego pomocy prawnej, i zastosować go odpowiednio. Trybunał Stanu ma prawo zobowiązać daną osobę do podjęcia czynności, zwłaszcza gdy dana osoba powinna podejmować ją z urzędu, ale istnieje ryzyko, że nie wypełni obowiązku.

Czy to ryzyko ma związek z tym, że przewodnicząca Trybunału Stanu, wbrew ciążącemu na niej obowiązkowi, od blisko dwóch lat nie zwołuje pełnego składu TS? A Prokuratura Krajowa chce jej postawić za to zarzuty karne.

– Ta zaszłość historyczna została przez Trybunał Stanu wzięta pod uwagę. Gdyby nie obstrukcja po stronie przewodniczącej i ignorowanie obowiązku zwołania pełnego składu, nie trzeba byłoby sięgać po takie rozwiązania. Trybunał, dysponując narzędziami procesowymi, sięgnął po te, które zapewniają mu skuteczne działanie, są adekwatne, proporcjonalne i niezbędne w danej sprawie. Pani Manowska może się z tą decyzją zgadzać albo nie, ale ma obowiązek wykonać wydane postanowienie.

Przewodnicząca TS twierdzi, że zwołanie pełnego składu do rozpoznania pytań prawnych wymaga „z natury rzeczy czasu". I narzeka, że trzeba dokonać wielu czynności: wyznaczyć sprawozdawcę, przygotować projekt rozstrzygnięcia oraz zasadnicze tezy do dyskusji. Podaje przykład sprawy przed TS, w której zagadnienie prawne dotyczące przedawnienia rozpoznano po dwóch latach. Dodaje: „Taki sam standard zamierzam zachować również obecnie". Podkreśla także, iż oczekiwanie, że zagadnienie tej rangi zostanie rozpoznane w terminie półtora miesiąca, „można byłoby uznać za przejaw naiwności, gdyby nie to, że całokształt okoliczności wskazuje, iż chodzi raczej o działanie o wyraźnie politycznym podłożu". Państwa orzeczenie ma charakter polityczny?

– Rozumiem, że pani Manowska mierzy innych własną miarą.

Gdyby nie obstrukcja po stronie przewodniczącej i ignorowanie obowiązku zwołania pełnego składu, nie trzeba byłoby sięgać po takie rozwiązania

Zdaniem Trybunału Stanu półtora miesiąca to czas wystarczający na zwołanie i zorganizowanie posiedzenia pełnego składu. To także wystarczający czas dla każdego członka TS na przemyślenie przedstawionych przez nas zagadnień prawnych. Większość z nich odnosi się do oceny wydanego przez panią Manowską zarządzenia. Dla prawników nie jest to bardzo złożone zagadnienie.

Przyznam także, że nie bardzo rozumiem, w jaki sposób pani Manowska chce przygotowywać projekty przyszłego rozstrzygnięcia bez zwołania pełnego składu. Przecież konieczne jest poznanie stanowisk wszystkich członków, być może nawet 19 sędziów TS, wtedy wyklaruje się kierunek rozstrzygnięcia. Natomiast w oświadczeniu sugeruje się, że ktoś przyjdzie na posiedzenie pełnego składu z jakimś gotowcem. Dla mnie to absolutnie nieakceptowalne. To naruszanie niezależności Trybunału Stanu i niezawisłości każdego członka.

Uważam także, że okoliczności wymagają niezwłocznego działania. Pan Świrski ma prawo do rozpatrzenia jego sprawy w rozsądnym terminie. Jeżeli pani Manowska sugeruje, że są nim dwa lata oczekiwania na rozstrzygnięcie zagadnień prawnych, to chyba mamy do czynienia z jednym wielkim nieporozumieniem. To byłaby obstrukcja.

Czy niezwołanie w terminie określonym w państwa postanowieniu pełnego składu narusza prawo do sądu Macieja Świrskiego?

– Każda zwłoka w rozpoznaniu sprawy, która będzie leżała po stronie przewodniczącego czy też innej osoby wchodzącej w skład Trybunału, może stanowić naruszenie prawa do rozpoznania sprawy w rozsądnym terminie. Każdy, przeciwko komu toczy się postępowanie o charakterze represyjnym, a taki charakter ma sprawa dotycząca odpowiedzialności konstytucyjnej, ma prawo do niezwłocznego rozstrzygnięcia jego sprawy. A z drugiej strony pociąganie do odpowiedzialności konstytucyjnej nie może być mechanizmem iluzorycznym. Organy państwa muszą działać sprawnie.

Czy po lekturze oświadczenia przewodniczącej ma pan pewność, że Małgorzata Manowska wykona obowiązek nałożony na nią orzeczeniem Trybunału Stanu?

– Spokojnie czekam na zwołanie pełnego składu. Termin został zakreślony, czas biegnie.

Trybunał Stanu zastrzegł, że niewykonanie obowiązku może spowodować nałożenie na przewodniczącą TS kary porządkowej. Jaka może być jej wysokość?

– Do 3 tys. zł.

Niewiele.

– Jeśli będzie potrzeba, Trybunał będzie w tej sprawie rozważał dalsze kroki, o ile nałożony obowiązek nie zostanie wykonany.

Jakie dalsze kroki?

– To zależy od decyzji Trybunału. ●

Rozmawiała Ewa Ivanova

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34414013

JUTRO W „WYBORCZEJ"

Wydanie sobotnie „Wyborczej" możesz kupić
OD SOBOTY DO CZWARTKU!
Szukaj w punkcie sprzedaży prasy.

NAJNIEBEZPIECZNIEJSI I NAJBOGATSI W IRANIE
W ich lokalach Iranka może zdjąć chustę i wypić drinka. Kim są Strażnicy Rewolucji, którzy zepsuli plan Trumpa?

ZUZANNA STAŃSKA
Superbohaterka Roku 2025 Wysokich Obcasów

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Kondycja fizyczna dzieci

Polska bezradnych rodziców

Co jest nie tak z naszymi dziećmi, że nie chce im się ćwiczyć, gdy w tym czasie rówieśnicy w Skandynawii robią dziesiąty kilometr na nartach?

FOT. GRZEGORZ DĄBROWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

ROZMOWA Z
MICHAŁEM LENARTOWICZEM
socjologiem sportu z AWF Warszawa, prezydentem Europejskiego Stowarzyszenia Socjologii Sportu

RADOSŁAW LENIARSKI, DARIUSZ WOŁOWSKI: Co jest z polskimi dziećmi, że tak bardzo boją się sportu?

MICHAŁ LENARTOWICZ: Z nimi nic. Nie da się tego wyjaśnić jednym zdaniem, choć właśnie tego pewnie wszyscy byśmy chcieli. Niech punktem wyjścia do tej odpowiedzi będą badania, które od 2021 roku robimy z innymi AWF-ami. Niepokój o kondycję dzieci i młodzieży w pandemii COVID-19 sprawił, że rząd zwrócił się do nas z pytaniem, czy moglibyśmy przyjrzeć się sytuacji. Czując, że faktycznie dzieje się coś złego, zespoły z AWF-ów sięgnęły po wyniki dawnych badań sprawności fizycznej polskich dzieci, które przez lata prowadził m.in. profesor Ryszard Przewęda, a po nim kolejne pokolenie badaczy. Już porównanie wyników badań z 2021 r. z wynikami z 2011 r. pokazało, że sprawność fizyczna polskich uczniów w badaniu z roku 2021 jest wyraźnie niższa. Wstępna interpretacja była taka, że za zapaść sprawnościową odpowiada pandemia.

Chce pan powiedzieć, że to jednak nie pandemia jest winna, albo że nie tylko ona?

– No właśnie, nie tylko ona była problemem. Zakończyliśmy edycję badań z roku 2025. Były na to pieniądze, gdyż sprawa okazała się poważna; wzrasta otyłość dzieci, spada sprawność, zmniejsza się zainteresowanie sportem i spada aktywność fizyczna. Jeśli ponad 50 proc. badanych dzieci ze szkół podstawowych nie potrafi przeskoczyć przez skakankę nawet jeden raz, to znaczy, że sytuacja staje się dramatyczna. A problemy na poziomie jednej trzeciej badanych dotyczą także prób rzutu i chwytu piłki, co może sygnalizować rozwojowe zaburzenia koordynacyjne.

Początkowo myśleliśmy, że może na uzyskiwane wyniki, na przykład wynik próby ze skakanką, wpływ miała sama przyjęta metodologia badań. Na przykład po II wojnie światowej do badania inteligencji dzieci wykorzystywano m.in. zdjęcia, na których pokazywano domki w zimowej scenerii i pytano, co się na rysunkach nie zgadza. Większość bystrych dzieci zauważała, że nie ma dymu nad kominem. A przecież w zimie budynek powinien być ogrzewany. Które dziecko wpadłoby na to dziś? Skok przez skakankę może być podobnym błędem testu – tak sądziliśmy. Bo dziś na podwórkach dzieci nie bawią się już skakanką i nie rozwijają tej umiejętności. Kiedyś mogło im to w związku z tym przychodzić łatwiej, ze względu na posiadanie takich doświadczeń.

Zastosowaliśmy więc ocenę tzw. fundamentalnych umiejętności ruchowych w sporcie, tzw. FUS – bieg przez płotki, skoki przez skakankę, przewrót w przód, kozłowanie w ruchu, rzut i chwyt piłki oraz strzał i przyjęcie piłki. Kolejne wyniki były jednak tak samo złe i wykazywały konieczność podjęcia natychmiastowej interwencji. Badania w 2023 r. pokazały, że 94 proc. polskich uczniów ma niewystarczający poziom kompetencji ruchowych. Co gorsza, pojawiła się kolejna dramatyczna informacja: odsetek uczniów prezentujących niewystarczający poziom kompetencji ruchowych nawet w szkołach sportowych wyniósł 83 proc.

Korzystając z wzorów kanadyjskich, wprowadziliśmy koncepcję kształtowania alfabetu ruchowego dla dzieci 8-12 lat. Alfabetyzacja to przeniesienie umiejętności czytania, pisania, podstaw liczenia na umiejętności ruchowe. Okazało się, że tylko 50 proc. polskich dzieci w wieku 8-12 lat osiąga prawidłowy poziom alfabetyzacji ruchowej. To baza, na podstawie której w kolejnych dekadach życia można rozwijać różnorodne umiejętności sportowe i rekreacyjne, bez których trudno wyobrazić sobie prawidłowe uczestnictwo w kulturze fizycznej. Kruchość tych podstaw może wywoływać efekt błędnego koła: nie potrafię czegoś zrobić, więc nawet nie próbuję. Nie próbuję, więc nie mogę osiągnąć poprawy i tak dalej. Skutkiem może być trwała rezygnacja z uczestnictwa w sporcie i rekreacji ruchowej.

Trzeba było przeprowadzić szkolenia dla nauczycieli wychowania fizycznego, żeby im pokazać skalę problemu, ale też nowe metody nauczania i testy, które powinni stosować. W jednym roku w szkoleniach projektu WF z AWF brało udział 36 tys. nauczycieli WF-u i wychowania przedszkolnego. To bardzo dobry bodziec rozwojowy dla nauczycieli i szansa na wprowadzanie realnych zmian.

Panika, można powiedzieć.

– Tak, trochę się przestraszyliśmy. W pierwszych latach badań administracja państwowa przeznaczyła sporo środków na działania interwencyjne. I należy to bardzo docenić. Ponad pół miliona dzieci wzięło udział w dodatkowych sportowych zajęciach aktywizujących. Wtedy powstał pomysł klubów sportowych, czyli otwarcia szkół po lekcjach z dofinansowaniem pracy nauczycieli wychowania fizycznego oraz nauczycieli wychowania wczesnoszkolnego w tych klubach. Zajęcia były wizytowane i monitorowane.

Efekty?

– Badania pokazały natychmiastową poprawę wyników i fundamentalnych umiejętności alfabetu ruchowego. Był to bardzo pozytywny bodziec: jeżeli rzeczywiście wprowadzi się coś innowacyjnego, to u dzieci jest poprawa. Ale po pewnym czasie ministerstwa zredukowały aspekt interwencyjny projektu na rzecz rozwoju jego części naukowej i aplikacyjnej. W 2025 r. kluby sportowe dostały z tego źródła dofinansowanie po raz ostatni.

Wtedy pojawił się, jako pozytywny bohater, ówczesny podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Maciej Gdula, którego jako socjologa zainteresował wymiar społeczny problemów: dlaczego się pojawiły i czy przyczyną są złe lekcje wychowania fizycznego i systemu sportu, czy jest jakiś szerszy kontekst społeczny, który ma wpływ na te negatywne tendencje. Między innymi dzięki niemu pracę rozpoczął mój zespół socjologiczny i w roku 2025 zbadaliśmy bariery uczestnictwa dzieci i młodzieży w sporcie. Okazało się, że przyczyny mają wieloletnią historię i faktycznie są złożone.

Zawsze tak się mówi, gdy brakuje odpowiedzi.

– Tym razem naprawdę przyczyny mają długą brodę. Można postawić tezę, że generalnie winny jest model rozwoju kultury fizycznej przyjęty w Polsce po 1989 r. Zakładał on, podobnie jak w całej gospodarce, liberalizację rynku. Kultura fizyczna w Polsce, a zwłaszcza rekreacja ruchowa, została zupełnie skomercjalizowana. Ciężar opłacania udziału dzieci i młodzieży w zajęciach sportowych i rekreacyjnych spadł w dużym stopniu na rodziców. Nie ma w tym nic złego, bo to się wszędzie na

eprasa.pl 540bad1eed

Kondycja fizyczna dzieci

świecie zdarza. Chodzi jednak o proporcje i to, na ile system się sprawdza.

W Polsce się nie sprawdził?
– Po analizie badań własnych, po rozmowach, konferencjach, mam bardzo silne przekonanie, że formuła rozwoju kultury fizycznej i sportu powszechnego przyjęta w Polsce po 1989 r. się wyczerpuje i konieczna jest zmiana, jeśli mamy odwrócić katastrofalne trendy w sprawności i zdrowiu naszych dzieci.

Osiągnęliśmy punkt nasycenia, który bardzo trudno przekroczyć. Państwo nadal inwestuje sporo pieniędzy w sport, rekreację ruchową, mamy bardzo poprawioną infrastrukturę, wszystkie wskaźniki ekonomiczne Polski poszły w górę, a my cały czas jesteśmy nieusatysfakcjonowani tym, jak wyglądają osiągnięcia polskich sportowców na arenach międzynarodowych i jak wygląda zaangażowanie dzieci i młodzieży w sport.

Ministerstwa mają generalnie wystarczającą ilość pieniędzy na realizację różnych projektów w dziedzinie kultury fizycznej. Ale ministerstwo w tej sprawie przypomina trochę stację benzynową. Podjeżdżają chętni z pustym bakiem, czyli z projektami do realizacji, i biorą to pięć litrów bezołowiowej, to 15 litrów Diesla, ile im brakuje. Inny napompuje koła, ktoś weźmie bańkę płynu do spryskiwania szyb. W dodatku mamy nieuzasadnione przekonanie, że jak rozdzielimy zasoby w ten sposób, to suma cząstkowych działań przyniesie duży efekt, a system będzie się sam regulował.

Chce pan powiedzieć, że to nie jest plan?
– Jest coraz więcej wątpliwości, czy jakikolwiek wyraźny efekt się pojawi, albo czy będzie zgodny z oczekiwaniami i ambicjami.

Dlaczego?
– Z powodu barier. Od tego zaczęliśmy. Bariery uczestnictwa w sporcie i rekreacji ruchowej, bariery budowania kapitału kultury fizycznej, mają społeczne przyczyny, trochę psychologiczne, trochę ekonomiczne. Ich wyjaśnienie jest wymagające. Nie da się powiedzieć na przykład, że Polska ma dziś słabą infrastrukturę sportową, że wystarczy zbudować nowe hale, baseny, boiska, i otworzyć je dla czekających na nie obywateli. Już 10 lat temu ankietowani nie wskazywali, że mają problem z dostępem do hal i boisk. Może trochę gorzej było na terenach wiejskich, gdzie problem stanowi także transport na zajęcia sportowe. Natomiast problemem sygnalizowanym i dekadę temu, i obecnie była niechęć dzieci i młodzieży do sportu. Czyli coś trudno uchwytnego. Niechęć. Bardzo dużo dzieci nie chce uczestniczyć w sporcie.

Postanowiliśmy sprawdzić, dlaczego tak się dzieje, zbadać dzieci, które nie są aktywne w sporcie lub rekreacji ruchowej, oraz ich rodziców. Trzeba więc było zbadać lukę w systemie, czyli tych, których w sporcie nie ma. Skorzystaliśmy z pomocy firmy zewnętrznej z jej bazą polskich respondentów z panelu „Opinie.pl". Firma wyselekcjonowała rodziców z dziećmi w wieku szkolnym, które nie są zaangażowane w żadne zajęcia sportowe. Doszliśmy do kilkusetosobowej próby wykorzystanej do badania sondażowego. Z tej grupy wyodrębniliśmy jeszcze osoby do wywiadów pogłębionych, tak, żeby spojrzeć lepiej na problem z perspektywy rodziców i zrozumieć ich podejście do aktywności ich dzieci w wolnym czasie. Badania sondażowe wskazały, że jedną z głównych przyczyn nieaktywności dzieci w ocenie rodziców są problemy transportowe. Czyli np. rodzice z terenów wiejskich albo z małych miejscowości mówili: „Owszem, jest oferta sportowa, ale wie pan, autobus nie dojeżdża, zajęcia są późnym wieczorem, zima, dziecko wraca ze szkoły i w zasadzie potem już zostaje w domu". Problem transportowy jest bardzo duży i niby oczywisty.

Dlaczego użył pan słowa „niby"?
– Rodzice nie wskazywali już na barierę finansową. Kłopoty transportowe wydały nam się jednak kwestią dyskusyjną, bo z innych badań wiemy, że bardzo wielu rodziców nie ma wiedzy na temat tego, jaka jest oferta sportowa dla ich dzieci. Gdzie je można posłać i ile to kosztuje. Ktoś ich pyta, czy chciałby pan/pani, żeby dzieci zajmowały się sportem, rekreacją? Odpowiadają, że tak, oczywiście. Zgodnie ze społecznym oczekiwaniem. Ale jeśli zapytamy ich, jaka jest ta oferta dla dzieci, to mogą mieć duży problem z odpowiedzią. Są poza lub na obrzeżach systemu kultury fizycznej. Nie mają dostępu do informacji i ich nie poszukują. Nie są zawieszeni w sieci społecznej, która przekazuje sobie takie informacje. Trochę podobnie jest z udziałem w kulturze wyższej. Jeśli ktoś nie wie, jakie ma w mieście teatry, jaki jest w nich repertuar, co warto obejrzeć, no to trudno mu zadawać dalsze pytania o bariery w dostępie do kultury.

Jeśli ponad połowa badanych dzieci ze szkół podstawowych nie potrafi przeskoczyć przez skakankę nawet jeden raz, to znaczy, że sytuacja staje się dramatyczna

MICHAŁ LENARTOWICZ

Naprawdę zasadnicze informacje, bardzo niepokojące, dostaliśmy jednak z 20 wywiadów pogłębionych. Słuchałem niektórych z nich na bezdechu. Wyłaniał się z nich obraz rodziców bezradnych.

Żyjemy w świecie dzieci wrażliwych, płatków śniegu. Jeżeli nauczyciel raz i drugi, publicznie, przy grupie, skomentuje negatywnie ruchowe występy na WF, dziecko zaczyna unikać takiej aktywności fizycznej. Konkretny przypadek: mama mówi, że ze względu na wychowanie fizyczne przeniosła dziecko do innej szkoły. Ma poczucie, że jej dziecko – z nadwagą – po prostu na takich zajęciach cierpi, ponieważ jest źle oceniane. Jakie działania zaradcze podejmuje mama? W pierwszym odruchu wypisuje dziecko z lekcji WF. To wydaje się nielogiczne. Ankieterka pyta, czy mama uważa, że zajęcia sprawnościowe są jej dziecku potrzebne. Mama mówi, że tak, nawet bardziej niż innym, ma tego pełną świadomość.

To dlaczego postępuje wbrew dobru dziecka?
– Bo dziecko po prostu męczy się na WF. Matka widzi, jak podupada psychicznie. Przenosi je więc do innej szkoły. W innej szkole mówi, że nauczyciel lepiej do dziecka podchodzi, że je angażuje. Niechęć dziecka do WF się zmniejszyła. Co się dzieje z tym dzieckiem w czasie wolnym, poza szkołą? Czy dziecko uprawia sport albo po prostu ćwiczy fizycznie? No, bo gdyby niezbyt dobrze mu szło z matematyką, niemal na pewno mama zatrudniłaby korepetytora. Nie, dziecko nie ćwiczy, nie uprawia sportu. Nic takiego się nie dzieje po lekcjach. „Wielokrotnie próbowaliśmy coś zacząć" – mówi ewidentnie wspierająca mama. Pierwsze spotkanie, pierwsze zajęcia sportowe, dziecko się natychmiast zniechęca, bo coś mu nie wychodzi, bo jest słabsze od rówieśników. I natychmiast odpada, informuje, że nigdy już na coś takiego nie pójdzie. Niski poziom alfabetyzacji ruchowej już je wyklucza i problem nieaktywności zaczyna się dalej nakręcać. „Jakie są aktywności dziecka po szkole?" – pyta ankieterka. Uczy się języka obcego. Staramy się też raz w tygodniu albo dwa pójść na mały spacer wokół bloku, w którym mieszkamy. Czyli poziom aktywności fizycznej raczej emerycki. Choć znam też bardzo wielu bardzo aktywnych fizycznie emerytów. Dziecko jest dowożone do szkoły. Nie lubi samo do szkoły iść lub jechać.

Drugi przypadek: ojciec 17-letniej córki mówi, że zawsze zachęcał ją do aktywności ruchowej. Niespecjalnie była zainteresowana. Wychowanie fizyczne nie ma dla niej znaczenia. Ale lubi dobrze wyglądać. W którymś momencie ojca zaniepokoiło jedno zdarzenie: rzucił jej coś, żeby chwyciła, i to coś przeleciało jej przez ręce. Nie była w stanie tego złapać. Nagle uświadomił sobie, że jego córka jest niesprawna fizycznie. Pytanie ankieterki: „Co pan zrobił w tej sytuacji? Czy zachęcał ją do udziału w zajęciach fizycznych?". Odpowiedział: „Rozmawialiśmy o tym, ale wie pani, że dziś dzieci nie wolno zmuszać do niczego. Jeżeli ona odpowiada »nie«, to ja mogę spróbować jeszcze raz, mogę spróbować drugi i trzeci raz. Ale » nie« oznacza »nie«. Nie wolno zmuszać do niczego ani dorosłej osoby, ani dzieci".

Niepokojące.
– Niepokojące? Z tych badań wyrósł obraz straszliwej bezradności rodziców nieaktywnych fizycznie dzieci. Jest gdzie ćwiczyć, jest szeroka oferta, są instruktorzy, rodzice mają świadomość potrzeby ruchu, nie trzeba ich przekonywać. Ale jest też jakaś szklana ściana, której nie można przekroczyć. Rodzice są bezradni, gdy dzieci im odpowiadają: „nie chcę, nie lubię, nie podoba mi się".

I co z tym robić?
– Rekomendacji jest wiele, ponieważ znaleźliśmy się na etapie przełomowym, jeśli chodzi o myślenie o kulturze fizycznej.

Po pierwsze – wychowanie przedszkolne. Dzieci nie rozwijają umiejętności ruchowych, na których można później coś zbudować. Jest to łatwe do wyjaśnienia: zamknięte place zabaw albo brak placów zabaw; ogrodzone osiedla; „helicopter parents", nadzorujący dziecko, żeby nie biegało po drzewach, nie skakało, bo ryzykuje. Brak niekontrolowanej przez rodziców aktywności jest dostrzegany nie tylko w Polsce, ale także w krajach podobnych do naszego. Eksperci ze Słowenii, którzy do nas niedawno przyjechali, mówili, że na lekcjach wychowania fizycznego w szkołach prowadzą zajęcia, które nazywają risky play. Mają one w ramach kontrolowanego ryzyka budzić odwagę, wiarę w siebie. Są to skoki z wysokości, pokonywanie przeszkód i tym podobne. Dobrze byłoby, abyśmy i my się nad czymś takim zastanowili. Pytanie tylko, czy przystałoby na to Ministerstwo Edukacji Narodowej i czy takich zajęć nie baliby się nauczyciele i rodzice. Kiedyś takie zabawy miały miejsce często poza wzrokiem rodziców, na podwórkach, w parkach. Poczucie siły sprawczej i wiary we własne siły, także fizyczne, rozwijało harcerstwo. Organizacje skautowe to zresztą jedne z niewielu współcześnie podmiotów, które takie cechy statutowo rozwijają.

Z drugiej strony, jeżeli się czegoś nie wyćwiczy w warunkach kontrolowanych, to nie zrobi się pewnie tego nigdy. Być może najwięcej studentów poruszających się o kulach można spotkać na AWF, co nie znaczy, że są to najbardziej niebezpieczne uczelnie. Słoweńscy rodzice też się pewnie niepokoją, że dziecko może sobie coś zrobić, ale jakoś to robią. Sportowo to wyróżniający się naród w skali Europy, a nawet świata. Patrzymy na ich osiągnięcia z podziwem i pewną może zazdrością.

Jak przełamać bezsilność rodziców? Może niech dają dobry przykład dzieciom?
– Czasami się to sprawdza, natomiast nie jest to rozwiązanie systemowe. Trudno, żeby rodzic zarządzał czasem i zainteresowaniami 16-latka czy 17-latka. Taki nastolatek po prostu przestaje słuchać rodzica, nie tylko, jeśli chodzi o aktywność sportową, ale i w innych dziedzinach.

No dobrze, to dlaczego w Norwegii ten problem nie występuje właściwie w ogóle? 90 procent dzieci zaczynających sport uprawia go do końca życia.
– W społeczeństwach krajów skandynawskich istnieje i dominuje od dawna pewna kultura organizacyjna i kultura fizyczna. Gdyby każdy z nas pojechał tam ze swoimi dziećmi, zobaczyłby, że natychmiast nasze dzieci zrobią to samo co rówieśnicy. Wszyscy po szkole idą na zajęcia sportowe. Wszyscy. Nawet jeśli ktoś ma duży problem jakiejś dysfunkcji, to znajduje dla siebie zajęcie lub pomoc w poszukiwaniu takiego zajęcia. To nie wymaga nadmiernego wysiłku. Niedawno byłem w Finlandii. Zima, a prawie wszyscy jeżdżą na rowerze. Zmieniają opony na zimowe i jeżdżą. Taki to jest kraj, taka kultura.

Dlaczego u nas nie jeżdżą?
– To jest pytanie, jak przełamać sytuację, w której jesteśmy? Po analizach badań, po wywiadach, formularzach, ankietach, które zrobiliśmy, jedyną nadzieję na istotną zmianę, przynajmniej jeśli chodzi o kształtowanie dzieci i młodzieży, widzę w szkole. Podobnie to widzieli badani rodzice. Mówili: „Wie pan, ja nie mogę dziecka zmusić, ale są instytucje, które potrafią dzieci do różnych rzeczy zmusić". Jak dziecko słabo się uczy matematyki i mu to nie idzie, szkoła uruchamia swoje procedury i mechanizmy: zalicza, nie zalicza, zmusza do nauki, dodatkowych korepetycji, a jak nie uda się, to młody człowiek pozostaje w tej samej klasie, aż osiągnie zakładane efekty. Są systemy egzaminacyjne. Szkoła zmusza dzieci słabsze z matematyki czy polskiego do osiągnięcia jakiegoś poziomu minimalnego. Tymczasem czy ktoś zna przypadek ucznia, który nie przeszedł do następnej klasy z powodu WF? Czy ktoś, będąc analfabetą, mógłby zdać do następnej klasy? Oczywiście nie. Nie pozwoli na to system. Czy ktoś, będąc analfabetą ruchowym, nie zdał do następnej klasy? Również nie. Brak takich kompetencji traktujemy pobłażliwiej.

Niektórzy rodzice z naszych badań mówili: „Uwolnijcie nas od tego, pomóżcie nam, weźcie odpowiedzialność". Jak tata lub mama usiłują nauczyć dziecko pływać, to w którymś momencie dziecko mówi, „Daj mi spokój, po co mnie męczysz". I rodzic najczęściej zaakceptuje taką prośbę. Ale gdy to samo dziecko trafia do instruktora, to z nim już rozmawia inaczej. Instruktor ma pewną rolę społeczną, autorytet. Jeśli powie: „Proszę pięć razy przepłynąć długość basenu", to dziecko płynie, zwłaszcza kiedy widzi, że inne dzieci robią to samo.

Idąc dalej tym tropem, według mnie dzieci w szkole podstawowej powinny mieć obowiązek bycia członkiem klubu sportowego, jakiegokolwiek, o dowolnej dyscyplinie. To mogą być rzutki, futsal, hokej na trawie, frisbee, cokolwiek. Już mówiliśmy o tym, że infrastruktura sportowa przestała być od dawna problemem, a ludzie są zamożniejsi. Powinniśmy umieć sobie z tym poradzić. ●

SPORT.PL
Cała rozmowa na Sport.pl

eprasa.pl 540bad1eed

ROZMOWA Z
PROF. RENATĄ MIEŃKOWSKĄ-NORKIENE
politolożką i socjolożką
z Uniwersytetu Warszawskiego

• **Od lewej: Grzegorz Braun, Krzysztof Bosak i Sławomir Mentzen w Pałacu Prezydenckim, 25 października 2023 roku** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Chcą zepchnąć Brauna pod próg wyborczy

Myślę, że koalicja KO z Konfederacją się nie wydarzy, ale uważam, że Tusk wcale tego nie wyklucza. On w głębi serca jest bardzo prawicowym politykiem.

TOMASZ NYCZKA: Wzięła pani udział w programie „Kłamstwo nie przejdzie" w TVP Info i stała się celem ataku ze strony Konfederacji i jej lidera Sławomira Mentzena. Po programie rzecznik Konfederacji Wojciech Machulski stwierdził, że to miało być nowe fact-checkingowe show, a stało się „dokładnie odwrotnie, był to wyłącznie propagandowy materiał".
PROF. RENATA MIEŃKOWSKA-NORKIENE: Staram się nie zaglądać w te miejsca internetu, w których wylewa się hejt na mnie, robię to dla własnego dobrego samopoczucia. Choć oczywiście zauważyłam te komentarze, że mogłam jednak zostać w kuchni. Dostałam też maila z jakimś wykwitem inwektyw.

Co się stało?
– Doszło do spięcia między mną i rzecznikiem Konfederacji.

Przerwała mu pani wypowiedź, co tak bardzo oburzyło Sławomira Mentzena.
– Bo od razu należało pokazać, że Unia Europejska to jesteśmy my. A nie, jak twierdzą konfederaci, jakaś wyimaginowana wspólnota. Art. 1 Traktatu o Unii Europejskiej wyraźnie stanowi, że Unia Europejska została powołana do realizacji celów wspólnych. Tymczasem on mówił, że mamy różne cele. Nie, mamy wspólne cele.

Jestem ekspertką od Unii Europejskiej, powtarzam moim studentom, że jesteśmy w Unii, podpisaliśmy traktaty i powinniśmy robić wszystko, żeby osiągnąć jak najwięcej wspólnych celów Unii, z których my też będziemy korzystali. Tym bardziej, że interes Polski i interes Unii pokrywa się w tak wielu obszarach i trudno znaleźć kraj, w którym byłoby to bardziej widoczne. A rzecznik Konfederacji opowiada, że „na szczęście" nie jesteśmy jednym państwem.

Przedstawiciele Konfederacji często wychodzą i publicznie opowiadają różne rzeczy, a później tłumaczą się, że to w sumie była tylko niewinna opinia. Tak było przecież ze słynną „piątką Konfederacji".

Podczas programu w TVP pozwoliłam sobie, nawet trochę prowokacyjnie, wcisnąć przycisk i przerwać wypowiedź rzecznika Konfederacji. Bo jeśli my eksperci, nie będziemy zwracali uwagi na to, że nie jest to żadna opinia, tylko utwierdzanie ludzi w przekonaniu, iż Unia Europejska to jakaś „biurokracja brukselska", wówczas taki wizerunek będzie się w ludziach utrwalał. Aż w końcu przyjdzie masa krytyczna.

Pamiętajmy, aby wyjść z Unii nie potrzeba nawet referendum, wystarczy zwykła większość w Sejmie.

Oficjalny komunikat Konfederacji jest taki, że o polexicie nie ma mowy. Jednak dużą część narracji – w tym w kampanii wyborczej Mentzena – Konfederacja opiera na krytyce Unii Europejskiej, Zielonego Ładu, ETS.
– To nie jest żadna „opinia", że nie chcemy ETS, ale chcemy być w Unii. To nie jest żadna „opinia", że jesteśmy w Unii, ale TSUE nie ma prawa decydować o tym, czy polskie prawo jest zgodne z prawem UE. To nieprawda. Bo albo jesteśmy z Unią związani traktatowo, albo nie jesteśmy. Jeśli nie jesteśmy, to nie ma nas w Unii, czyli podejmujemy decyzję o opuszczeniu Unii Europejskiej.

Nawet Orban dostaje kary, ale nadal jest w unijnym obiegu. To, co postuluje Konfederacja, jest wyjściem z niego.

Europosłanka Anna Bryłka mówiła, że w ewentualnym referendum zagłosowałaby za wyjściem z Unii.
– Teraz temu zaprzeczają, ale przecież sam Mentzen, w swojej „piątce", mówił, że nie chce m.in. Unii Europejskiej. Jego późniejsze tłumaczenia, że to nie jest program Konfederacji, były mało przekonujące.

Lider Korony Grzegorz Braun mówi wprost, że Polska musi opuścić Unię Europejską. To być może przyszły koalicjant Kaczyńskiego, Mentzena i Bosaka.
– Gdy przyjdzie do zawiązania koalicji z Braunem, konfederaci od Mentzena i Bosaka powiedzą, że przecież każda partia polityczna idzie po władzę. A poza tym oni przecież będą pilnować PiS. Jeśli prawicy zabraknie głosów, to nie ulega wątpliwości, że sięgnie po Brauna. Przecież to ich dawny towarzysz broni.

Prezes Jarosław Kaczyński oficjalnie mówi, że Braun Polsce szkodzi, nie jest patriotą i nie ma mowy o koalicji z nim. Przemysław Czarnek, tuż po namaszczeniu go na kandydata na premiera, powiedział w Polsacie o tej koalicji: „na 200 proc. nie". Tyle że wcześniej jej nie wykluczał.
– PiS wyklucza koalicję z Braunem, bo przecież retorycznie musi tak robić, gdyż chce iść bardziej na prawo i podebrać, czy odzyskać wyborców Brauna. Ludzi, którzy przecież odeszli z PiS-u do niego.

Czarnek został kandydatem PiS na premiera, żeby powalczyć o elektorat PiS, który odpłynął do dużej i małej Konfederacji. Uda mu się?
– Tu chodzi oczywiście o obejście Konfederacji z prawej strony.

Czarnek jest testem Kaczyńskiego, prezes od zawsze tak robi. Czarnkiem testuje obecnie rządzących, społeczeństwo, swoje ugrupowanie, Konfederację. Sprawdza, co ludzie będą mówili. Jeśli „projekt Czarnek" się nie powiedzie, wtedy zastąpi go kimś innym.

A jeśli się powiedzie, czyli Czarnek odzyska wyborców Brauna, a Korona będzie poniżej progu albo oscylowała w tych okolicach, wówczas może „brauniści" poczują, że nie są na statku, który będzie płynął dalej.

W mojej ocenie celem PiS i KO jest zepchnięcie Brauna pod próg wyborczy. Mają wspólny cel. Tyle, że PiS może w ten sposób zyskać i dostać szansę na rządzenie z Konfederacją bez konieczności układania się z Braunem.

Donald Tusk będzie miał znacznie trudniejszą sytuację. Jeśli Braun zostanie zepchnięty pod próg, wtedy KO musi mieć swoich koalicjantów powyżej progu, a to nie będzie takie proste.

Wyborcy popierają Konfederację, bo mają poczucie bycia w wyjątkowej wspólnocie, w której oni wszyscy są wybitnie inteligentni. I mogą się pośmiać z innych, a zwłaszcza z takich z wyższymi stopniami naukowymi. Wtedy czują się dowartościowani

PROF. RENATA MIEŃKOWSKA-NORKIENE
politolożka i socjolożka

W „dużej" Konfederacji oficjalnie mówią, że nic się nie dzieje. Jednak Mentzen i Bosak nerwowo zareagowali na ogłoszenia Czarnka kandydatem PiS na premiera. Natychmiast ruszyli do ataku i próbują „przykleić" Czarnka do błędów rządu Mateusza Morawieckiego.
– To bardzo dobra strategia Konfederacji i ona będzie efektywna. Wśród wyborców Konfederacji dominują ludzie, którzy są totalnie przeciwko PiS i przeciwko KO. Oni nie popierają Konfederacji dlatego, że ma wspaniały program, tylko dlatego, że nie chcą popierać PiS i KO.

Chodzi też o pokazanie, że Konfederacja nie zamierza wejść w koalicję z PiS, bo większość ich wyborców sobie tego nie wyobraża.

Konfederaci mają nadzieję, że Czarnek bardziej zabierze poparcie Braunowi, niż im.
– Tak rzeczywiście będzie. Tych, którzy z PiS odeszli do Konfederacji, nie jest wcale tak dużo. Wyborcy Mentzena to przecież wolnościowcy, chcą zniesienia wszystkich świadczeń socjalnych. Oni z Konfederacji do PiS nie będą mieli po co wracać.

Oficjalny przekaz Konfederacji jest taki: mamy czas, nie spieszy nam się do władzy, jak nie teraz, to po kolejnych wyborach parlamentarnych.
– Nie do końca tak jest. Oni mają swoje biznesy, starannie budowany system klientelistyczny. Nie jest tak, że partia tym ludziom nie będzie musiała nic dać. Istnieje cała grupa osób, które będą chciały skorzystać z dobrodziejstw władzy.

Dlatego Konfederacja buduje lokalne struktury, organizuje spotkania, generuje jakiś ruch. Wierzy, że przełoży się to na głosy na poziomie krajowym.

Mentzen mówi, że będzie rozmawiał z każdym i przekonuje, że nic nie jest przesądzone. Wyobraża pani sobie koalicję KO z Konfederacją?
– Tak, uważam, że to byłoby możliwe.

Nie jest tak, że Tusk wyklucza koalicję z Konfederacją, Mentzen też niczego nie wyklucza. W mojej ocenie Tusk w głębi serca jest bardzo prawicowym politykiem. Trochę widać to po działaniach, ale też po tym, co mówią jego współpracownicy.

Ale musiałoby się to zdarzyć w bardzo konkretnej konfiguracji głosów. Gdyby do Sejmu nie weszły Polska 2050, PSL, Nowa Lewica, a wybory – i to dosyć wyraźnie – wygrałaby Koalicja Obywatelska. KO wystarczyłaby wtedy tylko Konfederacja, bo o Braunie nie ma mowy.

Uważam że byłaby to „katastrofalna katastrofa", totalne zalegitymizowanie skrajnej prawicy. Nie dałoby się tego wytłumaczyć wyborcom, ale Tusk nie musi tego wiedzieć, bo on w wielu kwestiach nie bardzo rozumie własny elektorat. Przed wyborami prezydenckimi nie zrozumiał, że czekanie z ważnymi dla ludzi tematami nie jest dobrym pomysłem. Wydawało mu się, że ten elektorat jest cierpliwy i spokojny – poczeka do wyborów i zagłosuje na Rafała Trzaskowskiego. Tak się nie stało.

Myślę, że koalicja KO z Konfederacją się nie wydarzy. Ale równocześnie uważam, że Tusk wcale tego nie wyklucza.

Po programie, w którym starła się pani z rzecznikiem Konfederacji, politycy tej partii wrócili do pomysłu likwidacji TVP Info. Twierdzą, że Telewizja Polska za Tuska jest gorsza niż ta za rządów PiS i władza zamienia ją „w tubę propagandową". Ale to w czasach PiS i prezesa Jacka Kurskiego Konfederacja nie była zapraszana TVP, bo PiS chciał ją zepchnąć na margines.
– To konkretny argument, ale im wcale nie o argumenty chodzi. Zaproszono mnie do tego programu jako ekspertkę, nie zapłaciła mi ani telewizja, ani żadna partia polityczna. Konfederacja i Sławomir Mentzen od bardzo dawna zgłaszają postulat likwidacji TVP Info.

eprasa.pl 540bad1eed

W Sejmie jest ich projekt, chcą likwidacji TVP Info i abonamentu radiowo-telewizyjnego.
– Tusk obiecywał likwidację abonamentu, więc mógłby spróbować to wykorzystać i powiedzieć, że Konfederacja ściąga od rządzących i że to wtórne.

Finansowanie mediów publicznych jest bardzo trudnym tematem. Trzeba byłoby zasadniczo zmienić strukturę finansowania telewizji. Znamy dobre przykłady z różnych krajów, np. z Francji czy ze Szwajcarii, gdzie telewizja publiczna jest nieco inaczej finansowana, z różnych źródeł i niekoniecznie z abonamentu. Są też kraje, gdzie abonamentu wcale nie ma, a telewizje sobie radzą.

W Polsce ten problem wymagałby zmiany kompleksowej i systemowej. A nawet gdyby rząd chciał zlikwidować abonament, to istnieje duże prawdopodobieństwo, że prezydent nie podpisze tej ustawy.

Mentzen poświęcił pani część swojego programu na YouTube. Nazwał panią „pseudoekspertką, oderwaną od problemów i rzeczywistości, w której żyją Polacy". Stwierdził, że jest pani „zdecydowanie wykształcona ponad swój intelekt".
Konfederacja Mentzena i Bosaka to bardzo dobry przykład tzw. narcyzmu grupowego.

Oni są nieszczególnie spójni programowo, liderzy Konfederacji często opowiadają głupstwa. Ale wyborcy popierają Konfederację – nawet, gdy słyszą np. o płatnych studiach – bo mają poczucie bycia w wyjątkowej wspólnocie, w której oni wszyscy są wybitnie inteligentni. I mogą się pośmiać z innych, a zwłaszcza z takich z wyższymi stopniami naukowymi. Wtedy czują się dowartościowani.

Pochodzę z bardzo małej wsi w województwie podlaskim, w której są 23 domy. Moi rodzice wciąż tam mieszkają, brat ma tam piekarnię. Stamtąd pochodzę, chodziłam do liceum w Łomży, studiowałam na Uniwersytecie Warszawskim. Później jeździłam po świecie, bo dostawałam różne stypendia, ale nie dlatego, że ktoś na siłę mnie gdzieś pchał. Zarzucanie mi, że jestem oderwana od rzeczywistości, jest absurdalne.

To się powtarza, konfederaci używają takiego języka wobec kobiet. Nawet wicemarszałek Sejmu Krzysztof Bosak, który buduje wizerunek bardziej eleganckiego, spokojniejszego i merytorycznego, gdy ogłaszał, że Konfederacja złoży wotum nieufności wobec ministry Pauliny Hennig-Kloski mówił, że „na każdym kroku udowadnia, iż jest osobą tendencyjną, nieobiektywną, a czasami zwyczajnie nierozgarniętą, by nie powiedzieć – niemądrą".
– Ta mizoginia w Konfederacji jest dosyć dobrze widoczna. Jest tam kilka kobiet, które uchodzą za błyskotliwe, mądre, oni je w tym duchu promują i zestawiają z kobietami, które myślą inaczej, żeby pokazać, że Konfederacja dba o kobiety. Rzekomo ma to legitymizować kwestię obecności kobiet w Konfederacji.

Krytyka kobiet, która odnosi się do ich cech intelektualnych, jest jak najbardziej celowym zabiegiem. Chodzi o to, żeby wzmocnić poczucie, iż wszyscy mężczyźni Konfederacji, ale też kobiety, są wybitnie inteligentni, niezależnie od wykształcenia.

W Konfederacji jest wysoki poziom narcyzmu – grupowego, ale i indywidualnego, co widać po wynikach badań. Uznają, że czują się wyjątkowi, mądrzejsi, wiedzą więcej, przejrzeli system, nie idą za mainstreamem. A liderzy Konfederacji muszą ich w tym przekonaniu utwierdzać. To dopieszczanie tego ego, narcyzmu wyborców.

I Konfederacja może sobie pozwolić na używanie takiego języka?
– Tak, bo ma niewielu starszych wyborców, dlatego w taki sposób może formułować swój przekaz. Nie musi się martwić o ich odpływ. Dla nich nie jest to kosztowne politycznie, a przecież młodzi wyborcy lubią takie rzeczy. ●

Rozmawiał Tomasz Nyczka

***Prof. Renata Mieńkowska-Norkiene** – politolożka i socjolożka, doktorka habilitowana nauk społecznych, adiunktka na Wydziale Nauk Politycznych i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Warszawskiego, specjalistka w zakresie problematyki dotyczącej integracji europejskiej.

Dodatkowe 400 mln zł na akademiki i obietnica niskich opłat

• **Na Uniwersytecie Morskim w Gdyni na powstać 395 nowych miejsc w akademikach**
FOT. BARTOSZ BAŃKA / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dziesięć uczelni w Polsce dostanie środki na remont lub budowę akademików z rządowego Funduszu Dopłat.

Alicja Gardulska

– Program działa. Już wiemy, że wykorzystamy wszystkie zaplanowane środki – ogłosił w środę minister nauki Marcin Kulasek. – I nie dzieje się to kosztem finansowania nauki – zastrzegł.

Chodzi o środki z Funduszu Dopłat Banku Gospodarstwa Krajowego, które rząd przeznacza co roku na budownictwo komunalne i społeczne. Po nowelizacji przepisów, 10 proc. z tej puli zostało wydzielone na budowę, modernizację i remonty akademików. W tym roku będzie to 400 mln zł.

Dofinansowanie pokrywa 80 proc. wartości inwestycji (w przypadku zabytków – 90 proc.). W styczniu tego roku uczelnie mogły po raz pierwszy o nie zawnioskować.

Modernizacja i budowa nowych akademików

Jak ogłosił minister Kulasek, zrobiło to dziesięć szkół wyższych. Do BGK wpłynęło 14 wniosków o łącznej wartości 464 mln zł. Większość, bo siedem dotyczy modernizacji budynków w sumie za 166 mln zł, trzy kolejne zakładają remonty za 63 mln zł. Pozostałe cztery wnioski dotyczą budowy nowych akademików za około 235 mln zł.

Na razie podpisano jedną umowę, z Uniwersytetem Morskim w Gdyni. Dzięki inwestycji ma powstać 395 nowych miejsc. Wiadomo też, że o dofinansowanie wnioskował Uniwersytet Warszawski. Podczas konferencji prasowej „Wyborcza" dopytywała o pozostałe projekty, ale na razie nie podano żadnych szczegółów.

Wiadomo za to, że ta pierwsza edycja programu przyniesie 3,2 tys. nowych lub odtworzonych miejsc w domach studenckich w całym kraju. Uczelnie mają 36 miesięcy na realizację projektów.

Żeby dostać dofinansowanie, trzeba mieć pozwolenie na budowę. Nie finansujemy marzeń uczelni, tylko konkretne projekty – zaznaczył wiceminister rozwoju i technologii Tomasz Lewandowski.

Uczelnie, które dostaną dofinansowanie, będą musiały utrzymać stosunkowo niskie opłaty dla studentów. Mają one pokrywać jedynie koszty eksploatacyjne budynków. W ub. roku podczas spotkania ze studentami w Warszawie wiceminister Lewandowski podawał szacunkowy maksymalny czynsz za pokój o wielkości 15 mkw.: 670 zł w Warszawie, 539 zł w Poznaniu, 426 zł w Łodzi.

Ministrowie przyznali, że kwestia tak zamrożonych opłat wywołuje największe kontrowersje po stronie uczelni. Wiceminister nauki Marek Gzik najpierw uspokajał rektorów, że trwają analizy programu i „pewne rzeczy" można zmienić podczas kolejnej nowelizacji. Ale potem dodał, że czynsze powinny być prostudenckie, tak by każdego było stać na wysoki standard. – Zachęcamy rektorów, by już na etapie projektowania dopilnowali, by eksploatacja budynków była tania – powiedział.

– Na razie czynsze będą na niskim poziomie – zaznaczył wiceminister Lewandowski.

„Jowita" na razie bez pieniędzy na remont

Na pomoc nadal czeka akademik, od którego – można powiedzieć – wszystko się zaczęło. W 2023 r. w pierwszych dniach urzędowania, poprzedni minister nauki Dariusz Wieczorek pojechał do Poznania, gdzie grupa studentów walczyła o „Jowitę" – wyłączony z użytkowania, kultowy akademik w centrum miasta.

Wiadomo za to, że pierwsza edycja programu przyniesie 3,2 tys. nowych lub odtworzonych miejsc w domach studenckich w całym kraju. Uczelnie mają 36 miesięcy na realizację projektów

Tam minister Wieczorek obiecał, że znajdzie pieniądze na remont „Jowity" i innych akademików w Polsce.

Studenci z Poznania domagali się przygotowania przez resort planu, który pozwoliłby zagwarantować miejsca w domach studenckich dla co najmniej 10 proc. studentów każdej publicznej uczelni w kraju. Minister szacował wówczas, że potrzeba 3-4 mld zł, by podwoić liczbę miejsc w domach studenckich. Zapowiedział też, że będzie zabiegał, by te pieniądze znalazły się w Funduszu Dopłat.

Ale sama „Jowita" nadal czeka. Pod koniec 2023 r. Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu otrzymał jednorazowe zwiększenie subwencji o 500 tys. zł, z przeznaczeniem na przeprowadzenie konkursu architektonicznego na modernizację i przebudowę tego akademika. Konkurs rozstrzygnięto w październiku 2025 r. UAM wystąpił więc o pieniądze na realizację projektu architektonicznego, ale w grudniu ub. roku dostał odmowę.

Uczelnia „stoi przed koniecznością znalezienia innego źródła finansowania realizacji projektu architektonicznego, przy równoczesnym braku zapewnienia finansowania przebudowy DS Jowita" – informowała wówczas Polską Agencję Prasową rzeczniczka UAM. By zawalczyć o środki z Funduszu Dopłat, uczelnia musi zdobyć nie tylko pozwolenie na przebudowę, ale także 20 mln zł wkładu własnego.

Zapytany o tę sprawę minister Kulasek stwierdził: – Jesteśmy w procesie. „Jowita" będzie remontowana, to jest nasze zobowiązanie.

Jak podało ministerstwo we wszystkich domach studenckich w kraju jest w sumie 100 tys. miejsc. Tyle że blisko jedna trzecia jest niedostępna ze względu na stan techniczny. Z danych GUS wynika, że w 2024 r. miejsce w akademiku miało 6,4 proc. studentów. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Supermiasta i Superregiony 2026

Polskie miasta się starzeją

Z danych Unii Metropolii Polskich wynika, że do 2050 roku liczba seniorów w Polsce wzrośnie niemal o 2,5 miliona. Oznacza to, że co trzeci mieszkaniec naszego kraju będzie w wieku emerytalnym.

Przemysław Jedlecki

W 2023 roku liczba ludności Polski spadła o ponad pół miliona, do 37,637 mln, a w 2024 roku do 37,489 mln, czyli niemal o kolejne 150 tys. osób – piszą w swoim rankingu najszybciej wyludniających się gmin prof. Paweł Swianiewicz oraz dr Julita Łukomska.

Zestawienie opublikował miesięcznik „Wspólnota”. Naukowcy zebrali dane z każdej polskiej wsi, małych miasteczek, miast oraz wielkich metropolii. Aby pokazać skalę zmian, wzięli pod uwagę lata 2009-2024. Okazało się, że w tym czasie 14 gmin traciło średnio rocznie 1,5 proc. swoich mieszkańców, a w kolejnych 206 spadek przekraczał 1 proc.

Miasta prezydenckie się kurczą

Wśród miast na prawach powiatu, a więc tych „prezydenckich”, które jednocześnie nie są miastami wojewódzkimi, nie ma ani jednego, które zyskiwałoby mieszkańców. W najlepszej sytuacji są Żory i Suwałki, gdzie spadek liczby mieszkańców był symboliczny.

Źle jest w Bytomiu, gdzie w latach 2009-2024 miasto straciło 19,95 proc. mieszkańców, Zabrzu (18,76 proc.), Wałbrzychu i Sopocie (odpowiednio 18.63 proc. i 18,24 proc.).

Wśród dużych miast wojewódzkich mieszkańców zyskało jedynie kilka: Wrocław (wzrost o 6,44 proc.), Gdańsk (7,02 proc.), Kraków (7,16 proc.), Warszawa (8,71 proc.) oraz Rzeszów (9,15 proc.). Przybywało za to mieszkańców w małych gminach, które są „obwarzankami” wielkich metropolii.

„Depopulacja nie jest jednak wyłącznie statystycznym trendem, to proces o poważnych konsekwencjach ustrojowych i społecznych. Wpływa na koszty i dostępność usług publicznych, osłabia potencjał administracyjny gmin oraz może prowadzić do spadku konkurencyjności wyborów samorządowych i pogorszenia jakości demokracji lokalnej. Pojawia się także ryzyko „spirali upadku”, w której likwidacja szkół, transportu czy usług publicznych dodatkowo przyspiesza odpływ mieszkańców” – podkreślają autorzy raportu.

Unia Metropolii Polskich: Starzejemy się

Polska jednocześnie szybko się starzeje. Z danych Unii Metropolii Polskich, która skupia dwanaście największych miast w Polsce, wynika, że do 2050 roku liczba seniorów w Polsce wzrośnie niemal o 2,5 miliona. Oznacza to, że co trzeci mieszkaniec naszego kraju będzie w wieku emerytalnym.

W latach 2002–2022 przeciętne trwanie życia w Polsce znacząco się wydłużyło – w przypadku kobiet z 78,8 do 81,1 lat, a mężczyzn z 70,4 do 73,4 lat.

Wiele zależy od tego, gdzie żyjemy. W 2022 r. najwyższą przeciętną długość życia kobiet zanotowano w województwach: podkarpackim (82,5 roku), podlaskim (82,6 roku) i małopolskim (82,2 roku), a najniższą w województwach: kujawsko-pomorskim (80,2 roku), łódzkim (80 lat) oraz śląskim (80,2 roku). Wśród mężczyzn najdłuższe oczekiwane trwanie życia zaobserwowano w województwach małopolskim (74,9 roku) i podkarpackim (74,7 roku), a najkrótsze w województwach łódzkim (72,1 roku) oraz warmińsko-mazurskim (72,5 roku).

GUS prognozuje, że w 2040 r. przeciętne trwanie życia dla kobiet wyniesie 83,5 roku, a dla mężczyzn 76,4 roku. Dekadę później wzrośnie do 85,1 roku dla kobiet oraz 77,6 roku dla mężczyzn. Efektem będzie zwiększenia liczby i odsetka osób w wieku 60/65 plus. – Jeszcze bardziej będą potrzebne usługi związane z opieką zdrowotną i opieką długoterminową – zwracają uwagę eksperci Unii Metropolii Polskich.

• **W latach 2002–2022 przeciętne trwanie życia w Polsce znacząco się wydłużyło**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Z każdym rokiem będzie się powiększała grupa seniorów, którym trzeba będzie dostarczyć odpowiednich usług

Do 2040 roku, w porównaniu z 2023 rokiem, w sześciu z dwunastu miast UMP przybędzie seniorów: w Białymstoku o 9 proc., Rzeszowie o 10 proc., Krakowie o 5 proc., Warszawie o 7 proc., Gdańsku o 5 proc. i Szczecinie o 4 proc. W Lublinie będzie nieznacznie więcej seniorów (o 2 proc.), a we Wrocławiu porównywalnie tyle samo, ilu jest obecnie.

Więcej usług, mniej pieniędzy?

UMP w swoim raporcie podkreśla, że miasta będą musiały przystosować swoje usługi i infrastrukturę do potrzeb starzejącego się społeczeństwa. Najważniejsze wyzwania to zapewnienie mieszkańcom opieki zdrowotnej, społecznej i dostosowanie transportu miejskiego oraz tworzenie mieszkań przystosowanych do osób starszych.

Kilkanaście dni temu w Warszawie odbyła się konferencja „Przygotowanie do starości. Polacy w wieku przedemerytalnym o swojej przyszłości”, którą zorganizował Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Zaprezentowano tam nowe badania o tym, jak przygotowujemy się do starości. Naukowcy przepytali 1500 osób z całej Polski, którzy są jeszcze w wieku przedemerytalnym. Jednym z najważniejszych pytań, które im zadano, dotyczyło tego, kto się będzie nimi opiekował w ostatnich latach życia.

Zdaniem 53,5 proc. respondentów właściwą pomoc w przyszłości zapewni im żona/mąż (partner/partnerka), a zdaniem 24,6 proc. respondentów będą to ich dzieci. Tyle że to ostatnie oczekiwanie, z powodu luki pokoleniowej, wcale nie jest takie pewne. „Musimy powrócić do idei tworzenia miast dostępnych dla wszystkich, od najmłodszych po najstarszych. Bezpieczna przestrzeń dla ośmiolatka powinna być równie przyjazna dla osiemdziesięciolatka. Inwestujmy w infrastrukturę, która jest dostępna dla każdego, eliminując konieczność późniejszych adaptacji” – komentował dane UMP o starzeniu się mieszkańców Daniel Wrzoszczyk, dyrektor biura Stowarzyszenia Metropolia Krakowska.

– Zmiany demograficzne, które są przed nami, spowodują obciążenie systemu usług, Będziemy mieli dużo większą grupę seniorów, którym trzeba będzie dostarczyć odpowiednich usług. To jest temat, który się przebija w dyskusji, ale musimy też pamiętać, że zmieni się baza podatkowa. Większy w niej udział będą mieli seniorzy, a wpływy z podatków będą niższe. W związku z tym będziemy mieli do czynienia z kolejnym wyzwaniem, czyli odpowiednią dystrybucją środków, które zostaną zapisane w budżetach miast czy kraju – dodawała Paulina Nowicka-Karpińska, pełnomocniczka prezydenta ds. strategii rozwoju miasta i zastępczyni dyrektora Biura Strategii i Analiz Urzędu m.st. Warszawy.

Supermiasta i Superregiony 2026

Dotyka nas zmiana demograficzna

Zmiana demograficzna stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej” dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy też poświęcić rozpoczynającą się dzisiaj edycję akcji Supermiasta i Superregiony.

W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej” będziemy się zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej? Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych, jak ich skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Starają się poprawiać warunki mieszkaniowe osób starszych, dbać o ich bezpieczeństwo, zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki”, kluby, warsztaty, spotkania... Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na **supermiasta@wyborcza.pl**).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja o tym, jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej, którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej.

OGŁOSZENIE
Kraj/34423763

2 RP

eprasa.pl 540bad1eed

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokie obcasy extra

ANJA RUBIK: SAMOBADANIE PIERSI NIE WYSTARCZY

Halina Poświatowska: Miłość ważniejsza niż życie

Kinga Preis: Nie uspokajam sumienia

Zdrada kontrolowana: Dlaczego jawność może być dojrzalsza niż ukrywanie?

Joga twarzy. Ćwiczenia, które zdejmują napięcie

Numer dostępny z prezentem:
płatkami złuszczającymi SILCATIL w prezencie

eprasa.pl 540bad1eed

• **Ukraińskcy żołnierze w obwodzie zaporoskim. 18 marca 2026 r.** FOT. UKRAINIAN ARMED FORCES

Ukraińcy stawiają opór Rosjanom

– **Nowa rosyjska ofensywa rozpocznie się już wkrótce** – ostrzegają ukraińscy analitycy.

Piotr Andrusieczko

KORESPONDENCJA Z KIJOWA

Od początku lutego z frontu docierają informacje o kontruderzeniach ukraińskich sił na południu Ukrainy. Prezydent Wołodymyr Zełenski w wywiadzie dla telewizji CNN opublikowanym piętnastego marca oświadczył, że Siłom Zbrojnym Ukrainy (SZU) udało się zapobiec dużej rosyjskiej ofensywie.

– Udało się zmienić sytuację na froncie, jeśli nie radykalnie, to przynajmniej w bardzo znaczący sposób. Dzięki naszym kontratakom na ołeksandriwskim odcinku frontu [położony na granicy obwodów: dniepropietrowskiego, donieckiego i zaporoskiego] udało się odepchnąć wroga z przyczółków, które sami stworzyli – mówi komentator wojskowy Bohdan Myrosznykow.

Podkreśla, że kiedy Rosjanie atakowali Hulajpole w obwodzie zaporoskim, poszli na północ od miasta wzdłuż rzeki Hajczuł i stworzyli przyczółek na jej zachodnim brzegu. To otworzyło im możliwości dalszego ruchu w obwodzie zaporoskim i w kierunku obwodu dniepropietrowskiego. – Obecnie tego przyczółku już nie ma. Oznacza to, że ich plany zostały na tym odcinku zniweczone – dodaje Myrosznykow.

Przypomina również, że od września 2025 roku mniej więcej do listopada ukraińscy żołnierze pokrzyżowali rosyjskie plany dojścia do Dobropola w obwodzie donieckim.

Tam siły wroga miały się rozdzielić. Jedno ugrupowanie miało pójść na wschód i atakować w kierunku Drużkiwki. Doprowadziłoby to do otoczenia ukraińskich sił broniących się wokół Konstantynówki. Drugie ugrupowanie miało atakować na północ w kierunku obwodu charkowskiego, aby odciąć ukraińską logistykę dla ukraińskich sił broniących się na północy obwodu donieckiego.

Ile terytorium udało się odzyskać Ukraińcom?

17 marca prezydent Wołodymyr Zełenski, występując przed brytyjskim parlamentem, oświadczył, że w ciągu ostatnich 30 dni ukraińskie siły zbrojne odzyskały więcej terytorium niż Rosji udało się zająć wcześniej.

Ukraińskie kontrdziałania od razu przyciągnęły uwagę. Niektórzy zaczęli je nawet na wyrost nazywać ukraińską kontrofensywą. Ale wojskowi i eksperci wskazują, że te działania mają ograniczony stabilizujący charakter.

Wszyscy są jednak zgodni, co do tego że ukraińscy żołnierze pokazali, iż są w stanie przejąć inicjatywę i prowadzić działania zaczepne.

9 marca dowódca naczelny SZU gen. Ołeksandr Syrski powiadomił, że ukraińska operacja na odcinku ołeksandriwskim trwa. A od momentu jej rozpoczęcia udało się odzyskać kontrolę nad ponad 400 km kw. terytorium.

Zachodni i ukraińscy eksperci są bardziej ostrożni w szacowaniu odbitego terytorium. Według oceny amerykańskiego Instytutu Badań nad Wojną (ISW) z 10 marca, ukraińskiej armii od początku roku udało się przejąć kontrolę nad około 279 km kw.

Również ukraiński projekt OSINT DeepState pokazuje bardziej konserwatywne podejście do obliczania odzyskanych terytoriów. – Nie mam pojęcia, skąd wzięło się te czterysta kilometrów kwadratowych – powiedział współzałożyciel DeepState Roman Pohoriły w Radiu Swoboda.

Jego zdaniem w kwestii terytorium dochodzi do manipulacji i spekulacji. Według obliczeń DeepState tydzień temu było to około 200 km kw. I to łącznie z tzw. szarą strefą, czyli obszarem przez nikogo niekontrolowanym oraz czerwoną, w której trwają walki. Bez tych stref liczba wyzwolonych kilometrów spada poniżej 100.

Rosja szykuje się do ofensywy

– Tempo rosyjskich działań w ostatnich tygodniach spadło, ale wydaje mi się, że to cisza przed burzą, czyli przed nową kampanią wroga, którą rozpocznie zapewne w drugiej połowie kwietnia – zaznacza Myrosznykow.

– Możemy przeprowadzać lokalne kontrataki, ale nie mamy sił na przeprowadzenie dużej operacji wojskowej. Ten okres dobiega końca, a wróg wkracza w nową fazę kampanii ofensywnej, której rozpoczęcia spodziewam się w kwietniu – tłumaczy Myrosznykow.

Jego zdaniem, w nowej odsłonie ofensywy, Rosjanie będą atakowali na kilku odcinkach frontu. Zapewne skoncentrują swoją uwagę na aglomeracji Kramatorsk-Słowiańsk, do której starają się podejść od wschodu. Jednocześnie dalej będą atakowali w kierunku Konstantynówki, która blokuje dostęp do wspominanej aglomeracji od południa.

Linia frontu w Ukrainie

© TOMASZ LEBIODA, WYBORCZA.PL

Trzecim miejscem rosyjskich ataków w obwodzie donieckim będzie kierunek na Dobropole i dalej na północ do Barwinkowa w obwodzie charkowskim. – Oznacza to, że wróg nie zrezygnował z planów całkowitego odcięcia naszej logistyki w obwodzie donieckim – zaznacza ekspert.

Jego zdaniem Rosjanie będą równolegle atakować w obwodach donieckim i zaporoskim. Zależy im, by z południa podejść jak najbliżej do Zaporoża. Ukraińskie kontrataki w tym roku powstrzymały ich w rejonie miejscowości Stepnohirsk. Obecnie rosyjskie lotnictwo ściera tę miejscowość z powierzchni ziemi.

– Jeśli wyjdą na północ od Stepnohirska, będą mogli ostrzeliwać co najmniej południowe obrzeża Zaporoża z artylerii lufowej. Oznacza to, że miasto będzie powoli niszczone – dodaje Myrosznykow.

Obecnie większość uwagi koncentruje się na użyciu dronów typu FPV [First Person View, technologia pozwalająca na zdalne sterowanie dronem, w taki sposób, że operator drona może doświadczać lotu, jakby sam znajdował się na jego pokładzie] na froncie, jako głównego środka rażenia po obu stronach. Ekspert podkreśla jednak, że artyleria też jest aktywnie wykorzystywana przez obydwie strony.

– Obecnie zarówno drony, jak i artyleria są równie ważnymi elementami ogniowego rażenia – wskazuje ekspert.

Kolejnym kierunkiem, w którym Rosjanie skoncentrują swoje ataki, będzie Kupiańsk na wschodzie obwodu charkowskiego oraz Wołczańsk na jego północy. W nim walki trwają od maja 2024 roku.

Czy Ukraińcom uda się utrzymać Kramatorsk i Słowiańsk?

18 marca dowódca Sił Systemów Bezzałogowych Ukrainy Robert „Madziar" Browdi poinformował, że gwałtowna zmiana pogody na wiosenną spowodowała, że przeciwnik zintensyfikował szturm w obwodzie donieckim i zaporoskim.

Celem Kremla jest co najmniej zajęcie całego obwodu donieckiego z Kramatorskiem i Słowiańskiem, dwoma największymi miastami na północy obwodu. To dla Putina szczególnie ważne ze względów propagandowych. W kwietniu 2014 roku Słowiańsk został zajęty przez rosyjskich najemników i tam rozpoczęła się trwająca do dziś wojna. Jednym z pretekstów do rosyjskiej inwazji była obrona rosyjskiej i rosyjskojęzycznej ludności na tym terytorium.

Tyle że walki o ten jeden obwód trwają już wiele lat. Rosja ponosi ogromne straty, starając się zrealizować swoje cele. Do tego, zdaniem gen. Syrskiego, w ciągu ostatnich trzech miesięcy Rosjanie stracili na polu walki więcej żołnierzy niż udało im się zmobilizować.

Rosjanie zapłacili wysoką cenę za zdobycie w tym roku Pokrowska i Myrnohradu w obwodzie donieckim i na pewno nie będą szczędzili swoich żołnierzy w dojściu do Kramatorska i Słowiańska.

Zdaniem Myrosznykowa, rosyjska armia najszybciej jest w stanie dojść do Słowiańska ze wschodu. Czekają ich tam jednak ciężkie walki, bo po drodze znajduje się duże przemysłowe terytorium Słowiańskiej Elektrociepłowni.

Rosyjska armia rujnuje obydwa miasta, zabijając ich mieszkańców dronami i bombami lotniczymi. Szacuje się, że razem w Kramatorsku i Słowiańsku wciąż mieszka około 100 tys. ludzi, a w całej kontrolowanej przez Ukrainę części obwodu donieckiego około 200 tys. ● 1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Irański program nuklearny to kot Schrödingera. Jak go zabić?

Choć administracja Trumpa przekonuje, że program nuklearny Iranu został „całkowicie" zniszczony, to w rękach napadniętego reżimu pozostały tony wzbogaconego uranu, stanowiące poważne zagrożenie.

Robert Stefanicki

W słynnym eksperymencie myślowym z 1935 roku w zamkniętym pudełku znajduje się kot, któremu grozi śmierć wskutek rozpadu materiału radioaktywnego. Dopóki nie otworzymy pudełka, kot znajduje się w superpozycji dwóch stanów, będąc dla obserwatora jednocześnie żywym i martwym.

W przeciwieństwie do kota Schrödingera irański program nuklearny istnieje, ale też, sądząc po deklaracjach administracji Donalda Trumpa, znajduje się w obu stanach: choć został „całkowicie zniszczony" w czerwcowych nalotach (co potwierdziła ostatnio przed komisją senacką szefowa wywiadu Tulsi Gabbard), to dalej stanowi zagrożenie tak poważne, że Pentagon wysłał w stronę Iranu specjalną jednostkę zadaniową piechoty morskiej, która, jak się nieoficjalnie mówi, mogłaby zostać użyta do przejęcia lub zniszczenia obiektów mogących posłużyć do stworzenia broni atomowej.

Gdzie Irańczycy przechowują wzbogacony uran?

Rzecz w tym, że chociaż ataki USA i Izraela poważnie uszkodziły główne irańskie obiekty jądrowe i zabiły kilku naukowców związanych z programem nuklearnym, to wydaje się, że Iran przechowywał znaczną część lub całość swojego wzbogaconego uranu w głębokich tunelach, które nie zostały zniszczone.

W środę głos w tej sprawie zabrał Rafael Mariano Grossi, dyrektor generalny Międzynarodowej Agencji Energii Atomowej (MAEA). Uważa on, że nawet po tak zmasowanych nalotach, jakie obecnie widzimy, pewna część irańskiego programu nuklearnego przetrwa.

– Oczywiście, nastąpiła ogromna degradacja infrastruktury, ale najprawdopodobniej po zakończeniu [operacji militarnej] materiał [radioaktywny] nadal będzie dostępny, możliwości wzbogacania będą dostępne, być może nawet jakaś infrastruktura nadal będzie istnieć

– powiedział Grossi w radiu NPR, zauważając, że Iran to bardzo duży kraj z zaawansowaną bazą naukową, technologiczną i przemysłową, a jego program jest „rozproszony na uniwersytetach, w obiektach i laboratoriach".

Dodał również, że agencja nie zna sytuacji w zakładzie wzbogacania uranu w podziemnym kompleksie nuklearnym w Isfahanie. MAEA została poinformowana przez Iran o tym nowym obiekcie 11 czerwca 2025 roku i wysłała tam inspektorów. Izrael rozpoczął ataki na Iran 13 czerwca, inspektorzy musieli zostać ewakuowani.

Upadek reżimu w Iranie nie rozwiązuje kwestii uranu

Negocjacje między Waszyngtonem a Teheranem – przerwane decyzją Trumpa i Netanjahu o rozpoczęciu nalotów 28 lutego – koncentrowały się na tym, co zrobić z posiadanymi przez Iran zasobami około 441 kg uranu wzbogaconego do 60 proc. Iran oferował, że całość rozrzedzi, ale po ataku jest to już nieaktualne.

Materiał ten jest podobno składowany w trzech lokalizacjach: głębokich podziemnych tunelach w pobliżu Isfahanu, w podziemnym ośrodku w pobliżu Natanz, znanym jako Góra Kilofów, oraz w Fordow, jednym z miejsc zbombardowanych w 2025 r.

Generał Dan Caine, przewodniczący Kolegium Połączonych Szefów Sztabów USA, przyznał, że tunele w Isfahanie są zbyt głębokie, by zniszczyć je bombami penetrującymi bunkry, takimi jak te użyte w Fordow zeszłego lata. Góra Kilofów, pokryta granitowym piaskiem, byłaby co najmniej równie trudnym celem.

Matthew Bunn, ekspert z Harvard Kennedy School, napisał w „The Conversation", że dysponując zaledwie setką wirówek, Iran mógłby w ciągu kilku tygodni wzbogacić posiadany materiał z 60 do 90 proc. To stężenie niezbędne do opracowania broni nuklearnej.

Nawet bez dalszego wzbogacania, sześćdziesięcioprocentowy uran mógłby zostać użyty w tzw. brudnej bombie, choć jej siła rażenia byłaby znacznie mniejsza w porównaniu z normalną głowicą atomową.

Wymarzony przez Netanjahu i Trumpa upadek rządu w Teheranie nie rozwiązałby problemu, bo nie wiadomo w czyim posiadaniu znalazłyby się wówczas niebezpieczne materiały. Istnieje ryzyko, że pracownicy strzegący magazynów mogliby podjąć próbę jego sprzedaży, tak jak miało to miejsce po upadku Związku Radzieckiego. A to oznacza, że zaawansowana technicznie grupa terrorystyczna mogłaby dzięki wzbogaconemu uranowi stworzyć prymitywną bombę atomową.

Wymarzony przez Netanjahu i Trumpa upadek rządu w Teheranie nie rozwiązałby problemu, bo nie wiadomo w czyim posiadaniu znalazłyby się wówczas niebezpieczne materiały

Wysłanie komandosów, aby przejęli te zapasy w trakcie wojny, to raczej fantazja. Mark Esper, sekretarz obrony w pierwszej kadencji Trumpa, ostrzegł, że przeprowadzenie takiej operacji wymagałoby użycia dużych sił i byłoby bardzo niebezpieczne. Sam prezydent USA powiedział, że zrobi to tylko wtedy, gdyby Iran został „tak zdziesiątkowany, że nie będzie w stanie walczyć", ale Trump oczywiście może zmienić zdanie.

Od eksplozji do transportu

Bunn tłumaczy, że materiał jądrowy w Iranie ma postać sześciofluorku uranu, przechowywanego w pojemnikach nieco przypominających butle do nurkowania. Najprostszym, ale najbardziej ryzykownym rozwiązaniem, byłoby zniszczenie kontenerów, w których składowane są pojemniki, przy pomocy ładunków wybuchowych. Sześciofluorek uranu osadziłby się na ścianach, podłogach i gruzie tuneli, utrudniając jego odzyskanie i późniejsze użytkowanie. Jednak tunele byłyby wówczas skażone i bezużyteczne, a zespół musiałby zadbać o własne bezpieczeństwo.

Bardziej schludnym rozwiązaniem byłoby spakowanie i wywiezienie materiału drogą powietrzną, jednak dziesiątki kontenerów, ważących łącznie tony, znajdują się w wielu lokalizacjach. „Wojska musiałyby zbierać materiał z kilku miejsc, zabezpieczać pas startowy w pobliżu każdego z nich, transportować sprzęt i materiały ciężarówkami lub helikopterem na pas startowy i z powrotem oraz bronić się przed atakami sił irańskich" – wylicza ekspert.

Inną opcją jest zmieszanie materiału z uranem o mniejszym stężeniu, aby uniemożliwić jego użycie w bombie atomowej.

Byłoby to również trudne, ponieważ wymagałoby dostarczenia na miejsce koniecznego sprzętu. Amerykańska Narodowa Administracja Bezpieczeństwa Jądrowego opracowała służący do tego mobilny sprzęt, choć nigdy nie został on użyty w strefie działań wojennych. Transport takiego ładunku do i z Iranu drogą lotniczą byłby kolejnym logistycznym koszmarem.

Zresztą operacja taka dotyczyłaby tylko wysoko wzbogaconego uranu. Tymczasem Iran posiada również ponad 6 ton materiału wzbogaconego do 5 proc., z których część mogła przetrwać bombardowania. „Może się to wydawać niewiele, ale aby osiągnąć ten poziom, dwie trzecie prac związanych ze wzbogacaniem do 90 proc. zostało już wykonanych. Wirówki i części do wirówek, które Iran prawdopodobnie nadal posiada, zawsze mogą zostać wykorzystane do produkcji większej ilości uranu" – ostrzega Bunn.

Najskuteczniejszym sposobem na oddalenie zagrożenia byłby powrót do dialogu z Teheranem. Jednak USA i Izrael, przerywając obiecujące negocjacje i zabijając wielu najważniejszych polityków irańskich, zamknęli te drzwi. Irańczycy plują sobie w brody, że zamiast budować bombę atomową jak najszybciej się da, zwlekali z tym, licząc na porozumienie z Zachodem.

Drugi raz tego błędu nie popełnią. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34425892

WYCIĄG Z OGŁOSZENIA O ROKOWANIACH

BURMISTRZ NOWOGRODU BOBRZAŃSKIEGO

informuje

że w sposób zwyczajowo przyjęty, na tablicy ogłoszeń (I piętro) w siedzibie Urzędu Miasta Nowogród Bobrzański przy ul. Słowackiego 11, na miejskiej stronie internetowej: www.nowogrodbobrz.pl, w Biuletynie Informacji Publicznej- https://bip.nowogrodbobrz.pl/ zostało podane do publicznej wiadomości ogłoszenie o rokowaniach po drugim przetargu zakończonym wynikiem negatywnym na sprzedaż nieruchomości gruntowej zabudowanej, stanowiącej własność Gminy Nowogród Bobrzański.

Tryb zbycia nieruchomości	Położenie nieruchomości	Numer działki	Powierzchnia działki w ha	Numer obrębu	Numer księgi wieczystej	Cena wywoławcza do rokowań dla zbywanej nieruchomości	Zaliczka wniesiona w pieniądzu	Godzina posiedzenia Komisji przeprowadzającej rokowania
Rokowania	**Drągowina**	**386/3**	**0,7572 ha**	**0006**	**ZG1E/00101675/6**	**660 000,00 zł (zwolnione z VAT)**	**66 000 zł**	**12:00**

Posiedzenie Komisji odbędzie się dnia: 22 maja 2026 r. w budynku Urzędu Miejskiego w Nowogrodzie Bobrzańskim przy ul. Słowackiego 11, pok. nr 100.

Dane teleadresowe, pod którymi można uzyskać szczegółowe informacje: *Referat gospodarki nieruchomościami, inwestycji i ochrony środowiska Urzędu Miasta Nowogród Bobrzański, ul Słowackiego 11, 66-010 Nowogród Bobrzański, pok. 207, tel.: 517886286, e-mail: m.wojtowicz@nowogrodbobrz.pl*

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426283

NOWOŚĆ
Słówko
Literówka
Quizy, Sudoku
Krzyżówki
Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426068

Na podstawie art. 609 § 2 k.p.c. **Sąd Rejonowy w Grajewie** wzywa do udziału w sprawie z wniosku Alicji Łojewskiej i Marka Piotra Łojewskiego **o zasiedzenie własności nieruchomości** oznaczonej numerem działek rolnych oznaczonych numerami geodezyjnymi 60 o powierzchni 0,86 ha, 324 o powierzchni 0,49 ha oraz 325 o powierzchni 1,00 ha **położonych w obrębie 0023 wsi Racibory, gmina Radziłów, powiat grajewski, województwo podlaskie**, dla której nie ma założonej księgi wieczystej - ewentualnych zainteresowanych w terminie 3 miesięcy od dnia ukazania się ogłoszenia.

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426289

Poszukuję starych zdjęć / widokówek Pszczyny.

Proszę o kontakt na Pszczyna@gmx.net

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34426215

GGN.II.6821.39.2025 Płock, dnia 13.03.2026r.

OGŁOSZENIE O ZAMIARZE OGRANICZENIA SPOSOBU KORZYSTANIA Z NIERUCHOMOŚCI

Na podstawie art. 124 oraz art. 124a w związku z art. 113 ust. 5, 7 art. 114 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2024, poz. 1145 ze zm.),

Starosta Płocki

podaje do publicznej wiadomości informację o zamiarze wszczęcia postępowania administracyjnego dotyczącego wydania decyzji ograniczającej sposób korzystania z nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym oznaczonej jako działka ewidencyjna **nr 51 o pow. 0,14 ha** położona w obrębie ewidencyjnym **Liszyno gm. Słupno** w związku z budową linii kablowej SN 15 kV.

W związku z powyższym jeżeli w terminie **2 miesięcy** od dnia ogłoszenia, nie zgłoszą się osoby, które wykażą, że przysługują im prawa rzeczowe do tej nieruchomości, zostanie wszczęte postępowanie.

Zgłoszenia można dokonać na adres Starostwa Powiatowego w Płocku ul. Bielska 59 lub osobiście w Wydziale Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami.

eprasa.pl 540bad1eed

Polak szuka ciepła i jest w kropce

Nie pompa ciepła, nie gaz, ale miks technologii z naciskiem na kolektory słoneczne. Gdy ceny gazu rosną, specjaliści radzą, jak uniknąć podwyżek. Polacy są jednak tak zdezorientowani, że po prostu rezygnują z zakupów nowych źródeł ogrzewania.

Ireneusz Sudak

• **Nie chińska fotowoltaika, ale polskie kolektory słoneczne – najprostszy sposób na obniżkę rachunków za ogrzewanie, w tym ograniczenie zużycia gazu**
FOT. KRZYSZTOF KAROLCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

W Zatoce Perskiej trwa wojna, terminale eksportujące gaz i ropę naftową stoją, albo są uszkodzone. Nawet jeśli jutro skończyłyby się walki, powrót rynku energii do sytuacji sprzed wojny może zająć miesiące.

Analitycy banku HSBC przewidują, że europejskie ceny gazu ziemnego będą w tym roku średnio o 40 proc. wyższe niż wcześniej prognozowano. Zdaniem ekspertów mają pozostać wysokie także w 2027 r. Wszystko przez niedobór dostaw spowodowanych wojną USA i Izraela z Iranem oraz niskie poziomy europejskich rezerw gazu z powodu srogiej zimy. Jak podaje Bloomberg, te rezerwy są o tej porze roku o 15 proc. niższe niż wynosi średnia z ostatnich 15 lat.

Tak jak w czasie kryzysu energetycznego w sezonie grzewczym 2022/2023 rosną obawy właścicieli domów o podaż i ceny gazu. Ale inaczej niż 4 lata temu, Polacy nie myślą o rezygnacji z gazu na rzecz pelletu i pomp ciepła – decyzje są wstrzymywane ze względu na niewiadomą co do przyszłych kosztów.

Ministerstwo Energii uspokaja: mamy kontrakty długoterminowe

Ceny gazu na europejskim rynku wzrosły od czasu ataku na Iran z 27 euro za megawatogodzinę (MWh) do 57-60 euro za MWh, ale konsumenci ciągle płacą tyle samo. Firma MyOrlen (dawniej PGNiG) nie zmieniła taryf za gaz (czego nie można powiedzieć o drożejących paliwach na stacjach).

Z czasem jednak, zgodnie z prognozą HSBC, mogą też wzrosnąć rachunki za gaz i ogrzewanie domów tym paliwem. Choć trzeba mieć na uwadze, że cena 60 euro za MWh nie jest rekordowa – tyle kosztował gaz przed rokiem czy jesienią 2023 roku.

– Na obecnym etapie nie ma ona bezpośredniego przełożenia na ceny gazu dla gospodarstw domowych w Polsce – obowiązujące taryfy na 2026 rok zostały zatwierdzone przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki i zapewniają odbiorcom stabilność oraz przewidywalność kosztów – informuje nas biuro prasowe Ministerstwa Energii.

– Przedsiębiorstwa energetyczne prowadzą zdywersyfikowaną politykę zakupową i zabezpieczają znaczną część wolumenów gazu z wyprzedzeniem. Oznacza to, że część wolumenu została już zabezpieczona – informuje ME.

Sytuacja jest trudna, ale nie na tyle zła, że potrzebne byłoby mrożenie cen energii.

– W odniesieniu do energii elektrycznej, ceny w taryfach dla gospodarstw domowych na 2026 rok kształtują się poniżej wcześniej obowiązującego poziomu ceny maksymalnej (500 zł/MWh). Nie ma dziś przesłanek do stosowania mechanizmu mrożenia cen, stosowanego w warunkach nadzwyczajnych – informuje resort.

Pytanie, które zadaje sobie jednak teraz mnóstwo Polaków i Europejczyków, to czym ogrzać domy, by zabezpieczyć się przed kolejnymi szokami.

Kryzys i podwyżki cen ogrzewania

Po surowej zimie Polacy witają wiosnę z cieńszymi portfelami. Koszty ogrzewania były statystycznie najwyższe od czasu kryzysu energetycznego z 2022 r. Zamiast chwili oddechu, w związku z wojną w Zatoce są obawy o kolejną falę podwyżek i pytania, jak i czym się ogrzewać, żeby nie przepłacić. W 2022 r. Polacy dosłownie rzucili się na pompy ciepła i założyli ich wtedy ok. 200 tys. Dziś na rynku dominuje niepewność, a klienci wstrzymują zakupy, bo nie wiedzą, jaka będzie polityka UE i rządu.

– Ludzie są zdezorientowani, nie wiedzą, z jakiego źródła ogrzewania korzystać. Ekolodzy mówią im pompy ciepła – ale to nie jest niestety rozwiązanie do zastosowania dla każdego, szczególnie w nieocieplonych domach, chyba że godzimy się z dużymi kosztami inwestycyjnymi – mówi nam Janusz Starościk, prezes Stowarzyszenia Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych.

Inni likwidują kopciuchy na rzecz gazu, bo słyszą, że mają walczyć ze smogiem, a wtedy czytają, że dostaną wyższe rachunki przez ETS2 (rozszerzenie systemu ETS związane z nową opłatą, KE opóźniła je o rok-red.) i czują się w tym wszystkim oszukani – dodaje Starościk.

Faktycznie, te obawy i rozczarowanie opisała w liście do redakcji pani Monika, która wymieniła kopciucha na kocioł gazowy, a teraz boi się nowej opłaty: „Zaufałam państwu, spełniłam wszystkie wymogi, a teraz mam być karana, że zrobiłam wszystko zgodnie z prawem i dobrymi intencjami".

Zdaniem tę niepewność i wahania widać już od 2 lat. Polacy nie mają jasnej informacji w co inwestować i wstrzymują się z wymianą źródła ogrzewania. W praktyce zostają głównie przy „kopciuchach".

Nie pompa, nie gaz, ale miks

Co więc wybrać? – Nie ma obecnie jednej technologii, która gwarantowałaby stałe i tanie dostawy ciepła. Konsumenci powinni stawiać na miks różnych źródeł i nośników energii opartych możliwie w jak największym stopniu na OZE, tak aby ograniczać zużycie paliw kopalnych – mówi Starościk.

A konkretnie chodzi o to, by dom poddać termomodernizacji, która ogranicza zapotrzebowanie na energię, wyposażyć w instalacje hybrydowe łączące różne technologie, np. pompę ciepła i kocioł gazowy, albo kominek, albo kocioł na dostępną lokalnie biomasę (pellet). Na co dzień korzysta się z pompy ciepła, a paliwa spala tylko w sytuacji wyjątkowo dużego mrozu.

Zdaniem Starościka Polacy nie doszacowują roli kolektorów słonecznych, czyli montowanych na dachach relatywnie tanich i krajowej produkcji instalacji, w której woda jest podgrzewana przez słońce. Jesienią, wczesną wiosną, ale nawet zimą (choć w ograniczonym zakresie) kolektory słoneczne mogą podgrzewać wodę, dzięki czemu wydatnie zmniejsza się zużycie gazu i obniżają się rachunki.

O ile fotowoltaika to obecnie technologia głównie chińska, to kolektory słoneczne produkowane są przez polskie firmy.

– Musimy rozwijać OZE i magazynowanie energii elektrycznej i ciepła nie dlatego, że planeta płonie, ale że ograniczony staje się dostęp do paliw kopalnych. Polski węgiel jest drogi, szlaki żeglugowe mogą zostać przerwane, gazu czy prądu może w którymś momencie zabraknąć – musimy być samowystarczalni – mówi Starościk.

Mamy gaz z importu, mamy ryzyko kryzysów

W 2022 r. konsumenci – w obliczu zagrożenia dostaw gazu i wysokich cen, zaczęli montować pompy ciepła, zgodnie z założeniem, że energii elektrycznej nie powinno zabraknąć. Ale rynek się dosłownie przegrzał – pompy ciepła były montowane w nieocieplonych domach, powstał cały łańcuszek nieuczciwych firm monterskich, które inkasowały dotacje w ramach programu „Czyste Powietrze", ale montaż był niskiej jakości i niedopasowany do konkretnej nieruchomości.

– W obecnej sytuacji kryzysu energetycznego wracamy do podstawowej zasady: konsumenci powinni wybierać urządzenia o najwyższej efektywności energetycznej. Pompy ciepła są pod tym względem bezkonkurencyjne, bo osiągają efektywność od trzech do nawet pięciu razy wyższą niż technologie oparte na spalaniu paliw – mówi nam Paweł Lachman, prezes Polskiej Organizacji Rozwoju Technologii Pomp Ciepła.

W kontekście dyskusji o ETS i ETS 2 zwraca uwagę, że prąd do pomp ciepła obarczony jest opłatą ETS, a gaz czy węgiel nie.

– Dziś koszt emisji CO_2 jest pośrednio zawarty w cenie energii elektrycznej, natomiast spalanie gazu ziemnego czy węgla w ogrzewaniu domowym nadal nie jest obciążone w podobny sposób. To oznacza realną nierównowagę konkurencyjną. Gdyby nie ten mechanizm, ogrzewanie pompami ciepła byłoby jeszcze o około 10–15 proc. tańsze – mówi Lachman.

Jak zauważa ekspert problem polega na tym, że kryzysy energetyczne występują coraz częściej – kiedyś zdarzały się raz na dekadę, dziś wracają co kilka lat. A pompy ciepła wykorzystują przede wszystkim energię dostępną lokalnie – ciepło z powietrza, gruntu i wody oraz energię elektryczną produkowaną w Polsce.

– Największy problem polega jednak na tym, że polski rząd nie komunikuje jasno, jakie źródła ogrzewania będzie wspierał w najbliższych latach i które technologie będą najtańsze nie tylko dziś, ale również w perspektywie pięciu czy dziesięciu lat. Nie dziwię się więc konsumentom, że wstrzymują decyzje o wymianie źródła ogrzewania, skoro nie otrzymują od państwa przewidywalnego sygnału – mówi prezes PORT PC. ●

Nie ma obecnie jednej technologii, która gwarantowałaby stałe i tanie dostawy ciepła. Konsumenci powinni stawiać na miks różnych źródeł i nośników energii opartych możliwie w jak największym stopniu na OZE, tak aby ograniczać zużycie paliw kopalnych

JANUSZ STAROŚCIK
prezes Stowarzyszenia Producentów i Importerów Urządzeń Grzewczych

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Wraca kryzys energetyczny

Skokowy wzrost cen gazu jest wielkim wyzwaniem dla Europy. Bo to rzutuje na ceny energii elektrycznej w UE. Z Kataru pochodziła jedna piąta LNG importowanego do Polski przez Orlen.

Andrzej Kublik

Głównie z gazu wytwarza się prąd, gdy na przykład z powodu słabego wiatru wytwarzają go za mało elektrownie wiatrowe.

Sytuację, w jakiej znalazła się UE doskonale opisał europejski dyplomata w rozmowie z BBC.

„Zamiast skupić się na bardzo potrzebnych długoterminowych planach – na tym, jak uczynić Europę bardziej konkurencyjną w tym coraz bardziej niestabilnym świecie – [europejscy] premierzy i prezydenci panikują teraz z powodu cen [energii], martwią się o rozgniewanych wyborców i szukają krótkoterminowych rozwiązań" – powiedział.

I dodał: To podobnie jak w kryzys po pełnoskalowej inwazji Rosji na Ukrainę. Inny konflikt. Ale te same podziały w Europie; te same dylematy energetyczne. Nie możemy dalej tkwić w tym kole. Coś musi się zmienić.

Eskalacja starć zbrojnych na Bliskim Wschodzie winduje także ceny ropy naftowej. Już w środę nocą na giełdzie w Londynie cena europejskiej ropy naftowej Brent podskoczyła o ponad 7 proc., do 107,4 dol. za baryłkę. W czwartek przed południem za baryłkę Brent trzeba było zapłacić już 114,3 dol., a rano – blisko 119 dol.

To zapowiada kolejną falę podwyżek cen paliw na stacjach benzynowych.

• **Pola gazowe South Pars w prowincji Buszehr w Iranie, po izraelskim ataku, 18 marca 2026 roku** FOT. REUTERS / SOCIAL MEDIA

Polska bezpieczna

Z Kataru pochodziła jedna piąta LNG importowanego do Polski przez Orlen. Koncern w komentarzu dla Wyborcza.biz zapewnił jednak: eskalacja konfliktu na Bliskim Wschodzie nie stanowi zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw gazu do Polski.

Orlen wskazał, że dysponuje „zróżnicowanym i stabilnym portfelem zaopatrzenia w gaz ziemny, opartym na własnym wydobyciu w Polsce i Norwegii, dostawach realizowanych gazociągiem Baltic Pipe oraz LNG pozyskiwanym z różnych kierunków świata, w szczególności ze Stanów Zjednoczonych".

Import LNG z Kataru odpowiadał w 2025 roku za około 10 proc. zapotrzebowania generowanego przez Orlen i jego odbiorców, co oznacza, że ewentualne ograniczenia z tego kierunku nie mają kluczowego znaczenia dla bilansu dostaw – podkreśliła spółka.

Poinformowała również, że realizowane są wszystkie planowane na marzec dostawy skroplonego gazu, również z Kataru.

W obecnej sytuacji Polsce sprzyja też dbałość firm o bezpieczeństwo energetyczne. Na początku zimy podziemne magazyny gazu w Polsce były niemal całkowicie pełne

Natomiast prezes Gaz-Systemu Sławomir Hinc przypomniał, że większość gazu do Polski jest sprowadzana rurociągami, głównie systemem Baltic Pipe z Norwegii. „Tak więc jeśli chodzi o import, to jesteśmy w dużej części zabezpieczeni dzięki tym dostawom przez gazociąg podmorski" – powiedział Hinc, cytowany przez PAP.

Cena braku przezorności

W obecnej sytuacji Polsce sprzyja też dbałość firm o bezpieczeństwo energetyczne.

Na początku zimy podziemne magazyny gazu w Polsce były niemal całkowicie pełne. Obecnie, mimo ostrzejszej niż w ostatnich latach zimy, są napełnione jeszcze w 47,6 proc. – podaje europejska organizacja Gas Infrastruture Europe (GIE).

To kontrastuje z sytuacją w innych państwach UE. Wiele z nich nie wypełniło unijnego obowiązku zgromadzenia odpowiednich zapasów surowca na zimę. I teraz czasami ich magazyny gazu niemal świecą pustkami.

Holenderskie podziemne magazyny gazu, o jedną trzecią mniejsze niż w Polsce, są teraz napełnione w zaledwie w 7,4 proc. – co jest rekordowo niskim wskaźnikiem o tej porze roku.

Niemcy, które mają największe podziemne magazyny gazu w Europie, przed ostatnią zimą nie zatłoczyły do ich tyle gazu, ile wymagają przepisy UE, i obecnie są one wypełnione w 22 proc.

Zachodnie koncerny energetyczne prawdopodobnie chciały ściąć wydatki na tworzenie rezerw gazu. Teraz mogą za to słono zapłacić.

Obecnie firmy energetyczne powinny się szykować do gromadzenia zapasów gazu na kolejną zimę. Gazprom odnotował, że na giełdzie gazu TTF kontrakty na dostawy surowca na najbliższe lato są droższe od kontraktów na najbliższą zimę.

„Taka sytuacja sprawia, że zatłaczanie latem gazu do podziemnych magazynów jest nierentowne" – wskazał rosyjski koncern. Bo to znaczy, że europejskie firmy powinny zapłacić za gaz na zimowe rezerwy cenę wyższą od ceny sprzedaży surowca zimą, czyli z góry założyć straty.

Z drugiej jednak strony, jeśli firmy energetyczne nie podejmą takiego ryzyka i nie zgromadzą odpowiednich zapasów, to zimą ceny gazu w Europie mogą wystrzelić.

Kryzys na rękę Rosji

Kreml i rosyjskie firmy energetyczne z wielką uwagą śledzą sytuację na światowych rynkach energetycznych po ataku Izraela i USA na Iran oraz późniejsze odwetowe uderzenia Teheranu. Bo to dla Moskwy okazja, aby rzutem na taśmę spróbować uchylić unijne zakazy importu paliw kopalnych z Rosji. Embargo na rosyjską ropę naftową transportowaną tankowcami obowiązuje od grudnia 2022 r. W tym tygodniu wszedł też w życie zakaz importu rosyjskiego gazu do UE i teraz można realizować tylko podpisane w przeszłości kontrakty, maksymalnie do listopada 2027 r. w przypadku długoterminowych umów z Gazpromem.

Kreml i rosyjskie firmy energetyczne z wielką uwagą śledzą sytuację na światowych rynkach energetycznych po ataku Izraela i USA na Iran oraz późniejsze odwetowe uderzenia Teheranu. Bo to dla Moskwy okazja, aby rzutem na taśmę spróbować uchylić unijne zakazy importu paliw kopalnych z Rosji

Od początku wojny w Iranie z niezwykłą werwą za atakowanie unijnych restrykcji na ropę naftową i gaz wziął się Kirił Dmitrijew, zaufany współpracownik Putina i jego przedstawiciel w negocjacjach z administracją Donalda Trumpa o rewitalizacji amerykańsko-rosyjskich stosunków gospodarczych.

W tym tygodniu Dmitrijew odnotował depeszę agencji Bloomberga, która podała, że według banku HSBC w tym roku ceny gazu w Europie mogą być o 40 proc. wyższe niż prognozowano, co mocno uderzy po kieszeni przedsiębiorców i gospodarstwa domowe.

„Prognozujemy, że [ceny gazu] będą co najmniej 100 proc. wyższe niż wcześniej przewidywano, bo Europa potrzebuje czasu, aby nieuchronnie żebrać Rosję o więcej gazu" – z satysfakcją skomentował Dmitrijew depeszę Bloomberga.

Rosja już zaczęła zarabiać krocie na wojnie w Iranie. Po pierwszym tygodniu starć zbrojnych na Bliskim Wschodzie administracja Trump uchyliła na 30 dni sankcje na zakupy rosyjskiej ropy naftowej przez Indie. Tydzień później Waszyngton przyznał takie zwolnienie z sankcji dla wszystkich nabywców ropy i paliw z Rosji, załadowanych na tankowce do 12 marca. Te dwie ulgi zapewnią Rosji co najmniej 10 mld dol. ekstra dochodów z eksportu ropy naftowej. Kreml dostał więc zastrzyk pieniędzy na kontynuowanie agresji wobec Ukrainy. ●

REKLAMA Kraj/34422420

eprasa.pl 540bad1eed

Społeczeństwo

NIKT NIE JEST ODPORNY NA DEZINFORMACJĘ

Celem propagandy było zbudowanie wiary w określoną „prawdę”. Celem dezinformacji jest zniszczenie wiary w istnienie prawdy, wywołanie chaosu poznawczego i paraliżu decyzyjnego.

ROZMOWA Z
PRZEMYSŁAWEM SADURĄ
Profesorem Wydziału Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

AGNIESZKA KUBLIK: Czy jest pan odporny na dezinformację?
PROF. PRZEMYSŁAW SADURA: – Nikt nie jest odporny. Czasami wydaje się nam, że jesteśmy. Ale to jest tak jak z reklamami, ulegamy im nieświadomie. Więc wiem, że nie jestem odporny na dezinformację, ale jestem czujny.

Zaczyna pan dzień od przeglądania newsów?
– Tak, przeglądam strony portali informacyjnych, tych, o których wiem, że są wiarygodne. Algorytm oczywiście mi coś podsuwa, ale sprawdzam newsy tam, gdzie sam docieram, a nie gdzie kieruje mnie algorytm.

Ile trwa ta codzienna rutyna?
– 15-20 minut, żeby się zorientować, co się wydarzyło, i żeby wiedzieć, co jeszcze sam chciałbym posprawdzać, żeby pogłębić wiedzę.

W pańskim raporcie „Wiem, że to manipulacja, ale i tak się denerwuję. Polacy w epoce dezinformacji” czytam, że „problem dezinformacji w Polsce osiągnął krytyczny poziom. 84 proc. Polaków napotkało fake newsy w ciągu ostatniego roku, a 9 na 10 respondentów potwierdziło prawdziwość przynajmniej jednej fałszywej informacji”. Dezinformacja to problem globalny, bo dotyczy całego świata, i totalny, bo wciągnął już większość ludzi.
– Ci, którzy twierdzą, że nie spotkali się z dezinformacją, niestety raczej nie wiedzą, że się z nią spotkali. Bo doprawdy mała jest świadomość tego, jak często się z dezinformacją stykamy. Dziś większość informacji w obiegu jest nieprawdziwa. I to nie dlatego, że ktoś się pomylił, tylko dlatego, że ktoś chce nami manipulować.

Kłamstwo jest bardziej atrakcyjne, szybciej się rozprzestrzenia, zwłaszcza na platformach społecznościowych, co znaczy, że da się na nim świetnie zarabiać. Polaryzacja temu sprzyja. Każda ze stron buduje alternatywną wizję rzeczywistości. I obie uskrajniają swój przekaz, nie bawią się w niuanse, bo tylko taka strategia jest skuteczna.

• **Podczas pandemii Covid-19 w siłę dzięki dezinformacji urosły m.in. ruchy antyszczepionkowe** FOT. PATRYK OGORZAŁEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Populiści budują społeczeństwo populistów.
– Tak, to jest sprzężenie zwrotne. Dezinformacja powoduje, że ludzie są zniechęceni. Bo nie wiedzą komu wierzyć, dostają dwa różne przekazy, albo nawet więcej i musieliby wszystkie weryfikować. W efekcie większość prędzej czy później się wypala i przestaje wierzyć jakiejkolwiek telewizji, jakiejkolwiek prasie, radiu, medium w ogóle.

Zaufanie do mediów informacyjnych spadło do 39 proc. – to jeden z najniższych wskaźników w Europie. Co jest przyczyną, a co skutkiem? Dezinformacja ma się świetnie, bo nie wierzymy tradycyjnym mediom? Czy nie wierzymy, bo tyle jest dezinformacji?
– Z jednej strony świadomość dezinformacji oczywiście podnosi czujność, nie tak łatwo wtedy jej ulegamy. Z drugiej, to prowadzi do wypalenia informacyjnego. Jeśli media, które powinny być wiarygodne, podają często sprzeczne informacje, to zaczynasz popadać w cynizm poznawczy. Bo skoro wszyscy kłamią, to jak weryfikować kłamstwa u kłamcy? A skutkiem tego jest brak zainteresowania sferą społeczną czy polityczną. Potem mamy brak zaangażowania.

W raporcie piszecie o dwóch zjawiskach – dezinformacji i chaosie informacyjnym. To drugie to skutek tego pierwszego?
– Dezinformacja to świadome kłamstwo. Chaos informacyjny to też zły warsztat dziennikarski, pomyłka, niechlujstwo. To nie tylko dezinformacja, ale i jej skutki. Chaos poznawczy jest jednym z głównych celów operacji dezinformacyjnych.

Klasyczna propaganda była swego rodzaju „nalotem dywanowym” – ten sam przekaz przeznaczony był dla wszystkich. Dezinformacja to „rakiety samonaprowadzające” – dzięki m.in. analizie big data możliwe jest mikrotargetowanie, tzn. dostosowanie przekazu do wąskich grup przy wykorzystaniu ich specyficznych lęków i słabości poznawczych.

Celem propagandy było zbudowanie wiary w określoną „prawdę”. Celem dezinformacji jest raczej zniszczenie wiary w istnienie jakiejkolwiek obiektywnej prawdy, wywołanie chaosu poznawczego i paraliżu decyzyjnego. Ostatecznym celem wrogich operacji informacyjnych jest sianie wątpliwości, wprowadzanie chaosu, podsycanie animozji i konfliktów.

I wpływanie na decyzje opinii publicznej, a w efekcie – polityków. W raporcie stawiacie tezę, iż „dezinformacja wzbudza strach oraz destabilizuje sytuację społeczną i polityczną na całym świecie, stanowiąc zagrożenie o charakterze globalnym. Coraz więcej danych ukazuje głębię negatywnego wpływu kampanii dezinformacyjnych na kluczowe obszary funkcjonowania polskiego państwa, takie jak migracje, kwestie ukraińskie czy relacje z Unią Europejską”.
– Sami politycy albo ulegają dezinformacji, albo cynicznie powielają treści, które nie są prawdziwe – i albo tego nie wiedzą, albo cynicznie to wykorzystują.

Ważne, że mają swoich zwolenników, którzy im wierzą. Np. każdy, kto opowiada, że nie musimy stosować żadnego miksu energetycznego, bo mamy miks węglowy, swój darmowy węgiel, którego zapasy wystarczą nam na 100 lat, dezinformuje. Bo węgiel, owszem, jest w Polsce, ale na takich głębokościach, że jego wydobycie nie jest opłacalne. Od dawna nie stoimy na swoim węglu, tylko paliliśmy węgiel rosyjski czy z Kazachstanu.

A jednak bardzo wielu polityków prawicy będzie to powtarzać, bo ma elektorat, który chce to usłyszeć.

W raporcie postawiłem tezę, że w niektórych dziedzinach – takich jak zmiany klimatu oraz polityka klimatyczna i energetyczna UE – realny wpływ dezinformacji jest całkowicie niedoszacowany.

Nadal nie jest jasne, jak destabilizująco dezinformacja klimatyczna wpływa pośrednio nie tylko na postawy użytkowników mediów, ale także na oficjalne decyzje polityczne. Bo politycy powołują się na „społeczną aprobatę”, która może być realna, ale równie dobrze może być sztucznie wykreowana przez manipulację informacjami.

Badaliście skuteczność strategii antydezinformacyjnych właśnie w sprawie dezinformacji klimatycznej w kontekście Europejskiego Systemu Handlu Emisjami (ETS 2).
– Tak, bo ETS 2 jest, podobnie jak Europejski Zielony Ład, flagowym obiektem działań dezinformacyjnych w sprawie polityki klimatycznej. Wiele wskazuje na to, że takie działania będą się powtarzać – tu coraz rzadziej chodzi o fakty, a coraz częściej o emocje. Narracje wokół ETS 2 stały się jednym z głównych narzędzi destabilizacji społecznej w Polsce – pod pozorem troski o „rachunki Polaków” czy „suwerenność energetyczną” rozpowszechniano przekazy, które osłabiały zaufanie do instytucji europejskich, wywoływały lęk przed transformacją i zniechęcały do działań proklimatycznych. Nie był to czysty przypadek, lecz spójna strategia mająca na celu utrudnienie modernizacji gospodarki i utrwalenie zależności od paliw kopalnych.

Powtarzam: tu wpływ dezinformacji jest na pewno niedoszacowany. Ale my generalnie jesteśmy stroną wojny informacyjnej, bo wojna informacyjna jest jednym z ważnych wymiarów współczesnej wojny hybrydowej.

Piszecie o szczepionce i leku na dezinformację. O prebunkingu i debunkingu. O co tu chodzi?
– Prebunking to strategia budowania odporności psychologicznej na dezinformację, zanim odbiorca się z nią zetknie. To ta „szczepionka poznawcza” – uprzednie ostrzeżenie przed nadchodzącą próbą manipulacji i przedstawienie osłabionej „dawki” tej manipulacji pozwala odbiorcy zbudować poznawcze „przeciwciała”.

Debunking to działanie po. To obalanie fałszywych informacji, które już krążą w obiegu informacyjnym, poprzez weryfikację faktów i publiczne ich prostowanie.

Wśród osób zajmujących się dezinformacją istnieje spór, co jest skuteczniejsze?
– W naszym badaniu wyszło, że lek działa lepiej niż szczepionka.

Szczepionka w przypadku tego eksperymentu zupełnie nie wyszła. Ona nawet pogłębiała chaos poznawczy. Czyli nie ma szczepionki na dezinformację. Ale to był tylko eksperyment, bo eksperci generalnie większe nadzieje wiążą właśnie z prebunkingiem.

Jeżeli np. widzowie TV Republika słyszą, że to nieprawda, co tam będą pisać na paskach, że Tusk to niemiecki polityk, to...
– Ale kto miałby ich o tym uprzedzić? Jeśli „Wyborcza”, to to do nich nie dotrze, a jeśli nawet dowiedzą się poprzez inne media, to na pewno nie dadzą wiary „Wyborczej”.

Widzowie Telewizji Republika nikomu nie uwierzą, to wyznawcy prawdy, a nie jej poszukiwacze. Oni wierzą, że wiedzą, jaka jest prawda. Są raczej nie do odratowania.

Sprostowanie też ich wiarą nie zachwieje.
– Nie. W naszym badaniu są oczywiście osoby, które mają skłonność do wiary w teorie spiskowe, ale paradoksalnie okazało się, że na te osoby stosunkowo dobrze działają narzędzia prostujące

eprasa.pl 540bad1eed

dezinformację. Bo ci ludzie, którzy mają skłonność do spiskowych teorii, mają też skłonność do zmiany zdania. Łatwo uwierzyli w teorię spiskową, łatwo mogą zmienić ją na inną.

To jest fenomen populizmu. Populizm jest prosty, liberalna demokracja jest złożona, skomplikowana. A tam, gdzie wygrywa prostota, tam wygrywa reszta. Wulgaryzacja i uproszczenia, populizm i polaryzacja. Efekt to np. redukowanie wyborów do plebiscytu.

To jak z dezinformacją walczyć? W raporcie jest mowa o „protokole weryfikacji w 60 sekund".

– To cztery kroki, które opisaliśmy.

Zacytuję:

Krok 1. Sprawdź źródło (15 sekund): Czy strona internetowa ma sekcję „O nas", dane kontaktowe, redakcję Czy domena wygląda podejrzanie. Np. „tvn24info.pl" zamiast „tvn24.pl" – to technika „doppelgänger", czyli tworzenie wiernych, ale fałszywych kopii adresów.

Krok 2. Sprawdź autora (15 sekund): Czy artykuł ma podpis? Wpisz nazwisko autora w wyszukiwarkę – czy istnieje, czy ma dorobek dziennikarski? Czy ma profil na LinkedIn lub na stronie redakcji?

Krok 3. Sprawdź datę (10 sekund): Stare artykuły często są udostępniane jako „aktualne" dla wywołania paniki lub złości. Sprawdź, czy zdarzenie faktycznie ma miejsce teraz, czy tekst opisuje sytuację sprzed lat.

Krok 4. Sprawdź w wyszukiwarce internetowej (20 sekund): Wpisz w Google kluczowe fragmenty nagłówka lub główną tezę artykułu. Jeśli jest to prawdziwa informacja o doniosłym znaczeniu, będzie o niej pisać wiele redakcji. Jeśli tylko jedna strona (szczególnie podejrzana) nagłaśnia „sensację" – to najprawdopodobniej fake news.

W 60 sekund można dokonać wstępnej weryfikacji, dającej odpowiedź na pytanie, czy to wiarygodne informacje, czy nie.

Sami musimy zadbać o zdrowie informacyjne.

– Tak. Ale nie tracę nadziei. Spodziewam się, że za jakiś czas będziemy mieli do czynienia z tendencją wzmacniania mediów wiarygodnych.

Tyle że bez wsparcia państwa to się nie uda. To musi być element polityki publicznej, zwłaszcza teraz, kiedy mamy czasy przedwojnia lub gorzej. Bo to, co dzieje się na świecie to już wojna, wojna XXI wieku, jakiej dotąd nie znaliśmy.

To hybrydowa konfrontacja z Federacją Rosyjską i jej sojusznikami, która łączy presję ekonomiczną, technologiczną i demograficzną z tradycyjnymi formami walki, jak szpiegostwo, sabotaż, dywersja czy prowokacje.

Wszystko to służy najważniejszemu starciu, jakim jest wojna informacyjna ●

Rozmawiała Agnieszka Kublik

Dlaczego kandyduję do Krajowej Rady Sądownictwa, odc. 1

Aby neo-KRS jak najszybciej przestała działać

Jarosław Łuczaj

Autor jest sędzią Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, kandydat do KRS ze wspólnej listy popieranej m.in. przez sędziowskie stowarzyszenia: Iustitię, Themis, OSSSA i Stowarzyszenie Sędziów Rodzinnych (wyborykrs.pl). W najbliższych tygodniach będziemy publikować świadectwa sędziów, którym na sercu leży przywrócenie praworządności i którzy ubiegają się o wybór do KRS

Z wymiarem sprawiedliwości jestem związany od 29 lat, z czego już prawie 27 lat spędziłem za stołem sędziowskim w todze i z łańcuchem z wizerunkiem orła na piersiach. Przeszedłem całą ścieżkę zawodową i pełniłem służbę w różnych sądach. Wiem, jak funkcjonuje wymiar sprawiedliwości. Nigdy nie doświadczał on tak trudnych chwil, jak w latach 2016-2023, kiedy władza polityczna podjęła bezpardonowe, nieznane w historii III RP działania przeciwko władzy sądowniczej. Destrukcji poddano m.in. Krajową Radę Sądownictwa. To nie tylko zmiany ustawodawcze, dla zmylenia opinii publicznej nazywane reformami, ale też obsadzenie sędziowskiej części KRS ludźmi gotowych na udział w działaniach niszczących praworządność. Odbiło się to m.in. utratą konstytucyjnej funkcji KRS, czyli stania na straży niezawisłości sędziów i niezależności sądów.

W tych latach polscy sędziowie poddawani byli wielu sprawdzianom i co do zasady udowodnili, że są godni sprawowanych urzędów.

Równie ważny test czeka nas w najbliższej przyszłości, a związany jest z wyborem sędziowskiej części KRS. Wprawdzie nie tak wyobrażaliśmy sobie ten ważny krok, na który czekaliśmy od ośmiu lat, ale dziś możemy liczyć tylko na zastosowanie niekonstytucyjnych przepisów obecnie obowiązującej ustawy, aby nadać im konstytucyjne znaczenie.

Dlatego tak ważne jest, aby jak największa liczba sędziów skorzystała z możliwości wskazania swoich przedstawicieli w tym kluczowym dla funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości organie. Da to niewątpliwą legitymację kandydatom faktycznie wyłonionym spośród sędziów i przez sędziów. Jako środowisko mamy szansę pokazać, na ile ważne są dla nas wartości, o które upominaliśmy się w niedawnej przeszłości. Już 20 kwietnia będziemy mogli dać tego dobre świadectwo, wskazując tych spośród nas, którzy będą reprezentować wszystkich sędziów. Mam nadzieję, że pokażemy, iż warto było być przyzwoitym.

A dlaczego podjąłem niełatwą decyzję, aby zgłosić swoją kandydaturę do Krajowej Rady Sądownictwa? Przede wszystkim uważam, że skoro pojawiła się szansa na realną zmianę w tym względzie, to musimy podjąć próbę jej dokonania. A poza tym, trzeba zrobić wszystko, aby tzw. neo-KRS jak najszybciej przestała działać, gdyż szkodzi nam wszystkim. ●

• **27 lutego 2026 r. w Warszawie, Aleja Róż 2. Minister Sprawiedliwości Waldemar Żurek podczas konferencji prasowej o Krajowej Radzie Sądownictwa i cyfryzacji wymiaru sprawiedliwości** FOT. ROBERT KOWALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Dziś możemy liczyć tylko na zastosowanie niekonstytucyjnych przepisów obecnie obowiązującej ustawy, aby nadać im znaczenie zgodne z konstytucją

wyborcza to Wy

• **Wyborcza to Wy. Piszcie: listy@wyborcza.pl**

Kto podpala świat? Piszcie: listy@wyborcza.pl

Trzeba bronić interesów Polski, tak jak robi to obecny rząd

Andrzej Kogus

podpułkownik w stanie spoczynku

Intensywne 20-letnie perswazje premiera Netanjahu, który usiłował poszczuć Amerykę na Iran, sugerując, że lada dzień zbuduje on bombę atomową przyniosły efekty. Prezydent Trump trawiony żądzą Pokojowej Nagrody Nobla, 9 dni po inauguracji Rady Pokoju, 2 miesiące po napaści na Wenezuelę wszczął wojnę z Iranem. Pogwałcił konstytucję, prawo międzynarodowe i kartę ONZ.

Choć inwazję odradzali mu wojskowi, m.in. szef szefów sztabów gen. Dan Caine, a Iran zapewniał, że nie buduje i nie zamierza budować bomby atomowej. Wywiad USA donosił o tym w 2003 r.

Trump jednostronnie anulował układ Iranem z 2015 r. podpisany przez prezydenta Obamę. I napadł na 93 milionowy naród irański, który od 200 lat nie zainicjował inwazji na iny kraj. Warto przypomnieć, że 1942 r. Iran przyjął Armię Andersa i całą rzeszę cywilnych Polaków i dzieci, groby ich są do dzisiaj pielęgnowane przez rząd Iranu.

Nasz obecny sojusznik w 1945 r. zdradził nas sprzedając Rosjanom, a za przelaną krew naszych żołnierzy, nie zaprosił ich do defilady zwycięstwa. Historia zatacza koło. W latach 2002 – '21 polscy żołnierze wspierali Amerykanów w Afganistanie i ginęli. Prezydent Trump pogardliwie powiedział, że byli gdzieś z tyłu. Na pytanie kto podpala świat, trzeba samemu odpowiedzieć i bronić interesów Polski, tak jak robi to obecny rząd. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Reżyserka Rebecca Zlotowski dla „Wyborczej”

POLSKA JEST KRAINĄ KINĄ

To jest bardzo silne, tajemnicze powiązanie, a jednak Polska jest dla mnie obcym krajem. Nie znam języka polskiego, z wyjątkiem kilku niecenzuralnych słów.

• **Bohaterkę „Ostatniej sesji w Paryżu” Lilian Steiner gra Jodie Foster** FOT. GEORGES LECHAPTOIS

ROZMOWA Z
REBECCĄ ZLOTOWSKI*
reżyserką filmu „Ostatnia sesja w Paryżu”

MARIOLA WIKTOR: Nosisz polskie nazwisko. Do jakiego stopnia czujesz się Polką i jak dziedzictwo twojego polskiego ojca wpływa na twoją pracę i osobowość?
REBECCA ZLOTOWSKI: To bardzo dobre i ważne pytanie o moją polską tożsamość. Mój tata urodził się w Polsce w Gdańsku. Tam spędził dzieciństwo, a potem wyjechał z rodzicami do Francji. To było w połowie lat 50. XX wieku. Cała moja rodzina to Żydzi. Moi dziadkowie, rodzice ojca, wyjechali z Polski z zamiarem, by nigdy do niej nie wracać. Nie widzieli w Polsce perspektyw dla siebie.

Ja urodziłam się we Francji i tutaj wzrastałam, a moja mama jest Marokanką. Mam wiec bardzo złożoną tożsamość. Moja wielokulturowość to atut! Dała mi wiele perspektyw i nie ukrywam, że korzystam z tego doświadczenia obficie w moim kinie.

Temat tożsamości i kulturowej reprezentacji podejmuję także w najnowszym filmie „Ostatnia sesja w Paryżu”.

Zanim do niego wrócimy, ciekawa jestem, czy byłaś kiedyś w Polsce?
– Tak, w ubiegłym roku w wakacje pojechałam z tatą i moim rodzeństwem po raz pierwszy do Polski. To wyglądało trochę tak, jak z filmu „Prawdziwy ból” Jessie Eisenberga, kiedy on z kuzynem przyjeżdżają do Polski by poznać kraj ich przodków. Taka podróż sentymentalna, bardzo wzruszająca.

Mój ojciec mówi po polsku, ja nie. I ta moja polska tożsamość, o którą pytasz, jest dla mnie wielkim znakiem zapytania. Jest ze mną związana, nie tylko faktem, że w Polsce naziści zlikwidowali Żydów, ale właśnie przez język taty. Ojciec jest nie tyle tłumaczem literatury czy poezji, co interpretatorem na konferencjach prasowych, przekłada symultanicznie, głównie z angielskiego na francuski.

To jest bardzo silne, tajemnicze powiązanie, a jednak Polska jest dla mnie obcym krajem, w tym sensie, że nie znam języka polskiego. Z wyjątkiem kilku niecenzuralnych słów.

Mam 45 lat, jestem matką i dopiero teraz zaczynam myśleć o moich dziadkach ze strony ojca, kim byli, jacy byli, co robili w Polsce. I o tym była ta nasza podróż do Polski.

Czy w Polsce odkryłaś coś, co cię zszokowało, zdziwiło, zaskoczyło?
Słońce, światło. Polska jest krainą kina. Jako reżyserka i filmowiec podziwiam szczerze filmy z okresu Polskiej Szkoły Filmowej: dzieła Skolimowskiego, Polańskiego, Kawalerowicza. Uwielbiam jego „Pociąg”. Kocham także powstały później „Dekalog” Kieślowskiego. Polskie nostalgiczne krajobrazy, czarno-biała zima, letni szum drzew, zawsze mi się to kojarzyło z kinem komunistycznym i postkomunistycznym.

Kiedy pojechałam do Polski, poczułam się jak u siebie w domu. To były tylko trzy dni, ale miałam wrażenie, że łączy mnie z tą ziemią jakaś przedziwna więź.

Byliśmy w Trójmieście, w Warszawie, Łodzi. Ach te industrialne łódzkie fabryki i przestrzenie. Takiej scenografii nikt nigdy w LA nie wybuduje. Wcale się nie dziwię, że David Lynch był zakochany w Łodzi i zrealizował tu część zdjęć do „Inland Empire”. Muszę koniecznie tam wrócić.

Tymczasem powróćmy do twojego filmu „Ostatnia sesja w Paryżu”. Co cię zafrapowało w tej historii?
– Kiedy po raz pierwszy otrzymałam 15-stronicowy scenariusz od powieściopisarki Anny Berest ten tekst od razu mnie zaintrygował. Uznałam, że to taki lekki Woody Allen. Historia kręci się wokół Lilian Steiner, wybitnej psychoterapeutki, mieszkającej i pracującej w Paryżu. Pomyślałam: „OK, to jest coś ciekawego”. W scenariuszu jest dużo zabawy, pojawia się wiele żydowskich żartów.

Czegoś mi jednak w tym brakowało. Jodie Foster! Tak. Ta dwukrotna laureatka Oscara jest Amerykanką, świetnie zna język francuski. A ja poczułam, że to musi być Amerykanka żyjąca w Paryżu.

No więc połączyłam Jodie, żydowskie żarty i sztuczną inteligencję, żeby stworzyć mój psychologiczny thriller.

Dla mnie twój film to przede wszystkim refleksja o tym, co tak naprawdę wiemy o innym człowieku w świecie, w którym iluzje maskują ciemne i skrywane strony każdego z nas.
– Dokładnie tak. Jako psychoterapeutka, która ma rozpoznawać emocje ludzi, Lilian sama ma kłopoty ze sobą. Ona jest fatalną terapeutką na początku filmu, płacze podczas sesji, nagrywa swoich pacjentów. Freud by tego nie zniósł (śmiech). Nasza bohaterka przechodzi ostatecznie metamorfozę, bo zaczyna wreszcie słuchać swoich podopiecznych, wyrzuca magnetofon, uwalnia się od krępujących łez.

Te sesje faktycznie odzwierciedlają jej własne trudności, problemy. Nie mogłam oprzeć się wrażeniu, że to ona jest pacjentką na tych terapiach.
– Tak, to jest zabawna rzecz. Jak masz taką bohaterkę, to ona jest świetna jako postać komiczna, ona myśli, że wszystko rozumie, a tymczasem jest sztywna, zamknięta, nieelastyczna. Lilian jest przekonana, że świetnie zna życie. Nie zdaje sobie sprawy z tego, jak jest ślepa w stosunku do siebie, innych, świata, w którym żyje. Pacjenci nie mają do niej zaufania, kobieta wpada więc w histerię, dlatego płacze i udaje się do okulisty, który okazuje się jej byłym mężem. Jej problemy z oczyma to oczywiście przypadek metaforycznej ślepoty.

To jest film o wielu warstwach, inteligentny, do odkrywania i smakowania. Igrasz z oczekiwaniami widzów. Opowiadasz o bardzo poważnych sprawach w lekki, komiczny sposób, no i te żydowskie żarty...
– Chciałam dostarczyć widzom zabawę, trochę przyjemności. Lilian mierzy się wprawdzie z poważnymi tematami, przeżywa największy kryzys w swoim życiu, ale starałam się nie otwierać jakiegoś totalnie mrocznego fragmentu jej egzystencji. Zamiast tego zaproponowałam rodzaj przygody. Nasza psychoterapeutka zamienia się w panią detektyw i policjantkę razem z jej ex mężem. Pod koniec tej podróży widz otwiera albo zamyka różne drzwi. Prowadzą one w stronę dziecinnych fantazji. Widzimy strome schody, korytarze, docieramy do sekretów, tajemnic tak, jak w baśniach.

Ten miks napięcia i humoru ma na celu rozbrojenie złości i lęków postaci?
– Tak. Myślę, że poprzez wzruszające sceny, w których komedia sąsiaduje z tragedią filmowi udaje się uchwycić tę zasadniczą dualność ludzkiego charakteru. Służy temu skupienie uwagi na głęboko skomplikowanych postaciach, dialogach oscylujących między humorem a dramatycznym napięciem i komedią kryminalną.

Gdzieś w tle czułam więź z klimatami Woody Allena i Hitchcocka oraz całą paletą różnorodnych emocji, które ci twórcy kreowali w swoich filmach.

Myślę, że poprzez wzruszające sceny, w których komedia sąsiaduje z tragedią filmowi udaje się uchwycić tę zasadniczą dualność ludzkiego charakteru

REBECCA ZLOTOWSKI

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

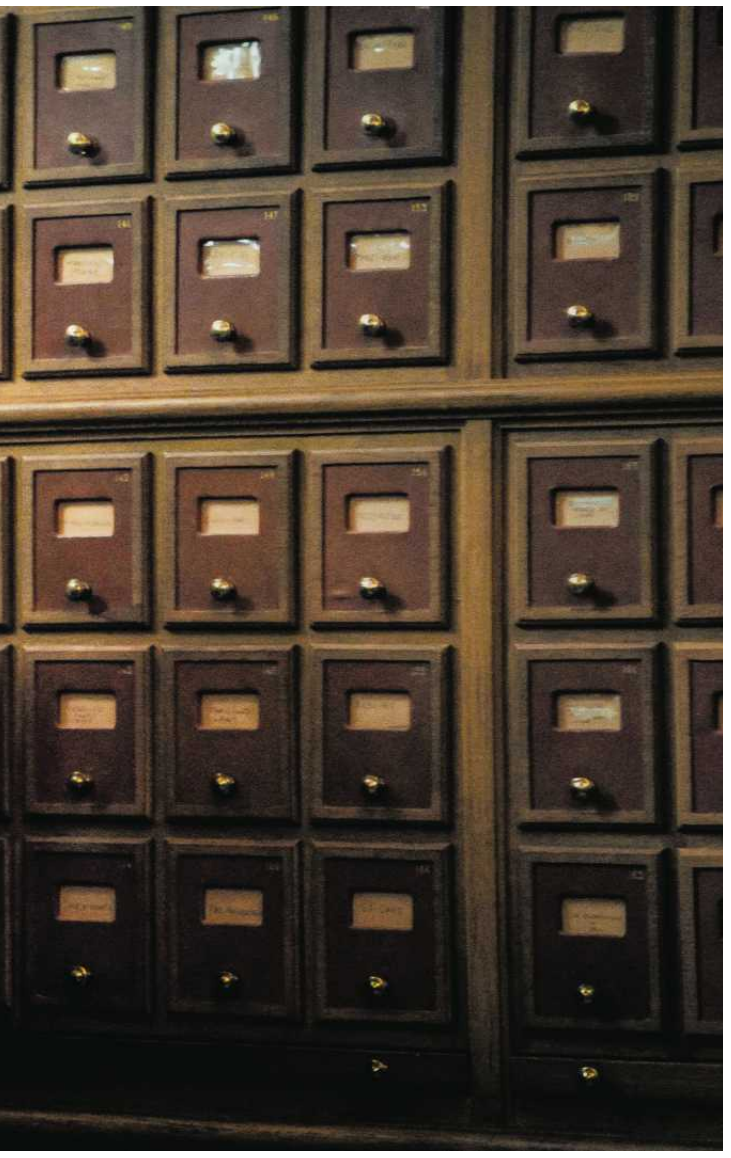

„Ostatnia sesja w Paryżu” od dziś w polskich kinach

Użyłaś AI do wykreowania wizji hipnotycznych bohaterki, która w pewnym momencie sama udaje się do jasnowidzki. Jaki jest twój stosunek do AI w kinie?
– Nie tak wiele użyłam AI. Te obrazy, które wykreowała oddały atmosferę hipnotycznego transu bohaterki. Uważam, że to są bardzo pożyteczne narzędzia graficzne dla filmowca. Kiedy coś nas przeraża to próbujemy to złapać, dotknąć, poczuć. Chodzi o sposób wyrażania wizji surrealistycznych, takich lynchowskich, jakby malowania kamerą. Filmy Salvadora Dali, na przykład, kreują design, inne światy, marzenia, podświadomość, sny i to też w moim filmie się pojawia.

Ludzie, którzy wyjechali ze swoich krajów, emigranci często noszą w pamięci i przed oczyma wyobrażenia swojego kraju, których już nie ma. I to właśnie AI pomaga wyrazić, wykreować pamięć, wspomnienia, dawne emocje, świat, który już nie istnieje. Czytałam także, że na przykład chorzy na Alzheimera, którzy wszystko zapomnieli, ale mają przy sobie kilka osobistych przedmiotów, pamiątek z przeszłości, mogą dzięki sztucznej inteligencji na chwilę powrócić do klimatów i emocji sprzed lat, odtworzyć jakieś fragmenty pamięci. AI to po prostu narzędzie, z którym praca jest bardzo ciekawa, bo ostatecznie stanie się naszą przyszłością.

Jak zareagowała Jodie Foster na twoją propozycję? Jodie ma niesamowity francuski, i wiem, że bardzo chciała zagrać główną rolę w filmie francuskim.
– W „Bardzo długich zaręczynach” Jodie miała zaledwie epizod. Pojawiła się na ekranie tylko przez 5 minut. A u mnie dostała główną rolę. Jest jakaś tajemnica dookoła niej, jej perfekcyjnego francuskiego; ona nie ma nawet amerykańskiego akcentu. Mówi po francusku jak native. W wywiadach Jodie podkreśla, że to było marzenie jej mamy, aby świetnie opanować francuski. Mamie się nie udało, ale Jodie już tak.

Według psychoanalizy ta niespełniona tęsknota matki, którą zrealizowała jej córka to jakby schron dla Jodie. Podążając za taką interpretacją, dzięki perfekcyjnej znajomości francuskiego, Jodie, tak jak jej bohaterka, stworzyła dla siebie przestrzeń, miejsce, które pozwala zapomnieć, że pochodzi z Ameryki, z innej kultury.

Co ciekawe, Jodie genialnie i bez akcentu posługuje się także językiem włoskim, jakby była aktorką europejską. Nie wiem, może ona w ten sposób ucieka od samej siebie, od swojej amerykańskości, od przeszłości?

Czy ten jej perfekcyjny francuski paradoksalnie nie okazał się jednak przeszkodą w twoim filmie?
Musieliśmy do jej dialogów dograć trochę przekleństw, niecenzuralnych słów w postprodukcji, bo byłoby to zbyt francuskie.

A Frederick Wiseman? Właśnie dowiedzieliśmy się o jego śmierci. Ciekawa jestem, dlaczego ktoś, kto tak jak on, całe życie pozostawał konsekwentnie po drugiej stronie kamery jako dokumentalista, nagle zgodził się zagrać u ciebie, pokazać swoją twarz? I ten film to jego ostatnia rola.
– Wiseman, słynny żydowski dokumentalista, był niewidzialny w swoich dokumentach całe jego długie życie, a teraz zobaczyliśmy go w moim filmie. On miał niezwykłą twarz, jakby był bohaterem kina Lyncha. Jego nazwisko Wisemem oznacza człowieka mądrego, wiedzącego. Frederick jednak pojawił się na ekranie już wcześniej. Zagrał ginekologa w filmie „Tylko my dwoje” o toksycznej miłości, a u mnie jest doświadczonym terapeutą, którego radzi się Lilian. Widziałam go już jako kardiologa w moim kolejnym filmie. Obsadzenie Fredericka wzmacnia żydowski prestiż filmu. On wymyślił gramatykę dokumentów, by być niewidzialnym, a teraz po prostu cieszył się tą obecnością i widzialnością na ekranie

Zatrzymajmy się chwile przy aspekcie żydowskim. Tożsamość Lilian jest nie tylko amerykańska, choć od niej ucieka, ale i żydowska.
– To coś, od czego ja sama nie mogę uciec. Pracując nad scenariuszem wiele o tym myślałam. Mam żydowskie spojrzenie, mam spojrzenie Rebeki, mam też spojrzenie francuskie. I powiedziałbym, że judaizm jako kultura – nie jako religia, bo nie jestem osobą religijną, nawet wierzącą – jest całkiem bogata. W filmie „Ostatnia sesja w Paryżu” bohaterka to Amerykanka osiadła w Paryżu, a więc cudzoziemka, ekspatka, która zapomniała całkowicie, skąd pochodzi.

Ona nawet myśli, że nie jest Żydówką, a bardziej czuje się Europejką. Dopiero w scenie czuwania nad zmarłą pacjentką w jej w domu ktoś przypomina Lilian o żydowskim folklorze dybuku, czyli złośliwym duchu, uważanym za przesiedloną duszę zmarłej osoby. Całkowicie rozumiem, że film powinien zadawać pytania, a nie udzielać odpowiedzi. Uważam, że to w pewnym sensie filmowe, bo to tak, jakbyś pokazywała drzwi, które widz może otworzyć lub nie.

Relacja między Lilian a jej byłym mężem, granym przez Daniela Auteuila, stanowi jedną z najbardziej zaangażowanych intryg w filmie. Zamiast koncentrować się wyłącznie na tajemnicy kryminalnej, przenosisz tajemnice życia prywatnego w szersze ramy
– Interakcja między tymi dwiema postaciami ilustruje konieczność odkrycia na nowo ludzkich więzi, nawet po wielu latach separacji. Ich wymiana, zarówno tkliwa, jak i frustrująca, ujawnia fundamentalną potrzebę ludzkiej więzi. Kiedy film zagłębia się w przeszłość tych postaci, widz zaczyna się zastanawiać nad ciężarem osobistej historii oraz tym, jak kształtuje ona nasze interakcje. Ten powrót do istoty relacji międzyludzkiej jest również sposobem skonfrontowania widzów z ich własnymi wspomnieniami.

Masz talent do angażowania hollywoodzkich gwiazd w swoich filmach: Jodie Foster, Natalie Portman, Naomi Watts. Co takiego widzą w twoich filmach, że chcą z tobą pracować?
– Być może te moje scenariusze trafiają na dobry czas, kiedy rośnie zainteresowanie kinem kobiet reżyserek. U mojej francuskiej koleżanki po fachu Alice Winocour zagrała niedawno Angelina Jolie w filmie „Couture”. Myślę sobie, że te filmy pokazują amerykańskiemu przemysłowi filmowemu, jak wspaniałe i ciekawe mogą być bohaterki po 40. roku życia. We Francji i w Europie dostają role, które je interesują, rozwijają, pozwalają iść dalej.

Na starym kontynencie więcej jest kina artystycznego, niekomercyjnego. Poza tym w Ameryce rządzi Trump mizogin, który nie tylko nie lubi Hollywood, ale przede wszystkim nie znosi kina kobiet odważnych, niezależnych, ambitnych. Te wspaniałe, dojrzałe aktorki amerykańskie pozostają jakby na wygnaniu w LA. My z tych powodów czerpiemy korzyści, bo one bardzo chętnie przyjmują nasze europejskie propozycje. ●

*Rebecca Zlotowski

• Francuska reżyserka i scenarzystka, urodzona w 1980 roku. Twórczyni filmów: „Grand Central”, „Planetarium”, „Gorące lato z Sofią”. Współpracowała m.in. z Natalie Portman, Naomi Watts, Lily-Rose Depp i Jodie Foster.

REKLAMA

Kraj/34425554

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Witamy w Polsce

Cykl Witamy w Polsce tworzy zespół kilkudziesięciu reporterów „Wyborczej" pracujących w redakcjach w całym kraju.

KLIENT SZUKA PREZESA

Krzysztof stracił w internetowym kantorze Cinkciarz.pl równowartość domu w USA. Na własną rękę rozpoczął poszukiwania właściciela spółki, który przez poznańską prokuraturę ścigany jest czerwoną notą Interpolu.

MAJA SAŁWACKA

– Jaka czerwona nota? Marcin P. jest znany zarówno służbom amerykańskim jak i polskim. Nikt mu nie przeszkadza w swobodnej egzystencji w USA. Takie prawo. Byłem, widziałem, rozmawiałem – mówi Krzysztof. Nie rozumie, jak to możliwe, że Marcin P. pozostaje bezkarny.

Prezesa spółki Conotoxia, kantoru walutowego Cinkciarz.pl, Prokuratura Regionalna w Poznaniu ściga listem gończym od lipca 2025 r. W listopadzie mężczyzna został objęty przez Interpol czerwoną notą, czyli tzw. międzynarodowym listem gończym. Prokuratorzy od półtora roku prowadzą śledztwo w sprawie oszustw. Straty ponad 8 tys. klientów sięgają aż 178 mln zł, nadal mogą zgłaszać się kolejni poszkodowani. Krzysztof: – A prezes mieszka w Chicago, jeździ wypasionym samochodem i śmieje mi się w twarz.

PIENIĄDZE NIE DOTARŁY

Krzysztof z rodziną (ze względów bezpieczeństwa nie podaje nazwiska) mieszka w USA od kilkunastu lat. Z Polski wyjechał w 2009 roku. Wrócił do kraju na parę lat pod koniec 2020 roku, w pandemii. Wtedy zaczął korzystać z platformy Cinkciarz.pl, by móc zamieniać dolary na złotówki. Założył konto walutowe, podobne do tego w popularnych bankach.

– Działało to dość sprawnie. Nie wydarzyło się nic, co mogło zburzyć moje zaufanie – mówi Krzysztof. W lipcu 2024 postanowił wrócić do USA. Sprzedał dom w Polsce. Chciał kupić nowy, w stanie Ohio. Pieniądze umieścił na koncie Cinkciarza.

– Pierwszy przelew wykonany w sierpniu na kwotę 5 tys. dolarów szedł niepokojąco długo. Drugi, wysłany w październiku, także. Wtedy zdecydowałem, że jak najszybciej opróżnię konto i przeleję pozostałość kwoty ze sprzedaży domu. Planowałem zakup nowego domu w USA i zacząłem się martwić, że pieniądze nie dotrą o czasie. Niestety, nie dotarły nigdy – opowiada.

Pieniędzy nie odzyskał do tej pory. Utknęły przelewy na kwoty 95 tys. dolarów i 83 tys. dolarów. Razem – 178 tys. dolarów. By zadatek na zakup nowego domu nie przepadł, zapożyczył się u znajomych.

– To był straszny czas dla mojej rodziny. Mam czwórkę dzieci, nie wiedziałem, co z nami będzie – wspomina.

Gdy zorientował się, że jest jednym z tysięcy poszkodowanych klientów, włączył się w poszukiwania właściciela. Z polskich gazet dowiadywał się, że prokuratura zatrzymała część pracowników Cinkciarza, ale nadal poszukuje właściciela kantoru Marcina P. Gdy wydano za nim czerwoną notę Interpolu, Krzysztof liczył, że mężczyzna zostanie szybko deportowany do Polski z USA. Ale do deportacji nie doszło.

PRYWATNE ŚLEDZTWO

Kiedy zaczęły się problemy z wypłatą pieniędzy, Krzysztof rozpoczął prywatne śledztwo. Chciał uzyskać jak najwięcej informacji o kondycji spółki i liczbie oszukanych. Postanowił dowiedzieć się także, kim jest właściciel kantoru. Dowiedział się, że mieszka w Chicago: – W Stanach nie ma RODO, ustalenie telefonów do P. nie stanowiło większego problemu – tłumaczy Krzysztof.

W lutym 2025 roku zadzwonił do Marcina P. Rozmowa trwała 13 minut. Jej zapis Krzysztof przesłał do prokuratury. Puszcza mi nagranie:

– Kiedy odda mi pan moje pieniądze? – rozpoczyna rozmowę. Krzysztof.

– Proszę dzwonić do prokuratury, ja panu niczego nie zabrałem – odpowiada P.

– 178 tys. dolarów to jest nic?

– Niczego nie zabrałem.

– To kto zabrał?

– Ja straciłem 2 miliardy dolarów, nie interesuje mnie zbytnio wszystko inne. Muszę teraz bronić tej niesprawiedliwości, która się w Polsce wydarzyła – odpowiada P. I poleca, żeby mężczyzna próbował odzyskać pieniądze, wykorzystując drogę prawną.

– Chętnie bym to zrobił, ale nie ma ani złotówki. Straciłem dom, zostałem z niczym. Zresztą, tam nie ma z czego tego odzyskać, wie pan, że konta są puste – tłumaczy Krzysztof.

P. odpowiada, że są miejsca, o których nie wiedzą klienci, ale wie prokuratura. Więc klienci powinni ją pytać. Nie odpowiada na pytania, dlaczego w grudniu 2024 r. zniknęły pieniądze z kont firmy.

– Siedzi pan w (...) i ma pan to wszystko w nosie – żali się Krzysztof.

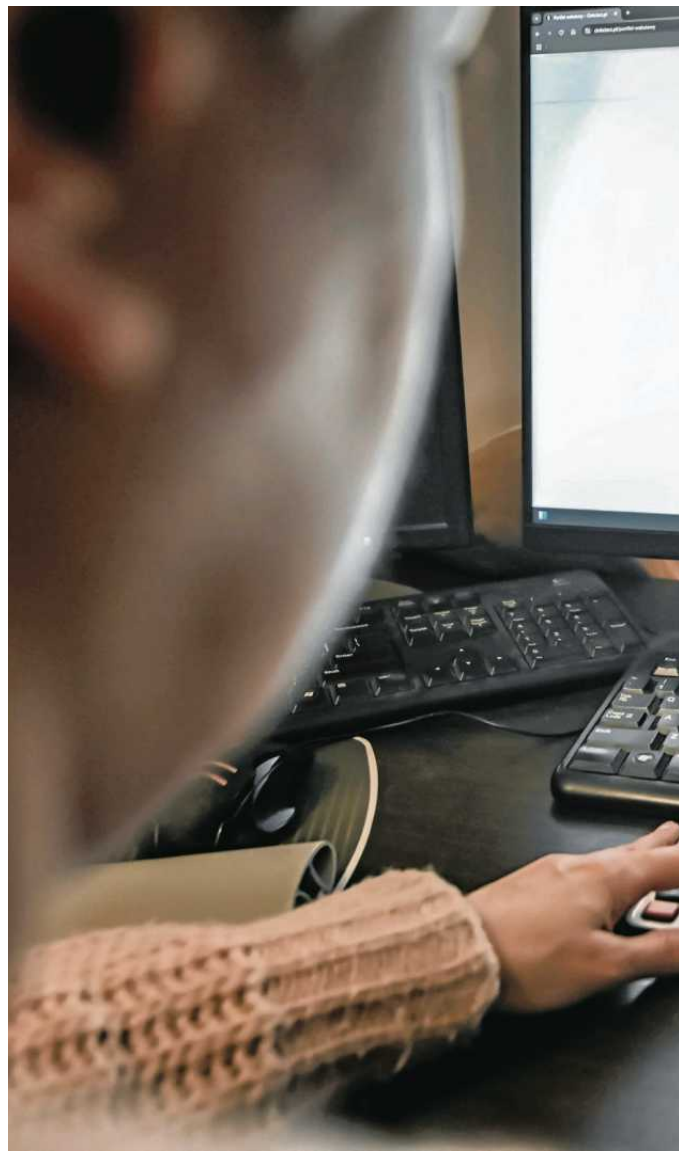

FOT. WŁADYSŁAW CZULAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

P. odpowiada, że niczego nie ma w nosie, bo od pięciu miesięcy siedzi po kilka godzin z prawnikami, żeby bronić swojej firmy. Winą za jej upadek obwinia Komisję Nadzoru Finansowego, która uznała m.in., że spółka „nie stosowała ochrony środków pieniężnych" klientów.

– Dopóki KNF nie zabrał nam licencji, wszystko szło dobrze, robiliśmy dziennie dziesiątki tysięcy transakcji – twierdzi P. – Przekazałem ponad 1,3 tysiąca dokumentów, ale nikt z tego durnego KNF nie potrafił zapoznać się z nimi. Dlatego będę pozywał państwo polskie.

Kiedy Krzysztof zauważa, że spółka przynosiła straty, P. upiera się, że jest w gorszej sytuacji, niż jego były klient.

– Ale to nie pan nie ma za co wykarmić dzieci. Nie stracił pan domu, pieniędzy – wypomina Krzysztof.

P. kończy rozmowę.

TESLA ZA PÓŁ MILIONA ZŁOTYCH

Krzysztof starał się powiadomić o swoich ustaleniach policjantów i prokuratorów. Nie udało mu się połączyć

Co dalej z poszkodowanymi klientami? Zdaniem ekspertów jest mało prawdopodobne, by odzyskali swoje pieniądze w całości

eprasa.pl 540bad1eed

z prokuratorem prowadzącym śledztwo. Dostał tylko numer ogólny, pod którym ofiary mogą zgłaszać przestępstwa. Rozmowę z prezesem Cinkciarza, którą nagrał, wysłał więc mailem.

Trzy miesiące później Krzysztof wyjechał służbowo do Chicago.

– Dowiedziałem się, gdzie mieszka Marcin P. i że jeździ srebrną Teslą za pół miliona złotych. Postanowiłem go odwiedzić – wspomina Krzysztof. – Wziąłem moje potwierdzenia przelewów i zastukałem do drzwi, prosząc o zwrot pieniędzy. P. znowu był bardzo arogancki. Powiedziałem, że wrócę tu z kimś innym, oczywiście miałem na myśli policję. P. wystraszył się, próbował zatrzasnąć drzwi, szarpnąłem je. Trochę mnie poniosło. W rewanżu usłyszałem, „że mam uważać, bo mi łeb upierdoli".

P. najście odebrał jako groźbę. Krzysztof dostał wieczorem telefon z miejscowej policji.

– Przyszła na mnie skarga, że nachodzę człowieka. Potem otrzymałem zakaz zbliżania się do Marcina P. Mam teraz związane ręce – mówi mężczyzna.

Ma żal do polskiej prokuratury.

– Wysłałem im wszystkie nagrania, opisy i dane. Nie piszcie, że ktoś go szuka, bo oni go nie szukają. Czerwona nota w USA znaczy tyle, co nic – mówi „Wyborczej" mężczyzna. Dodaje, że wie, że Polacy, którzy zostali oszukani przez kantor, zgłaszają też sprawę do FBI i urzędu migracyjnego.

Krzysztof: – Ale co robi polska prokuratura, nie wiem.

CZERWONA NOTA

O sprawę pytam Annę Marszałek, rzecznik Prokuratury Regionalnej w Poznaniu. Dopytuję, dlaczego mimo wystawienia czerwonej noty nie można zatrzymać Marcina P. w USA i dokonać ekstradycji do Polski. Co prokuratura musi zrobić, by mogło dojść do skutecznego zatrzymania? Wreszcie – jak długo Marcin P. może czuć się bezpieczny w USA? Prokurator na pytania odpowiada oszczędnie, podając jedynie wytyczne, jakie stosuje się w takich sytuacjach.

– Zatrzymanie na podstawie czerwonej noty Interpolu jest realizowane przez państwo członkowskie, na terenie którego zlokalizowano osobę, której nota dotyczy. Zatrzymanie takiej osoby jest wówczas realizowane przez organy tego państwa i w oparciu o jego prawo krajowe. Prokuratura Regionalna w Poznaniu zrealizowała na obecnym etapie prowadzonego śledztwa wszystkie niezbędne i prawnie dopuszczalne czynności, mające doprowadzić do zatrzymania, przekazania do Polski oraz wykonania czynności procesowych z udziałem podejrzanego Marcina P. – odpowiada Anna Marszałek.

Tłumaczy, że zatrzymanie osoby, której dotyczy czerwona nota Interpolu, nie może zostać zrealizowane na terenie obcego państwa przez organy państwa, które zawnioskowało o notę.

– W tym zakresie przewidziana jest szczegółowa procedura prawna, która obowiązuje wszystkie państwa członkowskie niezależnie od informacji przekazywanych przez osoby trzecie – tłumaczy. Nie wyjaśnia jednak – dla dobra śledztwa – czy procedura została uruchomiona.

ZATRZYMANIA

W lutym 2026 roku policjanci poznańskiego CBŚ i wydziału kryminalnego lubuskiej komendy zatrzymali cztery osoby związane ze spółką – dwóch byłych członków zarządu spółek Cinkciarz.pl i Conotoxia oraz dwie osoby odpowiedzialne za zarządzanie płynnością środków walutowych na rachunkach służących do rozliczania transakcji z klientami spółki Cinkciarz.pl. Podejrzanym przedstawiono zarzut udziału w zorganizowanej grupie przestępczej.

– Chodzi o przestępstwa przeciwko mieniu, dokumentom i przeciwko obrotowi gospodarczemu, a także związane z nierzetelnym prowadzeniem ksiąg rachunkowych oraz zawarciem w sprawozdaniach finansowych nierzetelnych danych – wylicza prokurator. Dodaje, że kolejny zarzut dotyczył oszustw na szkodę klientów. Pracownicy zatajali przed nimi bieżącą kondycję finansową spółki. Ostatni zarzut dotyczy tzw. prania brudnych pieniędzy. Podejrzani nie przyznali się do winy, złożyli wyjaśnienia w sprawie. Prokurator nie wnosił o ich areszt, mają stawiać się co kilka dni na komendzie policji. Do tego musieli wpłacić poręczenie majątkowe – w kwotach od 10 tys. zł do 200 tys. zł. Grozi im do 25 lat pozbawienia wolności.

W maju 2025 roku zatrzymano Monikę J., księgową spółki. Kobieta przyznała się do winy i złożyła w sprawie obszerne wyjaśnienia, co pozwoliło rozszerzyć zarzuty wobec prezesa Marcina P. W tym samym czasie aresztowano także prokurenta spółki. W marcu 2025 zatrzymany został Robert G., członek zarządu spółki. Wszyscy przebywają już na wolności.

Co dalej z poszkodowanymi klientami? Zdaniem ekspertów jest mało prawdopodobne, by odzyskali swoje pieniądze w całości. Postępowanie upadłościowe może to umożliwić w niewielkim stopniu. W grudniu 2025 r. Sąd Rejonowy w Zielonej Górze wyznaczył syndyka masy upadłościowej spółki Cinkciarz.pl. Stał się wyłącznym dysponentem środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych spółki Cinkciarz.pl., które zajęte zostały w toku prokuratorskiego śledztwa. Poszkodowani mogą kontaktować się z syndykiem mailowo: cinkciarz@kancelariagrenda.pl.

Co z komentarzami, które P. wypowiadał w oświadczeniach i wypuszczał do sieci? – Aktywność medialną podejrzanego Marcina P. w powyższym zakresie uznajemy za próbę odsunięcia od siebie odpowiedzialności za zarzucone przestępstwa – komentuje prokurator. I dodaje, że Sąd Okręgowy w Zielonej Górze we wrześniu 2025 roku utrzymał w mocy postanowienie o blokadach rachunków bankowych spółek Cinkciarz.pl. sp. z o.o., Conotoxia sp. z o.o. oraz Conotoxia Holding sp. z o.o.

– Sąd uznał, iż zażalenia pełnomocnika wskazanych spółek oraz Marcina P., prezesa zarządu tych podmiotów, nie zasługiwały na uwzględnienie. Blokady zostały przeprowadzone zgodnie z prawem, były uzasadnione – tłumaczy Anna Marszałek. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

Kraj/34424479

DO 24 MARCA

Zamów PRENUMERATĘ TECZKOWĄ „Wyborczej"

na kwiecień u swojego sprzedawcy prasy

- Masz pewność, że każde wydanie będzie na Ciebie czekać (zamawiasz gazetę na cały miesiąc z góry)
- Masz niższą cenę niż przy zakupie pojedynczych wydań każdego dnia
- Masz bezpłatny dostęp do Wyborcza.pl*
- Masz gwarancję niezmienności cen w okresie realizacji prenumeraty
- Możesz zostać członkiem Klubu Wyborczej i mieć dostęp do archiwum tekstów

CENA 199,99 zł**
OSZCZĘDZISZ CO NAJMNIEJ 47 zł

Dostęp także do Wyborcza.pl*

*Prenumeratorów teczkowych zapraszamy do Klubu „Wyborczej". Jego członkowie mogą m.in. uczestniczyć w spotkaniach online z redakcją i jej gośćmi. Dodatkowo Klubowicze mają dostęp do archiwum tekstów „Wyborczej". Co zrobić, by zostać członkiem Klubu: 1. Skontaktuj się z naszą infolinią, tel. 22 555 54 55 (od poniedziałku do piątku w godz. 8-17). 2. Podaj numer dowodu zakupu prenumeraty teczkowej.
**Cena sugerowana. Kwota oszczędności wynika z różnicy ceny sugerowanej i sumy cen codziennej sprzedaży detalicznej.

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

TYLKO ZDROWIE

NIE MIESZAJ...

dr n. med. Joanna Głogowska-Szeląg*

...ciepłej kąpieli z kriokomorą

Rano kriokomora w minus stu dwudziestu stopniach, następnie kąpiel siarczkowa lub okłady borowinowe w czterdziestu. Brzmi jak idealny dzień w sanatorium. Tyle że fizjologia mówi: to sabotaż własnego leczenia.

Kriostymulacja działa przez gwałtowne skurcze naczyń krwionośnych i stymulację układu nerwowego. Organizm uruchamia kaskadę reakcji przeciwzapalnych i przeciwbólowych. Kąpiele lecznicze działają odwrotnie – rozszerzają naczynia, zwiększają przepływ krwi, rozluźniają mięśnie. Obie metody są skuteczne. Ale łączenie ich to jak wciskanie gazu i hamulca jednocześnie – efekty się osłabiają, a organizm dostaje sprzeczne sygnały.

Dobre ośrodki medyczne rozdzielają te zabiegi kilkugodzinnym odstępem albo planują je na różne dni. To nie ostrożność – to wiedza poparta fizjologią odpowiedzi naczyniowej. Podobna zasada dotyczy innych kontrastów termicznych w kontekście leczniczym. Jeśli twój harmonogram zabiegów wygląda inaczej, zapytaj lekarza, czy przypadkiem nie tracisz połowy efektu terapii. ●

*reumatolożka, prof. ANS, dyrektorka ds. Naukowych w Bristol Art & Medical SPA

PRAWDA CZY MIT

Margit Kossobudzka

Otyłość to problem silnej woli?

Fałsz. Wiele osób wciąż ma problem z zaakceptowaniem tego, co lekarze wiedzą już od dawna: otyłość jest chorobą, a nie kwestią słabej woli osoby, której to schorzenie dotyka. Jako choroba przewlekła wymaga leczenia długoterminowego, a nie oceny moralnej.

Według definicji WHO, otyłość to przewlekła, nawracająca choroba, wynikająca ze złożonych interakcji biologii (m.in. regulacji apetytu), genetyki, zachowań, środowiska i warunków społeczno-ekonomicznych.

Nieleczona otyłość powoduje szereg powikłań, m.in. choroby sercowo-naczyniowe, cukrzycę typu 2., nowotwory, udar, a także problemy natury psychicznej, takie jak depresja czy zaburzenia lękowe. Co szczególnie istotne, otyłość i towarzyszące jej schorzenia mogą stanowić zagrożenie dla życia, wymagają zatem stałego leczenia. Polacy chorujący na otyłość żyją krócej średnio o ok. 4 lata w porównaniu z osobami o prawidłowej masie ciała.

Zgodnie z wynikami badań, co podkreśla w swojej wypowiedzi prezes Polskiego Towarzystwa Leczenia Otyłości, chirurg bariatra dr hab. n. med. Mariusz Wyleżoł, tzw. „odchudzanie" bardzo rzadko rozwiązuje problem otyłości na stałe. Skuteczne postępowanie wymaga długofalowej opieki, często z udziałem całego zespołu specjalistów – lekarzy różnych specjalności, dietetyka, psychologa, fizjoterapeuty, a w wielu przypadkach także leczenia farmakologicznego czy zabiegowego. ●

Gazy z jelit

32

• tyle razy średnio na dobę zdrowi dorośli puszczają bąki, czyli wypuszczają gazy z jelit. To znacznie częściej, niż twierdziły podręczniki. Żeby to zbadać, naukowcy stworzyli specjalną bieliznę

Książka

„Jak aktywnie żyć z chorobą Leśniowskiego-Crohna" to praktyczny poradnik skierowany do osób zmagających się z nieswoistymi zapaleniami jelit. Jego autorka Michaela Schara, która prowadzi blog „Drogi Panie Crohn!", podaje konkretne wskazówki, jak żyć i nie rezygnować z aktywności mimo diagnozy.

Michaela Schara

Jak aktywnie żyć z chorobą Leśniowskiego-Crohna

wyd. Vital

Wellness

Lepiej być młodym niż bogatym

Symbole statusu to umięśnione ramiona, płaski brzuch i wiek biologiczny niższy od metrykalnego. Najbardziej pożądane jest to, co zdobywa się trudniej, niż drogą torebkę czy auto.

Katarzyna Staszak

W poprzedniej dekadzie człowiek sukcesu był wiecznie zajęty. Praca pochłaniała go tak bardzo, że musiał rezygnować z wielu aktywności. Teraz symbolem statusu jest to, co robimy z czasem wolnym. Z zamożnością kojarzy się chodzenie na zajęcia pilates lub na basen, regularna gra w tenisa czy pickleball. Chwalić można się spotkaniami z „najlepszym" trenerem i „wybitną" masażystką.

Prestiż oznacza rozbudowany grafik aktywności, które poprawiają zdrowie i wygląd. Leżenie na kanapie prestiżowe nie jest, życie tylko pracą – też nie.

ZDROWIE. KONIEC CZEKANIA NA CHOROBĘ

„Luksus kiedyś mruczał w silniku V12 i odbijał się echem w cichym trzasku korka od szampana. Dziś brzmi jak nicość. Żadnych powiadomień. Żadnych terminów. Tylko oddech, cisza i przywilej bycia obecnym. Okazuje się, że prawdziwy luksus to nie stymulacja, lecz ukojenie – przestrzeń do myślenia, regeneracji i bycia w pełni, świadomie żywym. Wellness po cichu zastąpił sygnały bogactwa sygnałami zdrowia" – napisał szef grupy finansowej Arbra Philip Harris.

Tłumaczy, że nie liczy się już luksusowy zegarek na nadgarstku, ale jakość fazy REM w czasie snu poprzedniej nocy.

Wellness ewoluował w globalną siłę napędową, która do 2028 roku osiągnie wartość 9 bilionów dolarów. „Gospodarka wellness rozwija się szybciej niż farmaceutyki i dobra luksusowe. Wellness nie jest już branżą poboczną; to nowa kulturowa i ekonomiczna infrastruktura współczesnego luksusu. Dążenie do dobrego samopoczucia stało się ostatecznym celem statusu: mierzalnym, opartym na danych i głęboko osobistym. To, co zaczęło się jako estetyka, stało się dyscypliną – taką, która na nowo definiuje sukces" – stwierdza Harris.

Luksus to możliwość oderwania się od pracy, telefonu i czas na dbanie o siebie, to inwestowanie w zdrowie i samopoczucie.

Przedstawiciele pokolenia millenialsów i zetek wydają o wiele więcej na zdrowie i wellness niż osoby od nich starsze – wynika z raportu firm konsultingowej McKinsey. Dotyczy to różnego rodzaju produktów i usług – od tych poprawiających wygląd, przez wydatki związane z fitnessem, aż po optymalizację snu z pomocą materacy chłodzących, kocy obciążających czy suplementów do łykania wieczorem.

Te wydatki i starania nie wynikają ze złego stanu zdrowia, tylko z filozofii „lepiej zapobiegać niż leczyć".

To rewolucyjna zmiana. Przedstawiciele starszych pokoleń mieli reaktywne podejście do zdrowia – reagowali na problemy, nie poświęcali wiele uwagi profilaktyce. „Młodsze pokolenia coraz częściej podejmują proaktywne podejście do zdrowego starzenia się. Ponad 60 proc. konsumentów deklaruje, że zakup produktów związanych z długowiecznością jest dla nich niezwykle ważny lub bardzo ważny" – czytamy w raporcie McKinsey.

Długowieczność to wydłużenie okresu życia w zdrowiu – bez bólu, pobytów w szpitalu, ograniczeń ruchowych i konieczności korzystania z czyjejś opieki. Branża wellness, czyli zdrowia i dobrego samopoczucia, obiecuje, że jeśli podejmiemy różne wysiłki i kupimy właściwe produkty, to uda nam się ostatni etap życia przeżyć lepiej niż poprzednim pokoleniom.

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

TYLKO ZDROWIE

• Gdy widzisz wysportowaną osobę, tak naprawdę widzisz, że ma czas i środki, by o siebie dbać – trenować i zdrowo jeść
FOT. SHUTTERSTOCK

Można już nawet zmierzyć swoje szanse na dłuższe życie w dobrej formie. W laboratoriach diagnostycznych w Polsce można już zbadać z krwi wiek biologiczny.

Jeśli organizm jest biologicznie młody, to znaczy, że m.in. dobrze radzi sobie ze stanami zapalnymi, ma sprawniejszy system odpornościowy, lepiej radzi z ryzykiem chorób. Jeśli zainwestujesz czas i pieniądze w dbanie o siebie, możesz swój biologiczny wiek obniżyć. Twój dawny kolega z klasy wciąż może mieć 55 lat, ale ty już tylko 50.

Kiedyś odmładzająco działać miało sportowe auto, teraz imponować możemy prawdziwym odmłodzeniem.

STATUS. OBIETNICA SZYBKICH EFEKTÓW

Wszystkie symbole statusu mają podwójną rolę – jednych łączą, innych wykluczają. Gdy zdobywamy wymarzony symbol statusu, odczuwamy zadowolenie i mamy poczucie, że zbliżamy się do grupy, z którą chcemy się identyfikować.

– Za naszymi wyborami może stać chęć dbania o zdrowie, ale branża wellness to po prostu wielki biznes. Media społecznościowe napędzają nasze pragnienia, rozbudzają aspiracje dotyczące zachowań, nawyków i zakupów. Kupujemy więc nowe stroje na siłownię, odżywki białkowe czy akcesoria. To wciąż konsumpcjonizm, tylko podbity filozofią dobrostanu – komentuje Maja Musznicka-Janiec, badaczka trendów, która pomaga firmom budować strategie biznesowe.

Czy jest coś złego w tym, że Instagram lub TikTok zachęci nas do sportu? Nie, ale często bywa tak, że filmy z siłowni czy z łazienki wysportowanej influencerki, zamiast ściągnąć nas z kanapy, skłaniają nas do kliknięcia w promowane produkty.

– Sporo aktualnie mówimy o długowieczności i długofalowych działaniach, co z pewnością jest ważnym kierunkiem, ale branża wellness w dużej mierze obiecuje przede wszystkim szybkie efekty. Do tego platformy społecznościowe wciąż pokazują idealne życie, a my zapominamy, że wymarzonej sylwetki z internetu nie osiągniemy w tydzień. Ale możemy przybliżyć się do tego celu, kupując coś, co influencer promuje – mówi Musznicka-Janiec.

Co właściwie kupujemy, gdy płacimy za suplementy na lepszy sen albo napój, z którym celebrytka idzie na pilates? – Produkt ma nas zbliżyć do stylu życia osoby, którą podziwiamy. Kiedyś aspiracje rozbudzał samochód czy torebka, dziś pragnienia rozbudza widok zdrowego ciała. Luksusowa torebka też wciąż jest, ale w tle, najpierw widzimy, że jesteśmy w szatni studia fitness. Jeszcze nie płacimy za godzinę zajęć pilates 180 zł, ale już mamy te same suplementy – wyjaśnia badaczka trendów.

LUKSUS. EFEKT CZERWONEJ SZMINKI

Gdy przytłaczają nas wzrosty cen, wiadomości o kolejnych konfliktach zbrojnych, czujemy się niepewnie na rynku pracy, a uzbieranie na własne mieszkanie wydaje się nierealne, możemy szukać pocieszenia w drobnych przyjemnościach.

Ekonomiści nazywają to efektem czerwonej szminki – rezygnujemy z prawdziwie kosztownych zakupów, ale nie z drobnych drogich rzeczy.

Wręcz przeciwnie – jesteśmy skłonni wydać na nie więcej. W czasach recesji w latach 30. XX wieku kosmetyki sprzedawały się lepiej niż przed kryzysem. Tak było też po zamachach z 11 września 2001 r. Teraz „czerwoną szminką" jest jedzenie i produkty wspierające zdrowie. Matcha zmieszana z napojem roślinnym i słodkimi dodatkami jest droga, ale młodzież uznaje noszenie plastikowego kubka z takim napojem za symbol dobrego gustu.

> *Jeśli masz poczucie ciągłej porażki, to dlatego, że gra jest tak zaprojektowana, żeby wciąż zmieniały się jej zasady*
>
> **JAY CHOICE TIBBITTS**
> projektant i komentator kultury

– Jedzenie to przyjemność i poczucie, że dajemy sobie dobre paliwo. A produkty wellnessowe łączą się z wiarą, że możemy mieć kontrolę nad swoim zdrowiem. Nie możemy wprowadzić ładu w chaotycznym świecie, ale możemy zatroszczyć się o swoje ciało i dobrostan – tłumaczy Musznicka-Janiec.

W Warszawie powstała właśnie pierwsza kawiarnia wellnessowa. Poza kawą i jedzeniem oferuje naświetlanie czerwonymi lampami, które mają czynić cuda dla skóry.

Studia fitness już dawno zamieniły się w centra długowieczności. Przy okazji treningu można analizować skład ciała, zaplanować regenerację, omówić dietę i... zrobić zakupy.

Zabiegi na poprawę zdrowia i samopoczucia oferują już nawet kliniki medycyny estetycznej. Robisz botoks, a potem zostajesz na wdychanie wodoru.

Dodatkowe elementy do zdrowotnej układanki dodały leki na otyłość. Gdy szczupłość staje się bardziej osiągalna, sama w sobie przestaje być dobrem luksusowym – twierdzi Jay Choice Tibbitts, projektant i komentator kultury.

– Przy dobrym ubezpieczeniu zdrowotnym i kilku wkłuciach możesz być szczupły już za 25 dol. miesięcznie. A elity zawsze zmieniają zasady gry, gdy coś staje się wszechobecne – mówi na Instagramie Tibbitts. I tłumaczy: szczupłość była przez dekady symbolem statusu. Ale wraz z dostępnością leków, cel zmienił się z bycia szczupłym na bycie silnym. Jednak nie da się łatwo sygnalizować siły. To m.in. stąd bierze się obsesja na punkcie budowania mięśni i jedzenia białka.

– Pokazywanie, że jemy dużo białka, jest jak pokazywanie „żyję właściwe". W dawnych czasach symbolem statusu była cięższa sylwetka. Dowodziła, że ktoś nie musi pracować, może dużo odpoczywać. Chudy człowiek kojarzył się z brakiem bezpieczeństwa żywieniowego. Potem nadeszły czasy, gdy jedzenia już nie brakowało i modna stała się szczupła sylwetka.

Jeśli masz poczucie ciągłej porażki, to dlatego, że gra jest tak zaprojektowana, żeby wciąż zmieniały się jej zasady – podsumowuje Tibbitts.

Gdy widzisz wysportowaną osobę, tak naprawdę widzisz, że ma czas i środki, by o siebie dbać – trenować i zdrowo jeść. Może panować nad swoim grafikiem i priorytetyzować swoją kondycję. Pokazywanie zdrowego stylu życia jest niesłychanie popularne w portalach społecznościowych. Nie budzi negatywnych emocji i jawnej zawiści, choć cała lista rytuałów zdrowotnych może kosztować tyle, co torebka Chanel.

– Ciekawe, na ile takie osoby motywuje to, że inni na nie patrzą. Czy gdyby platformy społecznościowe zniknęły albo przestalibyśmy spędzać w nich tyle czasu, ci, których obserwujemy, wciąż mieliby motywację do dbania o ciało – zastanawia się Maja Musznicka-Janiec. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Drogiemu Koledze,

Jackowi Protasowi

najszczersze wyrazy współczucia
i słowa otuchy w trudnych chwilach po śmierci

Żony

składają

Donald Tusk
Przewodniczący Koalicji Obywatelskiej

oraz przyjaciele z Koalicji Obywatelskiej

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426075

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty
ponad **40** różnych newsletterów.
Zapisz się na: **wyborcza.pl/newslettery**

wyborcza.pl

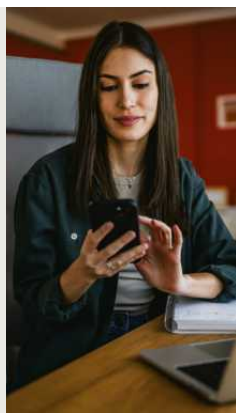

Prezydent Wrocławia

ogłasza

przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż wolnego lokalu mieszkalnego:

ul. Miernicza nr 13 m. 9-9A

Powierzchnia lokalu - **99,15 m²**
Cena wywoławcza w zł - **775 000,00 zł**
Wadium - **77 500,00 zł**

Lokal mieszkalny oglądać można w dniach: 11.05.2026 r. w godz. 9^{00} – 11^{00}, 12.05.2026 r. w godz. 11^{00} – 13^{00} oraz 13.05.2026 r. w godz. 12^{00} – 14^{00} po uprzednim ustaleniu terminu z Biurem Obsługi Klienta nr 5, ul. Komuny Paryskiej 39-41, 50-451 Wrocław, tel. 71 798-69-75.

U W A G I:

1. **Przetarg** odbędzie się w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia, pl. Nowy Targ 1-8 w sali nr 215, o godz. 10:00 dnia **26 maja 2026 r.**
2. Wadium na w/w lokal uczestnik przetargu winien wpłacić **najpóźniej do dnia 19 maja 2026 r.** na konto Gminy Wrocław – **Bank PKO BP S.A. nr 36 1020 5226 0000 6302 0417 7655.** Datą dokonania wpłaty wadium jest data uznania rachunku bankowego Gminy.
3. Dowodem wniesienia wadium jest potwierdzenie z banku.
4. Pełną informację dotyczącą przetargu zawiera ogłoszenie wywieszone na tablicy w siedzibie Urzędu Miejskiego Wrocławia ul. G. Zapolskiej 4, I p.
   Ogłoszenia o przetargach dostępne są również w internecie pod adresem: ***http://bip.um.wroc.pl***
5. Prezydent Wrocławia może odwołać przetarg z ważnych powodów.

Szczegółowe informacje uzyskać można w Wydziale Sprzedaży Lokali Urzędu Miejskiego Wrocławia przy ul. G. Zapolskiej 4, pok. 143 tel. 71 777 78 15.

Kraj/34425967

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 8 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 19b ust. 1 i art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 1222) oraz art. 10 § 1 i art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz. U. 2025 poz. 1691 ze zmianami – dalej: K.p.a.)

WOJEWODA MAŁOPOLSKI

zawiadamia, że na wniosek Operatora Gazociągów Przesyłowych GAZ-SYSTEM S.A., działającego przez pełnomocnika, zostało wszczęte postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości oznaczonych jako **działki ewidencyjne nr: 331**, **343/4** i **344/4** obręb **Dobczyce**, jednostka ewidencyjna Dobczyce – miasto, powiat myślenicki, oraz jako **działka nr 111/1**, obręb **Nowy Wiśnicz**, jednostka ewidencyjna Nowy Wiśnicz – miasto, powiat bocheński**,** województwo małopolskie, w celu *wykonania robót geologicznych, wykopów kontrolnych i dojazdu do miejsca prac, w ramach zadań: „Gazociąg Łukanowice – Skawina – Zelczyna DN500 (skrzyżowanie z drogą lokalną w m. Dobczyce) – wymiana" oraz „Gazociąg Łukanowice – Skawina – Zelczyna przebudowa na przekroczeniu ul. Bocheńskiej w miejscowości Nowy Wiśnicz".*

Strony postępowania mogą zapoznać się ze zgromadzonym materiałem dowodowym i wypowiedzieć się, co do zebranych dowodów i materiałów w Małopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Krakowie, ul. Basztowa 22, pok. 310. Prosimy o wcześniejszy kontakt telefoniczny pod nr 12 39-21-887, w godzinach 8^{00}-15^{00}.

Zgodnie z art. 41 K.p.a. w toku postępowania strony oraz ich przedstawiciele i pełnomocnicy mają obowiązek zawiadomić organ o każdej zmianie swego adresu, ponieważ w razie zaniedbania tego obowiązku doręczenie pisma pod dotychczasowym adresem ma skutek prawny.

Zgodnie z brzmieniem art. 49 K.p.a. zawiadomienie uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia, w którym nastąpiło publiczne obwieszczenie, tj. od dnia ukazania się niniejszego obwieszczenia.

W przypadku, gdy po doręczeniu niniejszego zawiadomienia, nastąpi:

1) zbycie własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości,
2) przeniesienie wskutek innego zdarzenia prawnego własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na wejście na teren nieruchomości,

– nabywca, a w przypadku, o którym mowa w pkt 1, nabywca i zbywca, są obowiązani do zgłoszenia właściwemu wojewodzie danych nowego właściciela lub użytkownika wieczystego.

Niedokonanie powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela lub użytkownika wieczystego nie stanowi podstawy do wznowienia postępowania (art. 8 ust. 3 i 3a ustawy o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu).

Obwieszczenie podlega publikacji:

– na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego w Krakowie (art. 8 ust. 1 pkt 3 ustawy *o inwestycjach w zakresie terminalu regazyfikacyjnego skroplonego gazu ziemnego w Świnoujściu)*
– na tablicy ogłoszeń, stronie internetowej oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy i Miasta Dobczyce i Urzędu Miejskiego w Nowym Wiśniczu (art. 8 ust. 1 pkt 3 i 4 ww. ustawy) w prasie o zasięgu ogólnopolskim (art. 8 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy)

Kraj/34426171

ODESZLI.pl

Dziel się wspomnieniami o bliskich

Żyją w naszej pamięci

Wejdź na serwis **odeszli.pl**

Wyciąg z ogłoszenia o I przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż działek niezabudowanych położonych w Starogardzie Gdańskim, według wykazu w tabelce:

Lp.	Nr działki i obręb	Pow. w m2	Numer księgi wieczystej	Położenie	Przeznaczenie w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	Cena wywoławcza w zł (zawiera 23% VAT)	wadium w zł
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	**22/29 obręb 7**	13 368	GD1A/00024794/3	ul. Kochanki	A.181.P2,U1 tereny zabudowy techniczno-produkcyjnej, magazyny, składy, bazy, parkingi, garaże, handel hurtowy a także zabudowa usługowa komercyjna	805 000,00	80 500,00
2.	**5/42 obręb 1**	6 026	GD1A/00034706/3	ul. Chrztu Polski	A.31.U1 tereny zabudowy usługowej, komercyjnej; dopuszcza się funkcje mieszkaniowe jako towarzyszące funkcji podstawowej, jako lokale wbudowane związane integralnie z przeznaczeniem terenu, wyklucza się usługi uciążliwe	580 000,00	58 000,00

Nieruchomości przeznaczono do zbycia Zarządzeniem Nr 03/01/2026 Prezydenta Miasta Starogard Gdański z dnia 5 stycznia 2026 r.
Przetarg ustny nieograniczony odbędzie się dnia 27 maja 2026 r. (środa) o godz. 11:00 w sali 101 Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6. Wadium w pieniądzu należy wnieść najpóźniej do dnia 21 maja 2026 r. (czwartek) na konto Urzędu Miasta Starogard Gdański Nr 83 8340 0001 0001 1400 2000 0005. Ogłoszenie o przetargu wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul. Gdańska 6 (obok pokoju 204) i TBS Ziemi Kociewskiej sp. z o.o. w Starogardzie Gdańskim, ul. Traugutta 56 oraz zamieszczono na stronach internetowych: www.bip.starogard.pl i www.starogard. Bliższych informacji dotyczących ogłoszenia o przetargu udziela Wydział Gospodarki Gruntami, Geodezji i Rolnictwa Urzędu Miasta Starogard Gdański, ul.Gdańska 6, pok. 204, II piętro, tel. (58) 5306075, e-mail: joanna.felska@um.starogard.pl

Kraj/34426170

OGŁOSZENIE

Metro Warszawskie Sp. z o.o.

z siedzibą w Warszawie, ul. Wilczy Dół 5
Ogłasza przetarg pisemny ofertowy na wynajem

LOKALI HANDLOWYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA STACJACH II LINII METRA

Dokumentację przetargową oraz potrzebne informacje do złożenia oferty można pobrać ze strony internetowej **www.metro.waw.pl**, zakładka „Kontrahenci"

Oferty należy składać w siedzibie Wynajmującego: Warszawa ul. Wilczy Dół 5, w biurze podawczym
do dnia 09.04.2026 r., do godziny 9^{00}
a ich otwarcie (w części jawnej) nastąpi
dnia 09.04.2026 r. o godzinie 10^{00}
w sali konferencyjnej (pok. 100)
w siedzibie Metra Warszawskiego, przy ul. Wilczy Dół 5
Tel. kontaktowy 784-561-607

Metro Warszawskie sp. z o.o. zastrzega sobie prawo unieważnienia przetargu w całości lub w części, w dowolnym czasie.

Kraj/34425914

eprasa.pl 540bad1eed

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 4/2026

„Montaż nawodnionej instalacji przeciwpożarowej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Orzyckiej 4A w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – do końca 2026 r.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 10.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel. 22 843 68 51 / 533 325 588

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 8 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 13.04.2026 r. do godz. 16.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 16.04.2026r . godz. 9.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425888

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 2/2026

„Remont balkonów w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Bełdan 5 w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – 2026 r. – do 12 tygodni od wprowadzenia na roboty.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 9.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel.22 843 68 51 / 533 325 588

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 10 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 10.04.2026 r. do godz. 14.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 15.04.2026 r. godz. 10.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425886

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 5/2026

„Przebudowa instalacji gazu w budynku mieszkalnym przy ul. Rzymowskiego 20 w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – 2026 r. – do 16 tygodni od wprowadzenia na roboty.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 10.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel. 22 843 68 51. / 533 325 588.

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 7 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 14.04.2026 r. do godz. 16.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 17.04.2026 r. godz. 9.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425889

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 3/ 2026

„Montaż nawodnionej instalacji przeciwpożarowej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Orzyckiej 4 w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – do końca 2026 r.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 10.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel.22 843 68 51. / 533 325 588

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 8 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 13.04.26 do godz. 16.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 16.04.2026 r. godz. 9.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425887

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 6/2026

„Montaż nawodnionej instalacji przeciwpożarowej w budynku mieszkalnym wielorodzinnym przy ul. Śniardwy 2 w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – 2026 r. – do końca 2026 r.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 10.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel.22 843 68 51 / 533 325 588

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 8 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 13.04.2026 r. do godz. 16.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 16.04.2023r. godz. 9.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425890

Warszawa, dnia 16.03.2026 r.

S.M. SŁUŻEWIEC
02-695 WARSZAWA, ul. BEŁDAN 2
tel. 22 843 68 51, fax 22 843 64 16
E mail: sekretariat@smsluzewiec.pl

OGŁASZA ROZPOCZĘCIE POSTĘPOWANIA PRZETARGOWEGO nr 1/2026

„Wymiana instalacji elektrycznej w częściach wspólnych dla budynku mieszkalnego przy ul. Bełdan 3 w Warszawie".

Termin wykonania przedmiotu zamówienia – 2026 r. – do 12 tygodni od wprowadzenia na roboty.

Formularz specyfikacji (SIWZ) zawierającej szczegółowe materiały przetargowe można otrzymać w siedzibie Organizatora przetargu: Warszawa, ul. Bełdan 2, pok. 12, w dniach 20.03.2026 r. do 09.04.2026 r. w godz. pracy biura Spółdzielni, po wpłaceniu kwoty 100,00 zł na konto SM Służewiec nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696.

Wszelkie zapytania prosimy przesyłać na email: sekretariat@smsluzewiec.pl / grzegorz.lubecki@smsluzewiec.pl, tel.22 843 68 51 / 533 325 588

Termin związania z ofertą z Organizatorem przetargu – 30 dni.

Od oferentów wymagane jest wniesienie wadium w wysokości 15 000,00 zł w pieniądzu na konto Organizatora przetargu nr 28 1020 1169 0000 8302 0011 3696, najpóźniej w dniu składania ofert.

Składanie ofert w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 do dnia 10.04.2026 r. do godz. 14.00

Otwarcie ofert odbędzie się w siedzibie Spółdzielni: Warszawa, ul. Bełdan 2 w dniu 14.04.2026 r. godz. 10.00

Organizator przetargu zastrzega sobie prawo do unieważnienia przetargu bez podania przyczyn.

Kraj/34425885

SYNDYK MASY UPADŁOŚCI DAFI TRANSPORT SPEDYCJA SP. Z O.O. W UPADŁOŚCI
UL.BARLICKIEGO 13,26-617 RADOM – ZESTAWIENIE URZĄDZEŃ I POJAZDÓW

lp.	Nazwa	Opis skrócony	Cena ofertowa [zł] 75% ceny oszacowania
1	**KLIMATYZACJA DO AUT**	Stacja do obsługi klimatyzacji TEXA KONFORT typ modelu 715R EVO, producent TEXA Via 1, nr seryjny AKSNT295775, wyprodukowana w 2022 r. we Włoszech	**7400,00**
2	**WYWAŻARKA DO OPON TROLL 2451L**	Wyważarka do kół TROLL 2451L została zakupiona w Polsce dla potrzeb firmy DAFI Sp. z o.o. związanej z prowadzeniem działalności gospodarczej w zakresie transportu i spedycji (podczas oględzin nie okazano dokumentu zakupu). Maszyna została wyprodukowana w Polsce w 2021	**5 800,00**
3	**Opel Astra Sports Tourer IV**	Opel Astra Sports Tourer IV z 2014 r. – numer rejestracyjny WR 319CK – kolor szary, typu kombi, 5 drzwiowy, 5 miejscowy, zarejestrowany jako pojazd ciężarowy. Przebieg w dniu oględzin wynosił 31589 km.	**8 100,00**
4	**VW Golf VI WR 852CS**	VW Golf VI z 2010 r. – numer rejestracyjny WR 852CS – kolor granatowy, typu hatchback, 5 drzwiowy, 5 miejscowy, zarejestrowany jako pojazd osobowy. Przebieg w dniu oględzin wynosił 267126 km.	**7 100,00**
5	**Nissan Patrol WR 015AP**	Nissan Patrol z 1990 r. – numer rejestracyjny WR 015AP – kolor szary, 3 drzwiowy, 2 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy. Przebieg wskazywał 191 158 km.	**5 500,00**
6	**IVECO WND 93717**	IVECO z 2020r. – numer rejestracyjny WND 93717 – kolor grantowy, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj skrzynia o przebiegu 550436 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego ważne do 25.11.2025 r. według zapisu raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 24.11.2025 r.	**58 200,00**
7	**IVECO WR 308EC**	IVECO z 2020r. – numer rejestracyjny WR 308EC – kolor szary, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj zabudowy skrzynia o przebiegu podanym 580240 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego pojazdu ważne do 13.10.2025 r. według zapisu raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 12.10.2025 r.	**46 700,00**
8	**IVECO WR 872AY**	IVECO z 2019 r. – numer rejestracyjny WR 872AY – kolor biały, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj skrzynia o przebiegu 625623 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego ważne do 28.01.2026 r. – informacja z raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 10.07.2025 r. Uszkodzona prawa tylna lampa, przód maski (pokrywa) wgnieciona, brak liter I oraz C w nazwie IVECO, wgnieciony prawy błotnik oraz obdarta prawa strona zderzaka plastikowego czarnego (uwzględniona w oszacowaniu).	**36 800,00**
9	**IVECO WR 871AY**	IVECO z 2019r. – numer rejestracyjny WR 871AY – kolor biały, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj skrzynia o przebiegu 625316 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego ważne do 25.09.2025 r. – informacja z raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 10.07.2025 r.	**48 600,00**
10	**IVECO WR 842AU**	IVECO z 2019 r. – numer rejestracyjny WR 842AU – kolor czarny, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj skrzynia (plandeka). Przebieg 865000 km, który został podany przez pracownika firmy. Podczas oględzin samochodu nie można było go uruchomić z powodu prawdopodobnie niesprawnego akumulatora. Nieaktualne badanie przeglądu technicznego, którego ważność upłynęła w dniu 15.04.2025 r. i wpisany wówczas przebieg wynosił 784460 km. Informacja uzyskana z raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 03.07.2025 r. Pęknięta przednia szyba na całej szerokości szyby (uwzględniona w oszacowaniu).	**38 400,00**
11	**Peugeot Boxer WRA 7448E**	Peugeot Boxer z 2015 r. numer rejestracyjny WRA 7448E – kolor żółty, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy do 3.5 T, rodzaj Skrzynia (plandeka) o przebiegu 274247 km. Brak ważnego badania technicznego pojazdu. Ostatnie okresowe badanie techniczne było ważne do 19.10.2024 r. zgodnie z zapisem raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polica OC ważna do 08.07.2025 r.	**20 800,00**
12	**IVECO WR 1493W**	IVECO z 2017r. – numer rejestracyjny WR 1493W – kolor biały, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako pojazd ciężarowy do 3.5 T, rodzaj zabudowy skrzynia o przebiegu podanym 774000 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego pojazdu ważne do 22.08.2025 r. według zapisu raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 19.07.2025 r.	**22 000,00**
13	**Dacia Logan WR 384AN**	Dacia Logan MCV z 2010 r. – numer rejestracyjny WR 384AN – kolor biały, typu kombi, 5 drzwiowy, 2 miejscowy, zarejestrowany jako pojazd ciężarowy. Przebieg w dniu oględzin wynosił 295 553 km	**3 600,00**
14	**IVECO WR 527ES**	IVECO z 2017 r. – numer rejestracyjny WR 527ES – kolor biały, 2 drzwiowy, 3 miejscowy, zarejestrowany jako ciężarowy, rodzaj furgon MKD 61-M-E. Przebieg 319983 km. Aktualne badanie przeglądu technicznego ważne do 03.10.2025 r. – informacja z raportu serwisu historia pojazdu gov.pl. Polisa OC ważna do 02.10.2025 r. Brak foteli pasażerskich (uwzględniona w oszacowaniu).	**54 800,00**
15	**PRZYCZEPA NIEWIADÓW PNTKS92**	Przyczepa ciężarowa Niewiadów (platforma) w zabudowie z plandeką z 2020 r. – numer rejestracyjny PNT KS92 – VIN-SZRBR2000L0010656. Przyczepa dwuosiowa o masie własnej 1220 kg i dopuszczalnej masie całkowitej 3500 kg, typ BR2 oraz wymiarach platformy ładunkowej 7,56 m x 2.36 m. Brak ważnego badania przeglądu technicznego, którego termin upłynął w dniu 02.03,2025 r. według zapisu raportu z usługi historia pojazdu serwisu gov.pl. Polisa OC ważna do 01.03.2026 r.	**14 900,00**
16	**NACZEPA SCHMITZ CARGOBULL WR 5854P**	Naczepa ciężarowa Schmitz Cargobull typ SCB*S3T numer rejestracyjny WR 5854P, nr VIN WSM000.000.03246872, rok produkcji 2016. Ważne badanie techniczne. Polisa OC ważna do dnia 31.08.2025r. Ostatni zapis w dniu 21.02.2025 r. i ważne okresowe badanie techniczne do dnia 21.02.2026 r. zgodnie z raportem z usługi Historia pojazdu serwisu Gov.pl.	**25 500,00**
17	**NACZEPA SCHMITZ WR 5257P**	Naczepa ciężarowa Schmitz Cargobull typ SCB*S3T (platforma) numer rejestracyjny WR 5257P, nr VIN WSM000.000.03326218, rok produkcji 2019. Brak informacji o ważnym badaniu technicznym. Polisa OC brak informacji. Ostatni zapis w dniu 07.03.2024 r. i ważne okresowe badanie techniczne do dnia 07.03.2025 r. zgodnie z raportem z usługi Historia pojazdu serwisu Gov.pl.	**39 000,00**
18	**NACZEPA SCHMITZ CARGOBULL WR 0219Y**	Naczepa ciężarowa Schmitz Cargobull typ SCB*S3T numer rejestracyjny WR 0219Y, nr VIN WSM000.000.03335313, rok produkcji 2019. Brak informacji o ważnym badaniu technicznym. Polisa OC ważna do dnia 19.11.2025r. Ostatni zapis w dniu 29.05.2024 r. i ważne okresowe badanie techniczne do dnia 29.05.2025 r. zgodnie z raportem z usługi Historia pojazdu serwisu Gov.pl. Na zdjęciu znajdują się nie zmienione nr tablicy rejestracyjnej WR 6486P.	**39 000,00**
19	**NACZEPA SCHMITZ CARGOBULL WR 6485P**	Naczepa ciężarowa Schmitz Cargobull typ SCB*S3T numer rejestracyjny WR 6485P, nr VIN WSM000.000.03334877, rok produkcji 2019. Ważne badanie techniczne. Polisa OC ważna do dnia 19.11.2025r. Ostatni zapis w dniu 03.03.2025 r. i ważne okresowe badanie techniczne do dnia 03.03.2026 r. zgodnie z raportem z usługi Historia pojazdu serwisu Gov.pl.	**41 300,00**

1. Przedmiotem sprzedaży są w/w pojazdy i urządzenia
2. Oferty należy składać w terminie do dnia 08.04 2026 roku do godz. 15:00,
   a) w formie pisemnej na adres: Kancelarii Doradcy Restrukturyzacyjnego, ul. Biznesowa 9 lok.8 26-600 Radom (decyduje data wpływu oferty do Kancelarii).
   b) w formie elektronicznej na adres e-mail: doradcaw.kowalski01@gmail.com
   c) warunkiem rozpoznania oferty jest wpłata wadium w wysokości 10% ceny wywoławczej na rachunek DAFI Transport Spedycja Sp. z o.o. w upadłości
   Nr rachunku Santander: 98 1090 2835 0000 0001 5445 5155
   d) rozstrzygnięcie przetargu nastąpi w terminie do dwóch tygodni po złożeniu ofert
3. Osoby zainteresowane mogą uzyskać szczegółowe informacje pod adresem email: doradcaw.kowalski01@gmail.com i nr telefonu 601 374 220
4. Opine i zdjęcia dotyczące poszczególnych ruchomości są udostępnione na portalu Syndyk aukcje.

Kraj/34426053

eprasa.pl 540bad1eed

Boniek ostrzega w sprawie Pietuszewskiego

– Jan Urban słusznie tonuje euforię mediów wokół 17-letniego Oskara Pietuszewskiego, bo wie, że debiut w pierwszej reprezentacji Polski wiąże się z pokonaniem psychologicznej bariery. Tymczasem stawka barażu z Albanią jest ogromna i nie ma tu miejsca na nieuzasadnione ryzyko

ROZMOWA ZE
ZBIGNIEWEM BOŃKIEM
80 meczów, 24 gole
w reprezentacji Polski

• **Zbigniew Boniek**
FOT. JAN RUSEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

DARIUSZ WOŁOWSKI: Dzisiaj selekcjoner Jan Urban poda nazwiska piłkarzy, którzy powalczą o awans na tegoroczny mundial. 26 marca w Warszawie Polska podejmie Albanię w półfinale baraży i musi wygrać, by 31 marca zmierzyć się w finale na wyjeździe z lepszym z pary Ukraina – Szwecja.

ZBIGNIEW BONIEK: Wszyscy wiemy, jaka jest stawka. Porażka z Albanią wywołałaby trzęsienie ziemi w polskiej piłce. Selekcjoner przeżywałby bardzo ciężkie dni, Robert Lewandowski pewnie zrezygnowałby z gry w drużynie narodowej. Nikt z nas sobie tego nie wyobraża, tymczasem rywal jest naprawdę niewygodny i przeżywa teraz swój najlepszy moment. To drużyna doświadczona, mądra, która w eliminacjach Euro 2024 wyprzedziła Polaków, a mecz w Warszawie w marcu 2023 roku zakończył się szczęśliwym zwycięstwem naszego zespołu 1:0. W półfinale barażu o mundial reprezentacja Polski jest faworytem, ale to nie będzie formalność. Nie spodziewam się łatwego zwycięstwa. Albańczycy są nieobliczalni.

Myśli pan, że Jan Urban powoła na baraże 17-letniego skrzydłowego Oskara Pietuszewskiego, który bardzo dobrze gra w FC Porto po zimowym transferze z Jagiellonii Białystok?

– Spodziewam się, że tak. Gdyby jednak tego nie zrobił, nie byłbym w głębokim szoku. Sam kiedyś wchodziłem do pierwszej reprezentacji Polski, znam te emocje i wiem, jakie są bariery i skala trudności. Urban też zresztą przez to przeszedł. Debiutant w drużynie narodowej wychodzi na boisko z myślą, żeby popełnić jak najmniej błędów i niczego nie zawalić. Nie porywa się, by zrobić różnicę, rozstrzygać mecz, być najlepszy na boisku. O wyniku muszą decydować starsi, tacy jak Lewandowski, Piotr Zieliński i inni. Dlatego rozumiem Urbana, że tonuje euforię mediów wobec Pietuszewskiego. Nie ma sensu nakładać na 17-latka dodatkowej presji. Z pewnością jednak Pietuszewski to jedno z największych objawień w polskiej piłce ostatniej dekady i selekcjoner może go nie tylko powołać, ale wręcz posłać do gry w podstawowej jedenastce. Zwłaszcza że Nicola Zalewski pauzuje za kartki. Nie wynośmy jednak Pietuszewskiego do rangi zbawiciela narodowej drużyny, bo to nie ma sensu. Nie jest dobre ani dla piłkarza, ani dla zespołu.

Urban to doświadczony trener i jest tego świadomy. Dlatego wypowiada się na temat Pietuszewskiego rzeczowo i spokojnie. Z pewnością nie chce zabierać 17-latka z reprezentacji młodzieżowej tylko po to, żeby posadzić go w barażu z Albanią na ławce. Drużyna młodzieżowa Jerzego Brzęczka też ma swoje cele – walczy o awans na mistrzostwa Europy i igrzyska olimpijskie.

Drużyna Brzęczka spisuje się tak dobrze, że już jesienią była presja na Urbana, by jak najszybciej dał szansę młodzieżowcom w pierwszej reprezentacji.

– Można na Albanię wystawić naszą młodzież po to, żeby przegrała 0:5. Bo taka jest różnica między futbolem młodzieżowym a seniorskim. Każdy piłkarz wykonywał kiedyś krok ku dorosłości i wie, że to nie jest sprawa banalna. W pierwszej reprezentacji Polski musi być stabilizacja. Ciągłe roszady w składzie wywołują chaos, nie pozwalają piłkarzom się zgrać, wypracować schematów. Z drugiej jednak strony kadra nie może być hermetyczna, zamknięta i niedostępna, bo to wywołuje stagnację. Urban, jak każdy selekcjoner, musi znaleźć złoty środek – kompromis między rozwijaniem drużyny przez stabilizację składu a wzmacnianiem jej lepszymi piłkarzami. Być może Pietuszewski olśni nas już w meczu z Albanią, a może poczeka jeszcze chwilę na swoją szansę. Na pewno ją jednak dostanie.

Jesienią pomocnik Jakub Moder leczył ciężką kontuzję. Teraz jest zdrowy, gra w Feyenoordzie od początku lutego, w ostatnich pięciu meczach po 90 minut. Wystarczy, by dostał powołanie do kadry?

– Tak sądzę. Zwłaszcza że w reprezentacji był dotąd tylko jeden defensywny pomocnik – Bartosz Slisz, który zmienił zimą klub na duńskie Broendby. Jest zawodnikiem typowo defensywnym, czyli takim, który 90 proc. wysiłku wkłada w przeszkadzanie w grze rywalom. Tymczasem Moder jest pomocnikiem uniwersalnym, mającym więcej atutów ofensywnych, w tym bardzo mocny strzał z dystansu. Na pewno jest w stanie pomóc drużynie Urbana.

Jesienią Urban powoływał do kadry Przemysława Wiśniewskiego, Bartosza Kapustkę, Pawła Wszołka, czyli obecnie piłkarzy dwóch klubów walczących o ligowy byt w ekstraklasie: Widzewa Łódź i Legii Warszawa.

– To nie ma znaczenia. Liczy się ich klasa i forma. Obrońca Przemysław Wiśniewski jest kandydatem do podstawowej jedenastki w meczu z Albanią. Obok pary z FC Porto – Jana Bednarka i Jakuba Kiwiora. Sądzę, że Urban ustawi zespół z trójką obrońców. Oczywiście za Wiśniewskiego może grać Tomasz Kędziora z PAOK Saloniki albo Jan Ziółkowski, choć ten drugi za rzadko gra w Romie. Kapustka nie zasługuje teraz na powołanie, nie jest w formie. Raczej zastanawiałbym się nad kandydaturą Bartosza Nowaka z GKS Katowice, który gra bardzo dobrze. Problem w tym, że różnica wymagań w ekstraklasie i reprezentacji Polski jest bardzo duża.

> *Jest takie mądre polskie przysłowie o indyku, który myślał o niedzieli. Nie wybiegajmy w przyszłość dalej niż do 26 marca, bo żeby zachować szanse na mundial, trzeba ograć Albańczyków*
>
> ZBIGNIEW BONIEK

Kto powinien zastąpić w bramce kontuzjowanego Łukasza Skorupskiego?

– Zapewne ktoś z dwójki Kamil Grabara – Bartłomiej Drągowski. Bramkarz Wolfsburga ma wysokie notowania w polskich mediach, potrafił zadbać o swój wizerunek. Kiedy nie było go w kadrze lub siadał na ławce, dziennikarze natychmiast się o niego upominali. Drągowski jest spokojniejszy, mniej się udziela w mediach, ale broni bardzo dobrze. Problem polega na tym, że wprawdzie w Polsce jest wciąż urodzaj na dobrych bramkarzy, ale po kontuzji Skorupskiego nie ma oczywistego numeru 1. Sam jestem ciekawy, na kogo postawi selekcjoner.

Omówiliśmy już ustawienie obrony: Bednarek, Kiwior, Wiśniewski. Przejdźmy do pomocników...

– Jako wahadłowych widzę Matty'ego Casha z Aston Villi i Michała Skórasia z Gentu, który zastąpi Zalewskiego w meczu z Albanią. Tutaj jest ewentualnie miejsce dla Pietuszewskiego, choć może on grać jako skrzydłowy przed Sebastianem Szymańskim lub Jakubem Kamińskim, ewentualnie jako drugi napastnik obok Lewandowskiego. Niepodważalne miejsce lidera w środku pomocy ma Piotr Zieliński, a obok niego Slisz lub Moder, choć przewaga Slisza polega na tym, że grał u Urbana jesienią. A jak już wspominałem, baraż z Albanią to nie jest właściwy moment na podejmowanie zbyt dużego ryzyka. Stawka jest za wysoka. Albańczyków trzeba pokonać za wszelką cenę. Podstawą jest świadomość skali trudności, żeby 27 marca nie wybudzać się z szoku.

Kogo by pan wolał w finale baraży: Ukrainę czy Szwecję?

– Jest takie mądre polskie przysłowie o indyku, który myślał o niedzieli. Nie wybiegajmy w przyszłość dalej niż do 26 marca, bo żeby zachować szanse na mundial, trzeba ograć Albańczyków. To taki moment, w którym nic innego się nie liczy i nie powinno nas rozpraszać. Dywagacje, z kim Polska zagra w finale baraży, uważam dziś za całkowicie bezzasadne. Mam jednak nadzieję, że do tego tematu jeszcze wrócimy. ●

Rozmawiał Dariusz Wołowski

SPORT.PL
- Relacje z meczów Polaków na turniejach ATP i WTA w Miami
- Analizy spotkań polskich drużyn w Lidze Konferencji
- Dlaczego w Lidze Mistrzów drużyny z Premier League dostały lanie od zespołów z La Liga

Wiadomości, wyniki, historie sportowe znajdziesz na Sport.pl

34425378

wyborcza

REDAKCJA
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
Telefon: 22 555 66 00 (czynny w dni powszednie w godz. 10-17);
E-mail: redakcja@wyborcza.pl
Listy do redakcji: listy@wyborcza.pl
Redakcja nie zwraca tekstów niezamówionych oraz zastrzega sobie prawo ich redagowania i skracania. Wnioski i pytania w sprawie ochrony danych osobowych: iod@wyborcza.pl
REDAKTOR NACZELNY: Adam Michnik
PIERWSZY ZASTĘPCA, REDAKTOR NACZELNY WYBORCZA.PL: Roman Imielski
ZASTĘPCY: Agata Żelazowska, Bartosz T. Wieliński
PROJEKT GRAFICZNY: Jacek Utko
KOLPORTAŻ: Michał Szałański
Problemy z dostępnością „Wyborczej" lub z właściwą mutacją lokalną: kolportaz@wyborcza.pl
Prenumerata cyfrowa: prenumerata.wyborcza.pl; pomoc@wyborcza.pl, 22 555 54 55, 519 255 455

Inne formy prenumeraty: wyborcza.pl/prenumerataGW
Gazeta Wyborcza w serwisach społecznościowych: facebook.com/wyborcza, bsky.app/profile/wyborcza.pl, instagram.com/gazeta_wyborcza
LICENCJE NA TREŚCI: licencje@wyborcza.pl

WYDAWCA
Wyborcza sp. z o.o., ul. Czerska 8/10
00-732 Warszawa; NIP: 521-403-30-11
PREZESKA ZARZĄDU: Aleksandra Sobczak
REKLAMA
Dyrektor sprzedaży: Bartosz Wysocki
Biuro reklam i ogłoszeń:
ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa
reklama@wyborcza.pl; 22 555 55 55, faks: 22 555 54 44
DRUK: Polska Press
ISSN 0860-908X
Rozpowszechnianie redakcyjnych materiałów publicystycznych bez zgody wydawcy jest zabronione.

IZBA WYDAWCÓW PRASY
NAKŁAD KONTROLOWANY

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza
TRÓJMIASTO
TYGODNIK

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Katarzyna Fryc** trojmiasto.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: trojmiasto@wyborcza.pl

Okręg Przemysłowy Kaszubia

MON współpracuje z kibicami

Resort rzucił pomysł budowy okręgu przemysłowego, który w rejonie Gdyni miałby skupiać inwestycje za 250 mld zł, głównie w bezpieczeństwo. Choć pomysł jest mglisty, ministerstwo zawarło umowę z miejscowymi klubami sportowymi, które mają pomóc w przekonywaniu do tego przedsięwzięcia.

Krzysztof Katka

W maju minie rok od ogłoszenia przez wicepremiera Władysława Kosiniaka-Kamysza powołania Zielonego Okręgu Przemysłowego Kaszubia, który miałby powstać wokół Gdyni. Jego znakiem rozpoznawczym mają być inwestycje w bezpieczeństwo, gospodarkę i komunikację. Zapowiadana wartość nakładów jest kolosalna. Ma wynieść 250 mld zł. Tyle że zapowiedzi, skąd wziąć te pieniądze, są więcej niż mgliste.

Zielone Okręgi Przemysłowe w Polsce

Za koncepcją Kaszubii stoi Maciej Samsonowicz, doradca szefa MON, działacz PSL z Pomorza i zapewne kandydat na posła w najbliższych wyborach, co może nie być bez znaczenia w tej inicjatywie. W ostatnich miesiącach przeprowadził wiele spotkań na Pomorzu, prezentując śmiałe wizje resortu, a przede wszystkim swoje.

W listopadzie zapowiadał na łamach „Wyborczej", że w połowie 2026 r. „będziemy gotowi do ogłoszenia projektu ustawy dotyczącej powstania czterech Zielonych Okręgów Przemysłowych, które mają funkcjonować obok specjalnych stref ekonomicznych". W ogólnych zarysach ZOP-y to, jak czytamy na stronach rządowych, strategiczna inicjatywa państwowa o znaczeniu obronnym. Jej celem jest rozwój przemysłu, energetyki i infrastruktury krytycznej na terenie tych okręgów.

– Preferencje dla stref [ekonomicznych] wkrótce wygasają, dlatego konieczne jest stworzenie na nowo architektury gospodarczej państwa. Koncepcja Zielonych Okręgów Przemysłowych jest już dziś zrozumiała i czytelna dla zagranicznych inwestorów. Na tym etapie prac deklarują oni gotowość do planowania wieloletnich inwestycji właśnie u nas – przekonywał Samsonowicz.

Tyle że konkretów w tej sprawie wtedy brakowało. I do dziś nic się nie zmieniło. Nawet teraz, na pytanie, czy termin prezentacji projektu ustawy o ZOP jest aktualny, nie uzyskaliśmy odpowiedzi.

Co nie znaczy, że resort nie robi nic w związku ze swoją koncepcją. Działania na rzecz powołania okręgu przemysłowego mogą jednak zaskakiwać. Dlaczego?

Na początku marca Samsonowicz, w imieniu MON, podpisał list intencyjny, otwierający pilotażową współpracę Ministerstwa Obrony Narodowej z lokalnymi klubami sportowymi i środowiskami kibiców. Resort – jak tłumaczy – zamierza „łączyć sport z budową świadomości bezpieczeństwa i wzmacnianiem potencjału obronnego państwa". I w tym wzmacnianiu potencjału obronnego państwa mają ministerstwu pomóc właśnie kibice.

List urzędnicy podpisali z klubem piłkarskim Arka Gdynia i koszykarskim AMW Arka Gdynia oraz z organizacją kibiców Socios Arka Gdynia. Cel tej współpracy został tak przedstawiony w dokumentach, że trudno go przełożyć na praktykę. Czytamy, że celem współpracy jest „wypracowanie rekomendacji i standardów działań społecznych, łączących realizację strategicznych inwestycji proobronnych, infrastrukturalnych i przemysłowych z dialogiem społecznym oraz wykorzystaniem sportu jako elementu kapitału społecznego regionu". Nie wiadomo jednak, na czym miałyby polegać działania podejmowane z kibicami.

Samsonowiczowi nie przeszkodziło to jednak przekonywać, że koncepcja jest istotna.

– To ważny moment w realizacji projektu, który od samego początku był projektowany jako przedsięwzięcie strategiczne państwa, a jednocześnie bliskie lokalnym społecznościom Pomorza i Kaszub – komentował.

I dalej: – Zależy nam, aby inwestorzy mogli w sposób spokojny, odpowiedzialny i transparentny współpracować z lokalnymi środowiskami sportowymi i społecznymi.

O tę niecodzienną inicjatywę zapytaliśmy resort obrony. Wyjaśnienia zostały napisane w podobnym duchu, co wcześniej cytowane przez nas dokumenty. I tak samo „jasne". „Celem [współpracy z klubami] jest przyczynienie się do mityzacji [zapewne miało być „do mitygacji" – red.] niepokojów społecznych mogących wynikać ze skali, tempa oraz strategicznego i proobronnego charakteru realizowanych inwestycji poprzez wykorzystanie potencjału klubów sportowych i zrzeszonych wokół nich organizacji kibicowskich" – odpisało biuro prasowe MON.

Być może kluczowe w tych wyjaśnieniach jest sformułowanie, że resort ma nadzieję na upowszechnianie postaw patriotycznych, obywatelskich i proobronnych. A w tym – jak można się domyślić – organizacje kibicowskie mają doświadczenie. Ministerstwo zaznacza przy tym, że nie przewiduje finansowania działań objętych tym pilotażem. Czyli pieniędzy na tę współpracę nie będzie.

W listopadzie pisaliśmy o przypuszczeniach, że Maciej Samsonowicz może kandydować w przyszłych wyborach do Sejmu z listy PSL w okręgu gdyńsko-słupskim. Skojarzeń z koncepcją okręgu przemysłowego nie da się uniknąć.

FOT. MARTYNA NIEĆKO / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Zastanawia mnie, dlaczego ten okręg ogranicza się do Kaszub, bo to tylko część naszego regionu. I dziwnie się nakłada na gdyńsko-słupski okręg wyborczy. To musi być przypadek – żartował wicemarszałek województwa pomorskiego Marcin Skwierawski (KO).

Na razie Samsonowicz, nominowany m.in. za Kaszubię, zajął pierwsze miejsce w plebiscycie „Dziennika Bałtyckiego" na Osobowość Roku 2025 w kategorii Polityka, samorząd i społeczność lokalna. Głosowanie kosztowało 3,69 zł za SMS lub od 18,45 zł za możliwość pięciu kliknięć. Polityk zebrał 1131 głosów.

Gdzie są pieniądze na trasę Via Pomerania?

Inicjatorzy Kaszubii wystawili się na krytykę także przez inną promowaną przez siebie inwestycję. Powód tej krytyki jest podobny, jak przy okręgu przemysłowym – brak konkretów.

Chodzi o drogę Via Pomerania, trasę o długości ok. 400 km i istotnym znaczeniu dla NATO, która ma połączyć port w Ustce z Kaliszem. Koszt inwestycji szacowany jest na ok. 12 mld zł.

Piotr Müller, eurodeputowany PiS, zarzucił MON brak działań w sprawie tej strategicznej trasy. Bazując na odpowiedzi Ministerstwa Finansów, wskazał, że resort nie wydał decyzji zabezpieczającej ponad 100 mln zł na opracowanie wariantów przebiegu trasy. Samsonowicz wyjaśniał, że wnioski o zabezpieczenie pieniędzy zostały złożone, a MON zabiega o pozyskanie pieniędzy także z innych źródeł, m.in. z pakietu Military Mobility.

Ale o Via Pomeranię z Samsonowiczem spierał się nawet poseł KO Stanisław Lamczyk, a więc współpracownik z koalicji rządowej, kierujący zespołem parlamentarnym zajmującym się tą trasą. Przekonywał, iż działania wokół trasy są pozorowane.

– Byłem na kilku spotkaniach w sprawie Kaszubii i to jest jakiś pomysł, ale na razie to wszystko jest na etapie promocyjno-politycznym. Jak kolegom [z PSL] zaczęły spadać notowania, to zaczęli się mocniej promować – mówił Stanisław Lamczyk.

Michał Kowalski (PiS), poseł z okręgu gdyńsko-słupskiego, zapowiada, że zawsze będzie głosował za inwestycjami na Pomorzu, bez względu na to, kto będzie je proponował i realizował. – Ale czekam na konkrety, których, jak widzimy, nie ma. Dla mnie, wszelkie inicjatywy gdyńskiego PSL, w tym pana Samsonowicza, są warte funta kłaków. Pan Samsonowicz, dumnie ogłaszał budowę Via Pomeranii, a okazuje się, że nie zabezpieczono ani złotówki na opracowanie studium korytarzowego – mówi.

Maciej Samsonowicz, tłumaczył, że Via Pomerania nie występowała wcześniej w dokumentach strategicznych i pojawiła się w nich po raz pierwszy w ramach Paktu dla Bezpieczeństwa Polski – Pomorze Środkowe, który został zatwierdzony przez Sztab Generalny.

– Dążymy do wpisania Via Pomeranii do pakietu mobilności wojskowej. Jestem przekonany, że w najbliższym czasie będziemy mogli przedstawić konkretne decyzje i harmonogram dalszych działań – mówił. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Wielka wycinka drzew w rezerwacie Lisia Kępa

Wycinka ponownie pod lupą

Śledczy przesłuchują świadków i gromadzą dokumenty w sprawie, która rozegrała się za rządów PiS.

Aleksander Gurgul

Bulwersująca opinię publiczną informacja gruchnęła na początku września 2021 r. – w rezerwacie Lisia Kępa doszło do olbrzymiej wycinki drzew. Sprawa ta stała się częścią naszego śledztwa dziennikarskiego na łamach książki „Ołtarz i Siekiera". Udało nam się wówczas ustalić, że pod topór poszły buki i sosny, w lesie pilarze zostawili tylko niewielkie siewki. Większość drewna wywieźli z lasu. Ostatecznie wycięto 547 metrów sześciennych drewna (łącznie 477 drzew), z czego 75 proc. stanowiła buczyna.

Załóżmy dla uproszczenia, że jeden TIR może przewieźć około 25–30 metrów sześciennych. Z Lisiej Kępy wywieziono więc od 18 do 22 takich TIR-ów.

Prokuratura rejonowa umorzyła śledztwo, uznając, że nie była to „istotna szkoda w środowisku".

Potem sprawie przyjrzeli się policjanci z Bytowa, pod kątem ewentualnego wykroczenia, ale szybko odstąpili od „skierowania wniosku o ukaranie do sądu wobec stwierdzenia braku znamion wykroczenia".

Po szczegóły odsyłamy do książki. Jak również do chronologii wydarzeń, której finałem była wywózka – i co ważne – sprzedaż drewna wyciętego w rezerwacie przyrody.

Wracamy do tej sprawy, bo właśnie dowiedzieliśmy się, że specjalny zespół śledczych, którzy zajmują się aferami w Lasach Państwowych za rządów PiS-u, ponownie przygląda się tej sprawie.

Janusz Kowalski, rzecznik prasowy prokuratury regionalnej w Krakowie, w której działa zespół leśnych śledczych poinformował nas, że weryfikują oni zarzuty nadużycia uprawnień i niedopełnienia obowiązków służbowych przez nadleśniczego z Osusznicy.

• **Pod topór poszły buki i sosny, w lesie pilarze zostawili tylko niewielkie siewki**

FOT. ALEKSANDER GURGUL

W jaki sposób nadleśniczy miał się tego dopuścić?

„Poprzez naruszenie zakazu i prowadzenie prac polegających na pozyskaniu drewna na terenie rezerwatu przyrody „Lisia Kępa" i Nadleśnictwa Osusznica, wystawiania poświadczających nieprawdę asygnat wprowadzających w błąd nabywców co do legalności pozyskanego w ten sposób drewna, posiadania certyfikatu FSC oraz wystawienia dokumentów wywozowych na drewno pozyskane z tego rezerwatu" – napisał nam Kowalski.

W sprawie nadal wykonywane są czynności dowodowe, jak dotąd żadnej osobie nie przedstawiono zarzutów.

W 2019 roku, w samym środku rządów PiS-u, w Osusznicy odwołany został ze stanowiska wieloletni nadleśniczy Jarosław Czarnecki. Nadleśnictwo to podlega regionalnej dyrekcji w Szczecinku, w której za PiS-u rządził Łukasz Maciejunas, okrzyknięty „pałkarzem z Puszczy".

Czarnecki z kolei był jednym z tzw. „prawdziwych leśników", którzy dali symboliczne poparcie Donaldowi Tuskowi na kampanijnym szlaku w 2023 r. Potem większość członków tej grupy dostała dyrektorskie posady w Lasach Państwowych.

Ale wróćmy kilka lat wstecz. To właśnie Czarnecki doprowadził do powstania rezerwatu Lisia Kępa, obejmującego m.in. ciekawe i bogate w bioróżnorodność mokradła. To jeden z największych rezerwatów w województwie pomorskim, ma blisko 314 hektarów, a za jego powstanie Czarneckiego ostrożnie chwalili przyrodnicy (ich głosy przywołujemy w książce).

W miejsce Czarneckiego na nadleśniczego w Osusznicy przyszedł Przemysław Gębusia, o którym Mateusz Węsierski, redaktor naczelny portalu iBytow.pl pisał w 2021 r., że należał do frakcji pochodzącego ze Słupska, Piotra Müllera, byłego rzecznika rządu, który obecnie jest europosłem.

W wyniku walk frakcyjnych Gębusia niedługo później – kiedy sprawa wycinki w rezerwacie już została już umorzona – został przeniesiony ze stanowiska nadleśniczego w Osusznicy na fotel... nadleśniczego w sąsiednim Bytowie. Obecnie Gębusia pracuje w nadleśnictwie Trzebielinko na wysokim w leśnej hierarchii stanowisku – inżyniera nadzoru.

Po przeniesieniu Gębusi do Bytowa, jego miejsce w Osusznicy w 2021 r. zajęła Krystyna Kozłowska, która pracowała w tym nadleśnictwie jeszcze za czasów Czarneckiego.

Ale kiedy Czarnecki – już po wyborach parlamentarnych w 2023 r. – wrócił do Lasów Państwowych i to od razu na fotel dyrektora regionalnego w Szczecinku, posady stracili zarówno Kozłowska, jak i Gębusia.

„Wyborcza" dotarła do rozpaczliwego listu, który leśniczka jesienią 2025 r. napisała do dyrektora generalnego Lasów Państwowych, którym wtedy był już Adam Wasiak.

Twierdzi w nim, że ruchy Czarneckiego jako dyrektora podyktowane były zemstą. Czarnecki w rozmowie z nami stwierdził, że to nie zemsta. Uważa, że sprawa Lisiej Kępy powinna zostać doprowadzona do końca.

– Za dużo dokumentów przeczytałem i dowiedziałem się rzeczy od czasu, gdy zacząłem pracować w RDLP. Uważam, że ludzie, którzy popełnili błędy, powinni za nie przeprosić i ponieść karę. Jako obywatel i dyrektor nie mogę siedzieć cicho i udawać, że nic się nie stało. Nie chcę, żeby potem to mnie ścigała prokuratura – mówił nam Czarnecki w wywiadzie do książki.

– Prokuratura i policja odpuściły sprawę. Co jeszcze może pan zrobić? – dopytywaliśmy leśnika w jego domu nad jeziorem Pyszne.

Czarneckiemu aż błyszczały oczy, kiedy odpowiadał: – Część drzew wyciętych w Lisiej Kępie sprzedano z certyfikatem FSC. Taki certyfikat oznacza, że drewno zostało pozyskane z lasu w sposób zrównoważony, a więc m.in. z poszanowaniem zasad ochrony przyrody. Moim zdaniem tak absolutnie nie było i klienci zostali wprowadzeni w błąd. Ale to tylko jeden aspekt i nie tylko na tym z prawnikami zamierzamy się oprzeć, składając nowe doniesienie do prokuratury.

To właśnie Czarnecki już jako dyrektor w Szczecinku złożył ponowne zawiadomienie do prokuratury w sprawie wycinki w Lisiej Kępie.Jego zdaniem jego dawna koleżanka z Lasów Państwowych w liście do Wasiaka przyznaje się do winy.

„Wyborcza" skontaktowała się w ubiegłym tygodniu z Kozłowską, ale leśniczka stanowczo odmówiła rozmowy na temat postępowania w prokuraturze i samego listu, którego adresatem był Adam Wasiak.

Wasiak także nie chciał z nami rozmawiać.

Kozłowska pracuje dziś w nadleśnictwie Miasto (także RDLP Szczecinek) jako starsza specjalistka Służby Leśnej ds. hodowli lasu i ochrony przyrody.

Czarnecki co prawda nie jest już dyrektorem RDLP w Szczecinku, ale kilka dni temu otrzymał posadę nadleśniczego w nadleśnictwie podlegającemu sąsiedniej, toruńskiej dyrekcji – Lutówko.

• **Cały tekst na trojmiasto.wyborcza.pl**

•

Autor artykułu napisał książkę o nieprawidłowościach w Lasach Państwowych pt. „Ołtarz i Siekiera", która wyszła w 2025 r. nakładem wydawnictwa Agora.

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426183

Zamów magazyn z darmową dostawą na: **Prenumerata24.pl** Więcej na: **Wyborcza.pl/ksiazki**

1GD

eprasa.pl 540bad1eed

Gdańsk/34423680

eprasa.pl 540bad1eed

„Nie ma na co czekać, sprzedajemy mieszkania”

Koniec łatwych zysków z najmu krótkoterminowego

W samym Gdańsku około 6,5 tysiąca mieszkań jest wynajmowanych krótkoterminowo. Co zrobią ich właściciele, gdy zmienią się przepisy o najmie? I jak to wpłynie na rynek mieszkaniowy?

Ilona Godlewska

Nikt nie wie, ile jest w Polsce mieszkań wynajmowanych krótkoterminowo. Na podstawie oficjalnych, gminnych rejestrów, liczby lokali wykorzystywanych do najmu krótkoterminowego nie da się określić, bo część z nich – nie wiadomo jak duża – w nich nie figuruje. Szacuje się, że poza rejestrem może być nawet 35 proc. mieszkań wynajmowanych na krótko.

Według danych Polskiego Stowarzyszenia Wynajmu Krótkoterminowego w 2024 r. na platformach Airbnb i Booking oferowano w tym modelu około 65 tys. mieszkań. Najwięcej:

- w Warszawie (ok. 14 tys.),
- Krakowie (ok. 8 tys.)
- i Gdańsku (ponad 6,5 tys.).

Mieszkańcy centrów atrakcyjnych turystycznie miast, ale także niewielkich kurortów, od lat wskazują na potrzebę regulacji tego rynku. Nie bez powodu. Skarżą się, że przez najem krótkoterminowy wyludniają się kolejne kamienice. W krok za tym zjawiskiem centra atrakcyjnych turystycznie miast pustoszeją z mieszkańców, którzy są wypychani na tańsze peryferia, bo ich nie stać na utrzymanie mieszkania w drogim sąsiedztwie. Ci, którzy zostają narzekają, że wynajmujący nie przestrzegają ciszy nocnej, dewastują klatki schodowe, psują domofony i zamki do drzwi wejściowych. Potem jest problem z naprawami tego, co znajduje się w tzw. części wspólnej budynków czy kamienic. Właściciele wynajmowanych lokali często nie poczuwają się do napraw, nie chcą za nie płacić. Koszty ponoszą wspólnoty, więc wszyscy pozostali mieszkańcy. Nikt nie ma wątpliwości, że to trzeba uregulować.

Ale może najważniejsze jest to, że przeznaczanie mieszkań na tani najem, winduje ceny nieruchomości. Dlaczego? Mieszkania, zamiast służyć stałym mieszkańcom, są traktowane – czasami przez osoby prywatne, a często przez duże i bogate firmy – jako inwestycja. W efekcie zaczyna brakować mieszkań dla zwykłych mieszkańców. A ponieważ zaczyna ich brakować, drożeją.

POWSTAŁY PUSTE DZIELNICE

Włodarze także są przekonani, że zmiany są konieczne.

– Do nas mieszkańcy przychodzą prawie codziennie, pytając, czy możemy uregulować najem krótkoterminowy. I to nie chodzi wcale tylko o to, że ktoś im za ścianą hałasuje. Chodzi o to, że my jako miasta mamy przez ten najem puste dzielnice, w efekcie wysokie ceny mieszkań, niedostępnych dla naszych mieszkańców. I mamy coraz mniejsze budżety, które zmniejszają się wraz ze spadkiem liczby mieszkańców – mówiła kilka tygodni temu podczas posiedzenia senackiej Komisji Gospodarki Narodowej i Innowacyjności prezydentka Spotu, Magdalena Czarzyńska-Jachim.

Podkreślała też, że wiele firm obsługujących ruch turystyczny nie rozlicza podatków na terenie Sopotu, choć korzysta z miejskiej infrastruktury.

Niebawem najem krótkoterminowy w Polsce czekają poważne zmiany. Nowe przepisy mają być uchwalone wiosną. Największe zmiany to:

uznanie najmu krótkoterminowego za usługi hotelarskie,

stworzenie centralnego rejestru takich usług,

przyznanie radnym prawa, by mogli wprowadzić strefy, w których najem krótkoterminowy nie będzie dozwolony,

wspólnoty i spółdzielnie będą mogły wnioskować o kontrolę takich lokali w swoich budynkach, ale także decydować o wyższym czynszu w przypadku lokali wynajmowanych krótkoterminowo.

Nowe regulacje są pochodną wniosków samorządów i profesjonalnych operatorów wynajmowanych lokali, którzy uczciwie płacą podatki, ale także konsekwencją unijnego rozporządzenia, które powinno zostać wdrożone do 20 maja 2026 r.

Jak te ograniczenia mogą wpłynąć na rynek mieszkaniowy w Polsce? A jak w Gdańsku, który jest na czele listy najpopularniejszych miast wśród inwestorów lokujących pieniądze w mieszkaniach na krótki wynajem? Czy uda się uwolnić lokale w Gdańsku od najmu krótkoterminowego – tak jak to się próbuje zrobić w coraz większej liczbie zachodnich metropolii? Czy powiedzie się przywrócenie centrum miasta zwykłym mieszkańcom? A ponieważ ograniczenia mają sprawić, że najem krótkoterminowy będzie mniej korzystny dla właścicieli mieszkań, a może nawet zostanie w niektórych miejscach zakazany, czy większa oferta na rynku lokali wynajmowanych na długi termin spowoduje obniżenie w nich czynszów?

Te wszystkie pytania czekają na odpowiedź. Na razie trudno ich udzielić. Niektórzy eksperci twierdzą, że wiele zależy przede wszystkim od tego, co zrobią polskie miasta i gminy. Bo od nich ma zależeć, czy wprowadzą strefy wyłączone z najmu krótkoterminowego. Na razie nie ma pewności, czy i kiedy ten przepis wejdzie.

Centra atrakcyjnych turystycznie miast pustoszeją z mieszkańców, którzy są wypychani na tańsze peryferia, bo nie stać ich na utrzymanie mieszkania w drogim sąsiedztwie

Pewne jest, że część właścicieli mieszkań przestawi się z najmu krótkoterminowego na długoterminowy. Inni przestaną je wynajmować, licząc, że mieszkanie – nawet jeśli będzie stało puste – zyska na wartości. Jeszcze inni od razu je sprzedadzą, zwłaszcza ci, którzy mają w swoich rękach tylko jedno mieszkanie na wynajem, często pozostawione w spadku po zmarłych członkach rodziny.

Każda z tych decyzji może z czasem być z czasem odczuwalna na rynku, zwłaszcza jeśli skala będzie większa. Wzrost liczby mieszkań oferowanych do najmu długoterminowego lub na sprzedaż, zaostrzy konkurencję i zadziała co najmniej stabilizująco na czynsze i ceny.

WŁAŚCICIELE SPRZEDAJĄ SWOJE LOKALE

Bez problemu natknęliśmy się na oferty sprzedaży lokali w Trójmieście, które wcześniej były oferowane na krótki termin.

– Mówi się, że być może docelowo ograniczone zostaną dni dopuszczalnego najmu krótkoterminowego w roku, albo że miasta będą mogły wyznaczać strefy, gdzie będzie on zakazany – zaczyna Tomasz, właściciel wynajmowanego krótkoterminowo apartamentu na Brodwinie w Sopocie. Przyznaje, że obawia się tych zmian, bo dla niego są to zmiany na gorsze.

I dodaje, przekonując, że już teraz najem mieszkań, to biznes coraz trudniejszy:

Od pewnego czasu zauważam, że jest coraz mniej intratny ze względu na coraz większą konkurencję. A za chwilę może się okazać, że być może w ogóle będzie niemożliwy, jeśli lokal znajdzie się w strefie objętej zakazem.

Dlatego zdecydował się sprzedać swoje mieszkanie. Ogłoszenie jest aktywne od trzech tygodni. – Kilka osób było obejrzeć, ale nie ma jeszcze żadnej konkretnej oferty – trochę z zawodem przyznaje.

Sprzedać swój apartament na Głównym Mieście w Gdańsku chce także pani Ewa. Mieszkanie odziedziczyła po rodzicach, krótkoterminowo wynajmuje je od 9 lat. – Od kilku miesięcy zastanawiałam się nad sprzedażą, ale wstrzymywałam się najpierw ze względu na wakacje, potem całkiem ciepłą jesień – klienci cały czas przyjeżdżali. Ale zbliżające się widmo nowych przepisów, to już dla mnie za dużo. Jestem przekonana, że nie jestem odosobniona, więc może się okazać, że za kilka miesięcy mieszkań na sprzedaż w centrum Gdańska czy Sopotu będzie jak szprotek w puszce, a tym samym trudniej będzie się ich pozbyć w dobrej cenie. A jeśli już się uda, to za mniejsze pieniądze – mówi.

Eksperci potwierdzają, że z rynku rzeczywiście mogą zniknąć mieszkania wynajmowane przez właścicieli pojedynczych lokali. Ale ich zdaniem, takich jest już niewielu. Najem krótkoterminowy jest bardzo sprofesjonalizowany. Zajmują się tym większe lub mniejsze firmy, które najpierw skupują mieszkania w atrakcyjnych lokalizacjach, a potem je wynajmują. Albo nie kupują, lecz zajmują się jedynie – jako zarządcy – najmem w imieniu właścicieli mieszkań. Na przykład w Warszawie szacunki mówią, że mieszkania wynajmowane na krótko od prywatnych właścicieli, to mniej niż 10 proc. wszystkich, które są na rynku (w Gdańsku na pewno jest ich więcej). Całą resztę tego tortu mają wyspecjalizowane firmy. I te firmy na pewno szybko się dostosują do zmienionych przepisów, z czym trudności mogą mieć prywatni właściciele mieszkań.

– Spodziewaliśmy się, że część mieszkań, które działają teraz w szarej strefie, albo trafią na rynek najmu długoterminowego albo pozostaną w najmie krótkoterminowym, tyle że właściciele skorzystają z usług profesjonalnych operatorów. Część z pewnością zdecyduje się też mieszkania sprzedać, ale nie spodziewamy się, by to było masowe. Widzimy za to duży ruch u operatorów profesjonalnych. Już zgłaszają się do nich właściciele mieszkań, którzy dotąd prowadzili biznes nie do końca legalnie i chcą to zmienić – przyznaje Grzegorz Żuraw-

eprasa.pl 540bad1eed

ski, prezes zarządu Polskiego Stowarzyszenia Wynajmu Krótkoterminowego.

NA CZYM BĘDĄ POLEGAŁY ZMIANY PRZEPISÓW?

Dla Ministerstwa Sportu i Turystyki rozwiązanie dwóch problemów jest przy tej okazji najważniejsze:

• chce ograniczyć szarą strefę, dlatego każdy lokal wynajmowany na dni zostanie umieszczony w rejestrze, przy okazji będzie wiadomo do kogo należy,

• zmniejszyć uciążliwość najmu krótkoterminowego dla sąsiadów lokalu wynajmowanego na dni.

Zarejestrowane lokale będą musiały posiadać regulamin porządkowy. W nim będą się musiały znaleźć dane osoby, do której można się będzie zwrócić w przypadku naruszeń porządku i zasad bezpieczeństwa, podana będzie długość doby hotelowej oraz godziny ciszy nocnej. Rządowy projekt być może uściśli także pojęcie usługi hotelarskiej – będzie ona mogła trwać nie dłużej niż 30 dni w roku.

W projekcie zmian są wysokie kary dla osób niestosujących się do nowych przepisów. Kto nie zarejestruje wynajmowanego przez siebie lokalu, może nawet zapłacić karnie 50 tys. zł. Lokal, w którym będą łamane przepisy z zakresu bezpieczeństwa i porządku publicznego, może zostać wykreślony z ewidencji, a działalność hotelarska zakazana.

Czy sąsiadów mieszkań wynajmowanych na dni cieszą proponowane kary dla właścicieli lokali? Na razie obawiają się, że zmiany nie przełożą się na poprawę ich sytuacji. – Jak dziś goście nie reagują na nasze prośby o uciszenia imprezy w środku nocy, tak nie będą reagować. W właściciele nadal będą umywać ręce – twierdzi pani Helena, mieszkanka ul. Szerokiej w centrum Gdańska.

KTO NA TYM ZYSKA?

O proponowane rozwiązania zapytaliśmy prezesa zarządu Polskiego Stowarzyszenia Wynajmu Krótkoterminowego. – W projekcie, który został skierowanym do konsultacji społecznych nie ma żadnych ograniczeń dotyczących liczby dni w roku, w których można prowadzić usługi – mówi Grzegorz Żurawski. – Jeśli przepisy w takiej formie wejdą w życie, to dla tych, którzy działali legalnie, czyli prowadzi działalność gospodarczą czy agroturystykę, nic się nie zmieni. Natomiast ci, którzy udawali przed skarbówką, że prowadzą usługę najmu i korzystali bezprawnie z preferencji, płacąc dużo niższe daniny publiczne [nie płacili podatków takich, jak prowadzący zarejestrowaną działalność gospodarczą- red.], nie będą w stanie uzyskać wpisu do centralnego rejestru, który zostanie wprowadzany tą nowelizacją ustawy. A bez tego wpisu nie będą mieli numeru, który obowiązkowo trzeba będzie podawać na takich portalach rezerwacyjnych, takich jak Booking czy Airbnb, ale także na OLX czy Facebooku.

Ale Żurawski zaznacza:

Ta ustawa jest jeszcze na bardzo wczesnym etapie legislacyjnym, więc dużo może się pozmieniać. ●

▼ Ograniczenia mają sprawić, że najem krótkoterminowy będzie mniej korzystny dla właścicieli mieszkań
FOT. GETTY IMAGES/ ISTOCKPHOTO

Jelitkowo

Chaty rybackie zdewastowane przez wandali

Tym razem w oknach zabytkowych checzy ktoś powybijał szyby. To kolejny odcinek trwającej od lat dewastacji niezamieszkałych budynków. – Imprezowicze zbierają się tu co sobotę – mówi pan Wiesław, który mieszka po sąsiedzku.

Maciej Pietrzak

• Budynki należą do miasta, które od lat nie potrafi ich wyremontować
FOT. MACIEJ PIETRZAK

„To się w głowie nie mieści! Nieznani wandale powybijali szyby w oknach w naszych zabytkowych checzach rybackich przy ul. Bałtyckiej w Jelitkowie. Policja już prowadzi śledztwo w celu ustalenia sprawców" – poinformowały we wtorek w swoich serwisach społecznościowych Gdańskie Nieruchomości, czyli jednostka zarządzająca gminnymi budynkami, a dzień później prezydent Aleksandra Dulkiewicz.

Niszczeją zabytkowe chatki rybackie w Gdańsku

Dewastacja tych zbudowanych w latach 1884-1904 budynków, które są jednym z symboli Jelitkowa, postępuje jednak od wielu lat. W ostatnich kilku dekadach pogłębiała się wraz z wymieraniem bądź wyprowadzaniem się z nich kolejnych mieszkańców. Jedna z checzy spłonęła całkiem niedawno, bo w 2023 r.

Wybrałem się na miejsce, by porozmawiać z tymi, którzy jeszcze mieszkają przy ul. Bałtyckiej. Przy okazji okazało się, że miasto już zabezpieczyło okna po ataku wandali. W miejsce powybijanych szyb zostały zamontowane zabezpieczenia ze sklejki.

– Tu jest dramat – mówi już na wstępie Wiesław Sosnowski, którego spotkałem przy ul. Bałtyckiej. Mieszka naprzeciwko zdewastowanych checzy z numerami 16 i 17. I opowiada dalej: – Co sobotę się zbierają w tych pustostanach młodzi ludzie. Piją, ćpają... Powybijane szyby to jest nic. W środku tych budynków to jest dopiero masakra. Zarwane sufity, zalane podłogi, straszny syf. Ja tu mieszkam od urodzenia. Od 1964 roku miasto nie zrobiło w tych budynkach żadnego gruntownego remontu, wszystkie doraźne naprawy własnym sumptem robili ci, którzy tu kiedyś mieszkali.

Co na to wszystko urzędnicy, że ratowanie chat nie przynosi efektów? – Zmiany przestrzenne w rejonie ulic Kaplicznej i Bałtyckiej zainicjowane zostały około dziesięć lat temu. Do prac nad planem miejscowym dla tego terenu przystąpiono w 2016 roku. Procedura sporządzania tego dokumentu była skomplikowana i czasochłonna. Ze względu na ochronę terenu, konieczne było zawarcie w planie miejscowym precyzyjnych zapisów związanych z zachowaniem tożsamości miejsca, które zostały sformułowane w ustaleniu m.in. z Pomorskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków – przypomina Katarzyna Błaszkowska z Biura Rozwoju Gdańska.

Były dwa przetargi na remont, będzie i trzeci

Tomasz Sandak, rzecznik prasowy Gdańskich Nieruchomości dodaje, że odbyły się już dwa przetargi na przygotowanie remontu zabytkowego kompleksu chat, jednak oba zakończyły się fiaskiem. – W pierwszym postępowaniu przetargowym wpłynęły trzy oferty. Dwie znacznie przekraczały szacunkową wycenę, a trzecia miała rażąco niską cenę. W drugim postępowaniu wpłynęła tylko jedna oferta, która przewyższała szacunek zamówienia – mówi.

– Jak oni chcą to wyremontować za kilka milionów złotych? Bo tyle założyli w tych dwóch pierwszych przetargach. Śmiech na sali – mówi z przekąsem pan Wiesław, dając do zrozumienia, że nawet on był świadomy, że za taką kwotę tych budynków odnowić się nie da.

Ale miasto nie zamierza się poddać. Gdańskie Nieruchomości rozpiszą trzecie postępowanie na remont chat. – Remonty zabytkowych budynków to złożony proces, który często wymaga powtarzania postępowań przetargowych. Liczą się dla nas nie tylko cena, ale także doświadczenie i wiarygodność wykonawców. Konsekwentnie prowadzimy działania, aby ta inwestycja mogła zostać zrealizowana. I zostanie – zapewnia Emilia Lodzińska, wiceprezydent Gdańska ds. rozwoju przestrzennego i mieszkalnictwa.

Jeśli w końcu checze uda się wyremontować (urzędnicy w dalszym ciągu mają nadzieję, że uda się to w latach 2027-2029), miasto chce, by w przyszłości funkcjonowały w nich lokale z rzemiosłem oraz gastronomia. Szacowany przez urzędników koszt remontu całego kompleksu rybackich domków to ok. 30 mln zł.

Policja szuka wandali z Jelitkowa

A co z ustaleniem sprawców ostatniej dewastacji?

– Policjanci z komisariatu na Przymorzu przyjęli zawiadomienie o przestępstwie, do którego doszło przy ul. Bałtyckiej. Straty zostały oszacowane na 5 tys. zł. Policjanci z grupy dochodzeniowo-śledczej wykonali oględziny, policyjny technik zabezpieczył ślady oraz sporządził dokumentację fotograficzną. Sprawą zajmują się też kryminalni, którzy sprawdzają monitoringi i rozmawiają z osobami, mogącymi mieć przydatną wiedzę. Policjanci prowadzą czynności pod nadzorem prokuratora i szczegółowo sprawdzają wszystkie informacje, aby jak najszybciej ustalić i zatrzymać sprawców – odpowiedział na nasze pytania asp. szt. Mariusz Chrzanowski, oficer prasowy Komendanta Miejskiego Policji w Gdańsku. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY
34426186

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

1 GD

eprasa.pl 540bad1eed

Problemy wójta z alkoholem

Referendum w Przechlewie o odwołanie wójta

Gdy policja zatrzymała wójta po spowodowaniu kolizji drogowej, miał 1,5 promila alkoholu we krwi. „Niech mieszkańcy zdecydują, czy chcą mieć pijaka za wójta" – ogłosił pełnomocnik komitetu referendalnego.

Krzysztof Katka

W niedzielę 19 kwietnia w kaszubskiej wsi Przechlewo odbędzie się referendum odwoławcze wójta Andrzeja Żmudy Trzebiatowskiego. Samorządowiec rządzi gminą piątą kadencję, od roku 2005, z przerwą w latach 2018-2024. Ostatnie wybory wygrał w drugiej turze różnicą zaledwie 34 głosów. Startował z komitetu Porozumienie dla Gminy Przechlewo.

• **Andrzej Żmuda Trzebiatowski, wójt gminy Przechlewo** FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Pije dopiero po rozbiciu auta

To nie pierwszy raz, gdy wójt Przechlewa ma problemy z powodu jazdy samochodem po alkoholu. W 2015 roku spowodował kolizję, odjechał z miejsca zdarzenia. Gdy został zatrzymany dwie godziny później, miał 1,8 promila alkoholu. W sądzie przekonywał, że pił wódkę dopiero po zakończeniu jazdy. Sędzia na dała temu wiary i skazała go na trzy lata zakazu prowadzenia pojazdów, 5 tys. zł grzywny i tysiąc złotych nawiązki na organizację społeczną.

– Nie ma wątpliwości, że oskarżony był nietrzeźwy za kierownicą – uzasadniła wówczas wyrok sędzia Alicja Aubrecht-Prądzyńska.

Incydent z 28 listopada 2025 r. miał podobny przebieg. Wójt był sprawcą kolizji drogowej, oddalił się z miejsca zdarzenia i był pijany, gdy zatrzymali go policjanci. Miał 1,5 promila.

Andrzej Żmuda Trzebiatowski spędził noc w areszcie. Policjanci postawili mu zarzut prowadzenia pojazdu w stanie nietrzeźwości. Opuszczając komendę policji, przyznał się reporterowi Radia Weekend, że prowadził po pijanemu. – Otarcie samochodów i to wszystko. Przepraszam za to, że po prostu pojechałem. Nie powinno to się wydarzyć, pojechałem samochodem pod wpływem alkoholu. Przepraszam wszystkich, jeżeli kogoś zawiodłem za to moje zachowanie – powiedział.

W kolejnych dniach wójt wycofał się z tych słów. Stwierdził, że był w szoku i całą noc nie spał na posterunku.

– Przeprosić mogę mieszkańców za to, że byłem pod wpływem alkoholu w momencie zatrzymania. Nie byłem pod wpływem alkoholu podczas prowadzenia [samochodu] – zapewniał.

Prokuratura Okręgowa w Słupsku poinformowała, że Andrzejowi Ż.T. został przedstawiony zarzut przestępstwa z art. 178a par. 1 kk (prowadzenie pojazdu mechanicznego w stanie nietrzeźwości), do którego podejrzany przyznał się w całości, jednakże odmówił wyjaśnień i odpowiedzi na pytania. Prokuratura wyjaśniła, że choć podejrzany był już karany za podobne przestępstwo, to z uwagi na wymagany przepisami prawa upływ czasu, wyrok uległ zatarciu. A to oznacza, że będzie odpowiadał przed sądem jako osoba wcześniej niekarana.

„Wójt pijak to gwarancja dalszego wstydu dla gminy"

Po ostatnim zdarzeniu Andrzej Żmuda Trzebiatowski przyznał się do problemów z alkoholem i zapowiedział leczenie w specjalistycznej placówce. W oświadczeniu zapewnił, że nie poda się do dymisji, bo to by było sprzeczne z jego charakterem.

Grupa niezadowolonych mieszkańców postanowiła zorganizować referendum odwoławcze. Jerzy Kamiński, jeden z inicjatorów referendum, przypomniał, że wójt już obiecywał poprawę po kolizji w 2014 r.

– Wójt na odwyk powinien iść piętnaście lat temu. Teraz jego oświadczenie to mydlenie oczu. Mieszkańcy mają dość wójta, który po raz kolejny przysporzył mieszkańcom wstydu na cały kraj. On się nie poczuwa do tego, co zrobił. Dlatego właśnie zawiązuje się komitet referendum, aby odwołać go z tej funkcji – mówił Jerzy Kamiński na antenie Radia Gdańsk.

Dodał, że „wójt pijak to gwarancja dalszego wstydu dla gminy".

Pod wnioskiem o zwołanie referendum zebrano ok. 550 podpisów przy wymaganej liczbie 463. Zamiar odwołania został uzasadniony m.in. utratą zaufania społecznego, negatywnym wpływem na wizerunek gminy, unikaniem przez wójta odpowiedzialności za swoje czyny.

Komisarz wyborczy w Słupsku ogłosił, że referendum odbędzie się w niedzielę 19 kwietnia 2026 r. Głosować będzie można od godz. 7 do 21. ●

REKLAMA Gdańsk/34422320

1 GD

eprasa.pl 540bad1eed

Mòji lubòtny,

Serdeczno rôczã do Wiôldżi Wsë na òbchòdë Dnia Jednotë Kaszëbów. Pòtkómë sã 22 (dwadzesce drëdżégò) strëmiannika na wdôr pierszi pismienny wzmiónczi ò Kaszëbach. Latosé swiãto to ju 20. (dwadzestô) edicjô naszich pòspólnëch zéńdzeniów. Je to nadzwëkòwi czas kôrbionków, a téż dozéraniô i rozskôcaniô kaszëbsczi kùlturë. Nie zafelô krómów z tradicjowim kaszëbsczim jedzenim, a téż wërobinama lëdowëch ùtwórców. Òbrzészkòwim pùnktã najégò swiãtowaniô bãdze, jak wiedno, turniej graniô w baszkã i pòspólné mùzykòwanié akòrdionistów sparłãczoné z bicym rekòrdu w jednoczasny grze na akòrdionie. Ni mòże tam Waju zabraknąc! Tak tej do ùzdrzeniô we Wiôldżi Wsë!

Mieczësłôw Struk
Marszôłk Pòmòrsczégò Wòjewództwa

Szanowni Państwo,

serdecznie zapraszam do Władysławowa na obchody Dnia Jedności Kaszubów. Spotykamy się 22 marca na pamiątkę pierwszej pisemnej wzmianki o Kaszubach. Tegoroczne święto to już 20. edycja naszych spotkań. To niepowtarzalny czas rozmów i kultywowania oraz promowania kaszubskiej kultury. Nie zabraknie stoisk z tradycyjnymi kaszubskimi potrawami oraz rękodziełem twórców ludowych. Obowiązkowym punktem obchodów będzie oczywiście turniej gry w baśkę i wspólne muzykowanie akordeonistów połączone z biciem rekordu w jednoczesnej grze na akordeonie. Nie może nikogo zabraknąć. Do zobaczenia we Władysławowie!

Mieczysław Struk
Marszałek Województwa Pomorskiego

SAMORZĄD
WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

Gdańsk/34425656

1 GDL

eprasa.pl 540bad1eed

Mama Filipa: Wyrok syna mi nie zwróci

Wyrok za śmierć na pasach

FOT. MICHAŁ RYNIAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Wyniki badania krwi Anny S. wykazały, że kobieta w ogóle nie powinna wsiadać do samochodu**

Chłopiec wszedł na przejście dla pieszych, gdy zatrzymały się samochody. Ale z kolejki aut wyjechał nagle Opel Mokka i uderzył w Filipa, który był już prawie na wysepce dzielącej jezdnie.

Paweł Wojciechowski

W środę 11 marca w Sądzie Okręgowym w Gdańsku zapadł prawomocny wyrok skazujący 65-letnią Annę S. na siedem lat bezwzględnego więzienia. Sąd uznał, że wyrok wydany w pierwszej instancji przez Sąd Rejonowy w Wejherowie (w październiku 2025 r.), był „prawidłowy, a kara nie nosi cech rażącej niewspółmierności". Tym samym sąd odrzucił dwie złożone apelacje – od oskarżycieli posiłkowych oraz od obrońcy oskarżonej.

– Oskarżona zdawała sobie sprawę z przyjmowanych substancji i, jak sama wyjaśniała, nie powinna po nich prowadzić samochodu – uzasadniała wyrok sędzia Izabella Retyk. – Odmienne twierdzenia apelującego obrońcy [adwokat Tomasz Tuturusz – red.] nie zostały podparte taką argumentacją, która mogłaby skutecznie podważyć prawidłowość i zasadność przyjętych przez sąd pierwszej instancji ocen i ustaleń.

Poza utrzymaniem w mocy kary więzienia sprawczyni wypadku musi wypłacić rodzicom Filipa po 50 tys. zł zadośćuczynienia. Skazanej Anny S. nie było na ogłoszeniu wyroku.

Wymierzając karę Annie S., sąd wziął pod uwagę okoliczności łagodzące, m.in. niekaralność oskarżonej. Maksymalny wymiar kary stanowiło 12 lat więzienia za – jak mówi Kodeks karny – „spowodowanie wypadku drogowego ze skutkiem śmiertelnym, znajdując się pod wpływem środków działających podobnie do alkoholu".

ANNA S.: POCZUŁAM, ŻE W COŚ UDERZYŁAM

Do wypadku doszło w grudniu 2022 r. w Redzie na drodze krajowej nr 6. 10-letni Filip wracał do domu z dodatkowych lekcji angielskiego. Z przystanku autobusowego miała odebrać go mama, Anna. Chłopiec pechowo pojechał przystanek za daleko, a mama była po drugiej stronie ulicy. Chłopiec miał do pokonania dwuetapowe przejście dla pieszych – oznakowane, ale bez sygnalizacji świetlnej.

Na jezdnię wszedł, dopiero gdy zauważył, że kilka aut się zatrzymało. Ale z kolejki nagle wyjechał Opel Mokka, prowadzony przez Annę S. Pojazd, rozpędzony do ponad 50 km na godz., uderzył w dziecko lewą stroną maski. Kobieta zaczęła hamować dopiero po potrąceniu 10-latka. Do leżącego na ziemi dziecka podbiegła pani Anna. – Zabrakło mi niecałej minuty, abym do niego doszła – mówiła Anna Potrykus, mama Filipa.

Chłopca przewieziono do szpitala z ciężkimi obrażeniami głowy. Zmarł po 12 dniach w szpitalu.

Anna S., pytana przez policjantów chwilę po wypadku, dlaczego ruszyła, odpowiedziała, że „za wolno jej to szło". Przed sądem zeznawała: „Poczułam, że w coś uderzyłam, ale nie wiedziałam, że to był chłopiec".

Wyniki badania krwi Anny S. wykazały, że kobieta w ogóle nie powinna wsiadać do samochodu. Miała duże stężenia diazepamu, estazolamu, nordiazepamu i tramadolu. To mieszanka silnych substancji przeciwbólowych, uspokajających i psychotropowych. Biegli podkreślili, że mają działanie podobne do alkoholu. – Nie wykluczam, że po wypadku wzięłam wszystko na raz – zeznawała w październiku 2024 roku. Twierdziła, że zażyła je, „aby nie zwariować".

PIGUŁKA Z SYDNEY

Anna S. w trakcie śledztwa przyznała się do spowodowania wypadku, ale nie w stanie nietrzeźwości. Na przesłuchaniach w prokuraturze tłumaczyła, że pigułkę dostała od koleżanki mieszkającej w Sydney w Australii. Takie tłumaczenie spowodowało, że prokurator Tomasz Płaszczyński, wiceszef wejherowskiej prokuratury, śledztwo zawiesił z powodu „długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania". Uznał za niezbędne przesłuchanie świadka z Sydney. Dlatego wystąpił do placówki konsularnej RP w Australii z wnioskiem o międzynarodową pomoc prawną. Jednak po nagłośnieniu wówczas sprawy przez „Wyborczą", śledztwo zostało odwieszone i zakończone aktem oskarżenia.

Koleżanką z Sydney okazała się Mirosława Z., przyjaciółka Anny S. od 40 lat. Potwierdziła, że podczas odwiedzin przekazała Annie leki uspokajające, wiedząc o jej kłótniach z mężem. Ale nie widziała, żeby Anna przed wypadkiem zażywała leki. Tamtego dnia były razem na pogrzebie.

„CZĘŚĆ MNIE UMARŁA RAZEM Z MOIM SYNEM"

Na sądowym korytarzu wyrok skomentowała mama Filipa.

– Zależało mi tylko, aby zapadł wyrok, aby zamknąć etap sądowy. Ale wyrok syna mi nie zwróci. Przykre jest to, że osoba, która zabiła moje dziecko na pasach, nie miała ludzkiej odwagi, by przyjść do mnie, zapytać, jak Filip się czuje, gdy jeszcze leżał w szpitalu, i przeprosić mnie – mówiła pani Anna, ocierając łzy.

Kobieta opowiedziała, jak strata dziecka wpłynęła na życie całej jej rodziny.

– Na terapii pani psycholog powiedziała mi, że strata dziecka to będzie taki plecak, który będę nosić całe życie. I ode mnie będzie zależeć, jak będę go nosić. Już nie jestem tą samą osobą, jaką byłam przed wypadkiem. Część mnie umarła razem z moim synem. Był moim promykiem, empatycznym i mądrym dzieckiem – wspominała syna pani Anna.

Starszy syn pani Anny jest w trakcie wyrabiania prawa jazdy. – Widzę, jak kierowcy wyprzedzają na pasach, nie zatrzymują się przed przejściami. Powtarzam synowi: Wiesz, co nas spotkało. Musisz być ostrożnym kierowcą. Takiej tragedii, jaka nas spotkała, nie życzę nikomu – mówiła pani Anna. ●

REKLAMA Gdańsk/34424060

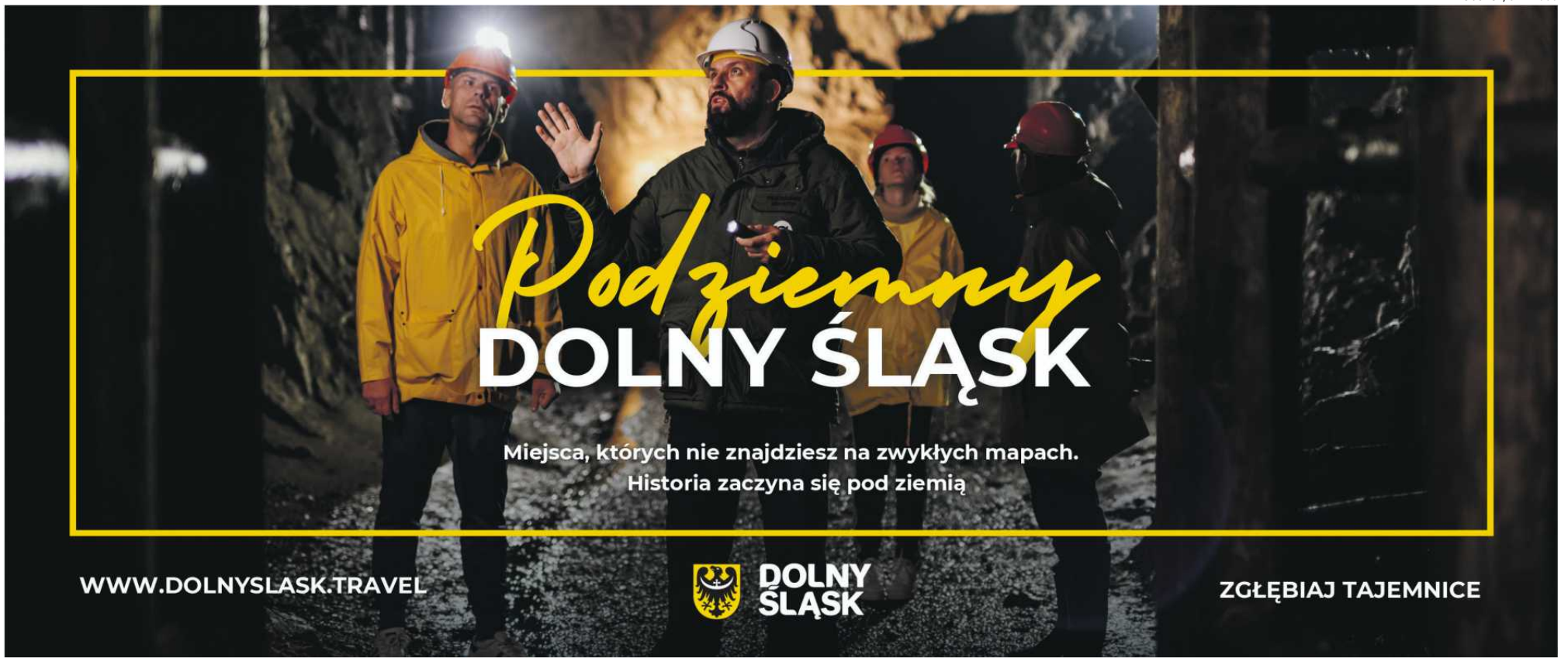

1 GD

eprasa.pl 540bad1eed

Supermiasta i Superregiony 2026

Seniorzy ukrywają depresję

Starość może być odbierana przez mężczyzn jako wstydliwa, może opierać się na stereotypie seniorów jako biernych, schorowanych czy niepotrzebnych – mówi autorka raportu o seniorach.

ROZMOWA Z
DANUTĄ SOWIŃSKĄ
doktorantką Uniwersytetu Gdańskiego, suicydolożką, prezeską fundacji DiversityPL

JOANNA WIŚNIOWSKA: – Zmroziło mnie.
DANUTA SOWIŃSKA: – A dlaczego?

Przeczytałam twój raport o samobójstwach wśród seniorów. O ile dużo mówi się o zdrowiu psychicznym młodych ludzi, o tyle wątek ten – w przypadku seniorów – wydaje się niezaopiekowany.
– Powiem kolokwialnie: to nie jest zbyt sexy temat, media go nie biorą. Więcej uwagi poświęca się samobójstwom wśród młodych. Padają pytania, dlaczego do tego doszło, żałuje się, że tyle życia mieli przed sobą. A taki 70- czy 80-latek zaraz i tak by zmarł, to kto by się przejmował.

Stanę w obronie mediów – seniorzy nie są samotni przez media, to problem społeczny.
– To prawda, seniorzy sami rzadko o tym mówią, a tu kluczowe jest poczucie utraty roli społecznej po przejściu na emeryturę. Seniorzy wskazują kilka głównych powodów myśli samobójczych – to na przykład poczucie bycia niepotrzebnym. Emerytura odbiera aktywność zawodową i społeczną, czyli relacje z ludźmi. Często osoby, które stają się emerytami, przestają wychodzić z domu, nie mają hobby czy zainteresowań, to się nazywa śmierć społeczna.

Samotność rodzi wiele chorób.

Znam osoby, które mówią „byle do emerytury". Co takiego dzieje się po 60. lub 65. roku życia, że to się zmienia?
– Osoby, które pracowały intelektualnie, ciągle mają energię i siłę, chcą wychodzić z domu. Problem najbardziej dotyka osób, które jeszcze przed emeryturą nie były aktywne. Pracę traktowały jako straszny obowiązek. Głównie mowa tu o tych, którzy pracowali fizycznie, marzyli, żeby już nie pracować. Tak mówią choćby rolnicy. Podczas spotkania w Owidzu na Kociewiu, gdzie gościłam, jeden mężczyzna powiedział, że niedawno zmarła mu żona i on był blisko popełnienia samobójstwa. To był jedyny taki głos, jedyna osoba, która miała odwagę, żeby to powiedzieć.

To nadal temat tabu?
– Podczas prowadzonych przeze mnie badań pytałam seniorów, czy znają kogoś, kto popełnił samobójstwo. Praktycznie każdy znał. Niekoniecznie była to osoba z rodziny, ale np. sąsiad. Ale to temat, do którego się nie wraca. Mówiłyśmy o młodych, w ich kontekście to wątek, który istnieje np. dzięki takim osobom jak Martyna Wojciechowska czy Dominik Kuc z GrowSpace.

Wróćmy do powodów, przez które seniorzy mają myśli samobójcze.
– Wspomniałam o poczuciu bycia niepotrzebnym. Podczas moich rozmów z seniorami wychodzi, że oni mają potrzebę, żeby ktoś zadzwonił i powiedział: „Słuchaj, czy mogłabyś mi pomóc?" albo „Czy mogę przyjść do ciebie i zrobimy coś razem"?

FOT. ADAM STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Tymczasem my nie chcemy obarczać ich naszymi zadaniami?
– A oni nie chcą obciążać swojej rodziny tym, że trzeba ich karmić, jeździć do szpitala. I tak koło się zamyka. Kolejna kwestia – depresja. Bardzo często nie dostrzegamy jej u seniorów, bo świetnie się maskują. Są genialnymi aktorami. Zakładają maskę szczęścia, uśmiechają się, cokolwiek by się nie działo, pokazują, że jest super.

To pokolenie, któremu ewentualna wizyta u psychiatry bardzo źle się kojarzy?
Tak, absolutnie, dla nich jak ktoś chodzi do psychiatry czy psychologa, to „ma żółte papiery".

Mężczyźni gorzej radzą sobie ze starością niż kobiety?
– Starość może być odbierana przez mężczyzn jako wstydliwa, może opierać się na stereotypie seniorów jako biernych, schorowanych czy niepotrzebnych. Może być postrzegana przez pryzmat choroby, bólu i korzystania z usług służby zdrowia, a także niedołężności, powolności i braku sił.

Na uniwersytetach trzeciego wieku rzadko pojawiają się mężczyźni. Przypadek?
– Kobiety stanowią około 90 proc. uczestniczek. Z moich obserwacji wynika, że wielu mężczyzn częściej wybiera inne formy spędzania czasu, np. wędkowanie, majsterkowanie czy prace techniczne w domu i garażu. Możliwe też, że oferta UTW rzadziej obejmuje tematy techniczne lub praktyczne, które mogłyby być dla nich atrakcyjne. Zdarzają się mężczyźni, którzy na UTW przychodzą z żoną. Granica starości jest subiektywna i zależy raczej od stanu zdrowia, aktywności życiowej oraz społecznych i kulturowych doświadczeń, niż od liczby lat.

I nie wygadają się koleżance, jak ich żony?
– A jeśli rozmawiają między sobą, to raczej przekazują płytkie informacje. Zapytani: „Jak się czujesz?", odpowiedzą: „Okej". To wszystko, co z siebie wyrzucą à propos uczuć. To kwestia pokolenia baby boomers – osób, które urodziły się po wojnie, zostały wychowane przez rodziców, którzy przeżyli wojnę, gdzie obowiązywała zasada „musimy przetrwać".

Nie było zastanawiania się, jak się ktoś czuje. Trzeba było przetrwać, zjeść, dać sobie radę, doczekać końca wojny. Osobom, które zostały tak wychowane, musiało być ciężko, nie było tam wiele miejsca na uczucia. Ta surowość rodziców weszła w mentalność dzisiejszych seniorów, ci z kolei tak traktują swoje dzieci, ale i wnuki. „Depresja, sresja. Co ty, wnuku, gadasz za głupoty, nie ma czegoś takiego".

Seniorzy umierają szybciej od seniorek?
– Statystycznie tak. Przecież jak ich coś boli, to dadzą radę. Nie pójdą do lekarza, nie pozwolą się dotknąć, towarzyszy im wiele wstydu.

Jak wpływa na mężczyzn śmierć żony?
– Jest coś takiego jak syndrom złamanego serca, ok. 12 proc. wdowców umiera w ciągu roku od śmierci żony. To m.in. przez tęsknotę, złe odżywianie, nieprawidłowe funkcjonowanie. Wielu mężczyzn nie wie, jak przyjmować leki, bo żony się tym zajmowały.

Jak jest na odwrót?
– U kobiet to częściej zdarza się, gdy umrze dziecko przed matką. Wówczas 7-8 proc. z nich umiera.

Rozmawiamy o seniorach, jakby żyli w próżni. A przecież oni są wśród nas, a mimo to są tak samotni.
– Zachowanie społeczeństwa jest wykluczające, w końcu seniorzy są mniej aktywni, ich działalność zawodowa się skończyła, wiek produkcyjny także. Seniorzy często są ofiarami dyskryminacji.

Ale wielu z nich ma rodziny?
Mimo że mają kontakt telefoniczny, co jakiś czas widzą dzieci czy wnuki, to czują, że nie są potrzebni, nie chcą obciążać swoich rodzin, izolują się.

Może chociaż wspomniane UTW „zagospodarowują" seniorów?
– Tych jest pełno i ciągle powstają kolejne, bo w seniorach jest potrzeba uczenia się.

Co z finansami seniorów?
– To kolejny powód myśli samobójczych. Większość finansów seniorzy przeznaczają na czynsz, druga część idzie na leki, a ta najmniejsza na jedzenie. Całe szczęście są MOPR-y, MOPS-y czy GOPS-y, instytucje, które wyznaczają kogoś do pomocy w sprzątaniu domu seniora, zapewniają też jedzenie, np. za 400 zł miesięcznie. Większość seniorów, która żyje samotnie, ledwo daje radę się utrzymać. To często ci, o których mówiłam na początku, pracujący, żeby choć czasem móc sobie pozwolić na wyjście do restauracji. ●

Supermiasta i Superregiony 2026. Długowieczni

• Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. Dotyka nas zmiana demograficzna i stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej", w ramach projektu „Długowieczni", dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy poświęcić rozpoczynającą się 20 marca tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony. W publikacjach na łamach „Wyborczej" będziemy się zastanawiać m.in., czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej? Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki", kluby, warsztaty, spotkania... Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na supermiasta@wyborcza.pl).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu. Zwieńczeniem projektu będzie konferencja o tym, jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej, którą zorganizujemy w październiku w Warszawie. ●

OGŁOSZENIE Gdańsk/34423771

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl
REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
B8 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury
Sopot

eprasa.pl 540bad1eed

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 7 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 22A w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 35,21 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,93 m² oraz udziałem wynoszącym 74/1000 w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 478, obręb 15, o powierzchni 502 m²,

cena wywoławcza brutto 174 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 7 zlokalizowany jest na parterze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 22A w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 16,27 m², pokoju o powierzchni 10,07 m², przedpokoju o powierzchni 1,19 m², kuchni o powierzchni 5,44 m² oraz łazienki z W.C. o powierzchni 2,24 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,93 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 11:30**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 17 400,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 9 kwietnia 2026 r., o godz. 14:30, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 220, tel. 58-677-71-47 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425943

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 12 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 30,72 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,02 m² oraz udziałem wynoszącym 187/10000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 90/15, obręb 14, o powierzchni 1 540 m²,

cena wywoławcza brutto 159 300,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 12 zlokalizowany jest na parterze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 9,91 m², pokoju o powierzchni 12,47 m², przedpokoju o powierzchni 2,58 m², kuchni o powierzchni 3,75 m² oraz w.c. o powierzchni 2,01 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,02 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 11:00**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10 % ceny wywoławczej, tj. 15 930,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 9 kwietnia 2026 r., o godz. 14:10, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, pokój nr 203, tel. 58-677-71-52 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci2@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425942

nekrologi.wyborcza.pl
ODESZLI.pl

Zamieść nekrolog

Złóż kondolencje

Dodaj wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

WI-III.7821.1.7.2026.AZ.c

OBWIESZCZENIE

Wojewoda Pomorski działając na podstawie art. 11f ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg (Dz.U. z 2024 r. poz. 311),

podaje do publicznej wiadomości,

iż w dniu 16 marca 2026 r. decyzją nr WI-III.7821.1.7.2026.AZ umorzył postępowanie odwoławcze od decyzji Starosty Bytowskiego nr 1/2026 z dnia 07.01.2026 r. (znak: AB.6740.1.9.2025) o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa drogi gminnej ul. Kazimierza Wielkiego w m. Rzepnica", wydanej dla Burmistrza Bytowa.

Jednocześnie, zgodnie z art. 11f ust. 4 w/w ustawy zawiadamiam, że z treścią decyzji można zapoznać się w Wydziale Infrastruktury Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, ul. Okopowa 21/27, po telefonicznym uzgodnieniu terminu pod nr tel. 58 30-77-529.

Zgodnie z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego, zawiadomienie stron postępowania uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia.

Od niniejszej decyzji stronom służy prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku, w terminie 30 dni od dnia, w którym czynność zawiadomienia o wydaniu decyzji odnosi skutek prawny. Skargę do Sądu składa się za pośrednictwem Wojewody Pomorskiego, ul. Okopowa 21/27, 80-810 Gdańsk.

Gdańsk/34426180

Gdański Zarząd Zieleni

OGŁOSZENIE
o naborze

DYREKTOR GDAŃSKIEGO ZARZĄDU ZIELENI
Aleja Grunwaldzka 103 A, 80-244 GDAŃSK

na podstawie art. 11 ust.1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r.
o pracownikach samorządowych (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 1135)

ogłasza nabór na wolne stanowisko urzędnicze:

Zastępca\ Zastępczyni Kierownika Działu Projektowania Przestrzeni Publicznej (1 etat)

Szczegółowe wymagania stawiane kandydatom, zakres zadań wykonywanych na danym stanowisku oraz niezbędne dokumenty aplikacyjne podane są na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.gdansk.pl lub www.gzz.gda.pl.
Termin składania dokumentów aplikacyjnych od dnia 18.03.2026 r. do dnia 01.04.2026 r. (liczy się data wpływu do GZZ).

Gdańsk/34426044

Słówko NOWOŚĆ
Literówka
Quizy
Sudoku
Krzyżówki

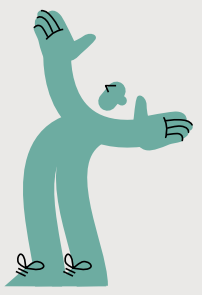

Zeskanuj QR kod
i pobierz aplikację

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ
POBIERZ Z Google Play
Pobierz w App Store

TEMAT NUMERU:
WRAŻLIWY JAK CHŁOPIEC
oraz:
• Jak pomóc dziecku w kryzysie
• Dojrzewanie. Jak zrozumieć nastolatka
• Szkoła nie musi być najważniejsza

żyć lepiej
psychologia codziennie

Więcej o psychologii czytaj na
wysokieobcasy.pl/zyclepiej

eprasa.pl 540bad1eed

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

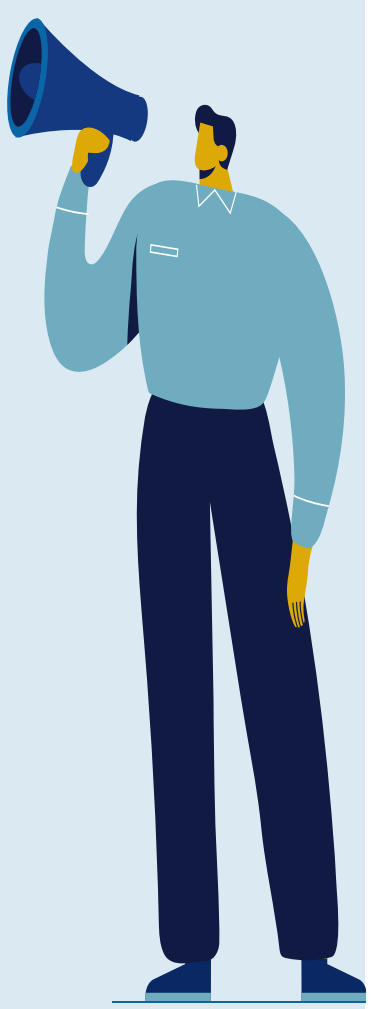

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 10 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 38,68 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,39 m² oraz udziałem wynoszącym 234/10000 części w częściach wspólnych budynku i gruntu, działka nr 90/15, obręb 14, o powierzchni 1 540 m²,

cena wywoławcza brutto 199 800,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 10 zlokalizowany jest na drugim piętrze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 14,75 m², pokoju o powierzchni 8,50 m², przedpokoju o powierzchni 5,65 m², kuchni o powierzchni 7,11 m² oraz łazienki o powierzchni 2,67 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,39 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 10:30**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10 % ceny wywoławczej, tj. 19 980,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie, Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 9 kwietnia 2026 r., o godz. 13:45, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, pokój nr 203, tel. 58-677-71-52 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci2@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425941

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 1 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 59,98 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 3,21 m² oraz udziałem wynoszącym 361/10.000 w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 90/15, obręb 14, o powierzchni 1540 m².

cena wywoławcza brutto 311 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 1 zlokalizowany jest na parterze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 20,70 m², pokoju o powierzchni 17,93 m², łazienki o powierzchni 3,93 m², przedpokoju o powierzchni 6,33 m² oraz kuchni o powierzchni 11,09 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni użytkowej 3,21 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 09:30**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 31.100,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 09 kwietnia 2026 r., o godz. 13:45, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 201, tel. 58-677-71-44 lub 58-677-71-43, e – mail: wgniu@um.wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425938

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 7 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 45,53 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,81 m² oraz udziałem wynoszącym 276/10000 w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 90/15, obręb 14, o powierzchni 1 540 m²,

cena wywoławcza brutto 256 500,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 7 zlokalizowany jest na pierwszym piętrze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 1A w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 10,64 m², pokoju o powierzchni 15,71 m², przedpokoju o powierzchni 6,49 m², kuchni o powierzchni 9,56 m² oraz łazienki o powierzchni 3,13 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni 2,81 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 10:00**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 25 650,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 9 kwietnia 2026 r., o godz. 13:45, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 220, tel. 58-677-71-47 lub 58-677-71-43, e – mail: nieruchomosci@wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425940

Wyciąg z ogłoszenia o przetargu

Prezydent Miasta Wejherowa

ogłasza drugi przetarg ustny nieograniczony

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 6 położonego w budynku przy ul. Wniebowstąpienia 1 w Wejherowie, o powierzchni użytkowej 51,52 m² wraz z pomieszczeniem przynależnym, tj. piwnicą o powierzchni użytkowej 2,31 m² oraz udziałem wynoszącym 307/10.000 w częściach wspólnych budynku i gruntu działki nr 90/15, obręb 14, o powierzchni 1540 m².

cena wywoławcza brutto 267 000,00 zł
(sprzedaż zwolniona z podatku VAT)

Opis: lokal nr 6 zlokalizowany jest na drugim piętrze budynku położonego przy ul. Wniebowstąpienia 1 w Wejherowie.

Lokal składa się z następujących pomieszczeń: pokoju o powierzchni 8,84 m², pokoju o powierzchni 13,01 m², pokoju o powierzchni 11,04 m², łazienki z WC o powierzchni 4,27 m², przedpokoju o powierzchni 8,45 m², kuchni o powierzchni 4,49 m² oraz pomieszczenia gospodarczego o powierzchni 1,42 m². Do lokalu przynależy piwnica o powierzchni użytkowej 2,31 m².

Przetarg odbędzie się **dnia 22 kwietnia 2026 roku**, **o godzinie 09:00**, w sali konferencyjnej Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195.

Warunkiem przystąpienia do przetargu jest wpłacenie wadium w pieniądzu w wysokości 10% ceny wywoławczej, tj. 26.700,00 zł na konto Urzędu Miejskiego w Wejherowie: Bank Millenium SA nr 14116022020000000061963861, najpóźniej do dnia 15 kwietnia 2026 roku.

Zainteresowani udziałem w przetargu powinni dokonać oględzin lokalu oraz zapoznać się z dokumentami dotyczącymi jego stanu. Dnia 09 kwietnia 2026 r., o godz. 13:30, odbędą się oględziny lokalu przy udziale pracowników Wejherowskiego Zarządu Nieruchomości Komunalnych oraz Urzędu Miejskiego w Wejherowie.

Więcej informacji w sprawie sprzedaży nieruchomości można uzyskać w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami i Urbanistyki Urzędu Miejskiego w Wejherowie, ul. 12 Marca 195, p. 201, tel. 58-677-71-44 lub 58-677-71-43, e – mail: wgniu@um.wejherowo.pl. Ogłoszenie przetargowe wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Wejherowie przy ul. 12 Marca 195 oraz opublikowano na stronie internetowej BIP Urzędu, tj. www.bip.wejherowo.pl.

Gdańsk/34425937

eprasa.pl 540bad1eed

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY

W SPRZEDAŻY

wysokie obcasy extra

ANJA RUBIK: SAMOBADANIE PIERSI NIE WYSTARCZY

Halina Poświatowska: Miłość ważniejsza niż życie

Kinga Preis: Nie uspokajam sumienia

Zdrada kontrolowana: Dlaczego jawność może być dojrzalsza niż ukrywanie?

Joga twarzy. Ćwiczenia, które zdejmują napięcie

Numer dostępny z prezentem:
płatkami złuszczającymi SILCATIL w prezencie

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza
ŁÓDŹ TYGODNIK

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktor prowadząca **Małgorzata Szlachetka**

lodz.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: lodz@wyborcza.pl

FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Supermiasta i Superregiony

Energia seniorów!

▶7

Edukacja

Prace domowe pod lupą

– Nie mieściło mi się w głowie, że ministerstwo może podjąć tak ważną decyzję na podstawie, no właśnie, czego? – mówi Marcin Józefaciuk, łódzki poseł niezrzeszony. Przeprowadził w MEN kontrolę poselską, która zaczęła przypominać dochodzenie.

▶2-3

Architektura

Inwestycja jak bajaderka

Była krytyka deweloperskich inwestycji w Nowym Centrum Łodzi, teraz jest riposta. Władze miasta z zapałem godnym akwizytora roku przekonują, że mamy do czynienia ze szlachetnym ciastkiem. Czytam, że owych mieszkańców będzie „nawet 10 tysięcy”.

▶4-5

Festiwal

Polecamy spektakle

Ważnym akcentem Festiwalu Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych w Łodzi będą „Termopile polskie” w reżyserii Jana Klaty. Tą realizacją reżyser objął dyrekcję sceny narodowej w roku jej 260-lecia, zastępując Jana Englerta. I spuścił bombę.

▶6

FOT. KAROLINA JÓŹWIAK / ARCHIWUM ARTYSTYCZNE TEATRU NARODOWEGO

eprasa.pl 540bad1eed

Reforma edukacji

„Szokujące wnioski” po posel

– Nie mieściło mi się w głowie, że ministerstwo może podjąć tak ważną decyzję na podstawie, no właśnie, czego? – mówi Marcin Józefaciuk, łódzki poseł niezrzeszony.

Katarzyna Stefańska

Poseł przeprowadził w MEN kontrolę poselską, która zaczęła przypominać wielomiesięczne dochodzenie w sprawie decyzji, dotyczącej milionów uczniów. Chodzi o jedną z najbardziej medialnych reform ostatnich lat: ograniczenie prac domowych w szkołach podstawowych.

Według jego ustaleń, dokumentów, które pokazywałyby analityczne podstawy tej decyzji, w ministerstwie po prostu nie ma.

REFORMA MIAŁA ODCIĄŻYĆ UCZNIÓW

Kiedy wiosną 2024 roku ministra edukacji Barbara Nowacka ogłosiła koniec ocenianych prac domowych w klasach I–III i ich ograniczenie w klasach IV–VIII, komunikat był prosty: polska szkoła ma wreszcie odetchnąć od „zadaniowego wyścigu”. W wywiadach mówiła o przeciążeniu uczniów, o potrzebie czasu na rozwój pasji i relacje. Argumenty odwoływały się do dobrostanu dzieci. W wielu domach decyzja została przyjęta z ulgą.

W szkołach reakcja była bardziej skomplikowana, z przewagą sceptycyzmu. Już w pierwszych tygodniach pojawiły się pytania, które powracały w kolejnych miesiącach: czy uczniowie będą się uczyć systematycznie bez obowiązkowych zadań? Czy nauczyciel nie traci jednego z narzędzi pracy? I czy zmiana była przygotowana? Nauczyciele mówili wprost o tym, że problemem nie są same prace domowe, tylko ich nadmiar i sposób zadawania. Wielu wskazywało, że praca, jeśli jest sensowna, pozwala utrwalać materiał i uczy samodzielności.

Związek Nauczycielstwa Polskiego w stanowisku konsultacyjnym ostrzegał, że całkowite wyłączenie możliwości oceniania prac domowych ogranicza autonomię nauczyciela, bo odbiera prawo do wyboru stosowania metod, podważa kompetencje i ogranicza możliwość realizacji celów dydaktycznych. Podobne zastrzeżenia zgłaszała oświatowa „Solidarność”. ZNP argumentował, że zamiast zakazów należałoby raczej przygotować rekomendacje dotyczące sensownego wykorzystywania pracy domowej. Mimo tych zastrzeżeń, rozporządzenie weszło w życie. Ministerstwo Edukacji Narodowej od początku zapewniało, że będzie monitorować, jak nowe podejście wpłynie na polską szkołę.

W wielu szkołach pojawił się paradoks. Jeśli prace można zadawać, ale nie można ich oceniać, i część uczniów ich nie wykonuje, jedynym sposobem sprawdzania wiedzy stają się klasówki i kartkówki, których jest więcej

• **Ministra edukacji Barbara Nowacka** FOT. SŁAWOMIR KAMIŃSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Monitoring polegał na tym, że w zeszłoroczne wakacje Instytut Badań Edukacyjnych przeprowadził niesławną już ankietę online wśród nauczycieli i dyrektorów. Miała być anonimowa, ale wypełnienie jej wymagało wpisania numeru Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych (RSPO), który jednoznacznie identyfikuje daną szkołę.

Posypały się komentarze, że ankieta została źle przygotowana i nie daje szansy na realną ocenę skutków reformy. Nauczyciele pisali, że została źle skonstruowana, podpowiada same pozytywy. Ironizowali: „Dla spójności i jasności, aż się prosi o kolejne pytanie w ankiecie IBE: Kto jest najlepszym premierem w kosmosie i dlaczego Donald Tusk?”. Ale i tak wnioski były dla reformy miażdżące. Prawie 85 procent nauczycieli klas I–III i niemal 90 procent nauczycieli klas IV–VIII uznało, że nowe zasady nie są korzystne dla uczniów. 85,3 procent badanych oceniło też, że zmiany nie wpłynęły pozytywnie na wyniki w nauce, a ponad połowa, że nie poprawiły dobrostanu uczniów.

Tylko co czwarty nauczyciel klas 1-3 całkowicie zrezygnował z prac domowych. Nieprzekonani wydali się także nauczyciele klas 4-8. Co trzeci wciąż zadawał do domu obowiązkowe ćwiczenia z matematyki i języka polskiego. Co piąty stawiał za nie stopnie, co przecież nie powinno mieć miejsca. Nauczyciele zwracali uwagę, że nie jest im łatwo działać w szkole pozbawionej prac domowych. Mówili o bezradności spowodowanej tym, że uczniowie nie poświęcają w domu dodatkowych godzin na naukę. Zaś ci uczący w starszych klasach zauważyli spadek motywacji do pracy własnej.

W wielu szkołach pojawił się paradoks. Jeśli prace można zadawać, ale nie można ich oceniać, i część uczniów ich nie wykonuje, jedynym sposobem sprawdzania wiedzy stają się klasówki i kartkówki, których jest więcej. Nauczyciele przyznawali, że nie widzą w jaki inny sposób mogliby monitorować postępy podopiecznych i zwiększyli częstotliwość sprawdzianów.

– MEN nie zainteresowało się, żeby zrobić badania wśród nauczycieli szkół ponadpodstawowych. Tego jak oceniają dzieci, które z podstawówek przychodzą bez prac domowych, oce-

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34425812

GPB-II.7820.7.2025.RP/DB

OBWIESZCZENIE WOJEWODY ŁÓDZKIEGO

Na podstawie art. 11f ust. 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych, w związku z art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, zawiadamia się strony postępowania, że w dniu 11.03.2026 r., została wydana decyzja Wojewody Łódzkiego Nr 32/26, udzielająca Generalnemu Dyrektorowi Dróg Krajowych i Autostrad, reprezentowanemu przez pełnomocnika, zezwolenia na realizację inwestycji drogowej pn.: „Rozbudowa skrzyżowania DK12 z drogą powiatową Nr 1523E i drogą gminną 110401E w Poniatowie”, od km 403+594,87 do km 404+705,32. Decyzji nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Od decyzji stronom służy odwołanie do Ministra Finansów i Gospodarki w Warszawie, obsługiwanego przez Ministerstwo Rozwoju i Technologii, za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 14 dni od dnia skutecznego doręczenia.

Doręczenie uważa się za dokonane po upływie 14 dni od dnia publicznego ogłoszenia. Dzień publicznego ogłoszenia – 20.03.2026 r.

Zgodnie z art. 11g ust. 1a specustawy drogowej odwołanie strony od decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zawiera zarzuty odnoszące się do tej decyzji, określa istotę i zakres żądania będącego przedmiotem odwołania oraz wskazuje dowody uzasadniające to żądanie.

Przed upływem terminu do wniesienia odwołania strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania wobec organu administracji architektoniczno-budowlanej, który wydał decyzję. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez ostatnią ze stron postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Z treścią decyzji oraz z dokumentacją sprawy, można zapoznać się w Wydziale Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego w Łodzi, ul. Piotrkowska 104, po wcześniejszym telefonicznym umówieniu terminu wizyty (tel. 42 664 14 73).

Treść ww. decyzji została udostępniona na stronie BIP ŁUW pod adresem: https://www.gov.pl/web/uw-lodzki/wykaz-decyzji-2026. Dzień udostępnienia treści decyzji – 20.03.2026 r.

1LO

REKLAMA Łódź/34425491

eprasa.pl 540bad1eed

skiej kontroli

nić stan ich wiedzy – komentuje poseł Marcin Józefaciuk.

MEN: DECYZJA PODJĘTA NA PODSTAWIE INTUICJI

Właśnie te sprzeczności skłoniły posła, wcześniej wieloletniego dyrektora szkoły w Łodzi, do sprawdzenia, w jaki sposób powstała reforma. Pierwsze pytania skierował do ministerstwa w październiku w formie interpelacji poselskiej. Pytał czy przeprowadzono analizy wpływu reformy na wyniki uczniów, czy planowany jest monitoring zmian, jakie badania były podstawą decyzji. Odpowiedź ministerstwa przyszła w listopadzie. – Była niezadowalająca – mówi Józefaciuk. – Dlatego wysłałem interpelację uzupełniającą. Według niego w styczniu ministerstwo uznało sprawę za zamkniętą.

W lutym poseł wszczął formalną kontrolę poselską w MEN. Trwała miesiąc i obejmowała cztery spotkania w ministerstwie. Za każdym razem z innym zespołem dyrektorów. – Ani pani minister, ani pani Lubnauer nie wyszły na spotkanie – relacjonuje.

Podczas pierwszych rozmów poprosił o dokumenty: analizy, ekspertyzy, opinie prawne i raporty. Został odesłany na... Facebooka. – Według ministerstwa miałem przejrzeć media społecznościowe, rolki nagrywane przez panią Lubnauer i Biuletyn Informacji Publicznej, bo tam znajdują się wszystkie rzeczy, o które prosiłem. No nie, nie znajdują się. Zresztą zastępowanie dokumentacji urzędniczej marketingową jest po prostu niepoważne.

Po kolejnych pismach i ostrzeżeniu, że brak dokumentów może zostać potraktowany jako utrudnianie wykonywania mandatu posła, odbyło się kolejne spotkanie. Ostatecznie poseł otrzymał pendrive z materiałami. Najważniejsze ustalenie z kontroli brzmi prosto: ministerstwo nie posiada dokumentów, które pokazywałyby analityczne podstawy decyzji o ograniczeniu prac domowych.

– Prosiłem o analizy wpływu reformy na wyniki uczniów. Nie ma – mówi Józefaciuk. Pytałem również o analizy dotyczące uczniów zdolnych. Nie ma. O uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Też nie ma.

Nie znaleziono także dokumentów pokazujących proces decyzyjny.

– Ministerstwo działa na zasadzie legalizmu, czyli powinno podejmować decyzje w oparciu o analizy i badania – mówi. – Tymczasem nie ma niczego, co pokazywałoby, jak dochodzono do tej decyzji – twierdzi poseł.

Na pytanie, na jakiej podstawie podjęto decyzję o ograniczeniu prac domowych, miał usłyszeć, że była to decyzja podjęta „na podstawie intuicji". Komentuje: szokujące wnioski.

TAK SIĘ NIE ROBI POLITYKI EDUKACYJNEJ

W materiałach przekazanych posłowi wielokrotnie wymieniany jest Instytut Badań Edukacyjnych. To państwowy ośrodek badawczy, który zajmuje się analizą funkcjonowania polskiej szkoły. Podlega MEN, ale nie jest jego placówką.

Instytut przygotował większość materiałów, które – jak twierdzi Józefaciuk – w praktyce stały się jedynym zapleczem merytorycznym reformy prac domowych. Instytut opracował raport z internetowego badania wśród nauczycieli i dyrektorów szkół podstawowych, przeprowadzonego po wprowadzeniu nowych przepisów. Przygotował także webinary dla nauczycieli oraz poradniki dla szkół, rodziców i uczniów dotyczące samodzielnego uczenia się. Zdaniem posła problem polega jednak na tym, że, według dokumentów przekazanych w czasie kontroli, ministerstwo nie zleciło tych działań w formalny sposób.

– Po pierwsze, nie ma żadnego dokumentu, który pokazywałby, że MEN zleciło Instytutowi przeprowadzenie badań albo przygotowanie szkoleń – mówi Józefaciuk. – Zamiast szkoleń IBE przygotowało webinary online. Nie tak szkoli się nauczycieli. To wszystko wygląda tak, jakby Instytut robił to z własnej inicjatywy. Ministerstwo pozostało bierne i wciąż bierne pozostaje.

POSEŁ: TO TOTALNA AMATORSZCZYZNA

Jedno z najważniejszych pytań kontroli dotyczyło tego, czy ministerstwo monitoruje skutki reformy.

Odpowiedź była jednoznaczna. Urzędnicy mieli stwierdzić, że MEN nie ma obowiązku monitorować rozporządzeń, dlatego tego nie robi. Nie istnieje również harmonogram oceny reformy. Ministerstwo, jak twierdzi poseł, czeka na rekomendacje Instytutu Badań Edukacyjnych, ale nie wyznaczyło terminu ich przygotowania.

– To totalna amatorszczyzna – komentuje poseł. – Gdziekolwiek się nie obejrzeć, wszędzie klapa.

Jego zdaniem historia związana z rezygnacją z prac domowych jest tylko jednym z przykładów. Wymienia dalej: – Godziny ponadwymiarowe, trzeba było poprawiać. Laptopy, które zostały przesłane do szkół w grudniu. Zarzucano Czarnkowi, że przesyłał laptopy bez oprogramowania. Co poszło? Laptopy bez oprogramowania. Rozporządzenie w sprawie klasyfikacji zawodowej – ministerstwo usuwa zawody jak technik ogrodnik, czy technik architektury krajobrazu, tworzy nowe, ale już nie ma na to czasu, bo za chwilę rusza rekrutacja. „Kompas Jutra" – zupełna amatorszczyzna. Nauczyciele robią to wszystko, co jest w reformie, uczą praktycznie. Nie ma potrzeby wydawania dodatkowych pieniędzy. To co jest robione, to nie są problemy edukacji. To tak, jakby ktoś zamknął się w bańce i słuchał tylko jednego środowiska, w ogóle nie patrząc na to, co jest najważniejsze. A najważniejsze jest to, żeby przestać zmieniać. Zacznijmy analizować i dopiero później podejmujmy decyzje. Nie na odwrót. ●

REKLAMA

Łódź/34422986

1 LO

eprasa.pl 540bad1eed

Architektura

Nowe Centrum Łodzi to bajaderka

BRZÓZKA

Była krytyka deweloperskich inwestycji w Nowym Centrum Łodzi, teraz jest riposta. Władze miasta z zapałem godnym akwizytora roku przekonują, że mamy do czynienia ze szlachetnym ciastkiem.

Na początku, kilkanaście lat temu, była fantazja: Libeskind, Gehry, Krier, wielka sztuka zaklęta w ikonicznych budynkach. Potem Nowe Centrum Łodzi sprowadzono do postaci biurowego Mordoru. Dziś z resztek tamtych idei i nowych składników Łódź klei inwestycyjną bajaderkę.

Słyszymy, że to szlachetne ciastko. Prezydent Hanna Zdanowska: „Nowe Centrum Łodzi. To będzie dzielnica kompletna. Dzielnica dla mieszkańców, nie dla korporacji. Mieszkań, nie biurowców".

Czytam, że owych mieszkańców będzie „nawet 10 tysięcy". I przypomina mi się tekst utrzymany w poetyce absurdu, który kiedyś z nudów skreśliłem na skraju serwetki: „Nawet do 30 procent więcej piratów na statku". A potem pytam sam siebie, tak jak inni w tym mieście, udając roztargnienie: wszystko to przypadek, bez związku z powszechną krytyką tego, czym właśnie staje się Nowe Centrum Łodzi?

Potężna aktywność władz w ostatnich dniach niewątpliwie nosi znamiona akcji ratunkowej na rzecz mieszanych z błotem deweloperów. Choć też naiwnie mogę założyć, że to promocja miasta. I – mniej naiwnie – autopromocja lub obrona własnych pozycji.

Trudno bowiem nie korelować słów Hanny Zdanowskiej, wiceprezydenta Adama Pustelnika, czy byłego architekta miasta Marka Janiaka z emocjonalną zawieruchą, którą wywołują wyłaniające się spod rusztowań bloki – wszak nie powstają one w decyzyjnej próżni, ktoś wcześniej dał zielone światło. Zastanawiający jest tylko upór, z jakim kręcone są rolki i pisane posty. Wbrew wszystkim i wszystkiemu, nie zważając na opór „żywej materii", czyli odbiorców.

• **„Wkrótce Nowe Centrum Łodzi będzie najlepiej skomunikowaną dzielnicą w Polsce" – czytamy na portalu informacyjnym miasta**
FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

DEWELOPERÓW CHYBA STAĆ NA RZECZNIKÓW

„A kogo będzie stać na te mieszkania?" – pyta vox populi na internetowym forum w odpowiedzi na jeden z pierwszych wpisów wypuszczonych do sieci przez miasto.

„Ceny mieszkań w Nowym Centrum Łodzi będą zróżnicowane, powstają lokale zarówno średniej wielkości dla rodzin, jak i większe" – tekstem żywcem wyjętym ze sprzedażowego podręcznika odpowiada nie deweloper, lecz oficjalny profil Łodzi.

Vox populi nie dowierza. Wprost do Hanny Zdanowskiej mówi: „Niech sobie Pani daruje. Nie wypada. Deweloperów chyba stać na rzeczników". Ktoś dodaje: „Wbrew oczekiwaniom ciemny lud nie kupi tej propagandy". Dalej jest w podobnym tonie. „Dramat". „Porażka". „Żenada" „Sypialnia Warszawy". „Chyba tylko Łódź mogła wpaść na taki pomysł, by centrum zabudować kurnikami".

Podobnie dzieje się pod innymi miejskimi wpisami, które od kilku dni zalewają sieć. Niezwykle popularny profil „Łódź zwana pożądaniem" komentuje na przykład tak: „Ta dzielnica to jest dramat. Zwłaszcza architektoniczny. Zaprojektowana pod słoików z Warszawy. Z duchem Łodzi, jej historią i tym, czym jest miasto Łódź, to nie ma absolutnie nic wspólnego. Koszmarek deweloperski, który nie tylko nic nie wnosi, ale umniejsza oryginalnej historii tego miasta".

Liczba komentarzy idzie w setki, niemal wszystkie utrzymane w jednym tonie. Gra do jednej bramki. A jednak przedstawiciele miasta zdają się nie zauważać, że coś „nie styka" na linii nadawca – odbiorca.

W takiej sytuacji – patrząc racjonalnie – wypadałoby odpuścić, wyciszyć aktywność. A tu dorzuca się do pieca, jakby nie o ratowanie wizerunku NCŁ, własnego i deweloperskiego chodziło, lecz wyższą inżynierię społeczną, wielką inbę napędzającą ruch na miejskich profilach. Bo jednemu przeczyć nie można – temat NCŁ grzeje.

TO WOŁA O POMSTĘ DO NIEBA

Jak mocno grzeje, przekonałem się, zapraszając do rozpisanej na kilka odcinków dyskusji łódzkich architektów i urbanistów. Ci w rozmowach z „Wyborczą" nie szczędzili mocnych słów, odnosząc się nie tylko do jakości deweloperskich propozycji, ale też całej koncepcji, szytej dziś naprędce na bazie wcześniejszych zamierzeń.

Wojciech Wycichowski: „Chcę uciec z tego miejsca. To jest absolutna parodia centrum miasta i parodia tego, co miało się tam pierwotnie wydarzyć. Nagromadzenie betonu, przeskalowane w stosunku do tej części miasta, po prostu przytłacza".

Roman Wieszczek: „To, co powstaje tam, dziś woła o pomstę do nieba i nie jest to temat na krótką rozmowę, począwszy od idei stworzenia pompatycznego, rozdmuchanego dworca Łódź Fabryczna, kończąc na zmianach koncepcji NCŁ".

Mateusz Cyganek: „Dziś NCŁ jest zabetonowaną przestrzenią z kilkoma drzewkami, która nie wnosi nowej jakości – a miejscami jest ona wręcz gorsza niż osiedla z wielkiej płyty na Widzewie czy Teofilowie. Słabe doświetlenie, przeskalowanie, braki zieleni.".

Paweł Filipowicz: „Inwestycje powstają bezpośrednio przy dworcu, są gęsto zabudowane i mają wysoki PUM, nie bardzo nadają się dla rodzin z małymi dziećmi. Będą to świetne mieszkania dla tych, którzy są w Łodzi przejazdem, na chwilę. Albo na wynajem. Albo będą to parahotele. Boję się dziwnej, złej mieszanki."

Marek Diehl: „Mamy w NCŁ układ quasiautostrad miejskich, wielopoziomowych skrzyżowań, wiaduktów na słupach. Ktoś, kto projektował układ ulic w Nowym Centrum Łodzi, zasługuje na prokuraturę. To uniemożliwia budowę normalnego miasta".

Warto zauważyć, że architekci nie powiedzieli niczego ponad to, co mówi „ulica" i pisze internet. Może co najwyżej ubrali to w fachowy język i opatrzyli zawodowym autorytetem.
Łódź szczyci się mianem „miasta przyjaznego deweloperom", co – zważywszy na negatywne skojarzenia tej profesji w społecznym odbiorze, a także lokalne realia – bywa rozumiane przynajmniej dwuznacznie. Teraz też nie brak głosów, że ekipa Hanny Zdanowskiej zaangażowała się w pomoc przedsiębiorcom, którzy znaleźli się pod zmasowanym ostrzałem opinii publicznej. Ale nie tylko to zwraca uwagę, istotne są również szczegóły.

„Nawet 10 tysięcy mieszkańców w Nowym Centrum Łodzi" to hasło, które niespodziewanie znalazło się w rozległym pakiecie obietnic złożonych przez prezydent Hannę Zdanowską i jej zastępców 1 marca – na tysiąc dni przed końcem kadencji, kilka dni przed wewnętrznymi wyborami w Koalicji Obywatelskiej i w kontekście niedopowiedzianych gróźb referendalnych wylewających się z internetowych czeluści.

Pierwsze pytanie: skąd to wyliczenie?

W marketingu tego typu chwytliwe teksty zwykle opatrzone są gwiazdką. Całą prawdę pisze się poniżej, małym drukiem. W tym przypadku też jest wyjaśnienie. Otóż wartość „nawet 10 tysięcy" wywiedziono z liczby 3 600 mieszkań, które mają powstać w Nowym Centrum Łodzi.

Cytując klasyka – cóż szkodzi obiecać. A parafrazując panią doktor, która na studiach uczyła mnie metod i technik badań społecznych, dodać mogę: zaiste, zatrważająca to arytmetyczna ekstrapolacja.

Bo może będzie 10 tysięcy, a może nie będzie. Dzieląc tę wartość przez 3 600, wychodzi 2,77. Tyle musiałoby wynosić przeciętne zaludnienie jednego mieszkania, żeby wyliczenie było prawdziwe. Tymczasem, jak podaje Urząd Statystyczny, w Łodzi współczynnik ten wynosi zaledwie 1,67 i jest najniższy ze wszystkich miejscowości w całym województwie.

Mnożąc 1,67 przez 3 600 otrzymujemy 6 012. Ktoś poważnie liczy na więcej?

Pamiętajmy, że dominującym modelem w ofercie deweloperów budujących w Nowym Centrum Łodzi są mieszkania o metrażu 30 plus i 40 plus, często jednopokojowe, z których duża część ma szansę trafić na rynek najmu indywidualnego i instytucjonalnego, w tym krótkoterminowego typu aparthotel.

A poza tym, czemu właściwie ma służyć ta obietnica? Ma poprawić nastrój mieszkańcom wyludniającej się Łodzi, deweloperom czy samym obiecującym?

NCŁ ODPOWIEDZIĄ NA DEMOGRAFICZNY KRYZYS ŁODZI?

Wiceprezydent Adam Pustelnik: „Jeżeli chcemy powstrzymać negatywne zmiany demograficzne w Łodzi, musimy oferować ciekawe miejsca do życia i dobrą pracę. I takie właśnie jest NCŁ. Powiedzmy sobie szczerze – tu naprawdę jest wszystko. Dlatego Nowe Centrum Łodzi to właśnie dzielnica kompletna. 3 600 nowych mieszkań, 10 tysięcy ludzi. Kultura, rozrywka, praca. Edukacja. Transport. Wszystko w promieniu 20 minut".

Nowe Centrum Łodzi odpowiedzią na demograficzny kryzys Łodzi? Istnieje realne założenie, że nabywcami lokali będą nieprzebrane rzesze przybyszy z innych miejskich i podmiejskich galaktyk. Czy chodzi o tych, którzy zamienią stare łódzkie bloki na nowe, w przydworcowych kawalerkach z betonu otwierając się na prokreację?

eprasa.pl 540bad1eed

Warto przy tym zauważyć, że mityczny łódzki głód mieszkań w coraz mniejszym stopniu jest pochodną ich niewystarczającego wolumenu, a w większym – ekonomicznej niedostępności.

Miasto ma za sobą bezprecedensowy boom budowlany, którego miarą jest 15 tysięcy lokali w 125 inwestycjach realizowanych w połowie 2025 roku. Jednocześnie najnowszy raport OPG i Uniwersytetu Łódzkiego wyraźnie wskazuje, że za podażą nie nadąża popyt – w badanym okresie nabywców znalazło tylko 3,5 tysiąca mieszkań z nieco ponad sześciu tysięcy wystawionych do sprzedaży. Specjaliści mówią obrazowo: naprodukowano towaru „na magazyn".

Język sprzedaży pełen jest optymizmu, po cichu jednak wielu deweloperów przyznaje: rynek łódzki jest w gruncie rzeczy płytki i ograniczony statystycznie niską siłą nabywczą oraz niewielkimi zdolnościami kredytowymi „lokalsów".

Prawdę o tym rynku mówi też ogrom przestrzeni w „starym centrum Łodzi", których – mimo anonsowanej polityki zwijania zabudowy do wewnątrz – nie udaje się zagospodarować. Szpetne wyrwy w śródmiejskiej tkance, odkładane na półkę decyzje lex deweloper – to wszystko pokazuje, że Nowe Centrum Łodzi nie konkuruje z innymi aglomeracjami, lecz walczy o ograniczone zasoby z własnym miastem. Można mieć obawę, że jeśli się zaludni, to kosztem innych części Łodzi, także tych, które warto ratować za wszelką cenę.

Idąc szerokim frontem, miasto reklamuje też wizję NCŁ w swoim portalu informacyjnym Łódź.pl, gdzie czytamy: „Nowe Centrum Łodzi to Dworzec Łódź Fabryczna, Łódzka Kolej Aglomeracyjna, Międzynarodowy Dworzec Autobusowy, dworzec przesiadkowy MPK, rozbudowany system drogowy i parkingi podziemne, a docelowo Kolej Dużych Prędkości i łódzkie metro. Dzięki temu NCŁ jest najlepiej skomunikowanym obszarem Łodzi – w 20 minut dojedziesz stąd do największych atrakcji miasta".

I jeszcze to: „Wkrótce Nowe Centrum Łodzi będzie także najlepiej skomunikowaną dzielnicą w Polsce. Po realizacji nowych inwestycji infrastrukturalnych czas dojazdu z NCŁ wyniesie około 20 minut do lotniska Port Polska, 35 minut do centrum Warszawy oraz około godziny do Wrocławia".

Pomińmy już, że na pierwszym miejscu wśród wspomnianych atrakcji portal wymienia te, które z tożsamością Łodzi nie mają wiele wspólnego, a więc zarządzane przez spółki Holdingu Łódź obiekty Orientarium, Aqupark Fala i Atlas Arena. Fakt, są tłumnie odwiedzane, a dla równowagi do zestawu dodano akcenty bardziej tożsamościowe – osiedle Księży Młyn i centrum handlowo-usługowe Manufaktura. Powstałe na terenach dawnych imperiów przemysłowych: pierwsze – Scheiblerów, drugie – Poznańskich.

Pomińmy też, że wszystkie te miejsca z NCŁ nie mają nic wspólnego – to typowa zagrywka obliczona na zainteresowanie inwestorów z zewnątrz, w tym zagranicznych. I spuśćmy zasłonę milczenia na obietnice związane z ich dostępnością z punktu widzenia użytkownika komunikacji miejskiej. Nie znęcajmy się również nad „łódzkim metrem", czyli tunelem dla kolei średnicowej, którego realizacja już dziś jest opóźniona o cztery lata, a końca nie widać.

Fundamentalne pytanie może dotyczyć planowanego tunelu Kolei Dużych Prędkości, a właściwie sprzężonej z nimi linii kolei dużych prędkości do Warszawy. Wszak – gdy było to wygodne – nie raz i nie dwa mówiono, że bliskość stolicy jest przekleństwem Łodzi, utrudniającym samodzielny rozwój i generującym drenaż talentów. Czy przestanie nim być, gdy czas przejazdu skróci się dwukrotnie? Dziś to wróżenie z fusów, ale prognozy są dwie. Sprzeczne.

Wdając się w dyskusję z komentariatem, wiceprezydent Adam Pustelnik pisał, że Łodzianie zarabiający w Warszawie, lecz mieszkający w NCŁ i tu płacący podatki, to nic złego.

Nowe Centrum Łodzi nie konkuruje z innymi aglomeracjami, lecz walczy o ograniczone zasoby z własnym miastem

To jednak stoi w lekkiej sprzeczności z założeniem, że Nowe Centrum Łodzi, wyposażone też w funkcje biurowe i kulturalne, ma być samoistnym magnesem. I tu wjeżdża ponura narracja rodem z lat 90.: Łódź sypialnią Warszawy, a dworzec Fabryczny ostatnią stacją „warszawskiej kolei dojazdowej", teraz eksportującą fachowców jeszcze szybciej i sprawniej.

MARZENIA O FANTASTYCZNYM CENTRUM ŁODZI

Nie jestem ortodoksyjnym przeciwnikiem aktywności deweloperskiej jako takiej (ktoś budować musi, skoro nie robi tego ani państwo, ani samorząd), a mając w pamięci przygniatający mentalnie widok okolic starego dworca Łódź Fabryczna, daję estetyczny „upust" nawet tej architekturze, która wzrasta dziś na wschód od ulicy Kilińskiego. Pewnie to jeden z objawów „syndromu łódzkiego", w myśl którego lepsze coś niż nic.

Myśląc na chłodno – znam większe niż NCŁ krzywdy, które wyrządzono temu miastu, żeby wspomnieć choćby wielkie, do dziś niezabliźnione wyburzenia lat 60. i 70., poczynione wzdłuż poszerzanych arterii.

To wszystko nie znaczy jednak, że byłbym skłonny podpalić się wizją „dzielnicy kompletnej", kreowaną właśnie na kolanie, stosownie do potrzeb komunikacji kryzysowej. Dla mnie to bajaderka, ciastko zlepione z tego, co jest pod ręką, żeby nie poszło na zmarnowanie. Trudno w tym wszystkim znaleźć szczególną wartość dodaną. Pozostaje wrażenie niewykorzystanej szansy.

Ze wszystkich rozmów o NCŁ, które przeprowadziłem ostatnio, najbardziej w pamięć zapadły mi słowa architekta Pawła Filipowicza, nieagresywne, nieoczywiste, a zadziwiająco mocne:

„Architektura jest krzywym zwierciadłem rzeczywistości. Powstaje coś prawdziwego, co nas wcale nie cieszy. I może przeraża nas to, że jesteśmy tylko tacy. Jako łódzka społeczność żyliśmy marzeniami o fantastycznym centrum miasta. Okazuje się, że ekonomia zweryfikowała te marzenia i sprowadziła je do takiego stanu, jaki widzimy. Budzimy się teraz, widząc jakąś prawdę. I to jest efekt przykry dla wszystkich".

Piotr Brzózka

REKLAMA

Łódź/34426079

1 LO

eprasa.pl 540bad1eed

Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych

Polecamy spektakle

25 marca Teatr Powszechny po raz 32. zaprosi Łodzian na przegląd najciekawszych polskich spektakli.

FOT. MICHAŁ BOROWCZYK / AGENCJA WYBORCZA.PL

• **Ważnym akcentem festiwalu będą „Termopile polskie" w reżyserii Jana Klaty – publiczność pojedzie na nie w kwietniu do Teatru Narodowego w Warszawie**

Izabella Adamczewska

Z programu wybrałam cztery najciekawsze spektakle:

1 **Nieznana, a wybitna.** Festiwal zainauguruje warszawski Nowy Teatr, spektaklem „Kofman. Podwójne wiązanie". Francuską filozofkę (1934-1994) gra Maja Ostaszewska („tak, że mam ciarki, a czasem i łzy w oczach" – napisała Wiktoria Tabak w „Wyborczej"). „Nie wiedzą Państwo, kim jest Sarah Kofman? Nic nie szkodzi, ona sama próbowała dowiedzieć się tego całe życie" – mówi Ostaszewska ze sceny.

Wspaniale, że Katarzyna Kalwat (reżyseria) oraz Monika Muskała i Janusz Margański (scenariusz) przypomnieli o kobiecie, którą fascynacja Freudem i Nietzschem zaprowadziła na seminaria Gilles'a Deleuze'a i Jacques'a Derridy.

Ojciec Kofman, Berek, urodził się w Sobieniach-Jeziorach, wiosce na południowy wschód od Warszawy. W 1929 roku rodzina przeprowadziła się do Paryża. Berek Kofman zginął w Auschwitz. Sarah ocalała, ukrywając się jako Suzanne w paryskim mieszkaniu. Kobieta, która ją przechowa, stanie się jej drugą, francuską, a nie żydowską, matką. Wiemy to, bo dopiero po napisaniu 25 książek Kofman pozwoliła sobie na autobiografię. Kiedy skończyła „Rue Ordener, rue Labat", popełniła samobójstwo.

Spektakl nie jest adaptacją tej książki, Muskała i Margański korzystali z wielu źródeł. M.in. z książki Karoline Feyertag „Sarah Kofman. Filozofia jako auto/biografia", którą przetłumaczyli dla wydawnictwa Słowo/obraz terytoria.

2 **„Teatr w cieniu dronów".** Ważnym akcentem festiwalu będą „Termopile polskie" w reżyserii Jana Klaty – publiczność pojedzie na nie w kwietniu do Teatru Narodowego w Warszawie. Tą realizacją reżyser objął dyrekcję sceny narodowej w roku jej 260-lecia, zastępując Jana Englerta. I spuścił bombę. Polityczny dramat Tadeusza Micińskiego już raz Klata przerobił na – jak to ujął Witold Mrozek – „teledysk antyimperialistyczny". Tym razem jest poważniej, bo też i kontekst inny: już nie aneksja Krymu, ale pełnoskalowa wojna. A więc – znów powtórzę za Mrozkiem – „teatr w cieniu dronów".

Kniaź Patiomkin mówi na scenie do Katarzyny: „Hasłem naszym: Wpieriod! My atakujemy, Europa drży i cofa się nazad. Armia 150 tysięcy czeka w Krymie. Drugie tyle w odwodzie. Musimy rosnąć – bo prawem Natury: kto nie może rosnąć – musi się umniejszać".

Zabrzmią „Żeby Polska była Polską" („katolicko-patriotyczna Targowica śpiewała ją sto lat przed Pietrzakiem!" – opowiadał Klata Michałowi Olszewskiemu) i hymn (kto wstanie, a kto będzie siedział?). Dostanie się liberałom. Ale według reżysera to przede wszystkim opowieść o różnych podejściach do kompromisu. Warto obejrzeć, choćby dla aktorów: carycę Katarzynę gra Danuta Stenka, a króla Stasia – Jan Frycz/ Jerzy Radziwiłowicz. Na żywo gra blackmetalowa Gruzja (skojarzenie z Furią w „Weselu" uprawnione).

3 **Czy artyście wolno wszystko?** Bardzo się cieszę z tego, że w programie znalazła się „Piramida zwierząt" w reżyserii Michała Borczucha (Narodowy Stary Teatr w Krakowie – festiwalowi goście obejrzą spektakl tam). Impulsem była biografia Katarzyny Kozyry. Dramaturgią zajął się Mateusz Górniak, enfant terrible polskiej literatury, autor m.in. „Trash Story" (opowiadania przełożono na scenę Teatru Nowego w Łodzi) i „Ćpuna i głupka". Górniak tak się wkręcił w Kozyrę, że rozpisał tekst, umieszczając go w najnowszej książce – „Pięciu adaptacjach".

W spektaklu artystka jest jeszcze przed dyplomem. Wie już, że jest chora, myśli o śmierci. Robi słynną „Piramidę zwierząt". Inspirowana baśnią Grimmów o trzech muzykantach z Bremy, rzeźba była pracą dyplomową wykonaną pod opieką Grzegorza Kowalskiego.

Kozyra obroniła ją w 1993 roku. Co było dalej – wiemy. Wybuchł skandal, artystkę oskarżono o zabicie konia i koguta, pojawiło się pytanie, do czego można się posunąć w imię sztuki. Kozyra wyjaśniała, że koń i tak trafiłby do rzeźni. W liście do „Wyborczej" pisała, że nie zrobiła „Piramidy" „dla dreszczyku", tylko „z wewnętrznej potrzeby postawienia pytania: czy odczuwamy jeszcze obecność śmierci, jedząc kotlety, stosując kosmetyki lub używając innych produktów pochodzenia zwierzęcego". Ale kiedy w 2024 „Piramidę" pokazano w Zachęcie na wystawie „Łzy szczęścia", w ramach oddolnej akcji „Kwiaty dla zwierząt" składano pod nią wieńce żałobne, a Elwira Sztetner i Katarzyna Lewandowska nawoływały do pogrzebania zwierzęcych ciał.

Na „Piramidę" warto iść nie tylko dla Kozyry i dla Górniaka, ale też po to, żeby zobaczyć, jak teatr opowiada o sztukach wizualnych.

4 **„Europa" w reżyserii Warlikowskiego.** Czyli znów Nowy Teatr i gwiazdorska obsada – Andrzej Chyra (w roli starej Europy-diwy), Maja Ostaszewska, Magdalena Popławska i Małgorzata Hajewska-Krzysztofik (trzy córki Europy), Magdalena Cielecka (śledcza ONZ) i Bartosz Gelner. Gościnnie – Claude Bardouil (Mała Europa). Plus muzyka wybitnego Pawła Mykietyna.

„Wyobraź sobie starą Europę czasami zalaną krwią, a czasami z dystansu przyglądającą się krwawym jatkom, które dzieją się bez przerwy na całym świecie. I pomyśl, czy naprawdę możesz czuć się niewinny? I pamiętaj, że odpowiadasz, za to, co czujesz" – piszą twórcy na stronie teatru.

W rozmowie dla „Vogue'a" Magdalena Cielecka powiedziała, że miała skojarzenia z legendarną „(A)pollonią": podobny kaliber, sens i waga tekstu. W „Europie" znajdziemy mnóstwo chwytów charakterystycznych dla Warlikowskiego. Jest to zarazem pierwszy od lat spektakl bazujący na jednym tekście, a nie na fragmentach. W tej opowieści o winie i traumie Warlikowski ociera się o mit.

Prezentacjom „Europy" będzie towarzyszyć panel dyskusyjny „Fenomen teatru Krzysztofa Warlikowskiego". ●

wyborcza.pl

• **Co jeszcze w programie – czytaj na lodz.wyborcza.pl**

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34424062

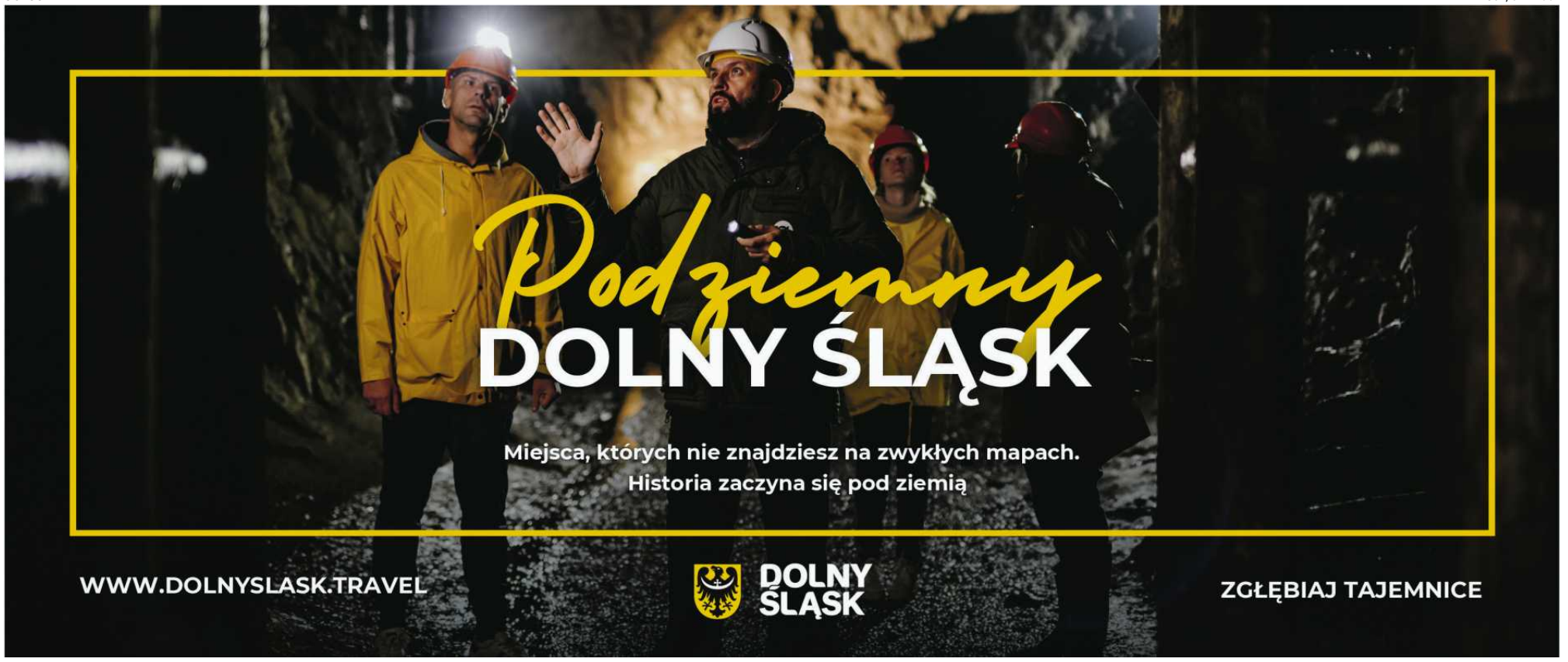

1LO

eprasa.pl 540bad1eed

Społeczeństwo

Drugie życie osób 60 plus

– Mieszkam sama, więc co miałabym cały dzień robić w domu? Patrzeć w telewizor? Trzeba się ubrać i wyjść do ludzi – mówi emerytowana szwaczka z łódzkiej Dąbrowy.

Małgorzata Szlachetka

Łódzka Dąbrowa, osiedle z lat 60. Wciąż mieszkają tu ludzie, którzy wtedy wprowadzali się do nowych bloków. Byli wówczas dziećmi, dziś sami mają dzieci, wnuki, a nawet prawnuki.

Stałym punktem ich dnia są zakupy na ryneczku przy Rydla. Przy stoiskach nikt nie pogania, nawet jeśli wolno wyjmują pieniądze z portmonetki, albo dłużej zastanawiają się, ile wziąć gołąbków w garmażerce – dwa, a może trzy, żeby wystarczyło jeszcze na jutrzejszy obiad.

Na ryneczku są filia miejskiej biblioteki (przemiłe panie zawsze podpowiedzą jakąś nowość) i Klub Dąbrowa z wachlarzem zajęć. Na bezpłatne zajęcia zaprasza także Miejskie Centrum Medyczne „Górna". W programie: joga, pilates i stretching, wsparcie dla zdrowego kręgosłupa, ale również książkowy klub dyskusyjny, spotkanie z psychologiem i dietetykiem, czy wspólne szycie maskotek dla pacjentów szpitalnych oddziałów dziecięcych.

TRZEBA SIĘ UBRAĆ I WYJŚĆ DO LUDZI

– Mieszkam sama, więc co miałabym cały dzień robić w domu? Patrzeć w telewizor? Trzeba się ubrać i wyjść do ludzi – mówi Ewa z łódzkiej Dąbrowy, emerytowana szwaczka. Żartuje, że nie jest domatorką, ale lokatorką, bo rzadko można ją zastać w domu. Co najmniej raz w tygodniu zajmuje się wnukiem i pomaga sąsiadce z klatki, która jest po dziewięćdziesiątce. Odwiedza ją w domu, czasami przyniesie zakupy. Stara się też regularnie być na jakiś zajęciach organizowanych dla seniorów.

– Najstarsza pani w naszym klubie ma 86 lat, wcześniej był też 92-latek – opowiada Ewa. – Ćwiczenia to jedno, ale na przykład w ubiegłym roku pojechaliśmy na wycieczkę do Warszawy, zwiedzić Sejm. No i dwa razy w roku mamy kręgle. Wspieramy się. Przychodzi wiele nowych osób.

• **Ewa na zajęciach w Miejskim Centrum Medycznym „Górna"**
FOT. MARCIN STĘPIEŃ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Basia na zajęcia w Miejskim Centrum Medycznym „Górna" chodzi od pięciu lat. – Umawiamy się w Centrum z koleżankami, żeby wspólnie wypić kawę, albo ustalić, kiedy wybieramy się razem do teatru. Idąc wieczorem spać, wiem, że zawsze mogę tutaj przyjść i usłyszeć dobre słowo – mówi.

I dodaje: – Mieszkam sama. Po przejściu na emeryturę – a pracowałam w obsłudze klienta, lubiłam kontakt z ludźmi, szukałam miejsc, w którym mogłabym spędzić czas.

Możliwości, jakie oferuje jej Miejskie Centrum Medyczne „Górna", szczególnie doceniła trzy lata temu, kiedy spotkała ją rodzinna tragedia. – Najważniejsze, żeby wyjść z domu. I nie siedzieć w samotności ze swoimi problemami.

Żaneta Iwańczyk, dyrektorka Miejskiego Centrum Medycznego „Górna" w Łodzi: – W ubiegłym roku nawet 30 osób dziennie korzystało z naszych zajęć. Przez pięć dni w tygodniu. Wiele osób wraca regularnie, dlatego w tym roku chcemy przyciągnąć nowe. Znaczenie ma oczywiście fakt, że zajęcia są bezpłatne, ale przecież nie tylko o to chodzi. Pamiętam osoby, które, zanim przyszły do nas, nie wychodziły z domu. Potem słyszymy, że klub dla seniorów dał im drugie życie.

JAK SIĘ NIE DAĆ CYBEROSZUSTOM

W Łodzi nie brakuje zajęć i warsztatów adresowanych dla osób po 60. roku życia. Na przykład Wojewódzka Biblioteka Publiczna przy Gdańskiej 100/102 zaprasza na warsztaty dla seniorów pt. Rzeczywistość w czasach sztucznej inteligencji i fake newsów – jak odnaleźć się we współczesnej przestrzeni medialnej. Odbędą się 23 marca.

Dwugodzinne zajęcia zapowiadane są następująco: „Nie trzeba mieć specjalistycznej wiedzy ani zaawansowanych umiejętności komputerowych, wystarczy ciekawość świata i chęć rozmowy. Zadbamy o spokojne tempo, jasne wyjaśnienia i przestrzeń na pytania". To pierwsze spotkanie z cyklu czterech spotkań o cyberbezpieczeństwie w sieci.

– Ciągle słyszy się o oszustwach w sieci, na które są szczególnie narażeni seniorzy. Tym bardziej, że nie zawsze są oni biegli w wirtualnej rzeczywistości. To kontynuacja takich zajęć, które już w ubiegłym roku cieszyły się zainteresowaniem – mówi Aneta Powalska-Pietrzak z Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Łodzi.

SPACER W PARZE

Z myślą o seniorach swoją ofertę przygotowują fundacje, stowarzyszenia, ale też samorządowe instytucje. Taka oferta jest szczególnie ważna w Łodzi, która od lat znajduje się w gronie miast, w którym rośnie liczba mieszkańców i mieszkanek po 60 roku życia. I jak wskazują prognozy – ta tendencja będzie się utrzymywać.

Czasami chodzi o tylko tyle, albo aż tyle, żeby zapewnić starszej osobie możliwość spotkania i rozmowy z drugim człowiekiem. Z takiego założenia wychodzi Stowarzyszenie mali bracia Ubogich, które działa w 14 miastach, wspierając w ramach Programu „Obecność" ponad tysiąc osób. W województwie łódzkim – w Łodzi i Pabianicach.

Idea jest prosta: wolontariusz odwiedza seniora, aby wspólnie spędzić czas. Czasami może to być spacer po parku, innym razem wyjście do kina albo po prostu rozmowa w domu. W Łodzi par senior – wolontariusz jest około stu, a w Pabianicach – kilkanaście.

Paulina Łatacz ze Stowarzyszenia mali bracia Ubogich: – Mamy wolontariuszy i seniorów, którzy mają ze sobą kontakt już nawet 10 lat. ●

Supermiasta i Superregiony 2026

Długowieczni

Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę., a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2025 roku współczynnik dzietności spadł do rekordowego poziomu 1,03, co oznacza, że statystyczna Polka urodzi w ciągu swojego życia tylko jedno dziecko (próg zastępowalności pokoleń wynosi 2,1). Dotyka nas zmiana demograficzna i stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej", w ramach projektu „Długowieczni", dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy też poświęcić rozpoczynającą się 20 marca tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony. Zmiana demograficzna to szeroka przestrzeń niezwykle ważnej dyskusji o tym, jak odmieni ona nasze życie, nawyki, zwyczaje czy prawo.

W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" będziemy się zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej. Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność? Sprawdzimy, jak zmieni się nasze otoczenie i jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na polityce miast. Jaki wpływ na decyzje samorządowców będą mieli coraz starsi wyborcy?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione? Gdzie mają szukać wsparcia, nowych znajomości, grup rówieśniczych? Jak dotrzeć do nich z zachętą i informacją?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Starają się poprawiać warunki mieszkaniowe osób starszych, dbać o ich bezpieczeństwo, zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki", kluby, warsztaty, spotkania... Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na **supermiasta @wyborcza.pl**).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja o tym, jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej, którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej. ●

OGŁOSZENIE Łódź/34426002

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl
REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
B8 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury

eprasa.pl 540bad1eed

Parkowanie

Straż Miejska w Łodzi w ogonie rankingu

– Pozycja Łodzi jest już ogromnym zaskoczeniem – mówi Szymon Nieradka, autor ogólnopolskiego rankingu straży miejskich.

Jerzy Walczyk

Portal Miejska Agenda Parkingowa opublikował coroczny ranking straży miejskich w 18 miastach wojewódzkich. Pomysłodawca portalu Szymon Nieradka, wraz z dwojgiem ekspertów z Uniwersytetu Warszawskiego, oceniał skuteczność pracy straży miejskich w13 kategoriach. To m.in. budżety gmin przeznaczane na te formacje, liczbę nakładanych kar w przeliczeniu na jednego strażnika oraz efekty fiskalne funkcjonowania Stref Płatnego Parkowania.

Maksymalna liczba przyznawanych punktów wynosiła 1200. Żadna z formacji nie zbliżyła się nawet do granicy 1 tysiąca punktów, dlatego nie przyznano pierwszego miejsca.

Na podium rankingu znalazły się: Poznań, który zajął drugie miejsce (649 pkt) oraz Kraków – trzecie miejsce (561 pkt). Na czwartym miejscu jest Gdańsk (545 pkt), a dopiero na piątym Warszawa, która dysponuje największym budżetem przeznaczonym na straż miejską (ponad 260 mln zł) oraz zatrudnia najwięcej funkcjonariuszy (1272).

Łódź została sklasyfikowana dopiero na 15. miejscu, za nią są tylko mniejsze miasta: Toruń (321 pkt), Białystok (208 pkt), Rzeszów (177 pkt) i ostatnia w rankingu Zielona Góra (138 pkt).

Kary za parkowanie w Łodzi

W Łodzi funkcjonują w praktyce dwie formacje dbające o porządek na ulicach i miejscach parkingowych. Pierwszą jest straż miejska, której funkcjonariusze mogą nakładać mandaty m.in. za parkowanie na przejściach dla pieszych, trawnikach czy w innych niedozwolonych miejscach.

Drugą, znacznie mniejszą grupą, są kontrolerzy – to najczęściej pracownicy spółki miejskiej lub operatora Strefy Płatnego Parkowania. Kontrolują oni kierowców, którzy zaparkowali prawidłowo, ale na przykład przekroczyli czas postoju opłacony w parkomacie.

Zdaniem Szymona Nieradki w praktyce oznacza to, że łódzcy kierowcy prawidłowo parkujący są karani częściej i bardziej rygorystycznie niż ci, którzy łamią przepisy.

Z rankingu wynika również, że łódzka straż miejska zajmuje się głównie sprawami związanymi z parkowaniem – aż 72 proc. mandatów dotyczy właśnie tego typu wykroczeń.

• **Wiceprezydent Tomasz Piotrowski podczas dyskusji ze strażnikami miejskimi po konferencji prasowej w związku z zakazem wjazdu na ul. Piotrkowską** FOT. TOMASZ STAŃCZAK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Autorzy zestawienia obliczyli koszt wystawienia jednego mandatu w Łodzi. Jeśli budżet przeznaczony na straż miejską (55,9 mln zł) podzielić przez liczbę mandatów (21 330 mandatów), wychodzi około 2619 zł za wystawienie jednego mandatu o średniej wartości około 132 zł. – Oznacza to, że realny zysk dla miasta jest symboliczny, bo około zaledwie 8 zł. Trudno więc mówić o jakimś finansowym interesie – podkreśla Nieradka.

Z analizy danych wynika również, że statystyczny strażnik miejski, których mamy 333, wystawia miesięcznie zaledwie nieco ponad pięć mandatów (5,3), czyli średnio jeden mandat na cztery dni pracy.

Kolejnym czynnikiem, który wpłynął na słaby wynik miasta Łodzi, jest brak odholowań samochodów z przejść dla pieszych oraz miejsc przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami. – Gdyby Łódź zdobyła w tych dwóch kategoriach dodatkowych 147 punktów, znalazłaby się w okolicach szóstego miejsca w rankingu – wskazuje Nieradka.

Straż miejska komentuje

O komentarz poprosiliśmy przedstawicieli Straży Miejskiej w Łodzi.

Joanna Prasnowska, naczelnik wydziału dowodzenia: – Warto podkreślić, że w ostatnim czasie Straż Miejska w Łodzi podejmuje szereg działań na rzecz poprawy bezpieczeństwa i porządku w mieście, w tym związanych m.in. z egzekwowaniem przepisów dotyczących parkowania, usuwaniem porzuconych pojazdów czy reagowaniem na zgłoszenia mieszkańców. Dlatego ocena aktualnej pracy formacji powinna opierać się na aktualnych i pełnych danych oraz przejrzystych kryteriach ich analizy.

Szymon Nieradka przyznaje, że autorzy rankingu mieli problem z danymi dotyczącymi Łodzi, gdyż ich... nie dostali. – Straż miejska odpowiedziała na nasz wniosek dopiero po ponagleniu – mówi. Dlatego posłużono się danymi za rok 2024, które udostępniła łódzka jednostka. ●

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426042

Profesorom

Andrzejowi Nawrotowi

oraz

Łukaszowi Nawrotowi

z powodu śmierci

Żony i Mamy

wyrazy
głębokiego współczucia

składają

Rektor, Senat oraz pracownicy i studenci
Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426128

nekrologi.wyborcza.pl ODESZLI.pl

Zamieść nekrolog
Dodaj wspomnienie

nekrologi@wyborcza.pl
tel. 22 555 55 55, 22 555 53 99, 22 55 55 383

OGŁOSZENIE PŁATNE Łódź/34426030

OGŁOSZENIE

o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Klimatycznej, Antoniego Książka, Strykowskiej i Wycieczkowej.

Na podstawie art. 8h ust. 1 i art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z poźn. zm.), zwanej dalej ustawą i art. 21 ust. 1, art. 39 ust. 1 i art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z poźn. zm.) w związku z uchwałą Nr LXXXVIII/2693/24 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 13 marca 2024 r., zawiadamiam o rozpoczęciu konsultacji społecznych oraz o zamieszczeniu w publicznie dostępnym wykazie projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Klimatycznej, Antoniego Książka, Strykowskiej i Wycieczkowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko oraz uzasadnieniem.

Konsultacje społeczne będą prowadzone w okresie od 20 marca 2026 r. do 17 kwietnia 2026 r. w następujących formach:

1) **zbieranie uwag** w terminie **od 20 marca 2026 r. do 17 kwietnia 2026 r.**, przy czym uwagi do konsultowanego projektu aktu planowania przestrzennego należy składać do Prezydenta Miasta Łodzi **wyłącznie na formularzu** zgodnym z rozporządzeniem Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 13 listopada 2023 r. w sprawie wzoru formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego (Dz. U. poz. 2509).
Wzór formularza dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi w zakładce „Opracowania"/„Plany miejscowe"/„Przystąpienia do mpzp"/„366. Klimatyczna, Książka, Strykowska, Wycieczkowa" (pod adresem https://mpu.lodz.pl/opracowania/plany-miejscowe/w-rejonie-ulic-klimatycznej-antoniego-ksiazka-strykowskiej-i-wycieczkowej-414/).
Stosownie do art. 8g ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym uwagi składa się na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej (e-mail: mpu@mpu.lodz.pl, ePUAP), na formularzu w postaci papierowej lub w formie dokumentu elektronicznego. Uwagi składane w postaci papierowej należy składać na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi, al. Tadeusza Kościuszki 19, 90-418 Łódź.
Składający uwagę zobowiązany jest podać swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazać, czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.
Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Prezydent Miasta Łodzi. **Bez rozpatrzenia pozostawione zostaną uwagi niespełniające wymogów formalnych, w szczególności:**
- złożone poza wyznaczonym terminem,
- niezłożone na ww. formularzu,
- niezawierające danych składającego uwagę,
- niezawierające czytelnego podpisu w przypadku uwagi w postaci papierowej,
- niezłożone w formie dokumentu elektronicznego w przypadku uwagi w postaci elektronicznej;

2) **spotkanie otwarte**, poprzedzone prezentacją ww. projektu planu miejscowego, odbędzie się za pomocą środków porozumiewania się na odległość, w dniu **1 kwietnia 2026 r. (środa), w godz. od 15.30 do 17.00.** Osoby zamierzające wziąć udział w spotkaniu otwartym powinny się uprzednio zarejestrować. Link do rejestracji zostanie udostępniony na stronie www.mpu.lodz.pl, w zakładce Opracowania;

3) **dyżur projektanta** będzie się odbywał codziennie w czasie trwania konsultacji społecznych, w godz. od 7.30 do 15.30 oraz dodatkowo w dniu **8 kwietnia 2026 r. (środa)** po godzinach pracy, **w godz. od 15.30 do 17.00** w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi przy al. Tadeusza Kościuszki 19, 90-418 Łódź.

Projekt planu miejscowego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko i uzasadnieniem zostanie udostępniony, w czasie trwania konsultacji społecznych:
- w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Łodzi przy al. Tadeusza Kościuszki 19,
- w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie www.mpu.lodz.pl.

Administratorem danych osobowych przetwarzanych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Łodzi w związku z realizacją zadań w zakresie planowania przestrzennego jest Prezydent Miasta Łodzi - Piotrkowska 104, 90-926 Łódź. Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych dostępna jest pod adresem www.mpu.lodz.pl, w zakładce bocznej RODO.

PIERWSZY WICEPREZYDENT MIASTA ŁODZI
Adam PUSTELNIK

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426033

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości w przepisach, zamówienia publiczne, porady ekspertów, raporty, ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców, urzędników, zainteresowanych gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

1LO

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza

POZNAŃ TYGODNIK

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktorka prowadząca **Monika Pasławska**

poznan.wyborcza.pl | Kontakt z redakcją: poznan@wyborcza.pl

Sąsiedzi kontra niepełnosprawny 78-latek

Wielka awantura o małe krzesełko

▶ 2-3

FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Śmierć Ewy Tylman

Będzie czwarty proces

Obecność obrońcy na pierwszym przesłuchaniu nie była niezbędna, a policja może dzwonić w środku nocy do zamkniętej kancelarii adwokackiej – uznał Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

▶ 4

Nocna prohibicja

Kwitnie turystyka alkoholowa

Nocą wystarczy przejść zaledwie kilkaset metrów, żeby wyjść ze strefy nocnego zakazu sprzedaży alkoholu. Wiemy, na jakim etapie są prace nad jego rozszerzeniem na całe miasto.

▶ 5

FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Długowieczni

Starzenie zaczyna się w głowie

Ma 73 lata. Z zawodu jest fizjoterapeutką i nadal pracuje z pacjentami, choć firmę pięć lat temu oddała córce. Dzięki temu teraz ma więcej czasu na nurkowanie, morsowanie, chodzenie z kijkami i bieganie po górach.

▶ 6-7

eprasa.pl 540bad1eed

Sąsiedzi kontra niepełnosprawny 78-latek

Wielka awantura o małe krze

Na co dzień patrzę w sufit i telewizor. Kiedy muszę jechać do lekarza, znosi mnie pogotowie – mówi o swojej codzienności 78-latek z Poznania. Liczył, że pomoże mu montaż krzesełka przy schodach. Ale na przeszkodzie stanęli sąsiedzi.

Mikołaj Woźniak

• **Janusz Tomaszewski i pomagający mu Roman Ozdoba**
FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

Stoimy przed blokiem przy ul. Swoboda w Poznaniu. Janusz Tomaszewski wspiera się na dwóch kulach. Ciężko oddycha. Blok nie ma windy, więc przez kilkanaście minut mężczyzna schodził z trudem po schodach. Chciał przywitać mnie dole i pokazać elektryczny wózek, którym porusza się po Poznaniu.

Janusza pod blokiem asekuruje 74-letni Roman Ozdoba. Są przyjaciółmi, znają się od 60 lat, kiedy wprowadzili się do tego samego bloku.

Roman mówi o Januszu wprost: – Jest osobą niepełnosprawną, niezdolną do samodzielnej egzystencji, z chorobą nowotworową. Uwięzioną we własnym domu.

MĘŻCZYZNA UWIĘZIONY WE WŁASNYM MIESZKANIU

Po tym, jak Tomaszewski pokazuje mi elektryczny wózek idziemy porozmawiać do jego mieszkania. Musimy wejść na czwarte piętro. Kiedy ruszamy, spoglądam na zegarek. Jest 11.13.

Cztery minuty później Janusz pokonuje pierwsze piętro i potrzebuje przerwy. – Nie wchodzę tak codziennie, bo bym nie mógł – mówi. Kaszle.

– Janusz, noga za nogą, tak musisz postawić – instruuje Roman.

Idziemy przez kolejne piętra. O 11.25 jesteśmy prawie przed drzwiami mieszkania. Mężczyzna tłumaczy mi, że dziś poszło całkiem sprawnie. Zwykle wejście zajmuje mu więcej czasu. Choćby wtedy, kiedy na dwóch kulach musi jeszcze powiesić torby z zakupami.

– Zależy, jak się czuję, parę razy zdarzyło mi się, że zleciałbym z góry na dół. Ramiona siadają, mam bóle kręgosłupa. Czasem w nocy budzę się po kilkanaście razy – uskarża się 78-latek.

Tomaszewski jest niepełnosprawny od 28 lat. Pracował w Zakładach Naprawczych Taboru Kolejowego w Poznaniu. Tam po raz pierwszy zdarzyło mu się nagle przewrócić. Niespodziewanie tracił czucie w nodze. Potem zdiagnozowano u niego schorzenie, w przebiegu którego staw biodrowy uciskał na nerwy.

Po latach czekania lekarze założyli Januszowi endoprotezę. – Uszkodzili mi nerwy bardziej. Pół roku chodziłem po ścianach, miałem skurcze, wyłem z bólu – wspomina.

W pokoju 50-metrowego mieszkania stoją jeszcze dwa wózki. Ratownicy używają ich do transportu medycznego, kiedy przyjeżdżają po 78-latka, żeby zabrać go do szpitala, czy na badania. Od trzech lat Janusz jeździ na nie często, bo ma raka pęcherza.

– Na co dzień siedzę, patrzę w sufit lub w telewizor. Rehabilitację mam, powinienem jeździć, ale nie zawsze uda mi się wyjść – opowiada Janusz.

Córka Janusza mieszka za granicą. Kilka lat temu podpowiedziała ojcu rozwiązanie – krzesło na wyciągu elektrycznym mocowanym do poręczy. Dzięki niemu mógłby łatwo zjeżdżać i wjeżdżać na czwarte piętro.

Mężczyzna wspomina, że w 2022 roku wszystko było załatwione. Otrzymał finansowanie z Unii Europejskiej, znalazł firmę, która podejmie się montażu. Potrzebował zgody od wspólnoty mieszkaniowej. Nie dostał jej.

W listopadzie ubiegłego roku ponowił próbę. Tym razem zaczął od wystąpienia o zgodę innych mieszkańców. Pomógł Roman, który tłumaczy mi całą procedurę.

Wspólnotą administruje Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej. Kieruje się do niego wniosek, który trzeba poprzeć podpisami 10 proc. członków wspólnoty. W trzech klatkach bloku przy ul. Swoboda jest łącznie 30 mieszkań.

– Nie ograniczyłem się do minimum, tylko zebrałem, ile się uda, żeby pokazać poparcie dla inicjatywy. Miałem 20 podpisów z 20 mieszkań – wspomina Roman.

Przyznaje, że nie wszystkie byłyby skuteczne prawnie, bo w kilku lokalach mieszkają najemcy. Dwa należą do miasta, czyli Zakładu Komunalnych Zasobów Mieszkaniowych. – Ale chcieliśmy pokazać, że te osoby nie mają nic przeciwko – tłumaczy Ozdoba.

Zgodnych z wymogami podpisów było na tyle dużo, że pracownik MPGM napisał projekt uchwały o wyrażaniu zgody na montaż krzesełka. Administrator zarządził głosowanie korespondencyjne.

– Zamiast samodzielnie dostarczyć karty, MPGM przerzucił to na członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej – twierdzą mężczyźni.

Tomaszewski dodaje: – A w zarządzie od dwóch lat jest ten mój wróg. Sąsiad z naprzeciwka.

Według moich rozmówców dalej sytuacja wyglądała tak: Sąsiad Janusza wraz z drugim członkiem zarządu wspólnoty wzięli projekt uchwały i karty do głosowania. Tyle że zamiast tylko dostarczyć je mieszkańcom – osobiście lub do skrzynek pocztowych – i określić termin oraz sposób zwrotu, sami zaczęli chodzić po mieszkaniach i od razu zbierać głosy. A montażowi krzesełka byli przeciwni.

Próbuję skonfrontować to z perspektywą sąsiada Janusza. Dzwonię do jego drzwi. Otwiera mi starszy mężczyzna w kaszkiecie. Przedstawiam się, ale zanim zdążę zadać jakiekolwiek pytanie słyszę: „Dziękuję, do widzenia". Powtarza to kilkukrotnie i zamyka drzwi.

Odnajduję mieszkańca bloku, który regularnie rozmawia z członkami zarządu. Zastrzega anonimowość, ale według niego sytuacja wyglądała inaczej i nie nakłaniano nikogo do głosowania w danej chwili. – Jeśli już, to tłumaczono, o co chodzi w sprawie – uważa.

Ozdoba odpiera te argumenty: – Przecież spotkałem ich na klatce. Było krótko przed świętami. Jeden trzymał karty, drugi mówił. Kazali głosować tu i teraz.

Czyta mi instrukcję z karty do głosowania. Zgodnie z nią jest na to 7 dni, a kartę zwraca się administratorowi osobiście, mailowo lub pocztą. – Nie ma nic o tym, że można zbierać głosy, chodząc od mieszkania do mieszkania. Według nas to głosowanie było zmanipulowane – podkreśla Ozdoba.

Ostatecznie zakończyło się wynikiem: 15 „przeciw", 5 „za" i dwa „wstrzymujące się". W piśmie o wynikach administracja informuje, że z oddania głosu zrezygnowało 23 proc. członków wspólnoty.

– Ale wśród nich jestem też ja! – oburza się Janusz Tomaszewski. – Do mnie ta karta nie dotarła, nikt nie przyszedł, nawet nie rzucił na wycieraczkę.

Jego kartę do głosowania znalazła dopiero opiekunka – w skrzynce pocztowej znajdującej się między parterem a pierwszym piętrem. Janusz prawie nie wychodzi z domu, więc do niej nie zaglądał. Gdy kartkę otrzymał, był 27 grudnia, już po terminie głosowania.

Roman kwituje: – Czyli dotarli do pełnosprawnych, a nie poszli do wnioskodawcy i niepełnosprawnego. Według mnie pogwałcono wszystkie zasady normalnego głosowania.

WSZYSTKO ZGODNIE Z PROCEDURAMI

Pytam o sprawę w MPGM. Odpowiedź podpisaną przez sekretariat administrator zaczyna od tego, że pierwszą próbę uzyskania zgody na montaż krzesełka Tomaszewski podjął w lutym 2022 roku. Miesiąc później na zebraniu absolutoryjnym została odrzucona.

Kolejna prośba wpłynęła po pół roku. Mieszkańcy znów byli przeciw, ale tym razem głosowano „w drodze indywidualnego zbierania głosów".

Ten tryb zastosowano też w grudniu 2025. MPGM tłumaczy, że chciał, żeby nad uchwałą głosowano wiosną tego roku na

eprasa.pl 540bad1eed

sełko

kolejnym zebraniu absolutoryjnym. Firma dodaje, że to po prośbie Tomaszewskiego zarząd wspólnoty zgodził się na wcześniejszy termin i indywidualne, czyli korespondencyjne głosowanie.

– Czy skoro głosowanie miało odbyć się drogą korespondencyjną, dozwolone jest osobiste zbieranie głosów przez członków zarządu wspólnoty mieszkaniowej? – pytam.

MPGM odpowiada, że zarząd „ma prawo samodzielnie podejmować czynności związane ze zbieraniem głosów".

Firma przyznaje, że większość kart w ostatnim głosowaniu odebrał członek zarządu wspólnoty, ale deklarował, że osobiście dostarczy je do skrzynek pocztowych. Taka inicjatywa wyszła z jego strony.

Pytam, jak do administratora trafiły wypełnione karty. Okazuje się, że część nadesłano drogą elektroniczną, a część dostarczyli członkowie zarządu.

– Zbierał głosy, realizując swój plan, że krzesełka nie będzie. Gdyby głosowanie nie było zmanipulowane, a ludzie, którzy w listopadzie poparli inicjatywę podpisami, zagłosowali „za", dziś nie byłoby problemu – mówi o sąsiedzie Janusza Roman Ozdoba.

Pytam Janusza, o co się pokłócili. – Nie wiem, o nic. Jest do mnie uprzedzony – ucina.

Kiedy dopytuję, wspomina niejasne sprawy osobiste sprzed lat. Mówi też, że pokłócili się o wymalowanie koperty dla niepełnosprawnego na miejscu parkingowym. Janusz poprosił, żeby była bliżej jego wejścia, a malujący przystali na tę prośbę.

– Sąsiad zbiegł z góry z pretensjami. Pytam, o co mu chodzi, a on mi mówi, że dwa parkingi robię. A ja, że tylko przesunąłem kopertę. Powiedział, że on ten parking załatwił, nie ja – wspomina Tomaszewski.

Razem z Ozdobą mówią mi, że krótko przed naszym spotkaniem sąsiad z naprzeciwka zamontował nowe drzwi. Zamiast do środka, skrzydła otwierają się na zewnątrz. Baza krzesełka miałaby być obok jego mieszkania. Zdaniem Ozdoby i Tomaszewskiego sąsiad chciał pokazać, że teraz mechanizm się nie zmieści.

Nie mam, jak zweryfikować, czy sąsiad Janusza wymienił drzwi niedawno, ale wiele skrzydeł w bloku faktycznie otwiera się do środka.

Idę do innych sąsiadów zapytać, jak głosowali. Niemal nikt nie chce rozmawiać. Wszyscy utrzymują, że nie są właścicielami mieszkań, więc nie głosowali. Najbardziej rozmowny jest mężczyzna, który wkrótce się wyprowadza.

Kiedy zaczynamy rozmowę po schodach schodzi sąsiad Janusza, który zbierał podpisy. – Czy do pana nie dociera, że nie można lokatorów dusić? To jest teren prywatny. Kto pana wpuścił? – mówi do mnie podniesionym tonem.

– Niech pan wejdzie do środka – słyszę od mieszkańca bloku. – Żrą się, wiecznie jest awantura. Pan, który schodził, jest na nie. Chodził po wszystkich, awanturował się. Jeden chodził z listą „za", drugi był przeciw. Cyrk – kwituje.

Mężczyzna popiera montaż krzesełka, ale zna też argumenty przeciwników tego rozwiązania. Klatka schodowa jest wąska. Niektórzy obawiają się, że montaż rury, czyli wyciągu krzesełka, ograniczy przestrzeń np. przy wnoszeniu sprzętu czy mebli. Szczególnie trudno może być przy nawrotach na półpiętrach.

Mieszkaniec będący blisko zarządu wspólnoty: – Chodzi o to, czy pan Janusz przedstawił wszelką dokumentację. Od inspektora nadzoru budowlanego, czy ekspertyzę strażacką. Z tego co wiem – nie. W krzesełku jest akumulator. Czy może być na klatce? Poza tym mieszkania stracą na wartości, skoro już teraz wniesienie kanapy jest kłopotliwe – wylicza.

Janusz Tomaszewski przypomina, że na razie nie ma nawet zgody wspólnoty. Deklaruje, że gdy ją dostanie, załatwi inne dokumenty. Tym bardziej, że przecież nikt nie zgodzi się na montaż urządzenia bez zezwoleń.

– Na tym osiedlu wszystkie bloki są zbudowane podobnie. Wiem, że podobne krzesełka mają co najmniej trzy budynki. Przecież tam strażacy musieli wyrazić zgodę – uważa Tomaszewski.

Anna Tatar, przedstawicielka Stowarzyszenia „Nigdy Więcej", które zainteresowało sprawą „Wyborczą", nie rozumie, dlaczego to Tomaszewski miałby zajmować się zdobywaniem ekspertyzy strażaków. Przypomina, że na mniejszych powierzchniach są budowane nawet windy. – Tu mówimy tylko o krzesełku, które jest na początku lub końcu schodów. Obracamy się w oparach absurdu – komentuje Tatar. – Są specjaliści, którzy montują takie urządzenia. Nie pan Janusz, nie sąsiedzi i nie domorośli fachowcy, którym wydaje się, że nic więcej na schodach się nie zmieści – podkreśla.

Tomaszewski uważa, że argument o tym, że krzesełko będzie utrudniało życie, pochodzi od sąsiada z naprzeciwka. Nie wie, dlaczego tak dużo osób, także z innych wejść, było przeciwko.

– Próbowałem to ustalić. Jedna sąsiadka, co podpisała się na liście poparcia powiedziała, że są z sąsiadem Janusza rodziną i nie chciała kłótni – dodaje Roman Ozdoba.

Na co dzień siedzę, patrzę w sufit lub w telewizor. Rehabilitację mam, powinienem jeździć, ale nie zawsze uda mi się wyjść

Zaznacza, że przeciwko głosowało też miasto, czyli ZKZL. Łukasz Kubiak, rzecznik prasowy spółki zapewnia, że przedstawiła ona swoją argumentację. Problem stanowiło bezpieczeństwo.

– Szyna krzesełka ma średnicę 6 cm. Uważamy, że w przypadku ewakuacji mocno ograniczy jej drogę – tłumaczy Kubiak. Zaraz zastrzega: – To nie tak, że zagłosowaliśmy na nie i nie zrobiliśmy nic dalej.

Wskazuje, że pracownicy ZKZL wysłali w połowie lutego pismo do poznańskiego Biura Spraw Lokalowych, żeby przedstawić sytuację Tomaszewskiego i zapytać, czy jest możliwe jakiekolwiek rozwiązanie, jak wymiana lokalu. Sytuację komplikuje jednak to, że mieszkanie Tomaszewskiego jest prywatne, a nie miejskie.

– Nie wiemy, czy to możliwe, chcieliśmy jakoś pomóc temu panu. Gdyby to był nasz lokal, tematu w ogóle by nie było. Przenieślibyśmy go do mieszkania na parterze lub do bloku z windą – uważa Kubiak.

SPRAWA SZOKUJĄCA

– To skandaliczne, że w XXI wieku człowiek z niepełnosprawnością, od lat uwięziony we własnym mieszkaniu usiłuje znaleźć wyjście, a nie otrzymał żadnej pomocy – uważa Anna Tatar.

Wskazuje, że skoro administrator i wspólnota nie radzą sobie z sytuacją, to powinna ona zainteresować miejskich urzędników. Tym bardziej, że w Poznaniu są co najmniej dwie właściwe instytucje – Miejska Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych oraz pełnomocniczka prezydenta ds. polityki równościowej.

– Ta sprawa jest szokująca i bulwersująca. Ugrzęzła i nikt nie chce pomóc. Miasto niezwłocznie powinno się tym zająć – uważa Tatar. ●

REKLAMA

Poznań/34424061

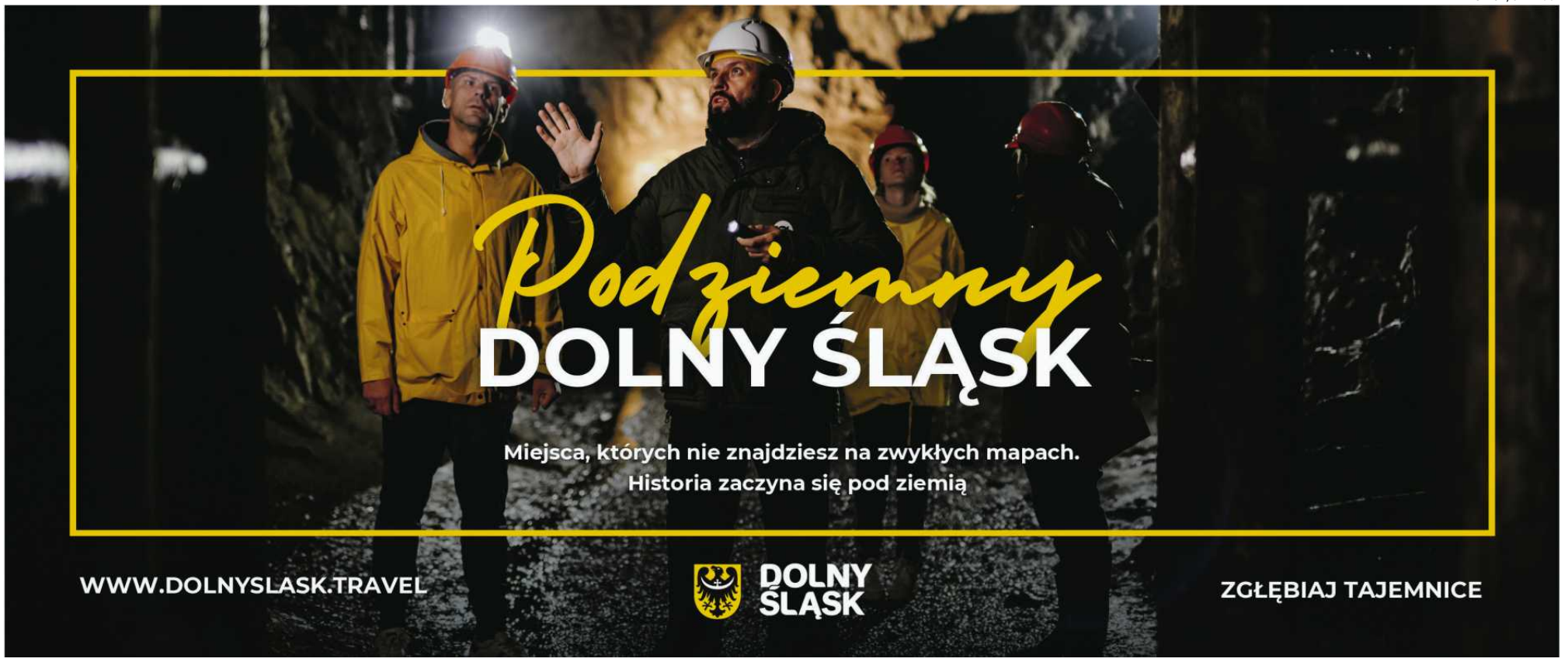

1PO

eprasa.pl 540bad1eed

Sprawa śmierci Ewy Tylman

Będzie czwarty proces

Obecność obrońcy na pierwszym przesłuchaniu nie była niezbędna, a policja może dzwonić w środku nocy do zamkniętej kancelarii adwokackiej – uznał Sąd Apelacyjny w Poznaniu.

Piotr Żytnicki

Śmierć Ewy Tylman to – obok zaginięcia Iwony Wieczorek – najgłośniejsza sprawa kryminalna poprzedniej dekady. We wtorek 17 marca Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił trzeci wyrok uniewinniający Adama Z., kolegę Ewy Tylman. Osią sporu była interpretacja wydarzeń, które rozegrały w komendzie policji w Poznaniu 1 i 2 grudnia 2015 roku.

Andrzej Tylman, ojciec zmarłej Ewy, nie zaczekał na wyrok. Opuścił sąd po wygłoszeniu krótkiej mowy. – Mam dosyć tej sprawy – powiedział. – Odbija się na zdrowiu moim, mojej żony i naszej rodziny. Straciliśmy dziecko, a sprawa ciągnie się już 10 lat.

PROKURATURA BRNĘŁA W ZABÓJSTWO

Ewa Tylman miała 26 lat. Zaginęła w centrum Poznania 23 listopada 2015 roku, gdy wracała z firmowej imprezy z kolegą Adamem Z. Jej poszukiwaniami żyła cała Polska.

Po kilku miesiącach ciało wyłowiono z Warty, ale nie było jasne, jak się w niej znalazło. Nad brzegiem rzeki nie było kamer monitoringu.

Prokuratorka Magdalena Jarecka przez dziewięć lat próbowała udowodnić, że Ewa Tylman jest ofiarą zabójstwa. Opierała się na relacji policjantów, którym Adam Z. miał przyznać się do zbrodni w trakcie nieprotokołowanej rozmowy.

Jarecka przegrała dwa razy. Sądy uznały, że zeznania policjantów nie mogą zastępować wyjaśnień podejrzanego, a poza tym wersja mówiąca o zabójstwie ma poważne luki.

Jedynym sukcesem Jareckiej było uchylanie wyroków uniewinniających. W trzecim procesie zmieniła zdanie i pierwszy raz przyznała, że nie ma dowodów na zabójstwo. Zażądała skazania Adama Z. za nieudzielenie pomocy tonącej koleżance.

Według tej wersji Ewa Tylman potknęła się i sama wpadła do Warty, a jej kolega stchórzył i nie wezwał pomocy.

Nie była to nowa wersja – Adam Z. przyznał się do nieudzielenia pomocy w czasie pierwszego przesłuchania 2 grudnia 2015 roku. Powtórzył to kilka godzin później w czasie eksperymentu procesowego nad Wartą. Tyle że wtedy prokuratorka Jarecka mu nie uwierzyła. Przez dziewięć lat brnęła w zabójstwo. Wydała na śledztwo 350 tys. zł.

W marcu 2025 roku Sąd Okręgowy w Poznaniu po raz trzeci uniewinnił Adama Z. od zarzutu zabójstwa. Nie skazał go również za nieudzielenie pomocy. Zakwestionował legalność i wiarygodność jego przyznania się do winy.

Prokuratura zaskarżyła to uniewinnienie – zażądała uchylenia wyroku i skierowania sprawy do ponownego rozpoznania. Obrońcy Adama Z. domagali się utrzymania wyroku w mocy.

We wtorek 17 marca Sąd Apelacyjny w Poznaniu uchylił uniewinnienie i zdecydował, że odbędzie się czwarty proces.

Sędzia Diana Książek-Pęciak oceniła, że zebrane dowody wystarczają do skazania kolegi Ewy Tylman za nieudzielenie pomocy, a ostatni wyrok uniewiniający był błędem.

PROKURATORKA GRAŁA VA BANQUE

Osią sporu jest interpretacja wydarzeń z 1 i 2 grudnia 2015 roku.

1 grudnia o godz. 10.15 policjanci przesłuchiwali Adama Z. jeszcze jako świadka. Skończyli przed godz. 16, ale w komendzie został do nocy. Nie mógł jej opuścić, bo od kilku dni był w policyjnym programie ochrony. Policjanci przekonali go, że grozi mu niebezpieczeństwo, bo zaginięciem jego koleżanki zajmuje się Krzysztof Rutkowski, znany z kontrowersyjnych metod detektyw bez licencji.

2 grudnia przed godz. 1 w nocy policjanci zabrali Adama Z. – nadal jako świadka – na nocny spacer po centrum Poznania. Miał odtworzyć drogę, którą przeszedł z Ewą Tylman. W kluczowym momencie zasłaniał się niapamięcią. O godz. 2.41 prokuratorka Jarecka kazała go zatrzymać.

Policjanci odpowiadali potem, że to była zagrywka va banque, która miała złamać Adama Z. i przekonać do mówienia. Gdyby się nie udała, trzeba byłoby go wypuścić.

W komendzie policjanci pobierali od niego wymazy, przeprowadzali oględziny ciała. O godz. 5 prokuratorka Jarecka postawiła mu – niepoparty żadnymi dowodami – zarzut uprowadzenia Ewy Tylman dla okupu. Dzięki temu mogła przesłuchać go już jako podejrzanego.

To w czasie tego przesłuchania Adam Z. stwierdził, że jego koleżanka potknęła się i wpadła do rzeki. W protokole zapisano jego słowa: „Płynęła z nurtem, nie krzyczała. Nie próbowałem dzwonić po pomoc, na policję, pogotowie, bo spanikowałem".

O godz. 10.30 policjanci zabrali go na kolejny spacer w centrum Poznania – tym razem już jako podejrzanego. Stojąc nad brzegiem Warty, powtórzył, że Ewa Tylman utonęła na jego oczach. Eksperyment przerwano, bo przechodnie wygrażali Adamowi Z.

To właśnie wyjaśnienia z 2 grudnia – złożone nad ranem w komendzie i przed południem nad Wartą – miały być dowodem, że Adam Z. nie udzielił pomocy tonącej koleżance.

Tyle że w marcu 2025 roku – w trzecim procesie – sąd je zakwestionował. Stwierdził, że Adam Z. nie składał ich swobodnie, bo nie spał od ponad doby, a policja i prokuratura naruszyły jego prawo do obrony.

Śmierć Ewy Tylman to – obok zaginięcia Iwony Wieczorek – najgłośniejsza sprawa kryminalna poprzedniej dekady

• **Proces Adama Z. przed Sądem Apelacyjnym w Poznaniu** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

PRZESŁUCHANIE BEZ OBROŃCY

Bezsporne jest, że podczas przesłuchania i eksperymentu Adam Z. występował bez obrońcy. Zgodnie z prawem udział obrońcy w takich czynnościach nie jest obowiązkowy, chyba że podejrzany tego zażąda. To jego prawo.

Trzy dni przed zatrzymaniem Adam Z. odwiedził kancelarię adwokata Ireneusza Adamczaka z Piły i – na wszelki wypadek – podpisał pełnomocnictwo do obrony. Zabrał je ze sobą razem z wizytówką Adamczaka.

Twierdził, że po zatrzymaniu żądał kontaktu z adwokatem, ale policjanci go zignorowali. Dodał, że pokazywał im pełnomocnictwo do obrony, ale podarli je i wyrzucili.

Bezsporne jest też, że jeszcze przed przesłuchaniem, które zaczęło się nad ranem, jeden z policjantów zadzwonił na numer stacjonarny kancelarii adwokata Adamczaka. Chciał zawiadomić o zatrzymaniu jego klienta, ale nikt nie odebrał telefonu.

W protokole przesłuchania z godz. 5 nad ranem znalazł się natomiast dopisek: „Mecenas Adamczak, Piła". Słowa te wpisano ręcznie w rubryce, w której zamieszcza się żądania podejrzanego.

W marcu 2025 roku sąd uznał, że Adam Z. żądał zawiadomienie obrońcy, a policja i prokuratura to zignorowały. Wytknął też policji, że kancelaria adwokacka nie jest całodobową apteką i nikt nie czeka tam pod telefonem.

We wtorek Sąd Apelacyjny w Poznaniu ocenił te wydarzenia zupełnie inaczej. Sędzia Diana Książek-Pęciak stwierdziła, że z protokołów przesłuchania i eksperymentu nad Wartą nie wynika, by Adam Z. żądał zawiadomienia obrońcy o zatrzymaniu i jego udziału w czynnościach.

Mimo to policjanci – wiedząc, że zatrzymany ma obrońcę – zadzwonili ok. godz. 3 w nocy do kancelarii adwokata Adamczaka.

– Jest oczywiste, że z uwagi na porę nie nawiązali kontaktu z obrońcą, natomiast należy to uznać za skuteczne zawiadomienie obrońcy o zatrzymaniu – stwierdziła sędzia Książek-Pęciak.

Podkreśliła, że przepisy nie wymagają, by obrońca potwierdzał, że został zawiadomiony o zatrzymaniu klienta. Dodała, że gdyby było inaczej, to obrońcy mogliby paraliżować działania policji i prokuratury, nie odbierając telefonów.

Zdaniem sądu zamieszczony w protokole dopisek „Mecenas Adamczak, Piła" nie oznacza jeszcze, że Adam Z. żądał udziału obrońcy w przesłuchaniu. – Naniesiono go już po wydrukowaniu protokołu, czyli po zakończeniu przesłuchania – stwierdziła sędzia.

Nie odniosła się jednak do faktu, że kilka godzin po zamieszczeniu tego dopisku Adam Z. – nadal bez obrońcy – uczestniczył w eksperymencie nad Wartą.

SĄD: OSKARŻONY MÓGŁ MILCZEĆ

– Brak obrońcy podczas pierwszego przesłuchania nie jest przeszkodą do wykorzystania złożonych w takich warunkach wyjaśnień, o ile nie wystąpiła obiektywnie istniejąca podatność podejrzanego na pokrzywdzenie – dodała sędzia.

Wyjaśniła, że „podatni na pokrzywdzenie" są nieletni, seniorzy czy osoby, które mogą być niepoczytalne. Nie są oni w stanie prowadzić samodzielnie obrony. Kolega Ewy Tylman był natomiast zdrowym 24-latkiem, który „posiadał już pewien bagaż doświadczenia życiowego".

Sędzia wytknęła, że między zaginięciem jego koleżanki a zatrzymaniem przez policję Adam Z. podjął „działania wyprzedzające". – Skontaktował się z adwokatem, udzielił mu pełnomocnictwa. Został pouczony, w jaki sposób ma się zachować na wypadek zatrzymania – stwierdziła.

Podkreśliła, że miał prawo odmówić składania wyjaśnień, zrozumiał to pouczenie i świadomie zdecydował się mówić.

Zdaniem sądu nie ma też znaczenia, że nie spał od blisko doby, bo między kolejnymi czynnościami prowadzonymi przez policję i prokuraturę miał czas na odpoczynek.

Śledczy filmowali eksperyment nad Wartą. Sędzia stwierdziła, że na nagraniu nie widać, by kolega Ewy Tylman był zmęczony czy niewyspany. A tak intensywne prowadzenie czynności było uzasadnione.

Sędzia Książek-Pęciak odrzuciła też sugestie, że Adam Z. składał wyjaśnienia pod presją. – Jeżeli wywierano na niego presję, by się przyznał, to dlaczego nie powiedział o tym w czasie przesłuchania? Nie odnotowano tego w protokole – stwierdziła.

Na tej podstawie sąd apelacyjny uznał, że wyjaśnienia złożone 2 grudnia 2015 roku są dopuszczalnym dowodem. A ponieważ Adam Z. przyznał się do nieudzielenia pomocy tonącej koleżance, powinien za to odpowiedzieć.

Sąd apelacyjny nie mógł go skazać, dlatego uchylił wyrok i skierował sprawę do ponownego rozpoznania. Czwarty proces zacznie się najpewniej za kilka miesięcy. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Urzędnicy zwlekają z nocną prohibicją w Poznaniu

Kwitnie turystyka alkoholowa

Nocą wystarczy przejść kilkaset metrów, żeby wyjść ze strefy nocnego zakazu sprzedaży. Wiemy, na jakim etapie są prace nad jego rozszerzeniem na całe miasto.

Mikołaj Woźniak

Poznańscy radni są zirytowani, bo już w październiku zeszłego roku było wiadomo, że większość rad osiedli popiera rozszerzenie nocnej prohibicji. Tymczasem w urzędzie temat zamarł.

– W ubiegłym roku mówiliśmy o konieczności przygotowania projektu uchwały i przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących nocnego zakazu sprzedaży alkoholu w całym Poznaniu. Minęły święta, ferie, a my nadal czekamy na jakąkolwiek informację od was. Wytłumaczcie się, co do tej pory zrobiliście – tak Przemysław Plewiński, radny klubu Lewica Centrum otworzył posiedzenie poznańskiej komisji bezpieczeństwa 12 marca. Mówił do Gerarda Hajgelmana, zastępcy dyrektora Wydziału Działalności Gospodarczej i Rolnictwa.

Nocna prohibicja najwcześniej pod koniec roku

Hajgelman przyznał, że przez pierwsze dwa miesiące nie zrobiono nic w temacie konsultacji społecznych. Tłumaczył, że pracy w wydziale było bardzo dużo, bo przedsiębiorcy złożyli niemal dwa tysiące oświadczeń dotyczących sprzedaży alkoholu za ubiegły rok.

Przełom nastąpił w na początku marca, kiedy miasto podpisało umowę z firmą, która przeprowadzi konsultacje społeczne. Hajgelman zarysował terminy kolejnych kroków ku nocnej prohibicji.

• **Niegdyś całodobowy sklep spożywczo-monopolowy w strefie objętej nocną prohibicją** FOT. PIOTR SKÓRNICKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Konsultacje rozpoczną się w kwietniu i od tego momentu opracowanie podsumowujące będzie gotowe w ciągu 4-5 tygodni – mówił zastępca dyrektora.

Mieszkańcy mają wyrazić swoje zdanie o zakazie w ankiecie online i podczas dwóch spotkań. Elementem konsultacji będzie też organizacja okrągłego stołu z mieszkańcami, radnymi, ekspertami i przedsiębiorcami. Tam ma ją już być omawiane szczegóły zakazu.

Konieczne będzie też wystąpienie o stanowiska policji, straży miejskiej, rad osiedli, gdzie zakaz już obowiązuje czy miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Plewiński kontrował: – Skoro deklarujecie 4-5 tygodni, to niech to będzie tyle, a nie więcej. Warszawa głosuje dziś nad zakazem sprzedaży w całym mieście, a nie brakowało tam problemów. My stoimy w miejscu i dopiero mamy wyłonioną firmę do konsultacji, co bardzo mi się nie podoba. Liczyłem, że będzie już po konsultacjach.

Hajgelman zapewnił, że na dziś nie ma ryzyka, że terminy się przesuną. Po konsultacjach znów będzie trzeba wystąpić do wszystkich rad osiedli. Tym razem nie o ich stanowisko, ale o opinię do projektu uchwały. Ten krok zaplanowano na czerwiec.

– Realnie na pierwszej sesji rady miasta po wakacjach [we wrześniu] moglibyście państwo głosować nad uchwałą – zapowiedział Hajgelman.

Z deklaracji większości radnych wynika, że poprą zakaz. Mógłby on obowiązywać po 14 dniach od ogłoszenia w dzienniku urzędowym lub w bardziej odległym terminie, który określą radni.

Z deklaracji większości radnych wynika, że poprą zakaz

Nieubłagane prawo zamówień publicznych

Po komisji dziennikarze także dopytywali Hajgelmana, dlaczego prace nad zakazem się przedłużają. Tłumaczył, że skoro zdecydowano się na konsultacje społeczne, to trzeba było wybrać firmę, która je przeprowadzi.

– Wybierał gabinet prezydenta. A prawo zamówień publicznych jest nieubłagane. Dlatego nieco się to przesunęło – dodał. – Teraz możemy nadgonić ten czas, żeby jak najszybciej można było prowadzić zakaz w Poznaniu – zapowiedział.

Pytam, czy konsultacje społeczne są wymagane prawem, skoro urzędnicy już raz poznali stanowiska rad osiedli reprezentujących mieszkańców.

– Nie są konieczne, ale chcieliśmy szerszych konsultacji, bo rada to tylko część mieszkańców – opowiedział zastępca dyrektora.

Tu nocą nie kupisz piwa

Nocna prohibicja obowiązuje w ponad 180 miastach, gminach i dzielnicach w Polsce. W Poznaniu najpierw wprowadzono ją na Starym Mieście – jeszcze w 2018 roku.

W połowie 2023 roku radni rozszerzyli zakaz na Łazarz, później na Wildę. W ubiegłym roku do listy dołączyły Jeżyce i sąsiednie Ogrody.

O wprowadzenie zakazu wnioskowały kolejne osiedla. Mieszkańcy, radni i policja zauważają bowiem, że kwitnie turystyka alkoholowa.

Czasami wystarczy kilka minut spaceru, żeby z dzielnicy objętej prohibicją przejść do tej, gdzie jej nie ma. Tak jest choćby między Łazarzem a Górczynem, gdzie linię nocnego zakazu sprzedaży wytycza ulica Palacza.

– Wiemy, że osoby chcące kupić w nocy alkohol się przemieszczają. Monitorujemy te miejsca. Prowadzimy w nich doraźne i częste kontrole – potwierdza podkom. Łukasz Paterski, oficer prasowy poznańskiej policji.

Nie jest w stanie podać dokładnych statystyk dotyczących liczby interwencji w dzielnicach objętych prohibicją. Tłumaczy, że system generuje wyłącznie dane dla całego Poznania.

– Jednak nocny zakaz sprzedaży alkoholu oceniamy bardzo dobrze – podkreśla policjant.

Opiera się na doświadczeniach funkcjonariuszy z patroli i dzielnicowych. Ci pierwsi notują mniej interwencji z udziałem nietrzeźwych. Chodzi o bójki, awantury, naruszenie nietykalności cielesnej czy zakłócanie porządku.

– Mieszkańcy z dzielnic objętych zakazem mówią dzielnicowym, że czują się bezpieczniej – dodaje Paterski.

Tak działa nocna prohibicja w Koninie

Dużym miastem w Wielkopolsce, które wprowadziło już całkowitą nocną prohibicję, jest Konin. W lutym minął rok obowiązywania zakazu. Policjanci i urzędnicy dostrzegają, że rozwiązanie działa.

Powołują się na statystyki liczby zgłoszeń między godziną 22 a 6, kiedy działa prohibicja. Przez rok przed jej wprowadzeniem policjanci 763 razy interweniowali w sprawie osób nietrzeźwych, spożywania alkoholu w miejscach publicznych, osób leżących na ulicy czy zakłócania porządku.

Po roku zakazu liczba ta spadła do 703 interwencji.

Gdyby wziąć pod uwagę całą dobę, to rok do roku liczba zgłoszeń dotyczących pijanych osób spadła z 2,3 tys. do 2,1 tys. ●

REKLAMA

Poznań/34426129

29 MARCA
G. 16:00

CONCORDIA DESIGN
POZNAŃ, SALA LUNA

"PARTNERSTWO"

CONCORDIA DESIGN
Voelkel Fundacja

1 PO

eprasa.pl 540bad1eed

Ewa Kuklewska ma 73 lata. I mnóstwo energii

Starzenie nie zaczyna się w metryce, tylko w głowie

Z zawodu jest fizjoterapeutką i nadal pracuje z pacjentami, choć firmę pięć lat temu oddała córce. Dzięki temu teraz ma więcej czasu na nurkowanie, morsowanie, chodzenie z kijkami i bieganie po górach. Oraz na czytanie, naukę angielskiego i relaks z widokiem na jezioro.

Maria Bielicka

W 1978 r. Ewa Kuklewska kończy poznańską Akademię Wychowania Fizycznego. Całe życie zawodowe przepracuje z pacjentami.

Zaczyna w ówczesnym Instytucie Ortopedii i Rehabilitacji przy 28 Czerwca 1956 r. w Poznaniu. Cztery lata później zostaje kierownikiem Pracowni Narządu Ruchu w Szpitalu Rehabilitacyjnym w Kiekrzu, gdzie współtworzy programy leczenia. W sumie spędzi tam 16 lat.

Potem postawi na prywatną praktykę.

STAWIA NA MOC NISKICH TEMPERATUR

W 2002 r. Ewa Kuklewska otwiera pierwszą w Wielkopolsce komorę kriogeniczną, na którą pieniądze wykłada wspólnik, Tomasz Nowicki. – Do leczenia zimnem zainspirowały mnie własne zimowe pobyty w górach, po których świetnie się czułam, i pierwsze doniesienia naukowe na temat uzdrawiającej mocy niskich temperatur – wspomina dziś Kuklewska. – Przez pierwsze lata komora przynosiła straty, więc Nowicki odsprzedał mi swoje udziały. Na szczęście akurat dostałam większy kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia i to pozwoliło mi przetrwać. Znalazłam też sposób, by zbilansować wysokie koszty utrzymania kriokomory, związane z ogromnym zużyciem gazu: Dzisiaj możemy wykonać zabiegi w kriokomorze dla 150, a nawet 200 osób miesięcznie – opowiada.

Na punkcie krioterapii Ewa do dziś ma prawdziwego hopla: – Niskie temperatury wzmacniają odporność na infekcje, leczą stany reumatoidalne i zwyrodnieniowe, wzmacniają mięśnie, łagodzą objawy choroby Parkinsona, regenerują po wysiłku i urazach, odbudowując najdrobniejsze naczynia krwionośne – opowiada rehabilitantka. – Przeciwwskazaniem do korzystania z niej są otwarte rany, stany po zawale czy zatorach i aktywna choroba nowotworowa – ostrzega.

PACJENCI WALCZĄ TU O SWOJĄ SPRAWNOŚĆ

Na bazie krioterapii powstał stworzony przez Ewę Kuklewską kompleks rehabilitacyjny, czyli Kriomedica – Poznańskie Centrum Rehabilitacji i Odnowy Biologicznej. Do ubiegłego roku działało na ul. Starołęckiej, od stycznia mieści się przy ul. Jana Pawła, choć formalnie adres ma przy ul. Kaliskiej.

Ewa oprowadza mnie po centrum. Pokazuje gabinety do masażu, fizjoterapii, terapii manualnej i fizykoterapii (magnetoterapia, światłolecznictwo i elektrostymulacja). Prezentuje miejsca pracy dietetyka i psychodietetyka oraz sale ćwiczeń dla pacjentów. Wszystko pachnie nowością. Widać też pacjentów walczących o swoją sprawność.

– Pod moim zarządem firmie zaczęło już brakować biznesowego impulsu, więc jeszcze przed pandemią zdecydowałam się zaproponować córce dalsze prowadzenie kompleksu Kriomedica. – Zofia zajmowała się wówczas zupełnie czymś innym, ale propozycję przemyślała i zdecydowała na nią przystać. Początkowo próbowała łączyć zarządzanie Kriomedica z mieszkaniem w Monachium, ale to się nie sprawdziło i nowa pani prezes wróciła do Poznania. W każdym razie centrum odnowy biologicznej w nowej lokalizacji to wyłącznie jej dzieło – zapewnia Ewa Kuklewska.

70. URODZINY NA WYSOKOŚCI 6 TYS. METRÓW N.P.M.

Dzięki zmianie pokoleniowej Ewa Kuklewska nie ma tu już tylu obowiązków, choć wciąż chętnie pracuje z pacjentami w ramach zajęć indywidualnych i grupowych. Przy okazji przekazuje swoje doświadczenia młodszemu pokoleniu fizjoterapeutów. Cieszy się, że córka ma inne podejście do zarządzania i myśli o firmie bardziej strategicznie.

O sobie Kuklewska bez ogródek mówi, że jest emerytką. Podkreśla, że wreszcie ma czas dla siebie i z tego czasu korzysta. – Zobaczyłam, że można robić rzeczy, o których wcześniej nawet nie myślałam – mówi. Na myśli ma przede wszystkim trekkingi wysokogórskie.

Zaczęła od wypraw w Himalaje. – Podczas trekkingu dotarłam na wysokość około 5 tys. m. w rejonie Annapurny, 70. urodziny obchodziłam w drodze na Mera Peak na wysokości 6 tys. metrów n.p.m. Pamiętam, że każdy chciał wtedy zobaczyć „emerytkę" i ponieść mi plecak – śmieje się Ewa.

NAJCIEKAWSZA JEST ZAWSZE DROGA I LUDZIE, Z KTÓRYMI SIĘ IDZIE

Wchodziła też na Gokyo i Lobuche. – Miło jest osiągnąć szczyt, ale takie trekkingi nie zawsze kończą się zdobyciem szczytu. W górach trzeba umieć odpuścić – podkreśla. – Tak było właśnie np. w drodze na Mera Peak, bo zastała nas śnieżyca i wszyscy musieliśmy się wycofać.

Podobnie było, gdy wchodziła w Chile na najwyższy wulkan świata. – Wtedy trzeba było zawrócić z wysokości 6,5 tys. metrów z powodu zimna i wyjątkowo silnego wiatru. Udało się natomiast, i to bez większych problemów, wejść na Kilimandżaro w Tanzanii. – Ja nigdy nie ubolewam nad tym, że gdzieś nie doszłam do szczytu, bo najciekawsza jest zawsze droga i ludzie, z którymi się idzie. Dlatego też trzeba wyjeżdżać z zaufanymi ludźmi, z przyjaciółmi – akcentuje Kuklewska. I dodaje: – Już jak się pakuję, to mam motyle, bo wiem, że czekają mnie niezwykłe emocje.

By robić to, co kocha, musi o siebie dbać. A kluczem do tego jest ruch. – Dlatego dużo chodzę, zwykle z kijkami. Minimum to dwa razy w tygodniu po 20 km, ale czasem robię nawet 40 km. I codziennie rano się gimnastykuję – mówi

Niebawem motyle znowu dadzą o sobie znać, bo moja rozmówczyni wybiera się na górski trekking do Patagonii.

Poza tym fizjoterapeutka uprawia biegi górskie – trzy lata temu brała udział w Biegu Rzeźniczka w Bieszczadach na dystansie 28 km i w Piwnicznej-Zdroju – na dystansie ponad trzydziestu kilometrów.

Jej najnowsza pasja związana z górami to via ferrata, czyli górskie wspinaczki po skalnych szlakach, wyposażonych w stalowe liny, drabinki i klamry. – Najpierw były Tatry, teraz też Dolomity. W tym przypadku musiałam pokonać nie tylko własne słabości, ale również lęk przestrzeni.

Poradziłam sobie w ten sposób, że rozmawiam z górą jak się na nią wspinam. I nigdy nie patrzę w stronę przepaści – zdradza.

Ewa Kuklewska kocha też wodę. Od dawna morsuje, bo morsowanie działa jak krioterapia. – Lubię zanurzać się zarówno w zimnym morzu, jak i w jeziorze. A że mieszkam nad jeziorem, zawsze mam akwen na podorędziu, więc okazji nie brakuje – zdradza.

Od ponad 20 lat również nurkuje, ale kurs zrobiła dopiero w wieku 49 lat.

Na wyprawach zdarza jej się wcielać w rolę uzdrowiciela. – Tak było np. na nurkowaniu w Belize. Pływaliśmy na statku Agresor i w drugim dniu nurkowania instruktor wykręcił kolano podczas wchodzenia na pokład. Nogę miał opuchniętą i ból tak silny, że nie był w stanie iść. Okazało się, że naderwał więzadło, ale bałam się mu pomagać, bo mam uprawnienia do pracy tylko na terenie Europy. Ostatecznie zgodziłam się pomóc, bo instruktor zapewnił, że nie będzie zgłaszał zastrzeżeń. I usprawniłam go na tyle, że mógł chodzić i pływać, Załoga patrzyła na to z niedowierzaniem, a po powrocie lekarz potwierdził moją diagnozę i sposób postępowania. W podzię-

OGŁOSZENIE Poznań/34426004

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl
REKLAMA
PARTNERZY GŁÓWNI
DOLNY ŚLĄSK
Warszawa
PARTNERZY
Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
B8 2026 Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury

1 PO

eprasa.pl 540bad1eed

• **Ewa Kuklewska** FOT. ŁUKASZ CYNALEWSKI / AGENCJA WYBORCZA.PL

kowaniu dostałyśmy z koleżanką zniżkę za rejs – wspomina Ewa Kuklewska.

By robić to, co kocha, musi o siebie dbać. A kluczem do tego jest ruch. – Dlatego dużo chodzę, zwykle z kijkami. Minimum to dwa razy w tygodniu po 20 km, ale czasem robię nawet 40 km. I codziennie rano się gimnastykuję, zaczynam jeszcze przed wstaniem z łóżka. Robię ćwiczenia rozciągające, ale też siłowe i po 50 przysiadów. To jest mój pacierz. W tym czasie zazwyczaj słucham muzyki lub podcastów. Poza tym uprawiam marszobiegi i co jakiś czas jeżdżę na obozy kondycyjne. Efekt jest taki, że nie boli mnie kręgosłup, nie bolą biodra – zdradza Ewa Kuklewska.

Przyznaje, że lubi też pracować w ogrodzie. – Jeśli przestajemy się ruszać, to ciało bardzo szybko zaczyna nam o tym przypominać, więc nawet ból nie powinien być powodem do rezygnacji z aktywności – podkreśla fizjoterapeutka.

Sprawność daje jej wolność, bo – choć mieszka tylko z pięcioma kotami – ze wszystkim daje sobie radę. Przy okazji dba też o głowę: – Regułą jest też godzina dziennie słuchania podcastów po angielsku i dwie godziny czytania. Robię to zawsze przed południem, bo wieczorem zasypiam nad książką, a rano mam świeży umysł – zaznacza. – W ciągu dnia zawsze ma też ma czas usiąść na tarasie i bez pośpiechu wypić herbatę.

Czas ma też na filharmonię. – To zwyczaj, w który wciągnęli mnie przyjaciele mający pasje muzyczne – dopowiada Ewa. ●

Supermiasta i Superregiony 2026
Długowieczni

Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2025 roku współczynnik dzietności spadł do rekordowego poziomu 1,03, co oznacza, że statystyczna Polka urodzi w ciągu swojego życia tylko jedno dziecko (próg zastępowalności pokoleń wynosi 2,1). Dotyka nas zmiana demograficzna i stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej", w ramach projektu „Długowieczni", dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy też poświęcić rozpoczynającą się 20 marca tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony. Zmiana demograficzna to szeroka przestrzeń niezwykle ważnej dyskusji o tym, jak odmieni ona nasze życie, nawyki, zwyczaje czy prawo.

W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" będziemy się zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej?

Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Starają się poprawiać warunki mieszkaniowe osób starszych, dbać o ich bezpieczeństwo, zapobiegać wykluczeniu cyfrowemu. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty? Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów?

Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na supermiasta@wyborcza.pl).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja o tym, jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej, którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej.

OGŁOSZENIE PŁATNE Poznań/34425811

PREZYDENT MIASTA POZNANIA
JACEK JAŚKOWIAK

MPU-OR.5044.18.2024
2294/03/2026

Poznań, dnia 20 marca 2026 r.

OGŁOSZENIE
PREZYDENTA MIASTA POZNANIA
o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Park Golęcin" w Poznaniu

Na podstawie art. 17 pkt 10 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2003 r. Nr 80, poz. 717 z późn. zm., w brzmieniu sprzed wejścia w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2010 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz. U. z 2010 r. Nr 130, poz. 871), w związku z Uchwałą Rady Miasta Poznania nr XLIX/639/V/2009 z dnia 10 lutego 2009 r., zawiadamiam o ponownym wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Park Golęcin" w Poznaniu, wraz z prognozą oddziaływania na środowisko, w dniach od 27 marca 2026 r. do 20 kwietnia 2026 r., w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, w godz. od 9:00 do 13:00. Projekt planu udostępniony zostanie ponadto na stronach internetowych: www.mpu.pl oraz www.bip.poznan.pl (w dziale informacji Planowanie przestrzenne/Plany miejscowe w opracowaniu).

Granice obszaru objętego projektem planu określone są na załączniku graficznym.

Dyskusja publiczna nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami odbędzie się w dniu 9 kwietnia 2026 r. o godz. 17:00 w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań.

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy, każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego, może wnieść uwagi.

Uwagi należy składać w formie papierowej, na adres Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, ul. Za Bramką 1, 61-842 Poznań, lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularzy zamieszczonych przez Miejską Pracownię Urbanistyczną w Poznaniu w Biuletynie Informacji Publicznej na swojej stronie podmiotowej oraz na stronie internetowej www.mpu.pl, na adres mpu@poznan.mpu.pl lub adres e-Doręczeń AE:PL-33601-40048-DEAJF-16, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy, adresu zamieszkania albo siedziby, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, w nieprzekraczalnym terminie do dnia 4 maja 2026 r.

Informuję o możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją za pośrednictwem Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu.

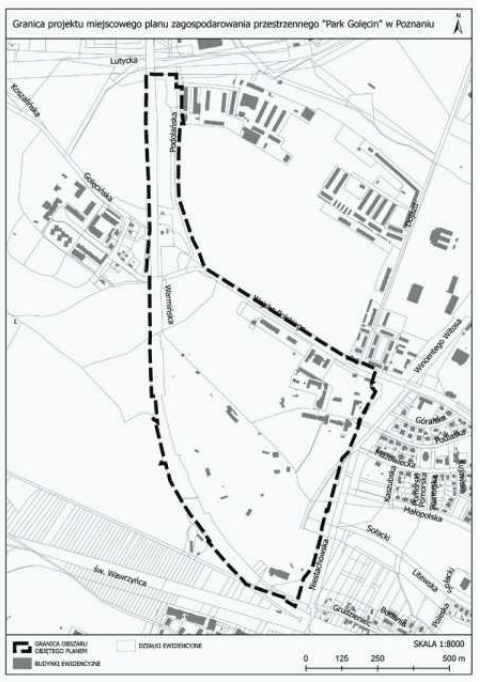

z up. PREZYDENTA MIASTA POZNANIA

Marek Wróbel
Dyrektor Miejskiej Pracowni Urbanistycznej

Klauzula informacyjna dotycząca przetwarzania danych osobowych
Administratorem Pana/Pani danych osobowych jest Miejska Pracownia Urbanistyczna w Poznaniu z siedzibą przy ul. Za Bramką 1. Dane osobowe będą przetwarzane w celu realizacji obowiązku prawnego ciążącego na administratorze (art. 6 ust. 1 lit. c RODO) oraz wykonywania zadań realizowanych w interesie publicznym (art. 6 ust. 1 lit. e RODO), które wynikają z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym i realizowane są w postaci sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przypadku udostępnienia danych nieobowiązkowych (numer telefonu, adresu e mail) przetwarzane one będą na podstawie art. 6 ust. 1 lit. a RODO (wyrażona zgoda) w celach kontaktowych. Zgodnie z RODO posiada Pan/Pani prawo do dostępu do swoich danych, ich sprostowania, uzupełnienia, ograniczenia przetwarzania oraz żądania usunięcia danych, gdy dane nie są niezbędne do celów, dla których zostały zebrane lub gdy dane przetwarzane są niezgodnie z prawem. Jeżeli dane osobowe nie zostały zebrane od Pani/Pana przysługują Pani/Panu wszelkie dostępne informacje o ich źródle, jeżeli nie wpływa to na ochronę praw i wolności osoby, od której dane te pozyskano (art. 8a ust. 1 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym). Pełna treść klauzuli informacyjnej dotyczącej przetwarzania danych osobowych w procesie przetwarzania danych osobowych w toku prowadzenia postępowań dotyczących sporządzania aktów planistycznych dla Miasta Poznania, o których mowa w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu dostępna jest na stronie podmiotowej w Biuletynie Informacji Publicznej Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Poznaniu, na stronie internetowej www.mpu.pl/ oraz w siedzibie Pracowni.

1 PO

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426092

Z ogromnym smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ŚP

Barbary Pardej z d. Musiał

lekarza internisty i pulmonologa
naszej Koleżanki z roku studiów (a także z liceum),
z którą dzieliliśmy lata nauki, radości i trudów drogi do zawodu lekarza

Rodzinie i Bliskim

składamy wyrazy głębokiego współczucia

Absolwenci Wydziału Lekarskiego I
Akademii Medycznej im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu rocznik 1997

www.nekrologi.wyborcza.pl/34426096

Z żalem zawiadamiamy o odejściu z klasowego grona

Barbary Musiał - Pardej

Łączymy się w bólu i żałobie

z Rodziną i Przyjaciółmi Zmarłej

Basiu - pamięć o Tobie pozostanie w nas.

Dziękujemy za wspólne lata

Absolwenci rocznika 1991
I Liceum Ogólnokształcącego w Poznaniu

eprasa.pl 540bad1eed

POZnań

PREZYDENT MIASTA POZNANIA **Poznań, 06.03.2026 r.**

KOMUNIKAT

o powszechnej akcji deratyzacyjnej w Poznaniu od 1 do 30 kwietnia 2026 r.

Proszę o zachowanie szczególnej ostrożności.

W celu ograniczenia liczebności gryzoni podlegających zwalczaniu należy stosować wyłącznie rodentycydy (preparaty gryzoniobójcze) dopuszczone przez Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych i każdorazowo używać ich zgodnie z instrukcją na etykiecie produktu co do dawki, rodzaju i miejsca wyłożenia preparatów.

Rekomendowane miejsca wyłożenia preparatu: m.in. piwnice, miejsca gromadzenia odpadów komunalnych i wolno stojące komórki oraz pomieszczenia gospodarcze. O skuteczności deratyzacji decyduje przeprowadzenie jej w jednym terminie w granicach administracyjnych miasta i objęcie nią obszarów zabudowy wielolokalowej i usługowej. Pełen wykaz terenów objętych obowiązkową deratyzacją znajduje się na stronie internetowej www.poznan.pl/gk (zakładka Czyste Miasto).

Zasady:

1. Należy wyłożyć preparaty na co najmniej 30 dni, tj. od 1 do 30 kwietnia 2026 r., oraz na bieżąco uzupełniać w miarę poboru.
2. Preparaty należy umieścić w trwałych stacjach deratyzacyjnych – odpornych na zniszczenie i łatwe otwarcie. Stacje trzeba przytwierdzić do podłoża tam, gdzie jest to możliwe.
3. Teren objęty deratyzacją należy oznakować w widocznych miejscach (w tym na drzwiach piwnic i garaży) komunikatami ostrzegawczymi o następującej lub podobnej treści:

UWAGA! DERATYZACJA!
Wyłożono preparaty gryzoniobójcze.
Zabrania się przenoszenia i otwierania stacji z umieszczoną wewnątrz substancją.
W pobliżu stacji zaleca się zachowanie ostrożności –
szczególnie w przypadku dzieci i zwierząt domowych.

4. Stacje deratyzacyjne należy oznakować w sposób czytelny następującymi lub podobnymi informacjami:
   - ostrzeżenie „Nie przenosić ani nie otwierać. Zawiera substancję gryzoniobójczą";
   - informacje o nazwie produktu lub numerze pozwolenia, a także o substancjach czynnych;
   - napis „W razie spożycia skontaktować się z ośrodkiem kontroli zatruć w Poznaniu, tel. **61 847 69 46**, **61 848 10 11**, nr alarmowy **112**".
5. Należy niezwłocznie usuwać martwe gryzonie.
6. W okresie wyłożenia preparatu szczególnym nadzorem należy otoczyć dzieci, podopiecznych oraz zwierzęta domowe.
7. Kontrolę przeprowadzenia obowiązkowej deratyzacji sprawuje **Straż Miejska Miasta Poznania** i **Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Poznaniu**.
8. Po zakończeniu akcji zaleca się pozostawienie zainstalowanych stacji do dalszego użytku w miarę potrzeb. W przypadku stwierdzenia poboru preparatów – indywidualne działania należy kontynuować aż do ustania problemu, niezależnie od zakończenia powszechnej akcji deratyzacyjnej.
9. Koordynatorem akcji jest **Wydział Gospodarki Komunalnej Urzędu Miasta Poznania**.

Podstawa prawna: § 29 Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania [tj. załącznika do uchwały Nr LII/968/VIII/2021 Rady Miasta Poznania z dnia 28 września 2021 r. (Dz. Urz. Woj. Wielk. z 2023 r. poz. 12094)], art. 22 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675 z późn. zm.) oraz art. 117 § 1 ustawy z dnia 20 maja 1971 r. Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2025 r. poz. 734 z późn. zm.).

Poznań/34424815

Prezydent Miasta Konina
informuje, że od 20 marca 2026 r. do 10 kwietnia 2026 r.

na tablicy informacyjnej Urzędu Miejskiego w Koninie (plac Wolności 1, 62-500 Konin) będzie wywieszony wykaz nieruchomości stanowiących własność **Miasta Konina** położonych w Koninie, obręb **Przydziałki,** które przeznaczone są do zbycia w drodze bezprzetargowej na rzecz jej użytkownika wieczystego.

czerwonak zobacz więcej

Wójt Gminy Czerwonak

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 1077 i 1080) *i*nformuję, że dnia 20.03.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, został wywieszony na tablicy ogłoszeń oraz opublikowany na stronie internetowej Gminy Czerwonak ***Wykaz*** nieruchomości będącej własnością Gminy Czerwonak, przeznaczonej Zarządzeniem Nr 82/2026 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 17.03.2026 r. do oddania w dzierżawę: część działki nr 18/12, obręb Mielno, o pow. 0,0705 ha. Szczegółowe informacje można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak – pok. 215, tel. 61/ 65 44 253.

Poznań/34426038

czerwonak zobacz więcej

WÓJT GMINY CZERWONAK

działając na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2024 r. poz. 1145, 1222, 1717 i 1881 oraz z 2025 r. poz. 1077 i 1080) informuję, że dnia 20.03.2026 r. w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak, ul. Źródlana 39, został wywieszony na tablicy ogłoszeń oraz opublikowany na stronie internetowej Gminy Czerwonak ***Wykaz*** nieruchomości będącej własnością Gminy Czerwonak, przeznaczonej Zarządzeniem Nr 81/2026 Wójta Gminy Czerwonak z dnia 17.03.2026 r. do oddania w dzierżawę: część działki nr 4/29, arkusz mapy 19, obręb Czerwonak o pow. 0,0240 ha. Szczegółowe informacje można uzyskać w siedzibie Urzędu Gminy Czerwonak - pok. 215, tel. 61/ 65 44 253.

Poznań/34426020

PREZYDENT MIASTA PIŁY — Piła, 17 marca 2026 r.

OGŁOSZENIE
o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ulic: Kresowiaków, Składowej i Giełdowej

Na podstawie art. 17 pkt 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130 z późn. zm.), art. 39 ust. 1 pkt 1, 2, 3, 4, 5 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) oraz w związku z uchwałą Nr XVI/139/25 Rady Miasta Piły z dnia 10 czerwca 2025 r., ogłaszam o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Piły w rejonie ulic: Kresowiaków, Składowej i Giełdowej wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Z projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko można zapoznać się w Biuletynie Informacji Publicznej (www.bip.pila.pl, zakładka: Zagospodarowanie przestrzenne – Projekty aktów planowania przestrzennego) oraz w siedzibie Miejskiej Pracowni Urbanistycznej w Pile, plac Staszica 10 (pok. 328) w dni robocze w godz. 9:30 – 14:00 przez cały okres trwania konsultacji społecznych.

Konsultacje społeczne, prowadzone będą od 23 marca 2026 r. do 5 maja 2026 r. i zgodnie z art. 8i ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym obejmą: zbieranie uwag, spotkanie otwarte poprzedzone prezentacją projektu aktu planowania przestrzennego oraz dyżury projektanta.

1) Zbieranie uwag w terminie 23 marca 2026 r. do 5 maja 2026 r.

Uwagi należy składać do Prezydenta Miasta Piły, za pomocą formularza dotyczącego aktu planowania przestrzennego dostępnego w siedzibie urzędu oraz na stronie BIP (zakładka: zagospodarowanie przestrzenne – wnioski i uwagi, https://bip.pila.pl/wnioski-i-uwagi.html).

Uwagi na wyżej wymienionym formularzu można składać: w formie papierowej w kancelarii głównej urzędu lub pocztą tradycyjną na adres Urzędu Miasta Piły, plac Staszica 10, 64 – 920 Piła, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres: um@um.pila.pl lub elektronicznej skrzynki podawczej: /o22j5e3gnq/SkrytkaESP lub AE:PL-34998-11215-VHCBV-26.

Składający uwagę do projektu planu podaje swoje imię i nazwisko albo nazwę oraz adres zamieszkania albo siedziby oraz adres poczty elektronicznej, o ile taki posiada, a także wskazuje czy jest właścicielem lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości objętej uwagą, oraz może podać dodatkowe dane do kontaktu takie jak adres do korespondencji lub numer telefonu.

2) Spotkanie otwarte dla wszystkich zainteresowanych odbędzie się w dniu 14 kwietnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta Piły, plac Staszica 10, 64 – 920 Piła, pok. nr 229b piętro II, w godz. od 15:30 do16:30.
3) Dyżur projektanta odbędzie się w dniu 7 kwietnia 2026 r. oraz w dniu 21 kwietnia 2026 r. w siedzibie Urzędu Miasta Piły, pok. nr 328 piętro III, w godz. od 15:30 do 16:30.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag jest Prezydent Miasta Piły.

z up. PREZYDENTA MIASTA
/-/Paweł Jarczak
Zastępca Prezydenta

Poznań/34425884

Poznań/34423938

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza

SYSTEM KAUCYJNY

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktorzy prowadzący Ewa Tomkowska, Aleksander Gurgul

Wyborcza.pl

System kaucyjny mogą czekać zmiany

Małpki po wódce, karton po soku, butelka po mleku

Rząd ogłosił konsultacje, które zdecydują czy będzie pobierana kaucja także za opakowania kartonowe i małpki z wódką. **Z Brukselą czeka nas z kolei dyskusja, co z opakowaniami po mleku.**

Leszek Kostrzewski

Mimo że system kaucyjny obowiązuje w pełni dopiero od stycznia 2026, już jest poprawiany. W połowie grudnia ministra klimatu i środowiska Paulina Hennig-Kloska poinformowała, że z systemu kaucyjnego będą wyłączone browary ze szklanymi butelkami zwrotnymi, jeśli będą samodzielnie zbierać butelki tak jak do tej pory.

Przypomnijmy, że browary już od lat mają własny system zbierania butelek. Każdy klient może przynieść butelkę zwrotną do sklepu i uzyskać zwrot kaucji. Stąd branża piwowarska naciskała na rząd, aby ten system utrzymać.

Odpowiednia ustawa przeszła przez Sejm i podpisał ją prezydent. Nowelizacja przepisów zakłada, że przedsiębiorcy, którzy mieli własny systemy zbiórki opakowań szklanych wielokrotnego użytku (butelek zwrotnych), mogą je nadal prowadzić do końca 2028 r.

Niewykluczone, że w najbliższych miesiącach będzie kolejna zmiana przepisów. Rząd myśli bowiem aby do systemu podłączyć butelki po wódce, a dokładnie tzw. małpki, które są traktowane jako jednorazówki.

– Jeżeli chodzi o (...) butelki jednorazowe, w tym małpki, (...) w tej chwili nie podjęliśmy jeszcze żadnej decyzji. Natomiast daliśmy sobie czas taki mniej więcej półroczny, żeby sprawdzić, jak system kaucyjny działa, co należy poprawić, bo niewykluczone, że jakieś drobne rzeczy trzeba będzie poprawić. I w ciągu tych pół roku podejmiemy taką decyzję na kolejne lata – powiedziała niedawno wiceministra klimatu i środowiska Anita Sowińska.

W połowie lutego wiceministra mówiła już o zmianach w sprawie małpek bardziej przekonująco: „Moim zdaniem powinniśmy też zastanowić się nad włączeniem do systemu kaucyjnego opakowań szklanych jednorazowego użytku, czyli popularnych małpek, ale to wymaga konsultacji".

Kartony w systemie?

Do końca czerwca zdecyduje się też, co z opakowaniami kartonowymi.

Dziś nie są one objęte systemem kaucyjnym. Dlatego, co opisywaliśmy w serwisie Wyborcza.biz, kilka firm postanowiło z tego skorzystać. I tak w drogeriach Rossmann pojawiły się kartonowe opakowania napojów polskiego giganta spożywczego firmy Maspex. Chodzi o: dr Witt Protein i Vitamin Water o pojemności 500 ml, Kubuś Waterrr o pojemności 500 ml i Tymbark Vital o pojemności 500 ml.

Zapytaliśmy firmę, czy wprowadziła nowe opakowania, aby ominąć system?

„Zawsze staramy się dostosowywać ofertę do potrzeb konsumentów" – odpisał nam Daniel Karaś, rzecznik prasowy Maspeksu.

W Rossmannie pojawiły się też napoje w kartonowych opakowaniach firmy Oshee, producenta m.in. napojów izotonicznych. – Wprowadzenie napojów w opakowaniach typu tetra [wielowarstwowych kartonach do płynnej żywności – red.] pozwala nam dotrzeć do konsumentów również tam, gdzie sprzedaż produktów w butelkach PET nie byłaby możliwa – np. w sieciach handlowych, które całkowicie zrezygnowały z tego rodzaju opakowań i nie uczestniczą w systemie kaucyjnym – mówi Tadeusz Czarniecki z Oshee.

Co więc rząd zamierza zrobić z kartonami? – Być może powinniśmy też przyjrzeć się innym frakcjom, na przykład opakowaniom wielomateriałowym – powiedziała w połowie lutego w PAP wiceministra Anita Sowińska i zapewniała, że gdy jej resort przygotowywał ustawę o systemie kaucyjnym, to producenci wielowarstwowych opakowań kartonowych chcieli, żeby były one również objęte systemem.

Rząd jednak postanowił, że na początku dobrze będzie wprowadzić butelki PET, puszki i szkło, a ewentualnie w późniejszym terminie kartony.

• **„Małpki" i inne butelki w śmietniku** FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Kartony i recykling

Opakowania kartonowe wzbudzają ostrą dyskusję.

W Wyborczej.biz napisaliśmy, że opakowanie kartonowe to krok wstecz. Takie opakowania przetwarza się bardzo trudno, składają się bowiem z wielu warstw (papieru, polietylenu, aluminium), ich oddzielenie jest bardziej skomplikowane i droższe niż np. opakowań PET.

Po publikacji artykułu odezwała się do nas Fundacja ProKarton, polemizując z naszymi stwierdzeniami.

Zdaniem fundacji „Recykling kartonów nie jest bardzo trudny – to prosty proces mechaniczny, prowadzony przede wszystkim w papierniach. (...) Pozostałe cienkie warstwy opakowania, czyli polietylen i aluminium, znane jako PolyAl, są przetwarzane w specjalistycznych instalacjach na granulat, który znajduje zastosowanie w produkcji np. pokryć dachowych, mebli i wyposażenia wnętrz, skrzyń transportowych, palet czy ogrodzeń, a nawet wyposażenia nowoczesnych aut. W Polsce powstał właśnie w Szczuczynie (woj. podlaskie) zakład zajmujący się przetwarzaniem frakcji PolyAl".

Prezes ProKarton Łukasz Sosnowski powiedział nam też, że obecnie ewentualne rozszerzenie systemu kaucyjnego powinno być poprzedzone konsultacjami: – Warto wspólnie poszukać najlepszego rozwiązania, które pozwoli na stałe podwyższanie poziomu zbiórki i recyklingu opakowań kartonowych do płynnej żywności. Taką dyskusję – również z udziałem branży kartonów – widzimy w niektórych państwach UE. I my także, jako organizacja reprezentująca producentów takich opakowań, jesteśmy otwarci na taką analizę wspólnie z decydentami i stroną gospodarczą – mówił.

Moim zdaniem powinniśmy zastanowić się nad włączeniem do systemu kaucyjnego opakowań szklanych jednorazowego użytku, czyli popularnych małpek, ale to wymaga konsultacji

ANITA SOWIŃSKA
wiceministra klimatu i środowiska

Pij mleko, kaucja nie będzie doliczana

A co z mlekiem?

Nowe punkty unijnego rozporządzenia, które kompleksowo reguluje projektowanie, wprowadzanie do obrotu oraz gospodarowanie opakowaniami zakładają włączenie niektórych opakowań po mleku do systemu kaucyjnego.

Polska się jednak temu sprzeciwia. Ministerstwo Klimatu odpisało nam, że rząd postuluje wprowadzenie zmiany w rozporządzeniu unijnym, tak aby z systemu kaucyjnego wykluczyć „mleko i przetwory mleczne".

Nieoficjalnie przedstawiciele ministerstwa zapewniają, że opakowania po mleku nie są kluczowe dla systemu, ponieważ akurat one zaśmiecają środowisko w minimalnym stopniu.

A co o dołączaniu kolejnych opakowań do systemu myślą eksperci?

Janusz Kamiński z firmy Eneris, ekspert rynku gospodarki odpadami i transformacji energetycznej przekonuje, że rozszerzenie systemu kaucyjnego o małe butelki po alkoholu, butelki po mleku czy opakowania kartonowe typu tetrapak, to kierunek pozytywny. Bo „im szerszy strumień selektywnie zbieranych opakowań, tym większa szansa na realne zwiększenie poziomów recyklingu i ograniczenie odpadów trafiających do środowiska".

„Jednocześnie trzeba jasno powiedzieć, że nie jest to operacja prosta. Każdy z tych strumieni oznacza inną specyfikę materiałową, odmienną logistykę odbioru, magazynowania i przetwarzania, a także konieczność dostosowania infrastruktury i modeli finansowych systemu" – wskazuje Kamiński.

Co dziś objęte jest kaucją?

Nowy system kaucyjny obowiązuje w Polsce w pełni od 1 stycznia 2026 r.

Każdy punkt handlowy, który ma w sprzedaży butelki czy puszki, ma naliczać na nie kaucję, a każda butelka, na którą będzie naliczana kaucja, musi mieć specjalne oznakowanie. Na etykiecie jest specjalny znaczek kaucyjny. Kaucje można odebrać zwracając butelkę do sklepu przy kasie lub do butelkomatu.

A jakie dokładnie opakowania podlegają pod system kaucyjny?

- butelki plastikowe (PET) do 3 litrów,
- puszki metalowe do 1 litra,
- butelki szklane do 1,5 litra

Warto dodać, kaucja obecnie nie jest pobierana też za opakowania po produktach mlecznych (np. mleko, jogurt, kefir), lekach (syrop na kaszel) czy za butelki po winie. System nie dotyczy także produktów chemicznych, bo ponowne użycie butelek z takimi środkami jest często niemożliwe, plastik jest zbyt zanieczyszczony. W końcu nie mamy co biegać po zwrot kaucji za słoiki po gołąbkach czy po ogórkach. Podobnie kaucji nie uzyskamy po butelkach po occie i oliwie. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Poradnik łowcy kaucji

Zebrałem już około 140 zł w lesie

Które opakowania najbardziej opłaca się zbierać i jak robić to bezpiecznie? Ile realnie można na tym wyciągnąć? Dzielę się spostrzeżeniami z dwóch miesięcy zbierania kaucjonowanych puszek i butelek.

Aleksander Gurgul

Zainspirował mnie starszy pan z Ukrainy, którego spotkałem pod recyklomatem, w którym zwracam puszki i plastikowe butelki. Pytał, kiedy za puszkę dostaję 10 groszy, a kiedy 50 groszy, gdzie zbieram, jak zbieram i jak przynoszę je potem, żeby spieniężyć. No i wreszcie: ile z tego wyciągam?

W styczniu zacząłem zbierać plastikowe butelki, puszki i szklane butelki po napojach – opakowania, które objął system kaucyjny. Z czystej ciekawości, żeby policzyć, ile jestem w stanie zebrać pieniędzy ze zwrotów (przy okazji zbierałem też inne śmieci i wyrzucałem do śmietników, o czym więcej za moment).

W pierwszej fazie (mniej więcej od połowy stycznia do połowy lutego) nie miałem z tego wiele. Udało mi się zebrać łącznie około 60 zł.

• Opakowania po napojach, które znalazłem w moim lesie i odzyskałem za nie kaucję
FOT. ALEKSANDER GURGUL

Przede wszystkim dlatego, że większość znalezionych puszek i butelek nie miało jeszcze znaczka systemu kaucyjnego – warte były więc tylko 10 groszy. Tyle za każdą sztukę „starego" opakowania po napojach (wyprodukowanego przed wejściem systemu kaucyjnego w życie) daje Lidl obok mojego bloku. Godne pochwały, bo sieć nie tylko uczy w ten sposób mieszkańców nowej metody selektywnej zbiórki odpadów, ale daje za to „premię".

Poza wszystkim w „fazie pierwszej" wiele opakowań było pod śniegiem, którego tej zimy sporo napadało w Polsce.

Teraz, gdy śnieg stopniał, sytuacja się zmieniła. Co więcej, większość wyrzucanych puszek i butelek ma już znaczek kaucji, więc za każdą dostaję 50 groszy w automacie. Ten drukuje mi później bloczek, który skanuję przy kasie, obniżając kwotę z zakupów.

Czysty zysk.

W kolejnym miesiącu zainkasowałem już blisko 80 zł.

Jakie są moje najważniejsze odkrycia z leśnego zbieractwa? Zebrałem je poniżej w kilku punktach.

Jak zbierać puszki i butelki w lesie? Po pierwsze bezpieczeństwo

1 Najważniejsza zasada, która towarzyszy mi przy zbieraniu to zachowanie bezpieczeństwa. Zawsze na dłoniach mam rękawiczki (najlepiej jednorazowe, ale nosiłem też zwykłe, zimowe, tylko je wtedy częściej prałem).

Dobrze jest mieć też płyn do dezynfekcji w małym opakowaniu i użyć go po wrzuceniu wszystkich opakowań do maszyny.

W Finlandii, gdzie podróżowałem w czerwcu, w każdym markecie jest umywalka i papierowe ręczniki dla klientów, a niekiedy także właśnie podajnik ze środkiem dezynfekcyjnym (nikt przecież nie lubi robić zakupów, mając dłonie śmierdzące od resztek piwa czy energetyka).

Nie wiemy, kto używał opakowania przed nami, jak długo leżało w lesie i – niestety – jakie zwierzątka w nim poumierały w cierpieniach. Dlatego po każdym zbieraniu dokładnie wyszorujmy ręce.

Polecam też uważać przy podnoszeniu opakowań. Szklane butelki mogą być pęknięte, a pogniecione puszki mają ostre krawędzie – grożą skaleczeniem.

Zanim więc podniosę opakowanie, staram się sprawdzić jego stan.

Ostatnio zastanawiam się nad kupieniem chwytaka do zbierania odpadów (przyda się osobom, które mają trudności ze schylaniem się). W internecie takie urządzenie kosztuje od kilkunastu do ponad 100 zł. Warto rozważyć, jeśli zamierzamy zbierać regularnie.

Co jeszcze powinien mieć leśny łowca kaucji?

2 Do leśnego zbierania śmieci przyda się torba z długim LCA.

LCA to skrót od *Life Cycle Assessment*. Ta miara z pogranicza towaroznawstwa i ekologii oznacza wpływ produktu na środowisko. Im wyższe LCA, tym mniejsza szkoda dla natury. Kilka lat temu rozmawiałem o tym z prof. Hanną Żakowską z Instytutu Badawczego Opakowań COBRO. Z analiz ekspertów wynikało, że najlepiej używać niebieskich toreb wielokrotnego użytku z tworzywa sztucznego, podobnych do tych z sieci IKEA.

eprasa.pl 540bad1eed

Przypomniałem to sobie, gdy w Helsinkach spotkałem Indikę, emigranta z Indii (szacował, że miewa dni, gdy z koszy na śmieci i parków wyciąga 30-40 euro), który chodził z taką właśnie torbą. Korzyści z niej płyną różnorakie:

Jest pojemna i płytka, więc łatwo z niej wyciągnąć puszki i butelki przy maszynie,

Ma dwie pary uszu o różnej długości. Za te krótsze wygodnie można ją zawiesić na kołku. W taki kołek wyposażone są np. automaty firmy TOMRA.

Torbę łatwo jest potem spłukać, jeśli wyleje się do niej coś z puszek czy butelek.

Jak się nie pobrudzić resztkami płynów?

3 Najlepiej każdą podnoszoną puszkę i butelkę dokładnie opróżnić, żeby napój potem nie rozlał się nam na ręce, kiedy będziemy wrzucać opakowania do maszyny.

Na spacerze z psem, zazwyczaj robię pętlę, co sprawia, że w lesie najpierw stawiam puszki i butelki do góry nogami, a zbieram w drodze powrotnej, kiedy są już puste.

Niestety w zimie, zwłaszcza przy dużym mrozie, był z tym kłopot, bo część napoju (zwłaszcza po mroźnej nocy) zamieniała się w lód.

Dlaczego to takie ważne, żeby opakowania zostały dokładnie opróżnione? Bo jak wyjaśnia Kuba Chełmiński (w tekście zalinkowanym poniżej), resztki płynów mogą też zepsuć recyklomat.

Jakie opakowania opłaca się zbierać najbardziej?

4 Najmniej opłaca się zbierać „stare" opakowania bez znaczka kaucji, bo za takie dostaniemy tylko 10 groszy.

Które zatem opakowania opłaca się zbierać najbardziej? Mam dwojakie obserwacje.

Wyższa kaucja (1 zł) naliczana jest na szklane butelki. W lesie czasem znajduję ich kilka w jednym miejscu, gdzie – mogę się tylko domyślić – wieczór wcześniej odbyło się spotkanie towarzyskie.

Na efektach nocnej nasiadówki „zarobiłem" kiedyś 9 zł.

Takie „strzały" trafiają się jednak rzadko, zazwyczaj w sobotnie poranki.

Minus szklanych butelek? Są ciężkie, więc zabranie dziewięciu sztuk wymagało ode mnie pewnej determinacji.

Ale trafia się także znacznie łatwiejszy „towar", na którym można nieźle zarobić. W części parku, którą uczniowie podążają do okolicznych szkół, znajduję małe puszki po napojach gazowanych albo energetykach (250 albo 330 ml). Mają one taką samą wartość kaucyjną (50 groszy), jak duże 1,5-litrowe butelki po wodzie mineralnej, a zajmują znacznie mniej miejsca w torbie i są lekkie.

Wystarczy zebrać 10 takich małych puszek, by zarobić 5 zł na jednym spacerze.

Na marginesie: napój w tej najmniejszej puszce (250 ml) wychodzi najdrożej. Jeśli ktoś coś takiego kupuje (z kaucją), a potem wyrzuca do kosza albo (gorzej) do lasu, chyba powinien przemyśleć strategie zakupowe.

Zmieniaj sklepy i ekspedientki, bądź dla nich miły, czasem też coś u nich kup

5 O ile puszki i plastiki odnosi się do maszyny i ta bez grymaszenia drukuje kupon, to już ze szklanymi butelkami tak prosto nie jest (od razu zaznaczę, że z psem do dużego, zatłoczonego marketu nie chcę wchodzić).

Na szczęście na osiedlu ma dwie Żabki, Lewiatan i mały rodzinny sklep monopolowy, do których można wejść i szybko załatwić sprawę. Jeszcze niedawno ekspedientki broniły się przed przyjmowaniem leśnych zbiorów sakramentalnym „a paragonik jest?" albo „u nas było kupowane?". Na szczęście te czasy minęły.

Z moich obserwacji wynika, że obecnie wielkim utrapieniem na łąkach i w lesie są tzw. małpki, które jak najszybciej należałoby włączyć do systemu kaucyjnego

Większość z nich, co prawda wciąż grymasi, ale przyjmują.

Nie chcąc jednak narażać się na słowne docinki, staram się oddawanie butelek rotować. W każdym sklepie są minimum dwie zmiany personelu w ciągu dnia, co przy tej liczbie sklepów daje mi osiem opcji, że ponownie nie trafię na tę samą osobę.

Ponadto szklane butelki staram się oddawać na początku i na końcu tygodnia, żeby za często ich nie nosić (o tym za moment więcej).

I jeszcze porada: warto być uprzejmym dla ekspedientów i ekspedientek, a czasem po prostu coś kupić u nich za pieniądze odzyskane z kaucji. Żeby nie mieli pretensji, że służą tylko za magazyn na butelki (choć z drugiej strony przecież te butelki właśnie oni dystrybuują, ale nie musimy im tego w nerwach przypominać).

Bacznie obserwuj otoczenie – antysystemowcy przynoszą regularny „dochód pasywny"

6 Od kiedy mamy psa, chodzę codziennie po tym samym kawałku lasu, więc nauczyłem się już rozpoznawać towarzystwo, które do niego zagląda. Najczęściej na murek nad strumieniem, który przecina las, gdzie oddają się konsumpcji. Być może nie chce im się odnosić butelek/puszek, a być może nie wiedzą nawet, że w napoje wliczono kaucję. A być może (i to moja ulubiona teoria) są to antysystemowcy kontestujący wszelkie wynalazki ze „zgniłego Zachodu".

Nie wiem, co jest prawdą, powiem też uczciwie, że boję się ich pouczać – omijam ich szerokim łukiem i pilnuję psa. Paradoksalnie to właśnie dzięki tej ekipie mam stały dochód! W domu śmieję się, że prawie „dochód pasywny", choć jakąś pracę w to jednak muszę włożyć, by odzyskać kilka złotych kaucji. Ale ponieważ i tak chodzę tam z psem, to czemu nie?

Leśny łowca kaucji powinien więc bacznie obserwować otoczenie. Uczniowie idący do szkoły i wyrzucający małe puszki po energetykach to kolejna moja ulubiona grupa dostarczająca pieniędzy do domowego budżetu. Nie winię za to dzieciaków, Szwedzi i Finowie systemu kaucyjnego uczą się od kilku dekad.

Może polska szkoła powinna przynajmniej jedną lekcję w roku poświęcić na naukę tego, jak działa kaucja?

Sami musicie się przekonać, jak sytuacja wygląda w waszej okolicy. Ale jest pewien warunek.

Bądź systematyczny. To procentuje

7 Na tym etapie ktoś z czytelników pewnie już sobie pomyślał: „Łatwo ci mówić, masz psa, więc i tak musisz chodzić na regularne spacery. Ja rzadko kiedy mam na to czas".

Zgoda.

Dlatego… polecam adoptować psa ze schroniska!

A na poważnie – leśne łowy kaucyjne wymagają oczywiście systematyczności. Duża kwota (raczej) nie zrobi się na jednym wyjściu do lasu. Choć zdarzają się jednorazowe „strzały" po kilka złotych.

Radzę więc potraktować zbieranie jako formę ruchu dla zdrowia, czyli upiec dwie pieczenie na jednym ogniu. Spacer w lesie to forma relaksu, warto na nią znaleźć czas w ciągu dnia, zwłaszcza jeśli prowadzimy siedzący tryb życia, np. pracując zdalnie.

Rekord zwrotu opakowań

735

• Tyle butelek i puszek odniósł do Biedronki w Białce Tatrzańskiej pewien mężczyzna. Otrzymał za to voucher na zakupy na 367,5 zł. To rekordowy zwrot opakowań

Penetrowanie krzaków i zarośli sprawi też, że wzrok oderwie się od ekranu komputera. Wasze oczy podziękują wam za to.

Wiosną, a potem latem będzie zyskowniej, bo kończą się zapasy „starych" opakowań.

Mój osobisty rekord jednego dnia to 15 zł na trzech spacerach.

Jaki jest twój? Pochwal się w mailu: aleksander.gurgul@wyborcza.pl

Nie trzeba chodzić do automatu codziennie

8 Żeby nie zaczynać z wysokiego C, można ułożyć harmonogram dwóch wypadów w ciągu tygodnia. Po jakimś czasie odkryłem, że odnoszenie puszek i butelek codziennie do maszyny nie ma większego sensu (na zakupy szedłem z sześcioma kwitkami, a na każdym 2-4 złote).

A przecież w spacerze po lesie chodzi o to, by się nim nacieszyć. Dlatego polecam znaleźć miejsca, w których można zgromadzić „towar" z 2-3 dni, a potem wynieść i zamienić na kupony albo gotówkę (to także sprawi, że rzadziej będziemy narażać się na grymasy ekspedientów!).

Najważniejsze: dlaczego w ogóle zbieram?

Oczywiście, że nie robię tego dla pieniędzy, choć zdaję sobie sprawę, że dla osób w kryzysie bezdomności to może być jedno z istotnych źródeł dochodu.

Do naszego lasu także takie osoby zaglądają.

Prawdziwych powodów, dla których zbieram śmieci w lesie, jest kilka:

Śmieci szpecą krajobraz, a jak się je sprzątnie, to jest przyjemniej na spacerze. Dlatego zbieram też śmieci, które nie są objęte kaucją i odnoszę do pobliskiego kosza na śmieci. Z moich obserwacji wynika, że obecnie wielkim utrapieniem na łąkach i w lesie są tzw. małpki, które jak najszybciej należałoby włączyć do systemu kaucyjnego.

Leśne śmieci są śmiertelną pułapką dla zwierząt (więcej o tym w tekście zalinkowanym poniżej).

Zbieram puszki i butelki (zwłaszcza szklane), żeby mój pies nie skaleczył się, biegając po zielonych terenach w okolicy bloku. Wizyta u weterynarza na opatrzenie rany to koszt nawet kilkuset złotych. O cierpieniu psa nie wspominając.

Jak Polacy zarabiają na systemie kaucyjnym

W ostatnich tygodniach do redakcji „Wyborczej" zgłaszali się czytelnicy, którzy znaleźli sposoby na to, by zarobić na puszkach i butelkach.

Pan Tomasz, zamiast 0,5 zł za opakowanie, odbiera po kilkanaście groszy więcej. Zorientował się, że puszki i butelki w jego markecie mają taki znaczek jak na Słowacji (mieszka przy granicy). Wozi więc opakowania za granicę i zarabia na różnicy w kursie waluty.

Pan Marek dogadał się z właścicielami lokali, które organizują wesela i chrzciny. Odbiera od nich opakowania i odwozi hurtowo.

• **Więcej o nich przeczytacie na Wyborcza.pl**

Rekord zwrotu opakowań padł na Podhalu. Do Biedronki w Białce Tatrzańskiej pewien mężczyzna odniósł 735 butelek i puszek. Otrzymał za to voucher na zakupy na 367,5 zł. ●

Piotr Okurowski, prezes zarządu, Kaucja.pl dla „Wyborczej"
Kaucja przestanie być postrzegana jako ekologiczny obowiązek

W drażaniu powszechnego systemu kaucyjnego w Polsce towarzyszy dziś wiele emocji, często niepotrzebnie. Tymczasem w tle dokonuje się ogromna transformacja. Operatorzy systemów, handel i producenci wspólnie przeprowadzają jedną z największych zmian infrastrukturalnych w polskiej gospodarce obiegu zamkniętego.

Jako Kaucja.pl patrzę na rok 2026 i kolejne lata nie tylko przez pryzmat wskaźników czy ton zebranych opakowań. Widzę przede wszystkim proces budowania nowej kultury cyrkularnej i zmiany sposobu myślenia o opakowaniu jako o surowcu, który nigdy nie powinien stawać się odpadem.

W perspektywie 2030 roku widzę Polskę jako lidera regionu, kraj, który osiąga unijny cel 90-procentowego poziomu zbiórki opakowań. Nasz system nie będzie już wtedy jedynie siecią automatów zwrotnych. Stanie się inteligentnym

• **Piotr Okurowski**
FOT. MATERIAŁY PRASOWE

ekosystemem danych, zintegrowanym z systemami Rozszerzonej Odpowiedzialności Producenta. Kaucja przestanie być postrzegana jako ekologiczny obowiązek i stanie się naturalnym elementem codziennych zakupów, równie oczywistym jak karta płatnicza w portfelu.

Kluczowe pytanie brzmi jednak: co dalej?

Dziś system koncentruje się na butelkach PET, puszkach i szkle wielorazowym. To dopiero pierwszy krok. Realna zmiana w gospodarce materiałowej wymaga odwagi, aby sięgać po trudniejsze frakcje, jednakże decyzja o włączeniu kolejnych frakcji opakowań wymaga rozwagi i namysłu, należy uwzględnić interesy producentów, handlu i podmiotów z szeroko pojętej branży odpadowej.

Z perspektywy środowiskowej i społecznej jednym z priorytetów powinno być szkło jednorazowe. Jego włączenie do systemu jest możliwe w perspektywie kilku najbliższych lat, choć oznaczałoby kolejną logistyczną rewolucję, zarówno dla sklepów, jak i dla przemysłu szklarskiego.

Technologicznie gotowe do objęcia systemem są również opakowania wielomateriałowe, takie jak kartony do napojów, jednakże tutaj zachęcamy do głębokiej dyskusji całą branżę i wysłuchania wszystkich stanowisk zanim podjęta zostanie decyzja co do daty ewentualnego rozszerzenia systemu kaucyjnego o te opakowania. W przypadku opakowań po mleku potrzebna jest większa ostrożność ze względu na wymogi sanitarne, jednak w dłuższej perspektywie standardowe butelki HDPE również powinny znaleźć swoje miejsce w systemie.

Na tę dyskusję coraz silniej nakłada się jednak kontekst geopolityczny. Widzimy wyraźnie, że sytuacja międzynarodowa wpływa na podejście decydentów do polityk środowiskowych. W świecie zerwanych łańcuchów dostaw, niestabilnych rynków surowców i wysokich cen energii priorytety gospodarcze często przesuwają się na pierwszy plan.

Dlatego dziś recykling nie może być przedstawiany wyłącznie jako „ratowanie planety". Musi być postrzegany także jako element bezpieczeństwa surowcowego państwa i odporności gospodarki. Właśnie w tym kontekście system kaucyjny pokazuje swoją prawdziwą wartość, ponieważ pozwala budować stabilne, krajowe źródło surowców i zmniejszać zależność od globalnych rynków.

I to jest, moim zdaniem, jego najważniejsza rola w nadchodzącej dekadzie. ●

Piotr Okurowski
prezes zarządu, Kaucja.pl – Krajowy System Kaucyjny S.A.

eprasa.pl 540bad1eed

KAUCJA.PL

ZBIERZ
ZWRÓĆ
ZADBAJ

KAUCJA 0,50 ZŁ

INNOWACJA
W RECYKLINGU
OPAKOWAŃ
PO NAPOJACH

Kaucja.pl wprowadza nowoczesny system kaucyjny dla opakowań po napojach.

Prosty zwrot butelki lub puszki to więcej recyklingu, mniej odpadów i realny wpływ na środowisko.

Wspólnie z producentami i handlem budujemy system, który zamyka obieg opakowań w Polsce.

34425734

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza.pl

wyborcza TV

20-26 MARCA 2026

VOD: Netflix | Disney+ | HBO Max | Prime
CANAL+ | SkyShowtime | Player | Apple

„MARSHALS: HISTORIA Z YELLOWSTONE". DUTTON ZNÓW WSKOCZYŁ NA SIODŁO
S. 2-3

ALICJA SZEMPLIŃSKA WYSTĄPI NA EUROWIZJI
S. 3

„PARADISE". KIEDY KOŃCZY SIĘ ŚWIAT
S. 6

WŁADCA MUCH

Chłopcy znów na bezludnej wyspie S. 4-5

eprasa.pl 540bad1eed

Dutton znów wskoczył na siodło

Za mało Sheridana w tym Sheridanie. Co zostało z najlepszej opery mydlanej na Dzikim Zachodzie?

Kayce Dutton, szuka swojego nowego początku w serialu „Marshals: historia z Yellowstone"

FOT. SKYSHOWTIME

Po wydarzeniach z finałowego sezonu „Yellowstone" i sprzedaży rancza Duttonów, najmłodszy syn Johna (Kevin Costner), Kayce Dutton, szuka swojego nowego początku w serialu „Marshals: historia z Yellowstone".

Jego żona, Monica, nie żyje, nastoletni syn Tate chce żyć po swojemu i Kayce (powracający do roli Luke Grimes), teraz wdowiec, który stracił przez ostatnie lata większość rodziny, orientuje się, że zaczyna zachowywać się jak ojciec.

John Dutton, twardy kowboj z Montany, który trzymał za twarz cały stan, a także wątki fabularne „Yellowstone" – typ makiaweliczny, prawdziwy piewca amerykańskiego stylu życia – nie żyje, a jednak wciąż wywiera wpływ na syna.

Takie przynajmniej wrażenie mają odnieść widzowie „Marshals: historia z Yellowstone", nowego serialu ze świata stworzonego przez Taylora Sheridana, który przy tej produkcji był jedynie producentem wykonawczym. To widać. Za mało Sheridana w tym Sheridanie, a więcej sztampy z typowego serialu akcji.

„Marshals: historia z Yellowstone" bardziej przypomina policyjny serial wypchany procedurami niż epicką szekspirowską tragedię i sagę rodzinną z coltami i ujeżdżaniem koni w tle.

Kayce Dutton traci grunt pod nogami

Nowy serial ze świata „Yellowstone" to spin-off – a więc produkcja kontynuująca wątki z oryginału, ale śledząca jedną z postaci.

eprasa.pl 540bad1eed

W oryginale Kayce Dutton był wdzięcznym bohaterem: skonfliktowanym z ojcem i jego stylem życia, zapierającym się przed przejęciem rancza oraz moralności Duttonów. Służył w wojsku, poślubił rdzenną Amerykankę z fikcyjnego rezerwatu Broken Rock w Montanie. W „Yellowstone" najciekawszy był, kiedy nieskutecznie walczył z rodzinnym fatum oraz swoim dziedzictwem.

Jako bohater własnej produkcji traci grunt pod nogami. Wciąż świetnie wygląda na koniu i na tle krajobrazu Montany, okazuje się jednak, że najlepszy był w relacjach z innymi postaciami. Pozbawiony tej dynamiki serial obnaża psychologiczne ubóstwo najmłodszego Duttona.

Na nieszczęście nie ma to większego znaczenia. W najnowszej produkcji ze świata „Yellowstone" Kayce Dutton, by zacząć od nowa, przyjmuje ofertę dawnego kumpla z pola bitwy, Pete'a (Logan Marshall-Green), i staje się policjantem stanowym w szeregach US Marshals. Do pasa przypina odznakę, a swoje celne oko oraz doświadczenie wojskowe ma teraz wykorzystać w służbie obywateli stanu. Czy zgodził się, by, jak wielu Duttonów przed nim, służyć ojczyźnie? A może, w stylu iście duttonowym, ma w tym swój interes?

Po trzech odcinkach „Marshals: historia z Yellowstone" mogę powiedzieć tylko, że jest mi naprawdę wszystko jedno.

Pod szyldem „Yellowstone"

Twórcą serialu jest Spencer Hudnut, który na koncie ma m.in. „SEAL Team" – o amerykańskich komandosach podejmujących się niebezpiecznych misji. „Marshals: historia z Yellowstone" to na razie coś w tym guście. Kayce Dutton i jego drużyna zapobiegają wybuchom bomb bractw aryjskich, ratują kobiety i dzieci, powstrzymują dostawy fentanylu.

Fajnie, ale czy trzeba było o tym opowiadać pod szyldem „Yellowstone"? Czy do snucia tej historii potrzebny był Kayce Dutton, postać z potencjałem na to, by być kimś więcej? Chwilami „Marshals..." jest wręcz żenujące. Nie dlatego, że to serial na granicy parodii – jest po prostu schematyczny i płaski, ale takich produkcji jest na pęczki. Chodzi o to, że po „Yellowstone", a także sheridanowskich prequelach serii, znakomitych „1883" i „1923", a także „Landmanie", przyzwyczaiłam się już do rozmachu narracyjnego Sheridana, jego świetnie napisanych postaci, piętrzących się przeszkód oraz psychologicznych konfliktów. Nawet jeśli miały telenowelowy szynt, to była to najlepsza opera mydlana na Dzikim Zachodzie.

„Marshals: historia z Yellowstone" to serial, w którym wszystko mam podane na tacy. Jeśli Kayce w pierwszych scenach nie może dogadać się z synem, wiadomo, że w finale odcinka muszą mieć męską rozmowę. A gdy najmłodszy Dutton w kolejnym odcinku zabiera ze sobą na akcję konia, jasne jest, że to właśnie na nim będzie ścigał uciekających terrorystów.

Dla spragnionych znajomych twarzy z „Yellowstone" są też dobre wiadomości. Na drugim planie powracają m.in. Gil Birmingham, czyli wódz rezerwatu Broken Rock, problematyczny sąsiad Duttonów z oryginału oraz Mo Brings Plenty jako jego wierny ochroniarz i kierowca. Mam jednak wrażenie, że wrócili tylko po to, by uprawomocnić istnienie „Marshals: historia z Yellowstone" i przekonać widzów, że faktycznie mają do czynienia z kontynuacją jednego z największych serialowych fenomenów ostatnich lat.

Mnie nie przekonali.

Marta Górna

MARSHALS: HISTORIA Z YELLOWSTONE

dramat, western, USA 2026, tw. Taylor Sheridan, David Glasser, wyk. Luke Grimes, Logan Marshall-Green, Gil Birmingham, Brecken Merrill, Ash Santos, Arielle Kebbel, Brett Cullen, Mo Brings Plenty

odc. 3/13, SkyShowtime
Kolejne odcinki w poniedziałki

FOT. ARTUR ZAWADZKI/REPORTER

Alicja wystąpi na Eurowizji

Do trzech razy sztuka. To ona może wyśpiewać Polsce pierwsze zwycięstwo.

W niedzielę 8 marca, w programie „Pytanie na śniadanie", ogłoszono nazwisko artystki, która będzie reprezentowała Polskę w 70. Konkursie Piosenki Eurowizji.

Zgodnie z przewidywaniami polskie preselekcje wygrała Alicja Szemplińska. Piosenkarka powiedziała, że nie spała przed ogłoszeniem wyników polskich preselekcji. Dodała, że spełniła właśnie swoje marzenia. – Długo walczyłam, żeby dojść do tego momentu i zrobiłam to w zgodzie z samą sobą.

Zdobyła ponad 32 proc. głosów od widzów, którzy oddawali je SMS-owo i przez aplikację VOD Telewizji Polskiej.

Szemplińska zaśpiewa podczas Eurowizji utwór „Pray": przełamaną elementami rapowymi i elektronicznymi gospelową balladę zrealizowaną wspólnie z Veirą i Malcolmem Sinclairem.

Polskiemu Radiu o utworze mówiła tak: – Ja tam nie pojadę jako piosenkarka z jednym numerem. Mam gotową całą płytę. To numer o odzyskiwaniu siły.

Po sobotnim koncercie finałowym wyemitowanym przez Telewizję Polską, Szemplińska uznawana była za faworytkę.

Alicja Szemplińska ma 24 lata, pochodzi z Ciechanowa. Na koncie ma liczne wygrane w programach talent show: w 2016 roku zwyciężyła w „Hit, Hit, Hurra!", trzy lata później w formatach „The Voice of Poland" i „Szansa na sukces. Eurowizja 2020". Wygrana w tym ostatnim show pozwoliła jej reprezentować Polskę w Konkursie Piosenki Eurowizji 2020, ale konkurs został odwołany z powodu trwającej wówczas pandemii koronawirusa.

W 2023 roku znów startowała w polskich preselekcjach, ale wówczas nasz kraj ostatecznie reprezentowała Blanka. W 2024 roku Szemplińska wydała swój debiutancki album zatytułowany „Nie wracam".

70. Konkurs Piosenki Eurowizji odbędzie się w Wiedniu. Półfinały zobaczymy 12 maja (tego dnia wystąpi reprezentantka lub reprezentant Polski) i 14 maja, finał zaś odbędzie się 16 maja.

Z powodu obecności Izraela z udziału w konkursie zrezygnowały takie kraje jak Hiszpania, Irlandia, Holandia, Słowenia i Islandia.

Marta Górna

eprasa.pl 540bad1eed

VOD

CHŁOPCY znów na bezludnej wyspie

Któż lepiej nadawałby się do adaptacji „Władcy much" niż twórca „Dojrzewania", Jack Thorne? Tak mogło się wydawać.

Skradł moje serce, jak tylko pojawił się na ekranie. Piegus w okularach i bermudach na szelkach, samotnie przedzierający się przez dżunglę w poszukiwaniu innych, którzy – tak jak on – ocaleli z katastrofy samolotu. W pierwszych kontaktach z pozostałymi chłopcami daje się poznać jako wrażliwy, zaskakująco odpowiedzialny i przewidujący.

Prosiaczek z miniserialu na podstawie „Władcy much" Williama Goldinga nie jest kolejnym ekranowym wcieleniem irytującego, przemądrzałego kujona-przegrywa. Ma w sobie raczej znajomy rys pierwszego dziecka w rodzinie, które wychowywało się wśród dorosłych, przysłuchując się ich rozmowom. Może stąd właśnie ta wyczuwalna bliskość? Albo chodzi o świadomość, jaki czeka go los...

Więcej niuansów i empatii

Debiutant David McKenna, 13-latek z Belfastu, jako Prosiaczek wypada niezwykle wiarygodnie (zobaczymy go też w nowych „Opowieściach z Narni"). A jego północnoirlandzki akcent rysuje linię podziału między Prosiaczkiem a bufoniastym Jackiem, hersztem grupki chórzystów, którzy mianują się myśliwymi i stopniowo porzucają wszelkie zasady. W tej roli sprawdza się z kolei Lox Pratt, który będzie także nowym Draco Malfoyem.

W ogóle młoda obsada, świetnie poprowadzona przez reżysera Marca Mundena, wydaje się największym atutem ekranizacji „Władcy much" zrealizowanej dla BBC i australijskiej platformy streamingowej Stan.

W ramach pracy domowej Munden polecił McKennie przesłuchać komediowe piosenki Groucho Marxa. Jedną z nich nuci na ekranie. To właśnie na Prosiaczku koncentruje się pierwszy z czterech odcinków. Serial nie tyle zderza różne perspektywy, ile podąża za wybranymi bohaterami na kolejnych etapach wydarzeń. Momentami można ulec złudzeniu, że oglądamy przyrodniczy dokument i czekamy, aż w kadrze pojawi się David Attenborough.

eprasa.pl 540bad1eed

Kamera studiuje piękno tropikalnej scenerii, w której ujawnią się pierwotne instynkty.

Pomysłodawca i scenarzysta serialu Jack Thorne podkreśla w wywiadach, że w zbiorowej pamięci „Władca much" zapisał się w formie skrajnie pesymistycznej interpretacji ze szkoły i stał się synonimem opowieści o ciemnej stronie ludzkiej natury.

Gdy jednak wrócił do powieści po latach, dostrzegł znacznie więcej niuansów i empatii. Inaczej spojrzał choćby na demonizowaną postać Jacka. Wydała mu się znacznie bardziej złożona, dlatego spróbował pokazać wewnętrzną walkę, jaka się w tym chłopcu rozgrywa. O ile jednak w znakomitym „Dojrzewaniu" Thorne konfrontował widza z trudnymi pytaniami i zostawiał w poczuciu niepokoju, tutaj podsuwa – mam wrażenie – zbyt proste wyjaśnienia.

Każdemu z czwórki głównych bohaterów (Prosiaczek, Ralph, Jack, Simon) zarysowuje tło, żebyśmy mogli lepiej zrozumieć – a w niektórych przypadkach wręcz usprawiedliwić – jego późniejsze zachowanie. Jakby choroba matki w jednym domu, a przemoc i manipulacje ojca w innym z góry skazywały chłopców na konkretne role na wyspie.

Kruchy sojusz rozsądku i autorytetu

Być może to wyobrażenie, o którym mówi Thorne, ale Ralph wydawał mi się urodzonym przywódcą. W serialu nie ma jednak aż tyle charyzmy, staje się liderem z przypadku, coraz bardziej bezradnym, w dużej mierze dlatego, że do końca wierzy w umowę społeczną. Większość rozwiązań podsuwa mu Prosiaczek, głos rozsądku, którego inaczej nikt by nie słuchał. A to dlatego, że jego wygląd i kondycja fizyczna czynią go w oczach towarzyszy słabym. W dodatku podczas gdy resztę pociąga wizja polowań i popisów, on uparcie wraca do zasad, kieruje się odpowiedzialnością. Brzmi jak „nudny dorosły".

Ralph nie unika zabaw, a przy tym może budzić respekt: jest wysoki, silny, bardzo sprawny. Tak zawiązuje się kruchy sojusz rozsądku i autorytetu. Kruchy, bo choć chłopcy wzajemnie się uzupełniają, obaj pozbawieni są argumentu, który okaże się decydujący. Gdy narasta zbiorowa psychoza, lęk przed wyimaginowaną bestią, górę biorą populistyczne hasła, a w końcu najprostsza odpowiedź: argument siły.

Prosiaczek nie boi się nazywać rzeczy po imieniu, przez co nieuchronnie naraża się innym. Pierwszy akt przemocy, którego na wyspie dopuszcza się Jack, nie bierze się wcale z żądzy władzy czy poczucia wyższości, lecz ze strachu i wstydu. Ze strachu przed własną słabością, którą ktoś publicznie nazywa. Łatwiej uciszyć kogoś, kto zmusza do konfrontacji z prawdą, niż w dojrzały sposób się z nią zmierzyć.

Rzeczywistość dogoniła metaforę

Serialowy „Władca much" jest solidnie zrealizowany i dopracowany wizualnie. Psychodeliczna sekwencja polowania na świnie przywołuje skojarzenia z filmowymi obrazami wojny w Wietnamie. Z pomalowanymi twarzami chłopcy wyglądają jak dziecięce wersje kapitana Willarda z „Czasu Apokalipsy". Działają niczym w transie. Dopiero po chwili dociera do nich, co zrobili.

Innym razem ekran tonie w krwistej czerwieni, obraz się rozmywa. Można odnieść wrażenie, że to przesycenie miało maskować pewne niedostatki fabuły. Jakby zabrakło treści do wypełnienia każdego odcinka. Stąd biorą się narracyjne przestoje. Co gorsza, opowieść wytraca emocjonalny impet i siłę rażenia. Na niewiele zdają się dramatyczne brzmienia smyczków i złowieszcze chóry. Czy taka historia powinna pozostawiać widza obojętnym? No właśnie.

Thorne wierzy w siłę telewizji. Ma nadzieję, że serial zachęci dzieci do rozmowy z rodzicami o tym, co przeżywają. Tak jak dla niego przed laty ważne okazały się odcinki „EastEnders" oglądane z mamą. Pytanie tylko, czy młodych widzów zainteresuje alegoryczna opowieść o chłopcach odciętych od cywilizacji? Skoro rzeczywistość, z którą mierzą się na co dzień – pełna niepokoju (chaos pandemii, widmo wojny, katastrofy klimatycznej), samotności, presji i przemocy rówieśniczej – jest wystarczająco bliska dżungli.

Nie wspomnę o tym, że ostatnie produkcje Thorne'a podsuwają wątpliwość, czy będą miały z kim taki serial obejrzeć. W świecie, który pokazał w „Dojrzewaniu", ale także tutaj, dzieci cierpią m.in. z powodu deficytu uwagi dorosłych. Ci, nawet jeśli są obok, nie wiedzą, jak się do takiej rozmowy zabrać.

Piotr Guszkowski

FOT. J REDZA/ELEVEN/SONY PICTURES TELEVISION (2)

Serialowy „Władca much" jest solidnie zrealizowany i dopracowany wizualnie

WŁADCA MUCH

serial dramatyczny, Wielka Brytania 2026, tw. Jack Thorne, wyk. Winston Sawyers, David McKenna, Lox Pratt, Ike Talbut, Thomas Connor, Cassius Flemyng, Noah Flemyng, Cornelius Brandreth, Harrison Metcalfe

4 odc., HBO Max

„WYBORCZĄ TV" redaguje zespół działu Kultura; **Projekt makiety „Wyborczej TV":** Dorota Jezierska i Tomasz Lebioda; **Grafik:** Magdalena Birska; **Wydawca:** Wyborcza Sp. z o.o., ul. Czerska 8/10, 00-732 Warszawa, tel. 22 555 66 00, **e-mail:** kultura@wyborcza.pl, **Licencje na treści:** licencje@wyborcza.pl **Naświetlanie i druk:** Quad/Graphics Europe Sp. z o.o.; **Okładka:** J Redza/Eleven/Sony Pictures Television; **Serwis telewizyjny przygotowuje media-press.tv.** Za zmiany w programie wprowadzone przez stacje po wysłaniu numeru gazety do drukarni redakcja nie odpowiada.

eprasa.pl 540bad1eed

VOD

Kiedy kończy się świat

Oglądając „Paradise" zapominałam o oddychaniu. Co za serial!

FOT. DISNEY/SER BAFFO

W „Paradise" obok akcji ważne są też pytania o człowieczeństwo, jego granice i tzw. dobro ogółu

Pierwszy odcinek jest tak doskonały, jak występy Elvisa Presleya w czasach jego największej chwały. I nie bez powodu wspominam o królu rock and rolla, bo wstęp do 2. sezonu serialu „Paradise" to fantasmagoryczna zabawa, żonglerka mitem Presleya i tym, co oznacza dla Ameryki. I głębsza refleksja na temat tego, ile jest warta ta legenda, kiedy kończy się świat.

Po wydarzeniach z sezonu pierwszego znów cofamy się do dnia, w którym nadeszła zagłada. Większość ludzkości wyginęła, najbogatsi i najbardziej uprzywilejowani, chronią się w gigantycznym bunkrze pod górami w Colorado, podziemnym mieście, którego mieszkańcy grzeją się w sztucznym słońcu i pozorują normalność.

„Paradise" w drugim sezonie zaczyna się od zupełnie nowej bohaterki: Annie (Shailene Woodley), dziewczyny, która odpadła ze studiów medycznych, nie ma rodziny, a sens życia odnalazła jako przewodniczka wycieczek po Graceland w Memphis, siedzibie amerykańskiego półboga, domu Elvisa Presleya, mekce Amerykanów. Właśnie tam przebywa Annie, kiedy kończy się świat.

Kolejne trzy lata spędza samotnie, odizolowana od świata zewnętrznego w zabytkowych ubraniach, przykryta koncertowymi pelerynami Króla jak kocami, napięta jak struna, milcząca i czujna.

Więcej refleksji o człowieczeństwie

Błyszczące, taftowe i kosztowne sanktuarium Annie nawiedza grupka mężczyzn, których misją jest zabezpieczanie elektrowni jądrowych na terenie kraju. A przynajmniej tak mówią. Z jednym z nich, Linkiem (Thomas Doherty) Annie spędza noc, choć bardziej poruszają sceny przed tą łóżkową. Przez trzy lata Annie zdążyła zapomnieć, jak to jest być przytuloną przez kogoś.

Kiedy zakochany Link naciska, by razem z nim wyjechała z Graceland, Annie wybiera swoją samotność. Wraca do utartych schematów i rutyny. Ale tylko na chwilę.

W pierwszym sezonie twórcy dali nam uwierzyć początkowo, że oglądamy klasyczny kryminał, w którym dzielny agent musi schwytać mordercę prezydenta. W drugim sezonie okazało się jednak, że „Paradise" to owszem, kryminał, ale science-fiction, z elementami thrillera politycznego i społecznego.

Collins, nim znajdzie go Annie, wpada np. na grupkę dzieciaków, pozostawionych samych sobie, brudnych i zapomnianych. W dniu końca świata wyjechały na wycieczkę szkolną, dorośli zginęli, od lat więc muszą walczyć o przetrwanie.

W swojej naiwności i uprzywilejowaniu – koniec świata przeżył w cieplarnianych warunkach – Collins chce im przeczytać książkę swojego syna, którą zabrał ze sobą, by dodawała mu otuchy. Kiedy jego propozycja spotyka się z pytaniem o to, czy jeśli umrze, będzie miał coś przeciwko temu, by dzieciaki wzięły jego kurtkę, wreszcie zaczyna rozumieć: przez trzy lata świat bardzo się zmienił.

Więcej pytań niż odpowiedzi

Twórcy zabierają widzów do utopijnego miasteczka w bunkrze. Intryganci nie próżnowali, Sinatra po postrzale w finale ostatniego odcinka pierwszego sezonu właśnie odzyskała przytomność, na fotelu prezydenckim w zastępstwie nieco aroganckiego, ale przecież uroczego Bradforda, zasiada teraz bufon i pozer. Po sielskiej na pierwszy rzut oka okolicy grasują grupki anarchistów.

Na razie pytań jest więcej niż odpowiedzi: kim naprawdę jest Link? Czy Annie można ufać? Co jeszcze szykuje dla swoich przeciwników, w imię przetrwania cywilizacji, Sinatra? Atmosfera gęstnieje z każdą sceną, a twórcy „Paradise" niechętnie odsłaniają wszystkie karty. Drugi sezon serialu klimatem przypomina najlepsze odcinki „Zagubionych", widać też, że swoją wizją końca świata twórcy „Paradise" chcą rzucić rękawicę realizatorom „The Last of Us" – postapokaliptycznego hitu HBO Max na podstawie gier wideo.

W „Paradise" obok akcji ważne są też pytania o człowieczeństwo, jego granice i tzw. dobro ogółu, na które tak często powołują się antagoniści. Nawet oni jednak nakreśleni są starannie, mają życie, marzenia i sumienie. Pewnie właśnie dlatego tak trudno darzyć ich nienawiścią.

Wymyślił to wszystko Dan Fogelman, który do tej pory raczej nie tykał poważniejszego repertuaru: napisał np. disneyowskich „Zaplątanych" i musicalowego, parodiującego bajkowe animacje – i przeznaczonego dla dorosłych – „Galavanta". Oprócz tego, na koncie ma nagrodzony czterema statuetkami Emmy serial obyczajowy „Tacy jesteśmy".

Pierwszy sezon „Paradise" w ubiegłym roku zgarnął cztery nominacje do statuetek Emmy i jedną do Złotego Globu – dla Sterlinga K. Browna jako najlepszego aktora w serialu dramatycznym. Będę bardzo zdziwiona, jeśli za sezon drugi nie posypią się kolejne nominacje.

Marta Górna

PARADISE

thriller kryminalny, USA 2025-, tw. Dan Fogelman, wyk. Sterling K. Brown, Julianne Nicholson, Sarah Shahi, Nicole Brydon Bloom, Krys Marshall

2 sezony, Disney+
Kolejne odcinki w poniedziałki

eprasa.pl 540bad1eed

PIĄTEK 20.03

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Energa Trefl Sopot – MKS Dąbrowa Górnicza
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• HALOWE MISTRZOSTWA ŚWIATA W TORUNIU
09:55 | 19:30 | TVP SPORT
18:10 | TVP 2

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA W VAL MARTELLO
Sprint
12:00 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
RB Lipsk – TSG 1899 Hoffenheim
20:20 | ELEVEN SPORTS 3

• LALIGA EA SPORTS
Villarreal CF – Real Sociedad
20:55 | ELEVEN SPORTS 2

• PKO BP EKSTRAKLASA
Piast Gliwice – Radomiak Radom
17:55 | CANAL+ SPORT 3 HD
Motor Lublin – KGHM Zagłębie Lubin
20:25 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
AFC Bournemouth – Manchester United
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
Cagliari Calcio – SSC Napoli
18:25 | ELEVEN SPORTS 1
Genoa CFC – Udinese Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SOBOTA 21.03

KOLARSTWO

• MEDIOLAN-SAN REMO
UCI World Tour
10:00 | 14:30 | EUROSPORT 2

KOSZYKÓWKA

• ORLEN BASKET LIGA
Legia Warszawa – WKS Śląsk Wrocław
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• HALOWE MISTRZOSTWA ŚWIATA W TORUNIU
09:55 | 19:50 | TVP SPORT
18:15 | TVP 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W VIKERSUND
1. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
17:00 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W LILLEHAMMER
Zjazd
12:00 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W LILLEHAMMER
Zjazd
10:30 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BETCLIC 1. LIGA
Odra Opole – Wisła Kraków
13:55 | TVP SPORT

• BUNDESLIGA
1. FC Heidenheim 1846 – Bayer 04 Leverkusen
15:20 | ELEVEN SPORTS 2
1. FC Köln – Borussia Mönchengladbach
15:20 | ELEVEN SPORTS 3
Bayern Monachium – 1. FC Union Berlin
15:20 | ELEVEN SPORTS 1
Borussia Dortmund – Hamburger SV
18:20 | ELEVEN SPORTS 2

• LALIGA EA SPORTS
CA Osasuna – Girona FC
18:25 | ELEVEN SPORTS 3

• PKO BP EKSTRAKLASA
Cracovia – GKS Katowice
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lechia Gdańsk – Pogoń Szczecin
17:25 | CANAL+ SPORT 3 HD
Jagiellonia Białystok – Wisła Płock
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Brighton & Hove Albion – Liverpool FC
13:25 | CANAL+ EXTRA 1
Fulham FC – Burnley FC
15:55 | CANAL+ EXTRA 1
Everton FC – Chelsea FC
18:25 | CANAL+ EXTRA 1
Leeds United – Brentford FC
20:55 | CANAL+ EXTRA 1

• SERIE A ENILIVE
AC Milan – Torino FC
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
Juventus FC – US Sassuolo Calcio
20:40 | ELEVEN SPORTS 1

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Aluron CMC Warta Zawiercie – ZAKSA Kędzierzyn-Koźle
14:35 | POLSAT SPORT 1
InPost ChKS Chełm – PGE Projekt Warszawa
17:30 | POLSAT SPORT 1
BOGDANKA LUK Lublin – Steam Hemarpol Politechnika Częstochowa
20:00 | POLSAT SPORT 1

NARCIARSTWO ALPEJSKIE. Sezon Pucharu Świata kończy się zawodami w Lillehammer. Transmisja z zawodów w Eurosporcie. Na zdjęciu: Marco Odermatt
· FOT. REUTERS / BORUT ZIVULOVIC

NIEDZIELA 22.03

KOSZYKÓWKA

• NBA
Denver Nuggets – Portland Trail Blazers
22:00 | TVP SPORT

• ORLEN BASKET LIGA
Anwil Włocławek – Arriva LOTTO Twarde Pierniki Toruń
12:25 | POLSAT SPORT 1
Górnik Zamek Książ Wałbrzych -AMW Arka Gdynia
17:25 | POLSAT SPORT 2

LEKKOATLETYKA

• HALOWE MISTRZOSTWA ŚWIATA W TORUNIU
09:55 | 20:00 | TVP SPORT
17:40 | TVP 2

LOTY NARCIARSKIE

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W VIKERSUND
2. konkurs indywidualny na skoczni HS 240
17:15 | EUROSPORT 1

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W LILLEHAMMER
Supergigant
10:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W LILLEHAMMER
Supergigant
12:00 | EUROSPORT 1

PIŁKA NOŻNA

• BUNDESLIGA
1. FSV Mainz 05 – Eintracht Frankfurt
15:20 | ELEVEN SPORTS 4
FC St. Pauli – SC Freiburg
17:20 | ELEVEN SPORTS 4
FC Augsburg – VfB Stuttgart
19:20 | ELEVEN SPORTS 3

• LALIGA EA SPORTS
FC Barcelona – Rayo Vallecano
13:55 | ELEVEN SPORTS 1

• PKO BP EKSTRAKLASA
Korona Kielce – Arka Gdynia
12:10 | CANAL+ SPORT 3 HD
Lech Poznań – Bruk-Bet Termalica Nieciecza
14:40 | CANAL+ SPORT 3 HD
Widzew Łódź – Górnik Zabrze
17:25 | TVP SPORT
17:25 | CANAL+ PREMIUM, CANAL+ SPORT 3 HD
Legia Warszawa – Raków Częstochowa
20:10 | CANAL+ SPORT 3 HD

• PREMIER LEAGUE
Newcastle United – Sunderland AFC
12:55 | CANAL+ EXTRA 1
Aston Villa – West Ham United
15:10 | CANAL+ EXTRA 1
Tottenham Hotspur – Nottingham Forest
15:10 | CANAL+ EXTRA 2

• SERIE A ENILIVE
Como 1907 – Pisa SC
12:25 | ELEVEN SPORTS 2
Atalanta BC – Hellas Werona
14:55 | ELEVEN SPORTS 2
Bologna FC 1909 – SS Lazio
14:55 | ELEVEN SPORTS 3
AS Roma – US Lecce
17:55 | ELEVEN SPORTS 1
ACF Fiorentina – Inter Mediolan
20:40 | ELEVEN SPORTS 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
JSW Jastrzębski Węgiel – Indykpol AZS Olsztyn
14:45 | POLSAT SPORT 1
Asseco Resovia Rzeszów – Ślepsk Malow Suwałki
17:30 | POLSAT SPORT 1
PGE GiEK Skra Bełchatów – Cuprum Stilon Gorzów
20:00 | POLSAT SPORT 1

PONIEDZIAŁEK 23.03

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 1. etap
15:20 | EUROSPORT 2

SIATKÓWKA

• PLUSLIGA
Barkom Każany Lwów – Energa Trefl Gdańsk
17:30 | 20:00 | POLSAT SPORT 1

WTOREK 24.03

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 2. etap
15:20 | EUROSPORT 2

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W LILLEHAMMER
Slalom
10:30 | 13:30 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W LILLEHAMMER
Gigant
09:15 | 12:15 | EUROSPORT 1

ŚRODA 25.03

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 3. etap
15:50 | EUROSPORT 2

NARCIARSTWO ALP.

• PUCHAR ŚWIATA KOBIET W LILLEHAMMER
Gigant
09:15 | 12:15 | EUROSPORT 1

• PUCHAR ŚWIATA MĘŻCZYZN W LILLEHAMMER
Slalom
10:30 | 13:30 | EUROSPORT 1

SIATKÓWKA

• LIGA MISTRZÓW CEV
Cucine Lube Civitanova – Aluron CMC Warta Zawiercie
20:15 | POLSAT SPORT 1

CZWARTEK 26.03

KOLARSTWO

• WYŚCIG DOOKOŁA KATALONII
UCI World Tour – 4. etap
15:20 | EUROSPORT 2

PIŁKA NOŻNA

• ELIMINACJE MISTRZOSTW ŚWIATA STREFY UEFA
Turcja – Rumunia
17:50 | POLSAT SPORT 1
Polska – Albania
20:35 | TVP 1, TVP SPORT
Czechy – Irlandia
20:35 | POLSAT SPORT 3
Ukraina – Szwecja
20:35 | POLSAT SPORT 1

SIATKÓWKA

• PLS 1. LIGA
Nowak-Mosty MKS Będzin – Karton-Pak Astra Nowa Sól
20:00 | POLSAT SPORT FIGHT

eprasa.pl 540bad1eed

Od A do Z

ANATOMIA MORDERSTWA ★★★★
film sens., USA 1959, reż. Otto Preminger, wyk. James Stewart, Lee Remick, Ben Gazzara
20:05 | tvp kultura
Istota amerykańskiego systemu prawnego: proces sądowy jako wielki teatr kreowany zarówno przez prokuratora, jak i adwokata i sędziów przysięgłych, gdzie od prawdy ważniejsze są emocje i własne ambicje.

GUNNER ★★
film sens., USA 2024, reż. Dimitri Logothetis, wyk. Luke Hemsworth, Morgan Freeman, Mykel Shannon Jenkins
20:00 | tv puls
Bohater wojenny zabiera synów na kemping, by odbudować nadwątlone relacje. Chłopcy zostają uprowadzeni przez motocyklowy gang handlarzy narkotyków. Ojciec sięga po broń i wojenne doświadczenia. Rutyna.

HALLOWEEN ★★★
horror, USA 2007, reż. Rob Zombie, David Gordon Green, wyk. Malcolm McDowell, Brad Dourif, Tyler Mane
20:00 | cinemax
Rob Zombie próbuje remake'u kultowego dzieła Johna Carpentera w chichotliwym stylu obecnej dekady i zaciera koszmarne wrażenie, jakie zostało po siedmiu (!) chybionych sequelach.

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
20:00 | kino polska
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

KRWAWA FORSA ★★
thriller, USA 2017, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane, Willa Fitzgerald, Jacob Artist
20:10 | ale kino+ hd
Historia jak ze „Skarbu Sierra Madre": podczas wyprawy w dzicz trzej mężczyźni z wielkiego miasta przejmują łup ukrywającego się w górach bandyty, lecz nie umieją powstrzymać dręczącej ich chciwości.

Seksmisja

20:00 | stopklatka
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Poddani hibernacji mężczyźni budzą się w następnym stuleciu – w postapokaliptycznym świecie kobiet, pozbawionym pierwiastka męskiego. Wielki przebój od czasów kinowej premiery: nie starzeje się.

MYZ

KOMEDIA
POLSKA 1984, REŻ. JULIUSZ MACHULSKI, WYK. OLGIERD ŁUKASZEWICZ, JERZY STUHR, BOŻENA STRYJKÓWNA

LOS NUMEROS ★★
komedia, Polska 2011, reż. Ryszard Zatorski, wyk. Lesław Żurek, Justyna Schneider, Tamara Arciuch
23:40 | warner tv
Kiedy policjant zdobywa główną wygraną w telewizyjnej loterii, odkrywa, że popularna gra jest jednym wielkim oszustwem. Pieniądze są mu jednak potrzebne, by ratować nadwątloną reputację supergliny. Szkoda czasu.

MIDNIGHT EXPRESS ★★★★
dramat krym., USA /Wlk. Brytania 1978, reż. Alan Parker, wyk. Brad Davis, Irene Miracle, Bo Hopkins
20:05 | tvp historia
Oscary za scenariusz i muzykę dla opartej na faktach drastycznej opowieści Alana Parkera o młodym Amerykaninie skazanym w Turcji za przemyt narkotyków.

NEONOWA DROGA ★★
dramat obycz., USA 2024, reż. William Wages, wyk. Beau Bridges, Rob Mayes, Sam Hennings
23:20 | cinemax
Robotnik, niegdyś piosenkarz, po latach spotyka zapomnianego idola, gotowego jeszcze nagrać dobrą – nawet cudzą – piosenkę. Choć branża dawno go odrzuciła, fan zrobi wszystko, by spełnić jego życzenie.

OGNIE ★★★
thriller, Islandia 2025, reż. Ugla Hauksdóttir, wyk. Vigdís Hrefna Pálsdóttir, Pilou Asbæk, Joi Johannsson
20:00 | hbo
Kino kobiece po islandzku: ceniono wulkanoložka w obliczu podwójnego nieszczęścia: erupcji wulkanu, która zagraża stolicy, i nagłego wybuchu uczucia, które może zniszczyć jej małżeństwo.

RÓŻYCZKA ★★★
dramat obycz., Polska 2010, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Andrzej Seweryn, Magdalena Boczarska, Robert Więckiewicz
22:35 | tvp 1
Miłosny trójkąt na politycznym tle Warszawy drugiej połowy lat 60. ubiegłego stulecia: młoda kobieta między wolnomyślicielem i ubekiem. Grand Prix w Gdyni i nagroda za reżyserię w Moskwie.

TOŻSAMOŚĆ BOURNE'A ★★★
thriller, USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman, wyk. Matt Damon, Franka Potente, Chris Cooper
19:05 | canal+ premium
Bestseller Roberta Ludluma na dużym ekranie: dotknięty amnezją tajny agent na tropie własnej tożsamości, próbując jednocześnie dociec okoliczności utraty pamięci. Plus Matt Damon i Franka Potente.

WIERNY OGRODNIK ★★★★
thriller, Wlk. Brytania/Niemcy/Kenia/Francja/USA/Szwajcaria 2005, reż. Fernando Meirelles, wyk. Ralph Fiennes, Rachel Weisz, Hubert Koundé
21:55 | canal+ premium
Czytając Johna Le Carré: brytyjski dyplomata, wyjaśniając okoliczności zamordowania swojej żony (Oscar dla Rachel Weisz!) ujawnia praktyki koncernów farmaceutycznych w krajach Trzeciego Świata.

ZAGINIONA DZIEWCZYNA ★★★★
thriller, USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck, Rosamund Pike, Neil Patrick Harris
21:45 | hbo
David Fincher czyta powieść Gillian Flynn: w piątą rocznicę ślubu znika młoda żona, a sąsiedzi i otoczenie natychmiast wydają wyrok na jej męża pisarza - jest mordercą. Czyżby mieli rację? Błyskotliwe.

ZŁODZIEJSKA SZTUKA ★★★
kom. krym., USA/Kanada 2013, reż. Jonathan Sobol, wyk. Kurt Russell, Matt Dillon, Jay Baruchel
21:50 | cinemax
Kurt Russell jako doświadczony złodziej dzieł sztuki, który decyduje się na swój ostatni wielki skok, nie wiedząc, że to dopiero początek planu obmyślonego przez młodszego brata. Pojawi się też Matt Dillon.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

TVP1

08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam
08:50 Ranczo IX (10)
09:45 Komisarz Alex XXIV (6)
10:40 Ojciec Mateusz VIII (1/13)
11:30 Okrasa łamie przepisy
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes
12:35 Magazyn rolniczy (745)
12:55 Borneo – cudowna dżungla - film dok. Francja 25
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (488)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5871)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 25, wyk. Jacek Braciak
21:30 Sekielski wieczorową porą (30) - magazyn
22:35 Różyczka - dramat obyczajowy Polska 2010, reż. Jan Kidawa-Błoński, wyk. Andrzej Seweryn (125 min) ***
00:40 Wojna zastępcza - serial sens. Polska 26
01:40 Wyrok na Franciszka Kłosa - dramat woj. Polska 2000, reż. Andrzej Wajda (105 min) ***

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Anna Dymna – spotkajmy się (435) - dyskusja
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7499) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7499) - mag. Polska 2026
11:40 Operacja zdrowie (73)
12:10 Wstęp wolny (22)
12:30 Koło fortuny (2166)
13:15 Panna młoda (16)
14:05 Va banque (1030)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (112) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2167)
16:35 Familiada (3056)
17:20 Panna młoda (17)
18:10 Lekkoatletyka: Halowe Mistrzostwa Świata w Toruniu: 1. dzień – sesja wieczorna (na żywo)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:45 Kocham Cię, Polsko! (3) - quiz Polska 2026
22:20 Postaw na milion (381) - teleturniej
23:20 To jest grane (84)
23:55 Uwięzieni w raju - film przyg. Niemcy 2017, reż. Felix Herzogenrath (105 min) **
01:40 Ślub na medal (The Wedding Contest) - komedia romantyczna Kanada 2023, reż. Panta Mosleh (100 min) **

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:00 Halo tu Polsat (2690)
11:30 Gliniarze XII (22—24/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (13) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5861) - mag. reporterów Polska 26
16:30 Na ratunek 112 XVIII (14) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (15) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (9) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Aneta Zając, Dąbrówka Kruk, Aleksandra Zienkiewicz
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:20 Gość „Wydarzeń" (320)
19:25 Sport - Polska 2026
19:40 Pogoda - Polska 2026

19:55 Farma (175) - reality show Polska 2025
21:00 Must Be The Music (128) - show Polska 25
23:05 Predator: Prey - horror USA 2022, reż. Dan Trachtenberg, wyk. Amber Midthunder, Dakota Beavers, Dane DiLiegro (130 min) ***
01:15 Człowiek z Toronto (The Man from Toronto) - komedia sensacyjna USA 2022, reż. Patrick Hughes, wyk. Kevin Hart (145 min) ***

TVN

05:35 Uwaga! (7953) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (60/60)
06:45 Kuchenne rewolucje: Gdańsk – „Mio Gastro" XXVII (5) - reality show Polska 2023
07:45 Dzień Dobry TVN (5660)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Cuda wianki", Kraków XVII (2) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Lublin – Pizzalover 31 (3) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (4,5/60) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (26/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (15) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (15) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:50 Uwaga! (7954) - mag.

20:00 Bliźniak (Gemini Man) - film sens. USA/Chiny/Kolumbia 2019, reż. Ang Lee, wyk. Will Smith, Mary Elizabeth Winstead, Clive Owen, Ralph Brown (160 min) **
22:40 W nieskończoność (Infinite) - film s.f. USA 2021, reż. Antoine Fuqua, wyk. Mark Wahlberg, Chiwetel Ejiofor (130 min) **
00:50 Kuba Wojewódzki (3)
02:00 Szpital św. Anny (23/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges V (19,20/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (3,6/15)
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (62) - serial obycz. Turcja 2013, wyk. Halit Ergenç
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (13,16)
16:00 Ranczo IX (4) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (14,15) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Gunner - film sens. USA 2024, reż. Dimitri Logothetis, wyk. Luke Hemsworth, Morgan Freeman (130 min) **
22:10 Rambo II (Rambo: First Blood Part II) - film sens. USA/Meksyk 1985, reż. George P. Cosmatos (115 min) ***
00:05 Ostateczna rozgrywka (Final Score) - thriller Wlk. Brytania 2018, reż. Scott Mann (130 min) **
02:15 Lombard XVIII (10)

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (1,26,27/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (49,19,20/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy
14:00 Detektywi (43/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (5) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (5) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (14/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (45/48) - serial fab.-dok. Polska 2024, wyk. Agnieszka Czekańska
20:00 Wielki Mike (The Blind Side) - dramat obycz. USA 2009, reż. John Lee Hancock, wyk. Sandra Bullock, Tim McGraw (160 min) ****
22:40 Królowa przetrwania (3) - reality show
00:05 Z ust do ust (Rumor Has It...) - komedia USA/Niemcy/Australia 2005, reż. Rob Reiner, wyk. Jennifer Aniston, Mark Ruffalo (125 min) ***
02:10 Hotel Paradise (12) - real tv Polska 2026

MEZZO

11:20 Festiwal Muzyki Kameralnej w Jerozolimie 2022
12:35 Intermezzo
13:30 Ludwig van Beethoven: Fidelio - opera Holandia 2024
16:00 Martha Argerich, Maxim Vengerov, Mischa Maisky wykonują utwory Beethovena i Saint-Saënsa
17:05 Intermezzo
17:30 A to JazZ Festival 2019: John McLaughlin & The 4th Dimension - koncert
19:00 Marc Ribot – Banlieues Bleues - koncert Francja 2023
20:30 Suity dla cierpiącego świata: Tanja Tetzlaff
21:35 Pierre Boulez, Filharmonicy Wiedeńscy: Bruckner, Symfonia nr 8
22:55 Richard Wagner: Götterdämmerung - opera Szwajcaria 2024

PULS 2

10:50 Tomek i przyjaciele
11:10 Gigantozaur (15,20/26)
11:30 Dinopociąg (15/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie V (6,5/9)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous V (17,18/27)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (11,12/52)
17:40 Świnka Peppa II (22/52)
17:45 Bing (61/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (15/30)
19:00 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (16)
20:00 Przepis na zbrodnię (5—8) - serial krym. Polska 25
00:00 Kod zła - thriller USA/Kanada 2024, reż. Oz Perkins, wyk. Maika Monroe

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (3) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (57,58/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (15) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (15)
12:50 Trudne sprawy XX (29,30,31/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (47, 48)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (14,15) - serial obycz.
20:00 A na deser... (4) - mag. kulinarny Polska 2026
20:05 Diamentowa afera - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1999, reż. Les Mayfield
22:05 Gwiazdy kabaretu (171, 170) - kabaret i satyra
00:05 STOP Drogówka (364)
01:05 Love Island III
02:10 Hardcorowy Lombard

METRO

07:50 SOS. Ekipy w akcji (59/60) - telenowela dok.
08:45 Szpital (29,30/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (10/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (13, 14)
17:00 Ciężarówką przez Stany V (6/9) - serial dok.
18:01 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka V
20:00 36 Quai des Orfevres (36) - film sens. Francja 04, reż. Olivier Marchal, wyk. Daniel Auteuil, Gérard Depardieu
22:25 The Traitors. Zdrajcy (4) - reality show Polska 2026
23:50 Darkland - film sens. Dania 2017, reż. Fenar Ahmad, wyk. Dar Salim, Ali Sivandi
02:10 Ślub last minute (9)

eprasa.pl 540bad1eed

PIĄTEK 20.03

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (5)
09:00 Robert Makłowicz (120, 151) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (1,2/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (9,10/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (10,11,2/11) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (7,8/14) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12)
19:10 Wojny kontenerowe (5,6/16) - serial dok.
20:00 Seksmisja - komedia Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr, Bożena Stryjkówna (155 min) ****
22:35 RoboCop - film s.f. USA 2014, reż. José Padilha, wyk. Joel Kinnaman, Gary Oldman, Michael Keaton, Abbie Cornish, Jackie Earle Haley (145 min) **
01:00 Sen (Slumber) - horror Wlk. Brytania/USA 2017, reż. Jonathan Hopkins, wyk. Maggie Q, Will Kemp, Sophia Wiseman, Kristen Bush (115 min) **

ALE KINO+

09:35 Wyjechać - film krótkom. F 2021 (40 min)
10:15 Grantchester IX (7,8/8) - serial krym. Wlk. Brytania 2024
12:20 Vera XIV (2)
14:10 Nasze córki (Voor de meisjes) - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem (125 min) ****
16:15 Marokańskie wakacje (Ocho apellidos marroquís) - komedia Hiszpania 2023, reż. Álvaro Fernández Armero (125 min) **
18:20 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
20:10 Krwawa forsa (Blood Money) - thriller USA 2017, reż. Lucky McKee, wyk. Ellar Coltrane, Willa Fitzgerald (110 min) **
22:00 Niebezpieczna miłość (Dis-moi juste que tu m'aimes) - thriller Francja/Belgia 2024, reż. Anne Le Ny, wyk. Omar Sy (130 min) ***
00:10 Simpatico - komedio-dramat Wlk. Brytania/Francja/USA 1999, reż. Matthew Warchus, wyk. Nick Nolte (115 min) **

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Pan wzywał, Milordzie? III (6/13)
10:00 Siedmiu wspaniałych nadjeżdża - western USA 1972 (110 min) ***
11:50 Franz Kafka – Pisarz między światami
12:55 Kulturalni (9) - mag.
13:50 Ogłoszenie matrymonialne - komedia Polska 1972 (65 min) ***
14:55 Paryżanka (A Woman of Paris: A Drama of Fate) - melodramat USA 1923 (100 min) ***
16:35 Naprawdę jaka jesteś... (7) - magazyn
17:20 Popis mistrzowski Ireny Kwiatkowskiej
18:30 Kolekcja (9) - magazyn
18:50 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
19:25 Mistrzowie wideo (5)
20:00 Wstęp do filmu (576)
20:05 Anatomia morderstwa - film sens. USA 59, reż. Otto Preminger, wyk. James Stewart (170 min) ****
22:55 Tygodnik kulturalny
23:50 Przygody Sherlocka Holmesa (3/13)
00:55 Wstęp do filmu (575)
01:00 Pan Tadeusz - film obyczajowy Polska/Francja 1999 (165 min) ****

HBO

08:55 Człowiek z bieguna - komediodramat USA 2014 (85 min) ***
10:20 Stado - film dok.
11:45 Na planie (12) - mag.
12:15 Sound of Metal - dramat obyczajowy USA 2019 (120 min) ****
14:15 Romans pachnący drewnem - romans USA 2024 (85 min) ***
15:40 Te dni - komedia USA 2025, reż. Lawrence Lamont (100 min) ***
17:20 Blade Runner 2049 - thriller USA/Kanada/Hiszpania 2017, reż. Denis Villeneuve, wyk. Ryan Gosling (160 min) ****
20:00 Ognie - thriller Islandia 2025, reż. Ugla Hauksdóttir, wyk. Vigdís Hrefna Pálsdóttir, Pilou Asbæk (105 min) ***
21:45 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014, reż. David Fincher, wyk. Ben Affleck (145 min) ****
00:10 Schowek 234 - thriller USA 2024, reż. Andy Tennant (85 min) **
01:35 Bezsenność - thriller USA/Wlk. Brytania 2002, reż. Christopher Nolan, wyk. Al Pacino (115 min) ****

CANAL+ PREMIUM

09:10 Fuks - komedia sens. Polska 1999, reż. Maciej Dutkiewicz (85 min) ***
10:35 W pokoju obok - dramat obyczajowy Hiszpania/USA/Francja 2024 (105 min) ***
12:20 Wróbel - dramat obycz. Polska 2024, reż. Tomasz Gąssowski (105 min) ***
14:05 The Office PL (2,3/12) - serial kom. Polska 2021
15:05 Każda mała rzecz
16:40 Anna Karenina - dramat obycz. Wlk. Bryt./USA 2012 (125 min) ***
18:45 Łapu-Capu
18:50 Premierowa jazda
19:05 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman (115 min) ***
21:00 Brygada II (4/8) - serial sens. Francja 2025
21:55 Wierny ogrodnik - thriller Wlk. Brytania/Niemcy/Kenia/Francja/USA/Szwajc. 2005, reż. Fernando Meirelles, wyk. Ralph Fiennes (125 min) ****
00:00 Stara wariatka - horror Argentyna/Hiszpania 2025, reż. Martín Mauregui (95 min) **
01:35 Druga szansa - film dok.

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (7)
08:40 Polska Kronika Filmowa 11A/71 - film dok. Polska 1971
08:50 To nie ze mną II (3)
09:15 Ranking Naj Polskiego Kina - serial dok. Polska 2024
10:00 Podróże Pana Kleksa: Wyspa Wynalazców (2) - film dla dzieci ZSRR/Polska 1985, reż. Krzysztof Gradowski
11:45 Basia sama w domu - komedia Polska 2021, reż. Marek Rębacz
13:45 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte, wyk. Ya'ackov Bodo
15:40 Noce i dnie (2) - dramat obyczajowy Polska 1975, reż. Jerzy Antczak, wyk. Stanisława Celińska, Jerzy Bińczycki
17:40 Stawka większa niż życie - serial wojenny
20:00 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
22:55 Legiony - film wojenny Polska 2019, reż. Dariusz Gajewski, wyk. Bartosz Gelner, Wiktoria Wolańska
01:55 Róża - dramat hist. Polska 2011, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Marcin Dorociński, Agata Kulesza

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XV (3,4/12)
10:25 Świat według Kiepskich
12:00 Jak rozpętałem II wojnę światową: Wśród swoich - komedia Polska 1970
13:45 Do zakochania siedem lat - komedia romantyczna USA/Wlk. Brytania 2012
15:50 Niewidzialny - film sensacyjny USA 2005
18:25 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
21:00 Najlepszy - film biograficzny Polska 2017
23:10 Con air – Lot skazańców - film sens. USA 1997

WARNER TV

07:55 J.A.G. VI (14/24)
08:55 Bajer z Bel-Air V
09:55 Za głosem serca
11:00 Pełna chata II (5,6/22)
12:00 J.A.G. VI (15,18/24)
13:55 Bajer z Bel-Air V
15:55 Pełna chata II
17:55 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
20:00 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
21:40 Jackie Chan: Przyjemniaczek - komedia kryminalna Hongkong 1998
23:40 Los numeros - komedia Polska 2011, reż. R. Zatorski

CINEMAX

12:55 Ricky Bobby: Demon prędkości - komedia USA 2006
14:40 Ciche życie - dramat obycz. F/Grecja/Niemcy/Estonia/Szwecja/Finlandia 24
16:20 Pan i pani Smith - komedia sensacyjna USA 05
18:20 Belfast - film historyczny Wlk. Brytania 2021
20:00 Halloween - horror USA 2007, reż. Rob Zombie, David Gordon Green
21:50 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
23:20 Neonowa droga - dramat obyczajowy USA 2024

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (15/26)
11:50 Magda M. (2,3)
13:50 Teraz albo nigdy! II (7)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Seriaale: Rozmowy (5)
17:15 Sposób na teściową - komedia romant. USA/Niemcy 05, reż. Robert Luketic
19:25 Ukryta prawda (35)
20:00 Batman - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves
23:40 Jestem na tak - komedia romant. USA/Wlk. Brytania 08

KINO TV

07:30 Kojak II (16/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (1,2/8)
11:00 Poirot V (1/8)
12:05 Poirot: Przegrany gość - film kryminalny Wlk. Brytania 1993, reż. John Bruce
13:10 Panna Marple VI (1/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
17:55 Poirot (5,6/10)
20:00 Kuloodporni - komedia kryminalna USA 1996
21:50 Wall Street – pieniądz nie śpi - film sens. USA 2010
00:45 Mgła - horror USA 2007, reż. Frank Darabont

PARAMOUNT

09:15 Policyjna grupa pościgowa XXI (1/15) - serial dok.
10:00 Pingwiny z Madagaskaru
11:00 Star Trek V: Ostateczna granica - film s.f. USA 1989
13:10 Star Trek: Nemezis - film s.f. USA 2002
15:50 Igraszki losu - komedia romant. USA/Kanada 2001
17:45 Szybki jak błyskawica - film sensacyjny USA 1990
20:00 Raport mniejszości - film s.f. USA 2002
23:05 Wojna światów - film s.f. USA 05, reż. Steven Spielberg
01:25 Szeregowiec Ryan - film wojenny USA 1998

ROMANCE TV

09:40 Górski lekarz (1/7)
10:40 Miłość zagubiona w dziczy - komedia romantyczna USA 2021, reż. John Lyde
12:25 Miłość na Tahiti - komedia romantyczna USA 2023
14:20 Bliźniacza miłość - romans USA 2021
16:20 Miłość jak ze snu? - dramat obycz. USA 2019
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (2/7)
20:00 Wielka prawdziwa miłość - komedia USA 2022
21:50 Portret miłości - film obyczajowy USA 2022
23:45 Górski lekarz (2/7)

AMC

09:05 Syn smoka (2) - film fantasy USA/Chiny 2007
10:55 Za wszelką cenę - dramat obycz. USA 2004
13:35 Przypadkowy mąż - komedia USA/Irlandia 2008
15:10 K–19 - film sens. Wlk. Bryt./Niemcy/Kanada/USA 02
17:50 Alex i Emma - komedia romantyczna USA 2003
19:45 Granice czasu (Linia czasu) - film przyg. USA 2003, reż. Richard Donner
22:00 Wolf Creek - horror Australia 05, reż. Greg McLean
23:55 Sasori - film przyg. Japonia/Hongkong 2008

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (6/24)
09:20 Castle III (18,19/24)
11:15 Detektyw Monk II (7,8/16) - serial krym. USA 03
13:15 Rekrut VI (9,10/10)
15:15 FBI: International II (18,19/22) - serial akcji
17:10 Castle III (20,21/24)
19:10 FBI II (2,3/19) - serial sensacyjny USA 2019
21:05 Iluzja II - thriller USA/Hongkong 2016, reż. Jon M. Chu
23:35 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Bryt. 2008
01:25 FBI II (2/19) - serial sens.

EPIC DRAMA

08:35 Agenci NCIS XVI (19/24)
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III (6/6)
10:35 Poirot: Karty na stół X
12:35 Lekarze na start
13:20 Agenci NCIS XVI (19/24)
14:15 Panna Scarlet i komisarz IV (4/6) - serial krym.
15:20 Dalgliesh (1/6)
17:20 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film kryminalny Wlk. Brytania 2005
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVI (20/24)
21:00 Kobiety na wojnie (1/8)
22:10 Sherlock i córka (1)
23:10 Robin Hood (1)

TVN STYLE

08:25 Dorota was urządzi IV (5/12) - serial dok. Polska 2016
09:05 Tu jest pięknie III (3/9)
09:50 Magda gotuje Internet
10:25 Bez kompleksów (1)
11:25 Ugotowani (9, 10)
13:30 Kuchenne rewolucje
15:35 Czas na zmianę (5, 6)
16:40 Jestem z Polski VIII
18:45 Kuchenne rewolucje
20:50 Bitwa o gości (1) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski VIII (11,3)
23:45 Niezwykłe Stany Prokopa VI (3/8) - serial dok.
00:45 Skąd pochodzę?

TVN TURBO

08:15 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4943)
18:15 Moto Fachury (3)
19:00 Po raz trzeci! Sprzedane
19:45 Moto kombat (3) - mag.
20:30 Mobilni mechanicy (7)
21:15 Naprawy nie do naprawy
22:00 Raport Turbo (4943)
22:20 Z drugiej ręki (3) - mag.
23:05 Zawodowi handlarze (3)
23:50 The Grand Tour (3)

BBC FIRST

08:40 Lewis III (6/8)
09:40 Ojciec Brown VI (5/10)
10:40 Śmierć pod palmami II
11:50 Powrót do raju II (3/6)
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XII (9/10)
15:50 Lewis III (6/8)
16:55 My Life is Murder II
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami II (6/8) - serial kryminalny
21:00 Zbrodnie Saint-Pierre
22:00 Śmierć pod palmami XV
23:05 Tajemnice Brokenwood
01:00 Śmierć pod palmami II

FX

08:15 Dr House V (5/23)
09:10 Kości X (6,7,8/22)
11:55 FBI (21,22/22)
13:45 Castle III (21,22/24)
15:35 Agenci NCIS (5,6/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (15/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (9,10/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (15,16/18)
22:00 Grey's Anatomy: Chirurdzy XXII (3) - serial obycz.
22:55 Anakonda - thriller USA/Brazylia/Peru 1997
00:35 Zabójcze umysły XVIII (6/10) - serial kryminalny

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:05 Letnia chata na lata XIII
11:05 Zarobić na remoncie VIII
12:00 Na ratunek Las Vegas (8)
13:00 Nieoczywiste miejsca
14:00 House Hunters (6, 7)
15:10 Mieszkanie na miarę IV
17:05 Polowanie na ogród II
18:15 Weekendowa metamorfoza (7, 8) - reality show
20:10 Zróbmy sobie dom (3) - program rozrywkowy
21:10 Dorota was urządzi IV
22:40 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

12:10 Wielkie brytyjskie wypieki (4) - program rozrywk.
13:20 Najpiękniejsze domy: Nowa Zelandia - serial dok.
14:20 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dok.
15:40 Zapraszam do stołu: wielka porcja (4) - reality show
17:45 Włoski remont Amandy i Alana (1, 2) - reality show
18:50 Mistrzowie ceramiki (8)
19:50 Wielkie brytyjskie wypieki (5) - program rozrywk.
21:00 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (3, 4)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół III (7,8/24)
08:55 Przyjaciele VII (11—16/24) - serial kom. USA 00
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (17—22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (9—12/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VII (17—22/24) - serial kom. USA 00
19:30 Teoria wielkiego podrywu X (23,24,1—4/24)
22:00 The Office PL (3,4/12)
23:05 Comedy Club (6, 7)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy IV (7/13)

TVP SERIALE

08:30 Komisarz Alex VII (4)
09:20 Rodzinka.pl
09:50 Klan - telenowela
10:25 Ranczo II (11/13)
11:20 Rodzinka.pl XVIII (2,3)
12:20 Pan Mama (12/20)
12:55 Zaraz wracam II (45)
13:35 Ojciec Mateusz XXIV
15:30 Komisarz Alex VII (5)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo II (12,13/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (5,9) - serial krym. Polska 2020
21:30 Ranczo III (1,2/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (6)
00:25 Miłość jak miód - komedia Polska 24, reż. Maciej Migas

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:35 Comfort Food (14,15)
12:25 Jamie Oliver (14, 15)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 Tajemnice indyjskich smaków (5) - program rozrywk.
14:55 Zgrillowani (5, 6)
15:50 Jedz, podróżuj, smakuj
16:45 Azjatycka kuchnia Evy Pau (1, 2) - mag. kulinarny
17:35 Jamie Oliver (9, 10)
18:30 Zgrillowani (3)
18:55 m jak mięso (1, 2, 3)
20:15 Jakubiak rozgryza Maltę
21:15 Anthony Bourdain VI
00:45 David w Europie (18)

CANAL+ DOMO

12:05 Kupcie sobie zamek! (41)
13:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (4)
14:00 Cudotwórcy VI (4)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Room service. Hotele od kuchni (4,5/6) - serial dok.
17:00 Kupcie sobie zamek!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI (4/10) - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XIII (6)
21:00 Cudotwórcy VI (5/26)
22:00 Wiejskie domy do liftingu (7, 8) - reality show
23:50 Bitwa o wnętrza (8)

PLANETE+

14:50 Piesze wędrówki po świecie (4/8) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją X (2/5) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry (8)
18:45 Boris Becker. Wzlot i upadek (1) - serial dok.
19:45 Ernst Degner
20:50 Niezwykłe podróże koleją VII (6/7) - serial dok.
22:00 Premiera: Pomyśl, zanim zjesz! (2) - serial dok.
23:00 Penelope Cruz – blask namiętności - film dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (1/10)
10:00 Klan z Alaski III (10/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Meksyk - serial dok. USA 2024
12:00 Fani czterech kółek II
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI - film dok. USA 2020
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIII (14)
17:00 Celnicy na straży Europy VII (5,6/20) - serial dok.
18:00 Kolejarze - serial dok.
19:00 Złomowisko PL VIII
21:00 Truckerki III (7)
22:00 Hazardziści II (8/8)
23:00 Ed Stafford: inicjacja

TVP HISTORIA

11:30 Podziemne Włochy
12:45 Starożytny Egipt – kroniki imperium (6/8)
13:45 Królowie (56)
14:25 Stawka większa niż życie - serial wojenny
15:30 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru II (3/13)
18:35 Encyklopedia II wojny światowej (80, 82)
19:30 Królowie (15)
20:05 Midnight Express - dramat krym. USA/Wlk. Bryt. 1978
22:10 Historia w postaciach zapisana (7/9) - serial dok.
00:15 Sensacje XX wieku

HISTORY

13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (2/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (7/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Pogromca tajemnic III
17:10 Tajemnice, które miały trwać wiecznie (2,3/8)
19:05 Starożytni kosmici XVI (12,9,5/20) - serial dok. USA 23
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Jak to wyjaśnić: tajemnice armii (3) - serial dok.
23:00 Najbardziej zabójcze historie świata (2) - serial dok.
00:50 Pogromca tajemnic III

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic X
15:00 Morski patrol: Hiszpania II - serial dok.
16:00 Majowie: tajemnicza cywilizacja (1/4) - serial dok.
17:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (2)
18:00 Historia Związku Radzieckiego (1/3) - serial dok.
19:00 Krwawe pieniądze (1)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (5/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Utracone bomby zimnej wojny
23:00 Kluczowe tygodnie wojny

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (64)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XII
12:00 Superfabryki II (4/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Stalingrad – ani kroku w tył! (2) - serial dok. Francja 14
22:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
00:00 Korea Północna: cyberterror - film dok. USA 2020

BBC EARTH

11:10 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
12:15 Błękitna Planeta: powrót
13:20 Największe zagadki nauki (3/6) - serial dok.
14:30 W okowach mrozu X
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Królestwo zwierząt
17:35 Niezwykłe wyspy tropikalne (1/3) - serial dok.
18:40 Błękitna Planeta II (4/7)
19:45 Program rozrywkowy
20:45 Mroźna planeta II: kulisy
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu X (14)
22:55 Zabójcza pogoda VI (10)

POLSAT VIASAT HISTORY

13:00 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
14:10 Historia Troi - serial dok.
15:20 Ciemna strona starożytnej Grecji (3) - serial dok.
16:30 Wielkie budowle Rzymian (3/3) - serial dok.
17:40 Tajne bazy nazistów IV
18:50 Wojna światowa: 1914-1945 (3/8) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (9/13) - serial dok.
21:00 Historia sprawiedliwości (3) - serial dokumentalny
22:00 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (1/6)
23:00 Dziki Zachód (3/6)

eprasa.pl 540bad1eed

SOBOTA 21.03

Od A do Z

12 GODZIN ★★
film sens., USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas, Malin Åkerman
20:00 | stopklatka
Gangsterskie porachunki z przeszłością: Nicolas Cage ma 12 godzin na odnalezienie córki porwanej przez psychopatę - dawnego wspólnika. Szkoda charyzmy Cage'a na takie kino, a może już nie?

24 GODZINY W LE MANS ★★★
film sens., USA 1971, reż. Lee H. Katzin, wyk. Steve McQueen, Siegfried Rauch, Elga Andersen
21:15 | tvp historia
Ci wspaniali mężczyźni w swych szalejących maszynach: niemal dokumentalny zapis sławnego wyścigu Le Mans z udziałem najlepszych samochodów i kierowców. Plus Steve McQueen za kierownicą porsche.

ANATOMIA MORDERSTWA ★★★★
film sens., USA 1959, reż. Otto Preminger, wyk. James Stewart, Lee Remick, Ben Gazzara
23:20 | tvp kultura
Istota amerykańskiego systemu prawnego: proces sądowy jako wielki teatr kreowany zarówno przez prokuratora, jak i adwokata i sędziów przysięgłych, gdzie od prawdy ważniejsze są emocje i własne ambicje.

APOLLO 13 ★★★
film katas., USA/Wlk. Brytania/Kanada/Japonia 1995, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Bill Paxton, Kevin Bacon
20:00 | cinemax
Kosmiczna psychodrama: statek kosmiczny „Apollo 13" ulega awarii w locie na Księżyc. Walor autentyku na 9 nominacji do Oscara (statuetki za montaż i dźwięk). Plus doborowa obsada pod dowództwem Toma Hanksa.

BLACK ADAM ★★★
film s.f., USA/Kanada/Nowa Zelandia/Węgry 2022, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Dwayne Johnson, Aldis Hodge, Pierce Brosnan
23:05 | tvn 7
Z kolejną wizytą w uniwersum DC Comics, gdzie po 5 tysiącach lat powraca staroegipski potężny heros, gotów wymierzać swoiście pojmowaną sprawiedliwość. Ale czy świat XXI wieku jest na nią gotowy?

Cudowny chłopak

21:45 | tvn
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Wzruszająca i zarazem nadzwyczaj krzepiąca opowieść o chłopcu ze zdeformowaną twarzą, który decyduje się na naukę w szkole publicznej i brawurowo przełamuje bariery oddzielające go od rówieśników.

MYZ

DRAMAT OBYCZ.
USA/HONGKONG/KANADA 2017, REŻ. STEPHEN CHBOSKY, WYK. JULIA ROBERTS, OWEN WILSON, JACOB TREMBLAY

BRUNET WIECZOROWĄ PORĄ ★★★
komedia, Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
20:00 | kino polska
Sensacyjna intryga pióra Stanisława Barei i ukrytego pod pseudonimem Stanisława Tyma obnaża paradoksy polskiej rzeczywistości dekady sukcesu. Ciągle śmieszy.

CWANIAKI Z HOLLYWOOD ★★★
komedia, USA/Wlk. Brytania 2020, reż. George Gallo, wyk. Robert De Niro, Tommy Lee Jones, Morgan Freeman
23:45 | tvp 2
Starzejący się producent (Robert De Niro) musi spłacić mafijne długi, więc rozkręca produkcję filmu ze starym aktorem (Tommy Lee Jones). Niby chodzi tylko o forsę, ale powstaje dzieło życia obu weteranów.

CZŁOWIEK, KTÓRY SPRZEDAŁ SWOJĄ SKÓRĘ ★★★★
dramat, Francja/Tunezja/Niemcy/Belgia/Szwecja 2020, reż. Kaouther Ben Hania, wyk. Yahya Mahayni, Dea Liane, Koen De Bouw
20:00 | tvp kultura
Nominowana do Oscara opowieść o syryjskim uchodźcy, którego plecy zostają pokryte mistrzowskim, wartym miliony tatuażem, stającym się obiektem pożądania wielu gotowych na wszystko kolekcjonerów.

MISSION: IMPOSSIBLE – ROGUE NATION ★★★
film sens., USA 2015, reż. Christopher McQuarrie, wyk. Tom Cruise, Jeremy Renner, Simon Pegg
22:20 | cinemax
Po rozwiązaniu swej agencji Ethan Hunt odnotowuje wzmożoną aktywność Syndykatu – organizacji byłych agentów, dążących do przejęcia władzy. Powstrzymać ją może tylko zespół Hunta. Plus cały sztafaż cyklu.

OKIEM OSCARA ★★★
dramat obycz., USA 2024, reż. Jay Silverman, wyk. Beau Bridges, Miguel Gabriel, Jessica Parker Kennedy
20:00 | hbo
Nowy w miasteczku dziewięciolatek, niepotrafiący mówić, zanosi swój fotoaparat do warsztatu złotej rączki, co staje się początkiem przyjaźni, która w efekcie otworzy chłopcu drogę do serc sąsiadów.

PROBLEMISTA ★★★
komedia, USA 2023, reż. Julio Torres, wyk. Julio Torres, Tilda Swinton, RZA
21:00 | canal+ premium
Surrealistycznie o życiu artysty w Nowym Jorku: projektant zabawek z Salwadoru traci uznanie firmy, która go zaprosiła, więc musi znaleźć innego sponsora wizy, co oznacza jazdę wariackim torem przeszkód.

PROTEKTOR ★★★
film sens., USA 2012, reż. Boaz Yakin, wyk. Jason Statham, Catherine Chan, Chris Sarandon
21:25 | tvp 1
Dziewczynka, która zna tajemniczy kod, obiekt zainteresowania całego przestępczego świata, szuka pomocy i znajduje ją w osobie skompromitowanego policjanta, który pragnie odzyskać dobre imię.

PRZEKLEŃSTWO WYSPY ★★★
thriller, USA/Francja/Kanada 2002, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley, Catherine McCormack, Sean Penn
22:35 | ale kino+ hd
Kathryn Bigelow bawi się konwencją: dziennikarka wraz z mężem i szwagrem z narzeczoną próbuje zrekonstruować okoliczności morderstwa sprzed stu lat, nie dostrzegając w porę, że historia lubi się powtarzać. Solidne.

UNTIL DAWN ★★
horror, USA/Węgry 2025, reż. David F. Sandberg, wyk. Ella Rubin, Michael Cimino, Odessa A'zion
23:40 | hbo
Ekranizacja gry wideo: grupa dwudziestolatków wyrusza na poszukiwanie przyjaciółki, by w tajemniczym centrum poszukiwań utknąć w pętli czasowej: każdy zamordowany wraca do życia następnego dnia.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

SOBOTA 21.03

TVP1 DVB-T

05:45 Tacy byliśmy (6)
06:20 Balans bieli (128)
07:00 Msza święta
07:40 Rok w ogrodzie (1157)
08:05 Rok w ogrodzie extra
08:20 Pełnosprawni
08:55 Ranczo IX
09:55 Komisarz Alex XXIV (7)
10:55 Ojciec Mateusz VIII
11:50 Porwana przez Komanczów - western USA 1960, reż. Budd Boetticher
13:15 Las Kolorów – Góry Tenasserim - film dok.
14:25 Okrasa łamie przepisy
15:00 Sanatorium miłości (75)
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Ojciec Mateusz 34 (9)
18:40 Jaka to melodia? (5872)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:25 Komisarz Alex XXV (3) - serial krym. Polska 26
21:25 Protektor (Safe) - film *** sens. USA 2012, reż. Boaz Yakin, wyk. Jason Statham (105 min)
23:10 Rambo: Ostatnia krew PG - film sens. USA/Hongkong/Francja/Bułg./Hiszpania/Szwecja/Portugalia 2019 (115 min)
01:05 Różyczka - dramat *** obyczajowy Polska 2010, reż. Jan Kidawa-Błoński (125 min)

TVP2 DVB-T

05:10 Barwy szczęścia
06:25 M jak miłość
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7500) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7500) - mag. Polska 2026
11:25 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (3) - mag. kulinarny
12:10 W poszukiwaniu dobrego filmu (36) - mag. kulturalny
12:45 Dobre strony (3)
13:05 Panna młoda (17)
14:00 Familiada (3113)
14:35 Koło fortuny (2168)
15:15 Szansa na sukces. Opole 2026 (3) - show
16:20 Na dobre i na złe
17:20 Panna młoda (18/50)
18:05 Słowo na niedzielę (1155) - program religijny
18:15 Lekkoatletyka: Halowe Mistrzostwa Świata w Toruniu (na żywo)

20:00 Rodzinka.pl XVIII (4) - serial kom. Polska 26
20:30 The Voice Kids (7, 8) - program rozrywkowy Polska 2026
22:50 Gabi Drzewiecka zaprasza (3) - talk-show
23:45 Cwaniaki z Hollywood (The Comeback Trail) *** - komedia USA/Wlk. Brytania 2020, reż. George Gallo (115 min)
01:40 Uwięzieni w raju - film ** przygodowy Niemcy 2017, reż. Felix Herzogenrath (105 min)

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - magazyn
08:00 Halo tu Polsat (2697)
11:30 Ewa gotuje (564) - mag. kulinarny Polska 2026
12:00 Rolniczki (3) - serial dokumentalny Polska 2024
13:00 Karate Kid II - film sens. USA 1986, reż. John G. Avildsen, wyk. Ralph Macchio, Pat Morita, Martin Kove, Tamlyn Tomita (150 min)
15:30 Ninja vs Ninja (82) - show Polska 2025
17:30 Awantura o kasę (276) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Prezydenci i premierzy (443) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Jarosław Gugała
19:30 Sport - Polska 2026

19:55 Kabaret na żywo. Chyba Czesuaf (167) - kabaret i satyra
21:55 Szybcy i wściekli VII (Furious 7) *** - film przyg. USA/Chiny/Japonia/Kanada/Arabia Saudyjska 2015, reż. James Wan, wyk. Vin Diesel (180 min)
00:55 Predator: Prey *** - horror USA 2022, reż. Dan Trachtenberg, wyk. Amber Midthunder, Dakota Beavers, Dane DiLiegro (130 min)

TVN DVB-T

05:35 Uwaga! (7954) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (1/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Bytom – Restauracja „Pod Orzechem" XXVII (6)
07:45 Dzień Dobry TVN (5661)
11:30 Na Wspólnej - serial obyczajowy Polska 2026
13:25 Ella zaklęta (Ella Enchanted) - film fantasy USA/Irlandia/Wlk. Brytania 2004, reż. Tommy O'Haver, wyk. Anne Hathaway (130 min)
15:35 Kuchenne rewolucje: Kraków – Larysonki 32 (3) - reality show Polska 2026
16:45 Studio Pucharu Świata
17:05 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Vikersund (na żywo)
19:00 Studio Pucharu Świata
19:15 Fakty, sport, pogoda

19:45 Mam Talent! (5) - program rozrywkowy Polska 2026
21:45 Cudowny chłopak (Wonder) **** - dramat obycz. USA/Hongkong/Kanada 2017, reż. Stephen Chbosky, wyk. Julia Roberts, Owen Wilson (140 min)
00:05 Obecność 2 (The Conjuring 2) *** - horror USA/Kanada/Wlk. Brytania 2016, reż. James Wan, wyk. Vera Farmiga (165 min)

TV PULS DVB-T

06:00 Kobra – oddział specjalny XVII (5,7,4/15) - serial sensacyjny Niemcy 2012
09:00 Taki jest świat (12)
09:35 Wojciech Cejrowski. Boso – Meksyk/Paragwaj (10)
10:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII - serial obycz. Polska 2023, wyk. Zbigniew Buczkowski, Henryk Gołębiewski. Patryk nie radzi sobie w relacjach z dziewczynami. Gdy po raz kolejny podpada koleżance, na której mu zależy, jego kolega mówi mu, że nie ma szans u płci przeciwnej. Wzbudza w nim zainteresowanie vlogiem prowadzonym przez niejakiego Władę.

20:00 Rambo III - film sens. ** USA 1988, reż. Peter MacDonald, wyk. Sylvester Stallone, Marc De Jonge (125 min)
22:05 Uprowadzona (Taken) *** - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania 2008, reż. Pierre Morel, wyk. Liam Neeson (110 min)
23:55 21 mostów (21 Bridges) *** - film sens. USA/Chiny 2019, reż. Brian Kirk, wyk. Sienna Miller (125 min)
02:00 Taki jest świat (12)

TVN7 DVB-T

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (7/14)
06:55 Bugs Bunny Builders
07:10 Duma: Podróż do domu - film przyg. USA 2005, reż. Carroll Ballard, wyk. Alex Michaeletos, Campbell Scott
09:20 Ukryta prawda (11,12/20) - serial fab.-dok.
11:25 Mówię Wam (6) - mag.
12:40 Ukryta prawda (13,14/20) - serial fab.-dok.
14:40 Detektywi VI (5)
15:40 The Floor (1, 2)
16:55 W krzywym zwierciadle (National Lampoon's Vacation) - komedia USA 1983, reż. Harold Ramis (125 min)
19:00 Detektywi VI (6)

20:00 Władca Pierścieni. Pierścienie władzy (7,8/8) - serial przygodowy USA 2022, wyk. Tyroe Muhafidin
23:05 Black Adam - film s.f. *** USA/Kanada/Nowa Zelandia/Węgry 2022, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Dwayne Johnson (150 min)
01:35 Blade: Mroczna Trójca (Blade: Trinity) ** - horror USA 2004, reż. David S. Goyer, wyk. Wesley Snipes (140 min)

MEZZO

12:35 Intermezzo
13:30 Jimmy Witherspoon Quartet i Rozaa Wortham
14:10 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974
14:55 Oregon – Berliner Jazztage - koncert Niemcy 80
15:35 Gil Evans Orchestra & Mccoy Tyner Sextet – Berliner Jazztage - koncert Niemcy 76
16:20 Intermezzo
16:45 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a: Jolas, Messiaen
18:25 London Symphony Orchestra pod batutą Simona Rattle'a wykonuje utwory Sibeliusa i Brucknera
20:30 Hector Berlioz: Potępienie Fausta - opera Monaco 2022
22:45 Verdi: Requiem - muzyka klasyczna Francja 22

PULS 2

08:30 Katak: Podwodna przygoda - film anim. Kanada 2023
10:00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot. Film - film animowany Francja/USA/Japonia/Chiny/Kanada 2023
12:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
13:45 Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej (7, 8)
15:45 Kukania, kraina pieczonych gołąbków - film fantasy Niemcy 2015
17:15 O żabie i złotej kuli - film fantasy Niemcy/Czechy 2022
19:00 Zadziwiający kot Maurycy - film anim. Wlk. Brytania/Niemcy/USA 2022
20:55 Cienki Bolek - komedia USA 2015, reż. Etan Cohen
22:55 Teren prywatny - thriller USA 2001, reż. H. Becker
00:30 Wstydliwe choroby VI

TV4

07:00 Galileo - pr. popularn.
09:05 #JesteśmyDlaDzieci (321) - mag. Polska 2026
09:30 A na deser... (4) - mag.
09:35 Gwiazdy kabaretu (2)
09:55 Galileo - program popularnonaukowy Polska 24
12:55 Quest - film sens. USA/Kanada 1996, reż. Jean-Claude Van Damme, wyk. Jean-Claude Van Damme, Roger Moore, James Remar, Janet Gunn
14:55 Policjantki i policjanci XXIV (6—10) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Mariusz Węgłowski, Paweł Kowalczyk
20:00 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (9—12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Marek Włodarczyk, Michał Mrozek
00:00 Gwiazdy kabaretu (169, 63) - kabaret i satyra
02:05 STOP Drogówka (338)

METRO DVB-T

07:05 Przystanek Bieszczady (4) - serial dok. Polska 2016
08:00 Klan z Alaski V (9,10/15)
10:00 The Floor (6)
11:05 Złomowisko PL III
13:05 Gwiazdy lumpeksów (4)
13:55 Herkules (5,6/8) - serial kryminalny Polska 2022
15:55 Makłowicz w drodze (3)
16:30 Magda gotuje Internet
17:00 Mam Talent! (4)
18:55 Milionerzy (754, 755)
20:00 Słodkich snów - thriller Hiszpania/Meksyk 2011, reż. Jaume Balagueró, wyk. Luis Tosar, Alberto San Juan
22:10 Matrix - film s.f. USA 1999, reż. Andy Wachowski, Larry Wachowski, wyk. Keanu Reeves, Laurence Fishburne
00:55 Kuba Wojewódzki (3)
02:05 Anka testuje internety (2) - magazyn Polska 2024

eprasa.pl 540bad1eed

SOBOTA 21.03

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex X (4,5/10) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex IV (11,12/16) - serial krym.
12:00 Kłamca, kłamca (Liar Liar) ** - komedia USA 1997, reż. Tom Shadyac, wyk. Jim Carrey (110 min)
13:50 SexiPistols (Bandidas) ** - western Francja/Meksyk/USA 2006, reż. Joachim Rønning, Espen Sandberg (110 min)
15:40 Miłość, szmaragd i krokodyl (Romancing the Stone) *** - film przygodowy USA/Meksyk 1984 (130 min)
17:50 Stawka większa niż życie - serial wojenny
20:00 12 godzin (Stolen) ** - film sens. USA 2012, reż. Simon West, wyk. Nicolas Cage, Josh Lucas, Malin Åkerman (160 min)
22:40 Predator II: Starcie w miejskiej dżungli (Predator II) ** - film s.f. USA 1990, reż. Stephen Hopkins (130 min)
00:50 Saga Wikingów ** - film przygodowy Szwajcaria/Niemcy/RPA/Wlk. Brytania 2014, reż. Claudio Fäh (170 min)

ALE KINO+

08:00 The Office PL II (1,2,3)
09:50 Trzej muszkieterowie **** - film przygodowy USA/Hiszpania/Wlk. Brytania 1973 (130 min)
12:00 Między światami (Rabbit Hole) *** - dramat obycz. USA 2010, wyk. Nicole Kidman (115 min)
13:55 Tunel (Tunnelen) *** - film katas. Norwegia 2019, reż. Pål Øie (125 min)
16:00 Obcy: decydujące starcie – kulisy
18:10 Winnetou II – Ostatni renegaci *** - film przyg. Niemcy/Francja/Włochy/Jugosławia 1963–65 (120 min)
20:10 Eskorta (The Homesman) *** - western USA/Francja 2014, reż. Tommy Lee Jones, wyk. Tommy Lee Jones, Hilary Swank (145 min)
22:35 Przekleństwo wyspy (The Weight of Water) *** - thriller USA/Francja/Kanada 02, reż. Kathryn Bigelow, wyk. Elizabeth Hurley (135 min)
00:50 Depresje kilera (Les complices) ** - komedia kryminalna Francja/Belgia 2023 (110 min)

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Wydarzenie aktualne
09:40 Informacje kulturalne
10:10 Co nam w duszy gra (6)
11:10 Kolekcja (9) - mag.
11:30 Giganci sztuki (2/3)
12:35 Z biegiem lat, z biegiem dni - serial obycz.
13:50 Cztery pory tańca - taniec Francja 2024
14:45 Wydarzenie aktualne
15:20 Ella Fitzgerald: Tylko jedna z tych rzeczy
17:00 Tamte lata, tamte dni
17:40 Paryżanka (A Woman of Paris: A Drama of Fate) *** - melodramat USA 1923, reż. Charles Chaplin, wyk. Edna Purviance (100 min)
19:20 Dzień z życia artysty
20:00 Człowiek, który sprzedał swoją skórę (The Man Who Sold His Skin) **** - dramat Francja/Tunezja/Niemcy/Belgia/Szwecja 20, reż. Kaouther Ben Hania (120 min)
22:00 Ella Fitzgerald: Live At Montreux 1969
23:20 Anatomia morderstwa (Anatomy of a Murder) **** - film sens. USA 59, reż. Otto Preminger, wyk. James Stewart (170 min)
02:10 Dobry tytuł (39) - mag.

HBO

09:00 DJ Ahmet **** - komedia Czechy/Serbia/Chorwacja/Macedonia 2025 (95 min)
10:35 Fantastyczne zwierzęta i jak je znaleźć **** - film przygodowy Wlk. Brytania/USA/Kanada 2016 (130 min)
12:45 Dziewczyna ze zdjęcia *** - romans USA/Kanada 2023 (90 min)
14:15 What a feeling **** - komedia Austria 2024 (110 min)
16:05 Kochanek królowej **** - dramat historyczny Dania/Szwecja/Czechy/Niemcy 2012 (135 min)
18:20 Leonardo. Odkrywca *** - film anim. Irl./Francja/USA/Iran 2023 (100 min)
20:00 Okiem Oscara *** - dramat obycz. USA 2024, reż. Jay Silverman, wyk. Beau Bridges (110 min)
21:50 Złodziej z przypadku *** - komedia kryminalna USA 2025 (110 min)
23:40 Until Dawn ** - horror USA/Węgry 2025, wyk. Ella Rubin (100 min)
01:20 Niezamierzone ofiary *** - dramat obyczajowy Dania 2025 (95 min)

CANAL+ PREMIUM

08:00 Yintah - film dok.
10:05 Łapu-Capu
10:20 Gru i Minionki: Pod przykrywką *** - film anim. USA 2024 (95 min)
11:55 Bałtyk - film dok.
13:00 Notting Hill *** - komedia romantyczna Wlk. Brytania/USA 1999, reż. Roger Michell (125 min)
15:05 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
17:00 Making of C+
17:10 Mamma Mia! *** - komedia muz. USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2008, reż. Phyllida Lloyd (110 min)
19:00 Saga »Zmierzch« – Zaćmienie ** - film fantasy USA 2010, reż. David Slade (120 min)
21:00 Problemista *** - komedia USA 2023, reż. Julio Torres, wyk. Julio Torres, Tilda Swinton (105 min)
22:45 Sirât *** - dramat społ. Francja/Hiszpania 2025, reż. Oliver Laxe, wyk. Sergi López (115 min)
00:40 21 gramów *** - dramat krym. USA 2003, reż. Alejandro González Iñárritu (120 min)

KINO POLSKA

08:10 Reksio - serial anim.
08:20 Bolek i Lolek (5,6/13)
08:55 Nie ma róży bez ognia - komedia Polska 1974, reż. Stanisław Bareja
11:00 Wielka majówka - film muzyczny Polska 1981, reż. Krzysztof Rogulski
12:55 C.K. dezerterzy, cz. 1 - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
14:50 C.K. dezerterzy, cz. 2 - komedia Polska/Węgry 1986, reż. Janusz Majewski
16:30 Ziemia obiecana - dramat obycz. Polska 1975, reż. Andrzej Wajda, wyk. Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak
20:00 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
22:00 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
23:50 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc
01:55 Kret - thriller Polska/Francja 2010, reż. Rafael Lewandowski, wyk. Borys Szyc, Marian Dziędziel

POLSAT FILM

12:45 Hop - film anim. USA/Japonia/Wlk. Bryt./Kanada 11
14:40 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica - dramat obycz. USA 1994, wyk. Hilary Swank
16:50 Epoka lodowcowa IV: Wędrówka kontynentów - film animowany USA 2012
18:40 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, reż. R. Fleischer
21:00 King's Man: Pierwsza misja - film sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2021
23:45 Escape Room: Najlepsi z najlepszych - horror USA/RPA/Węgry/Kanada 2021

KINO TV

08:45 Pierwsza liga - komedia USA 1989, reż. David S. Ward
11:10 Flicka - film przyg. Wlk. Brytania/USA 2006
12:55 Klejnot Nilu - film przyg. USA 1985, reż. Lewis Teague
15:05 Kokon - film s.f. USA 1985, reż. Ron Howard
17:40 Cztery wesela i pogrzeb - komedia romant. Wlk. Bryt. 1994, reż. Mike Newell
20:00 K-Pax - film s.f. USA/Niemcy 2001, reż. Iain Softley
22:35 Zaginiona dziewczyna - thriller USA 2014
02:35 Sędzia Dredd - film s.f. USA/Holandia/Wlk. Bryt. 1995

WARNER TV

09:35 W aromacie kawy - komedia romant. USA 2023
11:25 Facet z ogłoszenia - komedia romant. USA 2005
13:25 Los numeros - komedia PL 2011, reż. Ryszard Zatorski
16:55 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
18:35 Mój biegun - film obyczajowy Polska 2013
20:20 Rewolwer i melonik - film sensacyjny USA 1998, reż. Jeremiah S. Chechik
22:00 Wrogie niebo II (8,9/10)
23:50 Oszukać przeznaczenie IV - horror USA 2009

PARAMOUNT

10:55 Pełzaki szaleją - film animowany USA/Wlk. Brytania/Korea Południowa 2003
12:40 Dora i Miasto Złota - film przygodowy USA/Australia/Wlk. Brytania 2019
14:50 Terminal - komedia romantyczna USA 2004
17:30 Poszukiwacze zaginionej arki - film przyg. USA 1981
20:00 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przygodowy USA 1984
22:30 Uciekinier - film s.f. USA 1987, reż. Paul Michael Glaser
00:25 Raport mniejszości - film s.f. USA 2002

CINEMAX

10:40 Belfast - film historyczny Wlk. Brytania 2021
12:20 Już cię nie kocham - dramat obycz. Czechy/Słowacja/Rumunia 2023
14:15 Złodziejska sztuka - kom. krym. USA/Kanada 13
15:45 Stażyści - komedia USA 2013, reż. Shawn Levy
17:45 Valmont - melodramat USA/Francja/Wlk. Brytania 89
20:00 Apollo 13 - film katas. USA/Wlk. Bryt./Kan./Japonia 95
22:20 Mission: Impossible – Rogue Nation - film sens. USA 15, reż. Christopher McQuarrie

ROMANCE TV

12:20 Käthe i ja: Podrzutek - dramat obycz. Niemcy 2019
14:15 Statek marzeń
16:15 Rosamunde Pilcher: Złodziejaszek i kapitan - romans Niemcy 2022
18:05 Katie Fforde: Moja szalona rodzina - komedia romantyczna Niemcy 2017
20:00 Kryminał z Bolzano - serial krym. Niemcy 2017
21:55 Lato na Lanzarote - romans Niemcy 2016
23:50 Rosamunde Pilcher: Odziedziczone szczęście - film obyczajowy Niemcy 2018
01:45 Kryminał z Bolzano

TVN FABUŁA

07:50 Kryminalni - serial krym.
08:55 Brzydula - serial obycz.
10:35 Przygoda na Alasce - film przygodowy USA 1996
12:55 Tedi i szmaragdowa tablica - film anim. Hiszp. 2022
14:50 Faceci od kuchni - komedia Francja/Hiszp.2012
16:35 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
20:00 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
23:20 Efekt motyla - thriller USA/Kanada 2004

AMC

08:45 Tajemnica Stonehenge - film s.f. Kanada 2010
10:35 Granice czasu (Linia czasu) - film przyg. USA 2003
12:50 Kuloodporny - film fantasy USA/Kanada 2003
14:50 Poza zasięgiem - film sens. USA/Polska 2004
16:25 Aleksander - dramat hist. USA/Wlk. Bryt./Niemcy/Holandia/Francja/Włochy 04
19:50 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
22:00 Martwa rzeka - thriller Australia 07, wyk. Diana Glenn
23:45 Tożsamość - thriller USA 2003, reż. James Mangold

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:05 FBI VI (9/13)
09:05 FBI: Most Wanted III (21/22) - serial krym.
10:05 Detektyw Monk (12,13,1,2,3/13) - serial krym.
15:05 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (6,7,8,9,10/24)
20:00 Świat w płomieniach - thriller USA 2013
22:55 Uprowadzona II - film sens. F/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12
00:30 Resident Evil: Apokalipsa - horror Niemcy/Wlk. Bryt./USA/Kanada/Francja 04, reż. Alexander Witt

BBC FIRST

08:30 Duchy II (4/6)
09:10 Ale akcja! - serial kom.
10:25 Morderstwa w Midsomer
12:15 Ojciec Brown IV
15:20 Zagadki doktora Blake'a
16:35 Z pamiętnika położnej
18:50 Śmierć pod palmami XV (1,7/8) - serial kryminalny
21:00 Diabelski szczyt (3/5) - serial krym. RPA 2023
22:05 Milczący świadek XXVII (5,6/10) - serial kryminalny
00:15 Zbrodnie Saint-Pierre (7/10) - serial krym. Kanada 25
01:15 Diabelski szczyt (3/5)

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu X (2—11/24) - serial kom.
12:33 Teoria wielkiego podrywu X (12,13/24)
13:30 Przyjaciele VI (18—25,1,2/25) - serial kom.
18:30 Przyjaciele VII (3/24) - serial kom. USA 2000
19:00 DMV – Ci od prawka (3,5,4) - serial kom. USA 2025
21:00 Colin from Accounts (5,6/8) - serial obyczajowy
22:15 The Office PL (5/12)
23:00 Comedy Club (8, 9)
00:00 Miasteczko South Park

PLANETE+

13:35 Ważki - film dok.
14:40 Sekretny taniec węgorzy - film dok. Holandia 2024
15:50 Wieloryby pamiętają harpuny - film dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (1) - serial dok.
18:00 Świat z góry IX (13/14)
18:40 Polska z góry (2,3)
19:45 Ciekawy przypadek Brada Pitta - film dok. F 2022
20:50 Felix Kersten. Zagadka III Rzeszy - serial dok.
22:00 Premiera: Shirley MacLaine. Niepowstrzymana

NATIONAL GEOGRAPHIC

08:00 Ekstremalne zagrożenia (6,7/10) - serial dok. USA 2024
10:00 Katastrofa w przestworzach: raport specjalny V
16:00 Premiera: Służby ratownicze: Jukon (7,8)
18:00 Złapać przemytnika: misja na Karaibach (7,8/10)
20:00 Megametro (1/4)
21:00 III Rzesza: droga do upadku V (5,6/6) - serial dok.
23:00 Zapomniani bohaterowie II wojny światowej (3/4)
00:00 Ciemna strona świata V (8,9/10) - serial dok. USA 2024

EPIC DRAMA

08:00 Panna Scarlet i komisarz IV (2/6) - serial krym.
09:05 Lekarze na start
10:40 Poirot: Śmierć na Nilu IX (3/4) - serial kryminalny
12:50 Poirot IX (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2004
14:55 Sprawy pana Booka (3,4,5/6) - serial kryminalny
18:15 Agenci NCIS XVI (15,16,17/24) - serial krym.
21:00 Komisarz Maigret: Maigret zastawia sidła (1/2) - serial krym. Wlk. Brytania 16
22:55 Niebezpieczne związki (1/8) - serial obycz. USA 2022
00:15 Panna Marple VI (1/3)

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (2,3/24) - serial krym.
10:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (7,8,9/18)
13:25 Tropiciel III (6)
14:20 Genialna Morgan (11/13)
15:15 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 96, reż. Roland Emmerich, wyk. Will Smith
18:15 Karmazynowy przypływ - film sens. USA 95, reż. Tony Scott, wyk. Denzel Washington
20:40 Olimp w ogniu - film sens. USA 2013, reż. Antoine Fuqua, wyk. Gerard Butler
23:05 Terminator II – Dzień sądu - film s.f. USA/F 1991

TVP SERIALE

08:05 Na sygnale
10:25 Na dobre i na złe
11:25 Komisarz Alex XXV (2)
12:15 Rodzinka.pl XVIII (2,3)
13:20 Ojciec Mateusz XXIII
15:15 U Pana Boga w Królowym Moście (1/12)
16:15 Ranczo II (9/13)
17:15 Czterdziestolatek
18:10 Na sygnale
19:40 U Pana Boga w Królowym Moście (2/12)
20:40 Ojciec Mateusz XXIII (13,1) - serial krym. Polska 20
22:35 Ranczo II (10,11/13) - serial kom. Polska 2007
00:30 Glina. Nowy rozdział (2)

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ed Stafford z rodziną w dziczy - film dokumentalny
09:00 Gorączka złota XVI (17)
10:00 Złoto drwali II (6/8)
11:00 Śmierć w cieniu Everestu - film dokumentalny
12:00 Celnicy na straży Turcji
13:00 Złomowisko PL XI
15:00 Nic do zgłoszenia IV (2/8)
16:00 Lotnisko (6/8)
17:00 Porty - serial dok.
18:00 Truckerki III (7)
19:00 Celnicy na straży Turcji
20:00 Hazardziści II (8/8)
21:00 Ed Stafford: inicjacja
22:00 Bimbrownicy XIV (3)
23:00 Morze złota XIII (6)

FOCUS TV

09:00 Podglądacze przyrody
11:00 Świat z góry. Parki narodowe: Walia (3)
12:00 Wioski wioseczki
13:00 Rolnicy. Podlasie VII
16:00 Kryptonim szef PL (4)
17:00 Wielkie wycieczkowce
18:00 Planeta skarbów (1/6)
19:00 Jak to wyjaśnić II (2/28)
19:25 TOP 10 Największe tajemnice świata - serial dok.
20:00 Poza kontrolą
21:00 Stalingrad – ani kroku w tył! (3) - serial dok.
22:00 Czołgi - serial dok.
00:00 Udowodnić niewyjaśnione (9/10) - serial dok.

TVN STYLE

11:30 Kuchenne rewolucje (5)
12:30 Jestem z Polski VIII
15:30 Ostre cięcie (3)
16:30 Zgłoś remont (1)
17:30 Bitwa o gości (1)
18:30 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2026
19:05 Kuchenne rewolucje (3, 4) - reality show Polska 19
21:05 Królowa przetrwania (3) - reality show Polska 2026
22:30 Skok na głęboką wodę (3) - reality show Polska 2026
23:35 Wakacje dla bogaczy
00:40 Martyna i kobiety świata (4/8) - cykl reportaży

HGTV

08:55 Najdroższe rezydencje Ameryki (1/8) - serial dok.
09:55 Na ratunek Las Vegas (8) - reality show USA 2025
10:55 Zróbmy sobie dom (3)
11:55 Odlotowy ogród (1, 2, 3)
13:40 Patent na dom (4, 5, 6)
16:35 House Hunters (6, 7, 8, 1)
18:50 Zgłoś remont (5) - reality show Polska 2020
19:50 Weekendowa metamorfoza (1, 3) - reality show
21:40 Mieszkanie na miarę IV (2,3) - serial dok. Polska 2023
23:35 Letnia chata na lata XIII - serial dok. USA 2025

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Bosacka daje radę (8)
14:45 Comfort Food (21,22)
15:40 m jak mięso (4, 5, 6)
16:55 Gotuj taniej z Jamiem (1)
17:55 Jakubiak rozgryza Chorwację (1, 2) - magazyn
18:50 Tajemnice indyjskich smaków (6, 7)
19:50 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (1, 2) - magazyn
20:45 Podróż przez smaki Chin
21:45 Jakubiak rozgryza... (1)
21:55 Podróż przez smaki Chin
23:00 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (4)
23:30 Jamie Oliver (14, 15, 16)

TVP HISTORIA

11:50 Wszystkie kolory świata
12:55 Magiczny Adriatyk
14:00 Ex libris - mag. Polska 26
14:30 Pułkownik Kwiatkowski - komediodramat Polska 1995
16:45 Tajemnice kultowych seriali (2) - mag. filmowy
17:35 Lalka (1) - serial obycz.
19:05 Starożytne mocarstwa
20:10 Największe mity europejskich monarchii - serial dok.
21:15 24 godziny w Le Mans - film sensacyjny USA 1971
23:10 Midnight Express - dramat kryminalny USA/Wlk. Brytania 1978, reż. Alan Parker

BBC EARTH

10:00 Królestwo zwierząt
11:05 Szpiedzy w oceanie
12:15 W okowach mrozu X (15)
13:15 Ziemia (1/5) - serial dok.
14:25 Mroźna planeta II: kulisy
14:35 Brytyjskie fabryki IX
15:40 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
16:40 Program rozrywkowy
17:40 W okowach mrozu X (15)
18:40 Dziki połów (4/8)
19:55 Wielka australijska przygoda (6/6) - serial dok.
21:00 Ziemia (1/5) - serial dok.
22:05 W okowach mrozu X (15)
23:05 Królestwo zwierząt (4/6)

TVN TURBO

08:45 Fani czterech kółek XVII
09:45 Po raz trzeci! Sprzedane
10:30 Moto kombat (3)
11:15 Ciężarówką przez Indie (3/12) - serial dok. Polska 2025
12:15 Moto Fachury (3)
13:00 Z drugiej ręki (4, 5, 6, 7) - mag. motoryzacyjny
16:00 Wojny samochodowe (13, 15) - program rozrywkowy
18:00 Ciężarówką przez RPA (2,3/9) - serial dok. Polska 23
20:00 Ciężarówką przez RPA (4,5/9) - serial dok. Polska 23
23:00 Jeździć, obserwować V (7) - serial dok. Polska 2025
01:15 Zawodowi handlarze (7)

BBC LIFESTYLE

08:45 Bake off: zawodowcy (4)
09:50 Włoski remont Amandy i Alana (8) - reality show
10:30 Hiszpański remont Amandy i Alana (1, 2)
11:40 Wielkie brytyjskie wypieki (1, 2, 3)
15:20 Mistrzowie ceramiki (9)
16:30 Zapraszam do stołu: wielka porcja (5) - reality show
18:30 Wielkie projekty VII
19:30 Bake off: zawodowcy
21:30 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dokumentalny
22:30 Kobiety, skalpel i liposukcja (2/3) - serial dok.
23:30 Wstydliwe choroby IV (2)

CANAL+ DOMO

10:05 Przekopiemy Ci ogródek
10:30 Ucieczka na wieś XXIV
12:20 Cudotwórcy VI
14:05 Cuda z drewna (3/12)
15:00 Nasz nowy dom w Grecji
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
16:30 Tomasz Pągowski (2)
17:05 Room service. Hotele od kuchni (5,6/6) - serial dok.
18:00 Daleko od miasta XV
19:00 Podzielić M2 (3, 4)
20:00 Projekty marzeń – Nowa Zelandia (2/12)
21:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (1/6) - serial dok.
22:00 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (1) - reality show

HISTORY

11:10 Najbardziej zabójcze historie świata (2) - serial dok.
12:05 Starożytni kosmici XVII
13:05 Straż graniczna: USA II
14:30 Wyjaśnić niewyjaśnione
15:20 Gwiazdy lombardu XXIV
16:15 Największe tajemnice świata VI (1/20) - serial dok.
17:10 Starożytni kosmici: najlepsze historie (2) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI (13,10) - serial dok. USA 2023
21:00 Starożytni kosmici: geneza II (7/12) - serial dok.
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata III (2,14/22)
00:50 Starożytni kosmici XVII

POLSAT VIASAT HISTORY

09:05 Zapomniana wojna Churchilla - film dok.
10:15 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
11:15 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
12:20 II wojna światowa: cena imperium (5—9/13)
17:55 Naziści: korzenie zła (6)
19:00 Życie prywatne przywódców Rzeszy (1/4)
20:00 Naziści: ściśle tajna nauka (3) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
22:10 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.

eprasa.pl 540bad1eed

Od A do Z

7 UCZUĆ ★★★
komediodramat, Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura
20:00 | kino polska
Marek Koterski jeszcze raz o Adasiu Miauczyńskim – ironiczne, aczkolwiek niepozbawione nostalgii, spojrzenie na lata 60. XX wieku: czas dojrzewania i kształtowania postaw. Plus Michał Koterski jako Adaś.

AD ASTRA ★★★
film s.f., USA/Chiny/Brazylia 2019, reż. James Gray, wyk. Brad Pitt, Liv Tyler, Ruth Negga
22:00 | cinemax
Brad Pitt wyrusza na krańce Układu Słonecznego, by zbadać zakłócenia zagrażające życiu na Ziemi, a przy okazji poznać tajemnicę zaginięcia jego ojca w kosmosie. Plus nieco filozofii do przemyślenia.

ATOMIC BLONDE ★★★
film sens., USA/Niemcy/Szwecja/Węgry 2017, reż. David Leitch, wyk. Charlize Theron, James McAvoy, Eddie Marsan
21:55 | tv puls
Z komiksu na ekran. Efektowna Charlize Theron jako superagentka rzucona do przegrodzonego murem Berlina, by pomścić przyjaciela i odzyskać cenną listę, która nie może trafić w niepowołane ręce.

BATMAN ★★★★
film sens., USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz, Paul Dano
20:00 | tvn 7
Mroczniejsza niż zazwyczaj odsłona opowieści o legendarnym bohaterze. Tym razem z Robertem Pattinsonem, który odkrywa wstydliwy sekret z dziejów rodziny, mający wpływ na przestępczość w Gotham.

GORĄCY POŚCIG ★★
film sens., USA 2014, reż. Anne Fletcher, wyk. Reese Witherspoon, Sofía Vergara, Matthew del Negro
22:20 | tvp 2
Niezbyt rozgarnięta policjantka musi dowieźć na rozprawę świadka koronnego – wdowę po groźnym handlarzu narkotyków, ściganą zarówno przez gangsterów, jak i skorumpowanych policjantów. Rutyna, niestety.

Dziewczyna z perłą

20:00 | tvp kultura ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT WLK. BRYTANIA/LUKSEMBURG/FRANCJA/BELGIA/USA 2003,
REŻ. PETER WEBBER, WYK. SCARLETT JOHANSSON, COLIN FIRTH, TOM WILKINSON

Spekulacje wokół okoliczności powstania tytułowego obrazu Johannesa Vermeera. Ujmujące, wręcz na granicy arcydzieła, zważywszy kongenialne, oddające charakterystyczną dla tamtego malarstwa grę światłem zdjęcia Eduardo Serry oraz delikatną Scarlett Johansson w roli tytułowej.

MYZ

INWAZJA ★★★
thriller, USA/Australia 2007, reż. Oliver Hirschbiegel, wyk. Nicole Kidman, Daniel Craig, Jeremy Northam
23:55 | tvn 7
Jeszcze raz „Inwazja porywaczy ciał", tym razem z Nicole Kidman w roli psychiatry, która postanawia powstrzymać inwazję kosmitów próbujących podboju Ziemi. Ale i tak liczą się głównie efekty specjalne.

JAK NIGDY ★★★
dramat obycz., Francja/Niemcy/Luksemburg/Norwegia 2022, reż. Emily Atef, wyk. Vicky Krieps, Gaspard Ulliel, Bjørn Floberg
22:15 | ale kino+ hd
Cierpiąca na wymagającą przeszczepu chorobę płuc kobieta odrzuca optymistyczne diagnozy lekarzy i najbliższych, by szukać wsparcia u ludzi w podobnej sytuacji, szukających recepty na godne umieranie.

NA ZAGINIONYCH ZIEMIACH ★★
film s.f., USA/Kanada/Niemcy/Szwajcaria 2025, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Milla Jovovich, Dave Bautista, Arly Jover
23:10 | canal+ premium
Czas „Resident Evil" przeminął, ale Paul W.S. Anderson znów wysyła waleczną Millę Jovovich w mroczne ostępy, by walczyła ze wszelkim złem. Tym razem według idei George'a R.R. Martina, twórcy „Gry o tron".

NOE: WYBRANY PRZEZ BOGA ★★★
film przyg., USA 2014, reż. Darren Aronofsky, wyk. Russell Crowe, Jennifer Connelly, Ray Winstone
22:00 | hbo
Pełna epickiego rozmachu ekranizacja biblijnej przypowieści o potopie: Russell Crowe jako Noe, który na polecenie Boga buduje arkę, dzięki której uda się ocalić życie na Ziemi.

PUŁKOWNIK KWIATKOWSKI ★★★★
komediodramat, Polska 1995, reż. Kazimierz Kutz, wyk. Marek Kondrat, Renata Dancewicz, Zbigniew Zamachowski
23:20 | tvp historia
Romans łotrzykowski z połowy lat 40. ubiegłego stulecia: polski oficer, podając się za funkcjonariusza bezpieki, próbuje naprawić świat. Właściwy koniec Szkoły Polskiej. Obowiązkowo!

THE ORDER: CICHE BRATERSTWO ★★★
thriller, USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law, Nicholas Hoult, Tye Sheridan
20:00 | hbo
Inspirowane faktami: agent federalny odkrywa, że seria napadów na banki nie jest wariackim dziełem grupy ryzykantów, ale celowym działaniem organizacji terrorystycznej, której celem jest przejęcie władzy.

ULTIMATUM BOURNE'A ★★★★
film sens., USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007, reż. Paul Greengrass, wyk. Matt Damon, Julia Stiles, David Strathairn
19:30 | canal+ premium
Matt Damon jako Jason Bourne powraca do gry, by zniszczyć ośrodek decyzyjny odpowiedzialny za przygotowywanie podobnych mu agentów i przeprowadzanie operacji z ich udziałem. Brawurowe kino akcji!

WESELE ★★★
dramat obycz., Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza, Andrzej Chyra
23:45 | tvn
Wociech Smarzowski sięga po wypróbowaną w swoim debiucie formułę, by tym razem skupić się na meandrach relacji polsko-żydowskich – w czasie wojny i obecnie. Plus kilka gorzkich słów prawdy o Polakach.

WSTRZĄS ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/Australia/USA 2015, reż. Peter Landesman, wyk. Will Smith, Alec Baldwin, Albert Brooks
20:00 | cinemax
Na faktach: pochodzący z Nigerii i praktykujący w USA patolog odkrywa chorobę mózgu, dotykającą głównie futbolistów amerykańskich, co oznacza nieuchronny konflikt z potężnym związkiem sportowym.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

TVP1 DVB-T

06:20 Słownik polsko@polski
06:55 Słowo na niedzielę
07:00 Msza święta
08:00 Tydzień (1073)
08:30 Życie po „Sanatorium miłości" (2) - cykl reportaży
08:55 Zmiennicy (13)
10:05 Ojciec Mateusz VIII
11:00 Komisarz Alex XXV (3)
11:55 Między ziemią a niebem
12:00 Anioł Pański
12:15 Między ziemią a niebem
12:45 Nowe życie (2)
13:05 Serengeti III (3/6)
14:10 Dom - serial obycz.
16:05 Dziedzictwo - serial obyczajowy Turcja 2020
17:00 Teleexpress
17:35 Daję słowo – Maciej Orłoś (34) - talk-show
18:40 Jaka to melodia? (5873)
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia, pogoda

20:25 Wojna zastępcza - serial sensacyjny Polska 2026
21:25 Sanatorium miłości
22:15 „Sanatorium miłości" – kulisy programu VIII (3) - felieton
22:20 Życie po „Sanatorium miłości" (3)
22:45 Smaki miłości (Feast of Love) - melodramat USA 2007, reż. Robert Benton (115 min)
00:40 Protektor (Safe) - film sens. USA 2012, reż. Boaz Yakin (105 min)

TVP2 DVB-T

05:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy Polska 2025, wyk. Marek Molak
06:25 M jak miłość - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Teresa Lipowska
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7501) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7501) - mag. Polska 2026
11:15 Jak to się mówi, czyli Kasia u Bralczyka
11:50 The Voice Kids (7, 8) - program rozrywkowy
14:00 Familiada (3114) - teleturniej Polska 2026
14:35 Koło fortuny (2169) - teleturniej Polska 2026
15:10 Szansa na sukces. Opole 2026 (4) - show
16:15 Tak to leciało! (81) - teleturniej Polska 2025
17:15 Lekkoatletyka

17:40 Lekkoatletyka: Halowe Mistrzostwa Świata w Toruniu: 3. dzień – sesja wieczorna (na żywo)
21:20 Kwiatki polskie duże
22:20 Gorący pościg (Hot Pursuit) - film sens. USA 2014, reż. Anne Fletcher (100 min)
00:00 Krucjata. Prawo serii II (2) - serial krym.
01:00 Cwaniaki z Hollywood (The Comeback Trail) - komedia USA/Wlk. Brytania 20 (115 min)

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:00 Halo tu Polsat (2704)
12:00 Hotel Transylwania III (Hotel Transylvania Summer Vacation) - film anim. USA/Korea Południowa 2018, reż. Genndy Tartakovsky (125 min)
14:05 Must Be The Music (128) - show Polska 2025, program prowadzi Patricia Kazadi, Maciej Rock, Adam Zdrójkowski
16:15 Nasz nowy dom (363)
17:30 Awantura o kasę (277) - teleturniej Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:35 Państwo w państwie (604) - program publicystyczny Polska 2026, program prowadzi Przemysław Talkowski

19:55 Dancing with the Stars. Taniec z gwiazdami (177) - program rozrywkowy
22:45 Ojcostwo (Fatherhood) - komedia USA 2021, reż. Paul Weitz, wyk. Kevin Hart, Alfre Woodard, Lil Rel Howery (140 min)
01:05 Być jak Kazimierz Deyna - komedia Polska 2012, reż. Anna Wieczur-Bluszcz, wyk. Aleksander Staruch, Marcin Korcz (125 min)

TVN DVB-T

05:35 Uwaga! (7700) - mag. reporterów Polska 2025
05:50 Ukryta prawda (2/40)
06:45 Bitwa o gości (3) - reality show Polska 2026
07:45 Dzień Dobry TVN (5662) - magazyn Polska 2026
11:30 Niezwykłe Stany Prokopa VI (4/8) - serial dok.
12:35 Co za tydzień (1236) - magazyn Polska 2026
13:10 Mam Talent! (5) - program rozrywkowy Polska 26
15:10 Kraina cudów (Wonder Park) - film animowany Hiszpania/USA 2019, reż. Dylan Brown (105 min)
16:55 Studio Pucharu Świata
17:15 Loty narciarskie: Puchar Świata mężczyzn w Vikersund (na żywo)
19:10 Studio Pucharu Świata
19:20 Fakty, sport, pogoda

19:50 The Traitors. Zdrajcy (5) - reality show Polska 2026
21:35 Piłkarski poker ** - komedia Polska 1988, reż. Janusz Zaorski, wyk. Janusz Gajos, Małgorzata Pieczyńska (130 min)
23:45 Wesele - dramat *** obycz. Polska/Łotwa 2021, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Robert Więckiewicz, Agata Kulesza (165 min)
02:30 Superwizjer (1338)

TV PULS DVB-T

06:00 Taki jest świat (12)
06:40 Kobra – oddział specjalny XVII (3,6/15) - serial sensacyjny Niemcy 2012
08:50 Ranczo IX (4,5,6,8)
13:50 Był sobie pies (A Dog's Purpose) - film przygodowy USA/Indie 2017, reż. Lasse Hallström (125 min)
15:55 Był sobie pies 2 (A Dog's Journey) - film przyg. USA/Chiny/Indie/Hongkong 2019, reż. Gail Mancuso, wyk. Dennis Quaid (145 min)
18:20 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal, Marion Cotillard (100 min)
20:00 Uprowadzona II (Taken 2) *** - film sens. Francja/USA/Turcja/Wlk. Bryt. 12, reż. Olivier Megaton (115 min)
21:55 Atomic blonde *** - film sens. USA/Niemcy/Szwecja/Węgry 2017, reż. David Leitch, wyk. Charlize Theron, James McAvoy (130 min)
00:05 Bez twarzy (Face/Off) *** - film sens. USA 1997, reż. John Woo, wyk. John Travolta, Nicolas Cage (175 min)

MEZZO

10:00 Robin Mckelle: Hołd dla Elli Fitzgerald - koncert USA 24
11:15 McCoy Tyner: Piano Solo - koncert Niemcy 1983
12:05 Mel Lewis Jazz Orchestra - koncert
12:55 Intermezzo
13:30 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen, Aliisa Neige Barrière - muzyka klasyczna
15:10 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
16:30 Intermezzo
17:20 Wolfgang Amadeus Mozart: Wesele Figara - opera Austria 2023
20:30 Orkiestra symfoniczna z Montrealu, Dalia Stasevska, Bruce Liu: Goubaïdoulina, Sibelius, Chopin - muzyka klas.
22:05 Steinway & Sons
22:20 Lucas Debargue w Filharmonii Paryskiej

PULS 2

08:00 Aukcja w ciemno II (8,9/13) - serial dok. USA 2012
09:00 Wojciech Cejrowski. Boso Luizjana - serial dok.
11:30 Człowiek orkiestra - komedia Włochy/Francja 69
13:20 Sławna restauracja - komedia Francja 1966
15:15 Sekret Johanki - film fantasy Czechy/Słowacja 2015
16:50 Uczeń czarnoksiężnika - film fantasy Niemcy 2017
18:45 O soli cenniejszej niż złoto - film fantasy Niemcy 2015, reż. Zoltan Spirandelli
20:00 Beowulf – Droga do sprawiedliwości - film fantasy Kanada/Islandia/Wlk. Brytania/USA/Australia 2005
22:05 Dzielnica strachu X (5,6,7,8) - serial krym.
02:00 Lombard. Życie pod zastaw VIII - serial obycz.

TV4

08:05 Ewa gotuje (468)
08:35 Galileo - pr. popularn.
10:40 Robin Hood, książę złodziei - film przygodowy USA 1991, wyk. Kevin Costner
13:40 Diamentowa afera - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1999, reż. Les Mayfield
15:40 Czasy ostateczne: Pozostawieni - film s.f. USA/Kanada/Japonia/Wlk. Brytania 2014, reż. Vic Armstrong
17:55 Uroczysko V (9—12) - serial krym. Polska 2026, wyk. Antoni Królikowski
20:00 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (9—12) - serial kryminalny Polska 2026, wyk. Jerzy Zelnik, Artur Dziurman
00:00 STOP Drogówka (339)
01:00 Koszty wojny (2/6)
02:15 Powrót do przeszłości (1/12) - serial dok. USA 2022

METRO DVB-T

07:05 Przystanek Bieszczady (6) - serial dok. Polska 2016
08:00 Klan z Alaski V (11,12/15) - serial dok. USA 20
10:00 The Floor (7)
11:05 Uwolnić orkę - film przyg. USA/Francja/Meksyk 1993, reż. Simon Wincer, wyk. Jason James Richter
13:30 Kamil Stoch – najlepszy raz - serial dok. Polska 26
14:00 Milionerzy
15:30 Kryminalni II (13)
18:50 Milionerzy (761)
19:25 Magda gotuje Internet (8) - talk-show Polska 2025
20:00 Sama przeciw wszystkim - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania/Kanada 16, reż. John Madden, wyk. Jessica Chastain
22:50 Spartakus: Krew i piach (5,6/13) - serial sensacyjny
01:00 Wiza na miłość (5,6/19)

TVN7 DVB-T

06:00 Wiza na miłość: pierwsze spotkanie (8/14)
06:55 Bugs Bunny Builders - serial anim. USA 2022
07:25 Kosmiczny mecz - komedia USA 1996, reż. Joe Pytka, wyk. Michael Jordan, Wayne Knight, Bill Murray
09:10 Ukryta prawda (15—19/20) - serial fab.-dok.
14:10 Detektywi VI (7,8)
16:10 The Floor (3, 4) - teleturniej Polska 2026
17:25 Pamiętnik (The Notebook) - dramat obyczajowy USA 2004, reż. Nick Cassavetes, wyk. Ryan Gosling, Rachel McAdams, James Garner (155 min)
20:00 Batman (The Batman) **** - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves, wyk. Robert Pattinson, Zoë Kravitz (220 min)
23:40 Dobry chłopiec – making of - reportaż
23:55 Inwazja (The Invasion) *** - thriller USA/Australia 07, reż. Oliver Hirschbiegel, wyk. Nicole Kidman (130 min)
02:05 Small World - film ** sens. Polska 2021, reż. Patryk Vega, wyk. Piotr Adamczyk (140 min)

eprasa.pl 540bad1eed

NIEDZIELA 22.03

STOPKLATKA DVB-T

08:00 Komisarz Rex X (7,8/10) - serial krym.
10:00 Hudson i Rex IV (13—15/16) - serial krym.
13:00 Lassie - film przyg. USA ** 1994, reż. Daniel Petrie, wyk. Tom Guiry, Helen Slater (120 min)
15:00 Seksmisja - komedia **** Polska 1984, reż. Juliusz Machulski, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Jerzy Stuhr (145 min)
17:25 Czterej pancerni i pies (1,2) - serial wojenny
20:00 Zdarzenie (The Happening) - thriller * USA/Indie 2008, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mark Wahlberg (110 min)
21:50 Czerwony świt (Red Dawn) - film sens. USA * 2012, reż. Dan Bradley, wyk. Chris Hemsworth, Josh Peck (110 min)
23:40 Przebudzenie (Awake) *** - thriller USA 2007, reż. Joby Harold, wyk. Hayden Christensen, Jessica Alba (95 min)
01:15 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem *** - film historyczny Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman (155 min)

ALE KINO+

08:00 The Office PL II (4,5,6)
09:50 Czterej muszkietero-wie *** - film przyg. Wlk. Brytania/USA/Panama/Hiszpania 1974 (130 min)
12:00 King Kong żyje (King Kong Lives) * - film przyg. USA 1986, reż. John Guillermin (125 min)
14:05 Georgie ma się dobrze (Scrapper) **** - komediodramat Wlk. Brytania 2023 (105 min)
15:50 Czwarta władza (The Post) **** - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep (140 min)
18:10 Paw zwyczajny (Pfau – Bin ich echt?) *** - komediodramat Austria/Niemcy 2024 (120 min)
20:10 Crá. Torfowiska (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania/Irlandia 2025
22:15 Jak nigdy (Plus que jamais) *** - dramat obyczajowy Francja/Niemcy/Luksemburg/Norwegia 2022 (140 min)
00:35 Trzy kilometry do końca świata *** - thriller Rumunia 2024, reż. Emanuel Pârvu (115 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:00 Liturgia prawosławna w Fastach - transmisja
09:05 Przystań nad Biblią (3)
09:25 Paryska 27 - film dok.
10:05 Piotruś i wilk - film anim. Wlk. Brytania/Polska/Norwegia/Meksyk 2006 (45 min)
10:50 Pan wzywał, Milordzie? III (6/13)
11:55 Giganci sztuki (2/3)
13:00 W poszukiwaniu dobrego filmu (37)
13:40 Ogłoszenie matrymonialne *** - komedia Polska 1972 (65 min)
14:45 Siedmiu wspaniałych nadjeżdża *** - western USA 1972 (110 min)
16:35 Dobry tytuł (40)
17:15 Studio Kultura (692)
18:10 Szlakiem Kolberga (19)
18:45 Muzyka na dobry wieczór (19)
20:00 Dziewczyna z perłą (Girl with a Pearl Earring) **** - dramat Wlk. Brytania/Luksemburg/Francja/Belgia/USA 2003 (110 min)
21:50 Kulturalni (10) - mag.
22:45 Michel Gondry: zrób to sam - film dok.
00:20 Rondo - film anim. Polska 1966 (10 min)

HBO

09:20 Marsjanin - film s.f. **** USA/Wlk. Bryt. 2015, reż. Ridley Scott (140 min)
11:40 Okiem Oscara - dramat *** obycz. USA 2024, reż. Jay Silverman (110 min)
13:30 Łowca i Królowa Lodu *** - film fantasy USA 2016, reż. Cedric Nicolas-Troyan (110 min)
15:20 Nieoczekiwane szczęście ** - film obycz. USA 2023, reż. Linda-Lisa Hayter (85 min)
16:45 Makbet - dramat *** wojenny Wlk. Brytania/Francja 2015 (110 min)
18:35 Locke - dramat obycz. *** Wlk. Brytania/USA 2013, reż. Steven Knight, wyk. Tom Hardy (85 min)
20:00 The Order: Ciche braterstwo *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law (120 min)
22:00 Noe: wybrany przez Boga *** - film przyg. USA 2014, reż. Darren Aronofsky (135 min)
00:15 W stronę słońca - film *** s.f. USA/Wlk. Brytania 2007, reż. Danny Boyle, wyk. Cliff Curtis, Cillian Murphy (110 min)

CANAL+ PREMIUM

09:30 Lilly i Kangurek *** - komedia Australia 25, reż. Kate Woods, wyk. Rachel House (110 min)
11:20 Azyl - film biograficzny ** USA/Wlk. Brytania/Czechy 2017 (125 min)
13:25 Fukushima: atomowy koszmar - film dok.
14:55 47 roninów - film fan- *** tasy USA/Wlk. Brytania/Japonia/Węgry 2013, reż. Carl Rinsch (120 min)
16:55 Wstęp do meczu
17:25 Piłka nożna: PKO BP Ekstraklasa: Widzew Łódź – Górnik Zabrze (na żywo)
19:30 Ultimatum Bourne'a **** - film sensacyjny USA/Niemcy/Francja/Hiszpania 2007 (115 min)
21:25 Klucz do koszmaru *** - horror USA/Niemcy 05, reż. Iain Softley, wyk. Kate Hudson (105 min)
23:10 Na zaginionych ziemiach ** - film s.f. USA/Kanada/Niemcy/Szwajcaria 25, reż. Paul W.S. Anderson (100 min)
00:50 Egzorcyzm - horror ** USA 2024, reż. Joshua John Miller, wyk. Russell Crowe (95 min)

KINO POLSKA

08:30 Reksio II - serial anim.
09:05 Bolek i Lolek (7,8/13)
09:40 Podróż za jeden uśmiech - film przyg. Polska 1972, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Henryk Gołębiewski
11:35 W pustyni i w puszczy - film przyg. Polska 2001, reż. Gavin Hood, wyk. Adam Fidusiewicz, Karolina Sawka
14:15 Krzyżacy - film przygodowy Polska 1960, reż. Aleksander Ford, wyk. Urszula Modrzyńska, Grażyna Staniszewska
17:45 Mała wielka miłość - komedia romantyczna Polska/USA 2008, reż. Łukasz Karwowski, wyk. Agnieszka Grochowska, Joshua Leonard
20:00 7 uczuć - komediodramat Polska 2018, reż. Marek Koterski, wyk. Michał Koterski, Marcin Dorociński, Katarzyna Figura, Małgorzata Bogdańska
22:45 Zabawa, zabawa - dramat obyczajowy Polska 2018, reż. Kinga Dębska, wyk. Agata Kulesza, Maria Dębska
00:20 Misja Afganistan (13) - serial wojenny Polska 2012
01:40 Wszyscy jesteśmy Chrystusami - dramat obycz. Polska 2006, reż. Marek Koterski, wyk. Marek Kondrat, Andrzej Chyra, Michał Koterski

POLSAT FILM

08:55 Byli sobie odkrywcy
10:00 Epoka lodowcowa IV: Wędrówka kontynentów - film animowany USA 2012
11:50 Małolaty na obozie - komedia USA 2007
13:30 50 pierwszych randek - komedia romant. USA 2004
15:45 Szklana pułapka III - film sensacyjny USA 1995
18:30 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
21:00 Con air – Lot skazańców - film sens. USA 1997
23:30 Bez urazy - komedia USA 23, reż. Gene Stupnitsky

WARNER TV

10:55 Mój biegun - film obycz. Polska 13, reż. Marcin Głowacki
12:45 W aromacie kawy - komedia romant. USA 2023
14:30 Godziny szczytu II - film sens. USA/Hongkong 2001
16:15 Rewolwer i melonik - film sensacyjny USA 1998
17:55 Miłość jak narkotyk - komedia romant. USA 1997
20:00 Uznany za niewinnego - film sensacyjny USA 1990
22:30 Zabójcza broń - komedia sensacyjna USA 1987
00:40 Czarownice z Eastwick - komedia USA 1987

CINEMAX

12:05 Dziewięć Królowych - film krym. Argentyna 2000
14:00 Wszystko wyjaśnione - dramat obycz. Węgry/Słowacja 23, reż. Gábor Reisz
16:30 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 10
18:20 Co się zdarzyło w Las Vegas - komedia romantyczna USA 2008, reż. Tom Vaughan
20:00 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 15, reż. Peter Landesman
22:00 Ad Astra - film s.f. USA/Chiny/Brazylia 2019
00:00 Kontra (7,8/10)

TVN FABUŁA

09:50 Pokemon: Detektyw Pikachu - film fantasy USA/Japonia/Wlk. Brytania/Kanada 2019, reż. Rob Letterman
12:10 Bardzo Dziki Zachód - film sens. USA 1999
14:25 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
16:45 Transfomers: Ostatni Rycerz - film s.f. USA/Chiny/Kanada 2017, reż. Michael Bay
20:00 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
22:25 Sposób na teściową - komedia romantyczna USA/Niemcy 05, reż. Robert Luketic

KINO TV

09:00 Kokon - film s.f. USA 1985, reż. Ron Howard
11:40 Ści(ą)gany - komedia sensacyjna USA/Niemcy 1998
13:30 Hudson Hawk - komedia sensacyjna USA 1991
15:30 Klejnot Nilu - film przyg. USA 1985, reż. Lewis Teague
17:45 Miłość, szmaragd i krokodyl - film przygodowy USA/Meksyk 1984
20:00 Czas patriotów - film sensacyjny USA 1992
22:30 Czarny deszcz - film sensacyjny USA 1989
01:50 Więzień Brubaker - dramat USA 80, reż. S. Rosenberg

PARAMOUNT

10:30 Igraszki losu - komedia romantyczna USA/Kanada 01
12:25 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
14:55 Top Gun - film sens. USA 1986, reż. Tony Scott
17:20 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przygodowy USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
20:00 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
22:35 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010
01:20 Wojna światów - film s.f. USA 05, reż. Steven Spielberg

ROMANCE TV

11:45 Czarodziejski flet - film fantasy Niemcy 2023
13:00 Księżniczka na ziarnku grochu - film fantasy Niemcy 2010, reż. Bodo Fürneisen
14:20 Kryminał z Bolzano (3)
16:15 Rosamunde Pilcher: Rocznica ślubu - film obycz. Niemcy 22, reż. Karola Meeder
18:05 Statek marzeń
20:00 Zabójcza układanka (3) - serial krym. Wlk. Bryt. 2025
22:00 Dzikie fale – nic się nie ukryje (1/4) - serial obycz.
23:55 Lilly Schönauer: Dobrze zaplanowana miłość - dramat obycz. Niemcy/Austria 2007

AMC

09:00 Mordercza miłość - thriller USA 2023
10:45 10,5 w skali Richtera (1) - film katastroficzny USA 2004
12:20 10,5 w skali Richtera (2) - film katastroficzny USA 2004
13:55 Iluzjonista - thriller USA/Czechy 2006
15:55 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
18:05 Ślepy traf - dramat kryminalny USA 2013
20:00 Alienoid - film s.f. Korea Południowa 2022
22:50 Quest - film sensacyjny USA/Kanada 1996

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:05 Doktor Larsen (7/10)
09:00 Zabójcza broń II (8/22)
10:00 Detektyw Monk II (4,5,6,7,8/16) - serial krym.
15:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas VI (11—15/24)
20:00 John Wick 4 - film sens. USA/Niemcy 2023, reż. Chad Stahelski, wyk. Keanu Reeves
23:30 Uprowadzona III - film sens. USA/Hiszpania/Francja 2014, reż. Olivier Megaton
01:45 Resident Evil: Zaświaty - film sens. Niemcy/Kanada/USA 10, reż. Paul W.S. Anderson

EPIC DRAMA

08:45 Sprawy pana Booka (5,6/6) - serial kryminalny
11:05 Poirot: Tajemnica Błękitnego Ekspresu X (1/4)
13:05 Poirot: Karty na stół X (2/4) - serial kryminalny
15:05 Lekarze na start
18:15 Agenci NCIS XVI (18,19/24) - serial krym.
20:00 Grantchester IV (1/6)
21:00 A.B.C. (1/4) - serial kryminalny Wlk. Brytania 2018
22:00 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film kryminalny Wlk. Brytania 2005
00:00 Grantchester IV (1/6)
01:00 Poirot: Śmierć na Nilu IX

TVN STYLE

11:30 Ostre cięcie (1)
12:30 Babski biznes (7/8)
13:30 Jestem z Polski VIII (12,11,3) - serial dok. Polska 21
16:35 Do zobaczenia II (3/11)
17:10 Bitwa o gości (2)
18:10 Ugotowani w parach (1)
19:10 Kuchenne rewolucje (5, 6) - reality show Polska 19
21:05 Ostre cięcie (1)
22:05 Skąd pochodzę?
23:15 Wakacje dla bogaczy (7/8) - serial dok. Australia 25
00:15 Niezwykłe Stany Prokopa III (1,2/8) - serial dok.
01:15 Ambasady luksusu (4)

TVN TURBO

10:45 Wojny samochodowe (4)
11:45 Z drugiej ręki (8) - mag.
12:30 Jeździć, obserwować VII
13:15 Moto kombat (4) - mag.
14:00 Zawodowi handlarze
15:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - mag.
16:15 Mobilni mechanicy (8)
17:00 Raport końcowy (810)
17:30 Wojny samochodowe
19:30 Uwaga! Pirat (5)
20:15 Nic do zgłoszenia V
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Moto kombat (4) - mag.
22:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (2/16) - serial dok.
23:15 Moto Fachury (4) - mag.

BBC FIRST

08:35 Śmierć pod palmami XV
09:45 Lewis V (3,4/4)
11:45 Co ludzie powiedzą? III
12:25 Ale akcja! - serial kom.
13:45 Śmierć pod palmami II
14:55 Zbrodnie Saint-Pierre
15:55 Tajemnice Brokenwood
17:50 Z pamiętnika położnej
18:55 Zabójcze arcydzieła
19:55 Śmierć pod palmami II (8/8) - serial kryminalny
21:00 Tajemnice Brokenwood
22:55 Diabelski szczyt (3/5)
00:00 Milczący świadek XXVII (5,6/10) - serial kryminalny

FX

08:50 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (5,6/24) - serial krym.
10:40 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (10,11/18)
12:30 Elsbeth II (18/20)
13:25 Grey's Anatomy XXII (3)
14:20 9-1-1 IX (2)
15:15 Spider–Man III - film akcji USA 2007, reż. Sam Raimi
17:55 Dzień Niepodległości - film s.f. USA 1996
20:55 Londyn w ogniu - film sens. USA/Wlk. Bryt./Bułg. 16
23:00 Uprowadzona - thriller Francja/USA/Wlk. Brytania 08
00:50 Bez twarzy - film sens. USA 1997, reż. John Woo

HGTV

08:05 Remontujemy dom na plaży IX - serial dok. USA 2024
09:00 Nowa Maja w ogrodzie (17, 18) - mag. poradnikowy
10:05 Polowanie na ogród II
11:40 Letnia chata na lata XIII
13:40 Zróbmy sobie dom (3)
14:40 Weekendowa metamorfoza (2, 6) - reality show
16:35 House Hunters (2—5)
18:35 Odlotowy ogród (2)
19:05 Dorota inspiruje (7, 8)
21:00 Patent na dom (5, 4, 5) - mag. poradnikowy Polska 21
23:50 Najdroższe rezydencje Ameryki (8,1/8) - serial dok.

BBC LIFESTYLE

08:45 Bake off: zawodowcy (6)
09:50 Hiszpański remont Amandy i Alana (1, 2, 3, 4)
12:15 Wielkie brytyjskie wypieki (3, 4, 5)
15:35 Mistrzowie ceramiki (10)
16:45 Wielkie Taneczne show (19, 20) - program rozrywkowy
18:40 Malezja dla smakoszy z Justine Schofield (4)
19:15 Wielkie projekty VII
20:15 Mistrzowie ceramiki (10)
21:20 Hotel Four Seasons przy Park Lane - serial dok.
22:15 Liftingi i wypełniacze
23:30 Wstydliwe choroby: zmiana płci - film dok.

COMEDY CENTRAL

08:05 Teoria wielkiego podrywu X (17,—24,1,2/24)
12:40 Teoria wielkiego podrywu XI (3,4/24)
13:30 Przyjaciele VII (8—16/24) - serial kom. USA 2000, wyk. Jennifer Aniston
18:00 Tata ma plan (4,6,7,8/22)
20:00 Tata ma plan (10,9,11,12/22) - serial kom. USA 2016, wyk. Matt LeBlanc
22:00 Colin from Accounts (5,6/8) - serial obyczajowy
23:25 Comedy Club (11)
00:00 Miasteczko South Park

TVP SERIALE

08:15 Janosik (4,5/13)
10:15 Ranczo II (11/13)
11:20 Miłość jak miód - komedia Polska 2024, reż. Maciej Migas, wyk. Agnieszka Suchora
13:10 Ojciec Mateusz XXIII (13,1) - serial kryminalny
15:10 Komisarz Alex XXV (3)
16:10 Ranczo II (12/13)
17:15 Janosik (6/13) - serial przygodowy Polska 1973
18:05 Na sygnale
19:40 Ojciec Mateusz 34 (9,2,3) - serial krym. Polska 26
22:30 Ranczo II (13,1/13) - serial kom. Polska 2007
00:25 Rodzinka.pl XVIII (3,4)

CANAL+ KUCHNIA

13:50 Sekrety świata przypraw III (1) - serial dok.
14:45 Tajemnice indyjskich smaków (6, 7)
15:40 Gotuj taniej z Jamiem (1)
16:35 Bosacka daje radę
17:30 Dzień dobry, obiad (2, 3)
18:25 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (8)
18:50 Jakubiak rozgryza Maltę
19:45 Zgrillowani (1)
20:10 m jak mięso (1, 2)
21:00 Nie bój ryby! (1, 2)
21:50 W drodze z Carltonem McCoy'em (5/6) - serial dok.
22:40 Podróż przez smaki Chin

CANAL+ DOMO

12:25 Ucieczka na wieś XXIV
14:15 Wielkie Projekty: Szwecja IV (1/6) - serial dok.
15:15 Kupiliśmy sobie zamek – damy radę (1) - reality show
16:10 Najbrzydszy dom na naszej ulicy (6) - reality show
17:05 Wiejskie domy do liftingu (1) - reality show
18:00 Tomasz Pągowski (2)
18:25 Room service (6/6)
19:00 Ucieczka na wieś XXIV
21:00 Nasz nowy dom w Grecji
21:55 Wielkie projekty: transformacje (5) - reality show
23:00 Cudotwórcy VI (10,24/13) - serial dok.

PLANETE+

14:40 Człowiek okiem orangutana - film dok. Austria 20
15:50 Podróż do wnętrza chmur (1) - serial dok.
17:00 Premiera: Podróż do wnętrza chmur (2) - serial dok.
18:00 Świat z góry IX (14/14)
18:40 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace (4,5)
19:45 Ai Weiwei. Grając z systemem - film dok.
20:50 Shirley MacLaine. Niepowstrzymana - film dok.
22:00 Premiera: Skradzione dzieci NRD (4) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

08:00 Ciężarówką przez Indonezję (1) - serial dok.
09:00 Złomowisko PL XI
11:00 Kolejarze - serial dok.
12:00 Polacy na tropie złota
13:00 Ciężarówką przez Indonezję (2) - serial dok.
14:00 Gorączka złota XVI (17)
15:00 Złoto drwali II (6/8)
16:00 Truckerki III (7)
17:00 Nic do zgłoszenia IV
18:00 Smakołyki z fabryki
19:00 Dorwać komandosa
20:00 Morze złota XIII (6)
21:00 Gorączka złota XVI (17)
22:00 Najszybsze pościgi Ameryki (5/6) - serial dok.

TVP HISTORIA

10:45 Podziemne Włochy II
11:55 Wszystkie kolory świata
13:00 Wyspy Kanaryjskie (3/5)
14:00 Flesz historii (753)
14:30 24 godziny w Le Mans - film sensacyjny USA 1971
16:25 Starożytny Egipt – kroniki imperium (6/8) - serial dok.
17:25 Lalka - serial obycz.
19:10 Kroniki Hitlera (4)
20:15 II wojna światowa w kolorze (4/10) - serial dok.
21:25 Zemsta - komedia Polska 02, reż. Andrzej Wajda
23:20 Pułkownik Kwiatkowski - komediodramat Polska 1995

HISTORY

12:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (14/18)
13:55 Kursk: pierwsza katastrofa Putina (1/2) - serial dok.
14:55 Tajemnice Dolnego Śląska II (6) - serial dok.
15:20 Na lodowym szlaku XII
16:20 II wojna światowa: planeta w ogniu (1,2) - serial dok.
18:10 Absurdy przeszłości: historie pełne ryzyka (1)
19:05 Starożytni kosmici XVI (14,11/20) - serial dok. USA 23
21:00 Najbardziej zabójcze historie świata - serial dok.
22:00 Tajemnice, które miały trwać wiecznie II (1/11)

NATIONAL GEOGRAPHIC

13:00 Megametro (2/4)
14:00 Miasta w liczbach (8/8)
15:00 Premiera: Klucz do przepowiedni (2) - serial dok.
16:00 Gladiatorzy: starożytni wojownicy (2/6) - serial dok.
17:00 Najdziwniejsze przedmioty III (3,4) - serial dok.
19:00 Zabić Hitlera (2/3)
20:00 Top Guns: następne pokolenie (5/6) - serial dok.
21:00 Uwaga, katastrofa! II
22:00 Maszyny wagi ciężkiej IV
23:00 Tajemnicze wyspy (7/10)
00:00 Ostatni lot (8)

FOCUS TV

08:00 Rolnicy. Podlasie V
09:00 Podglądacze przyrody (2, 3, 4, 5) - mag. przyrodniczy
11:00 Z klimatem i z pasją (16)
11:30 Wojny magazynowe II (33,34,35,12/35) - serial dok.
14:00 Galileo - pr. popularn.
16:00 Kryptonim szef XI (5/9)
17:00 Rolnicy. Podlasie VIII
21:00 Wioski wioseczki
21:30 Górale IX - serial dok.
22:00 Zełenski: historia prawdziwa - film dok. Francja 2022
23:00 Pogromcy mafii (8)
00:00 Największe śledztwa CBŚP - serial dok. Polska 2024
01:00 Rolnicy. Podlasie VI (43)

BBC EARTH

11:00 Królestwo zwierząt
12:05 W okowach mrozu X (16)
13:05 Program rozrywkowy
14:05 Planeta Ziemia III: kulisy
14:20 Wielka australijska przygoda (6/6) - serial dok.
15:20 Fenomeny współczesnego życia II (3/6) - serial dok.
16:30 Ziemia (1/5) - serial dok.
17:40 W okowach mrozu X (16)
18:40 Szpiedzy w oceanie
19:50 Dzikie Karaiby z Liz Bonnin (1/4) - serial dok.
21:00 Królestwo zwierząt
22:05 W okowach mrozu X (16)
23:05 Dziki połów (4/8)

POLSAT VIASAT HISTORY

11:05 Tajemnica mumii z bagien - film dok.
12:15 Tajemnice mumii
13:15 Tajemnice jeziora Iznik
14:25 Historia Troi - serial dok.
15:40 Ciemna strona starożytnej Grecji (3) - serial dok.
16:50 Wielkie budowle Rzymian (3/3) - serial dok.
18:00 Historia sprawiedliwości
19:00 Konkwistadorzy (1/6)
20:00 Dziki Zachód (3/6)
21:00 Naziści: korzenie zła (6)
22:10 Życie prywatne przywódców Rzeszy (1/4)
23:10 Naziści: ściśle tajna nauka (3) - serial dok.

eprasa.pl 540bad1eed

PONIEDZIAŁEK 23.03

Od A do Z

ESKORTA ★★★
film sens., Chiny/USA/Kolumbia 2018, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg, Iko Uwais, Lauren Cohan
20:00 | tv puls
Mark Wahlberg jako dowódca elitarnej jednostki CIA, która otrzymuje zadanie przetransportowania ważnego informatora z ambasady amerykańskiej w nieprzyjaznym kraju na lotnisko: czekają ich 22 mile grozy.

GODZINA ZEMSTY ★★★
film sens., USA 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson, Gregg Henry, Maria Bello
21:00 | tvn 7
Wystawiony do wiatru przez nielojalnego wspólnika Mel Gibson rzuca wyzwanie szefom mafii, która ochrania oszusta. Mroczne, mocne, krwawe, lecz nie pozbawione ironicznego dystansu.

GUNNER ★★
film sens., USA 2024, reż. Dimitri Logothetis, wyk. Luke Hemsworth, Morgan Freeman, Mykel Shannon Jenkins
22:00 | tv puls
Bohater wojenny zabiera synów na kemping, by odbudować nadwątlone relacje. Chłopcy zostają uprowadzeni przez motocyklowy gang handlarzy narkotyków. Ojciec sięga po broń i wojenne doświadczenia. Rutyna.

JACK REACHER: NIGDY NIE WRACAJ ★★
film krym., USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick, wyk. Tom Cruise, Cobie Smulders, Aldis Hodge
22:40 | tvn
Tom Cruise jeszcze raz jako bohater cyklu powieści Lee Childa: superdetektyw i były oficer żandarmerii na tropie rządowego spisku, mającego tuszować nielegalny handel bronią. Znowu nieznośne.

JUDY ★★★★
film biograficzny, Wlk. Brytania/Francja/USA 2019, reż. Rupert Goold, wyk. Renée Zellweger, Jessie Buckley, Finn Wittrock
23:55 | tvp 2
Renée Zellweger sięga po drugiego Oscara, wcielając się w postać legendarnej i tragicznej zarazem gwiazdy kina i estrady Judy Garland w ostatnich miesiącach życia, gdy decyduje się na piąte małżeństwo.

Diamenty są wieczne

20:00 | tvp kultura ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Sean Connery żegna się na lata z rolą Bonda, pozostawiając niedościgły wzór postaci z ironicznym dystansem do samego siebie. Jego charyzma zwalnia od śledzenia podobnej do innych fabuły.

MYZ

FILM SENS.
WLK. BRYTANIA 1971, REŻ. GUY HAMILTON, WYK. SEAN CONNERY, JILL ST. JOHN, CHARLES GRAY

KAC VEGAS III ★★
komedia, USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis, Ed Helms
23:15 | tvn 7
Jeszcze raz to samo, jakkolwiek bez ślubnej okazji. Doświadczona w Vegas i Bangkoku paczka szuka porwanego przez mafię przyjaciela, odkrywając po drodze przyczynę większości swoich kłopotów.

KAMIENIE NA SZANIEC ★★
dramat wojenny, Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat, Kamil Szeptycki
20:00 | kino polska
Ekranizacja kultowej książki Aleksandra Kamińskiego w bardzo młodej obsadzie, odtwarzająca okoliczności odbicia Jana Bytnara „Rudego" z rąk gestapo. Budzi tęsknotę za „Akcją pod Arsenałem".

KSIĘŻYC ★★★
thriller, Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub, wyk. Florentina Holzinger, Celina Sarhan, Andria Tayeh
21:35 | cinemax
Mistrzyni sztuk walki zostaje ściągnięta na Bliski Wschód, by trenować trzy dziewczyny. Okazuje się jednak, że dziewczęta nie są zainteresowane sportem, ale ich zamożny dom oka ze się złotą klatką.

LADY BIRD ★★★★
komediodramat, USA 2017, reż. Greta Gerwig, wyk. Saoirse Ronan, Laurie Metcalf, Tracy Letts
20:00 | cinemax
Aktorka i reżyserka Greta Gerwig brutalnie szczerze o dojrzewaniu w kalifornijskim Sacramento: rok z życia zbuntowanej maturzystki. Plus nominacje do Oscara, w tym za film roku, scenariusz i reżyserię.

MANODROM ★★
thriller, Wlk. Brytania/USA 2023, reż. John Trengove, wyk. Jesse Eisenberg, Adrien Brody, Odessa Young
22:05 | hbo
Nieśmiały młody mężczyzna bez celu w życiu, w dodatku zakłopotany swoją seksualnością, od kiedy jego dziewczyna jest w ciąży, spotyka na siłowni grupę mężczyzn, kultywujących prawdziwą męskość.

MISTRZ ★★★
film biograficzny, Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski, Marcin Bosak
22:25 | kino polska
Piotr Głowacki jako przedwojenny mistrz bokserski Tadeusz „Teddy" Pietrzykowski, który trafia do Auschwitz z pierwszym transportem więźniów, a w obozie stacza kilkadziesiąt walk, stając się żywą legendą.

NA DNIE PIEKŁA ★★
film sens., USA/Kanada 2010, reż. Daniel Zirilli, wyk. Tony Schiena, Rashad Evans, Vinnie Jones
22:00 | stopklatka
Fałszywie oskarżony skuteczny gliniarz trafia do więzienia: przywróci swoje dobre imię, jeśli przeżyje nielegalny turniej mieszanych sportów walki. Naprawdę można sobie darować.

POWRÓT SATURNA ★★★
dramat obycz., Hiszpania/Francja 2024, reż. Isaki Lacuesta, Pol Rodríguez, wyk. Daniel Ibáñez, Stéphanie Magnin, Cristalino
23:10 | cinemax
Inspirowana (choć nie do końca) karierą hiszpańskiego zespołu rockowego „Los Planetas" opowieść o scenie muzycznej Granady połowy lat 90. XX wieku. Jak odciągnąć utalentowanego gitarzystę od narkotyków?

PRZYMIERZE ★★★★
film sens., USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie, wyk. Jake Gyllenhaal, Dar Salim, Sean Sagar
23:40 | hbo
Po wyjściu Amerykanów z Afganistanu niedawny weteran wraca tam, by odnaleźć porzuconego na pastwę talibów miejscowego tłumacza, który uratował mu życie w trakcie niebezpiecznej misji.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

PONIEDZIAŁEK 23.03

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Studio Raban (424)
08:00 Serwis Info
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo IX (12)
10:00 Komisarz Alex XXIV (8)
11:00 Ojciec Mateusz VIII (4/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Rok w ogrodzie extra
12:50 Serengeti III (3/6)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info - mag.
15:15 Reporterzy (489)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5874)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Rewizor - spektakl teatralny Polska 1977, reż. Jerzy Gruza
22:30 Balans bieli (129)
23:15 Tętno 3 - film dok.
00:25 Zwerbowana miłość *** - film sens. Polska 2010, reż. Tadeusz Król, wyk. Joanna Orleańska (100 min)
02:05 Porwana przez Komanczów (Comanche Station) *** - western USA 1960, reż. Budd Boetticher, wyk. Randolph Scott (80 min)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:25 Rodzina (nie od) święta
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7502) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7502) - mag. Polska 2026
11:40 Okrasa łamie przepisy
12:15 Kolekcja (4) - mag. kulturalny Polska 2025
12:30 Koło fortuny (2169)
13:15 Panna młoda (18/50)
14:05 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (113) - telenowela
16:00 Koło fortuny (2170)
16:35 Familiada (3057)
17:20 Panna młoda (19/50) - serial obycz. Turcja 2024
18:15 Va banque (1031)
18:50 Jeden z dziesięciu (11)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (123)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1652)
20:55 M jak miłość - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale
22:55 Na przekór losowi (4/8) - serial obycz.
23:55 Judy - film biograf. **** Wlk. Brytania/Francja/USA 2019, reż. Rupert Goold, wyk. Renée Zellweger (130 min)
02:05 Instynkt (12) - serial krym. Polska 2011

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag.
08:30 Malanowski i Partnerzy V (20,21) - serial fab.-dok.
09:30 Trudne sprawy XXI (17,18/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (25—27/60) - serial fab.-dok. Polska 2022
14:40 Dlaczego ja? 33 (14) - serial fab.-dok. Polska 2026
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5862)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (15) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (16)
18:00 Pierwsza miłość 50 (10) - serial obyczajowy Polska 2026, wyk. Aneta Zając
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (323)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (73)

20:30 Farma (176) - reality show Polska 2025
21:40 Oppenheimer - film **** biograficzny USA/Wlk. Brytania 2023, reż. Christopher Nolan, wyk. Cillian Murphy, Emily Blunt, Matt Damon (220 min)
01:20 Mumia (The Mummy) ** - film sens. USA/Chiny/Japonia 2017, reż. Alex Kurtzman, wyk. Tom Cruise, Russell Crowe (145 min)
03:45 Ewa gotuje (547)

TVN DVB-T

05:35 Uwaga! (7701) - mag. reporterów Polska 2025
05:50 Ukryta prawda (3/40)
06:45 Kuchenne rewolucje XXVII (7) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5663)
11:20 Doradca smaku (1)
11:25 Kuchenne rewolucje: Kraków – Larysonki 32 (3) - reality show Polska 2026
12:35 Kuchenne rewolucje: Mroków – Bistro Kociołek 31 (4) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (6,7/60) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (27/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (16) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (16) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7955) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (5)
21:30 Bitwa o gości (4) - reality show Polska 2026
22:40 Jack Reacher: Nigdy nie wracaj (Jack Reacher : Never Go Back) ** - film kryminalny USA/Chiny 2016, reż. Edward Zwick (145 min)
01:05 Bliźniak (Gemini Man) ** - film sens. USA/Chiny/Kolumbia 2019, reż. Ang Lee, wyk. Will Smith (145 min)

TV PULS DVB-T

06:00 Nash Bridges V (20,21/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (6,2/15) - serial sensacyjny Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (63) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (16) - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (4,5) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (15,16) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Eskorta (Mile 22) *** - film sens. Chiny/USA/Kol. 2018, reż. Peter Berg, wyk. Mark Wahlberg (120 min)
22:00 Gunner - film sens. ** USA 2024, reż. Dimitri Logothetis, wyk. Luke Hemsworth, Morgan Freeman (125 min)
00:05 Polowanie na łowcę (The Frozen Ground) *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy 2013 (125 min)
02:10 Dzielnica strachu X

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (4,28,29/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (50,1,2/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (44/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (6) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (6) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (15/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (46/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (13) - real tv Polska 2026
21:00 Godzina zemsty (Payback) *** - film sens. USA 1999, reż. Brian Helgeland, wyk. Mel Gibson (135 min)
23:15 Kac Vegas III (The Hangover Part III) ** - komedia USA 2013, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Zach Galifianakis (130 min)
01:25 Skok na głęboką wodę (3) - reality show
02:30 Mówię Wam (6)

MEZZO

08:20 Rachmaninow w nowej odsłonie - film dok. USA 2020
09:15 Intermezzo
10:00 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen, Aliisa Neige Barrière - muzyka klasyczna
11:40 Brahms: Niemieckie requiem - muzyka klasyczna
13:00 Intermezzo
13:30 Giuseppe Verdi: Falstaff - opera Francja 2023
15:40 Bomsori Kim, Camerata Salzburg: I-IV koncert skrzypcowy Mozarta
17:20 Międzynarodowy Konkurs Pianistyczny w Leeds
20:30 Yehudi Menuhin, skrzypce stulecia - Francja 94
22:25 B'Rock Orchestra, René Jacobs: Bach, Pergolesi
23:45 Tarik O'Regan: Mata Hari, balet w choreografii Teda Brandsena - balet Holandia 15

PULS 2

11:10 Gigantozaur (14,24/26)
11:30 Dinopociąg (16/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie V (7,6/8)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous V (20,21/27)
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (13,14/52)
17:40 Świnka Peppa II (23/52)
17:45 Bing (63,64/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (16/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (9)
20:00 Dzielnica strachu X (9) - serial krym. Polska 2025
21:00 Przepis na zbrodnię (9)
22:00 Dzielnica strachu X (8)
23:00 Wstydliwe choroby VI
01:00 Dzielnica strachu X (6)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (7/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (4) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (59,60/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (16) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (16)
12:55 Trudne sprawy XX (32,33,34/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (48, 49)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (15,16) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (13) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (13)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (13) - serial krym.
22:40 Azyl - thriller USA 2002, reż. David Fincher
00:55 Love Island III

METRO DVB-T

07:50 SOS. Ekipy w akcji (60)
08:45 Szpital (31,32/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
11:45 Magda gotuje Internet (6, 8) - talk-show Polska 2025
12:45 Szkoła (11/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi
15:40 The Floor (15, 16)
17:00 Ciężarówką przez Stany V (7/9) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty (8)
19:00 Kartoteka V - serial fabularno-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (10,11) - serial krym. Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (6/22)
00:15 The Traitors. USA (1) - reality show USA 2023
01:20 Ach, ten ślub! (1)
02:20 Anka testuje internety

eprasa.pl 540bad1eed

PONIEDZIAŁEK 23.03

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (6)
09:00 Robert Makłowicz (147, 159) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (2,3/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (10,11/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (1,2,3/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (8,9/14)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (6,7/12)
19:10 Wojny kontenerowe (6,7/16) - serial dok.
20:00 Legionista (Legionnaire) * - film sensacyjny USA 1998, reż. Peter MacDonald, wyk. Jean-Claude Van Damme, Steven Berkoff (120 min)
22:00 Na dnie piekła (Locked Down) ** - film sensacyjny USA/Kanada 2010, reż. Daniel Zirilli, wyk. Tony Schiena, Rashad Evans, Vinnie Jones (120 min)
00:00 Dziewiąte wrota (The Ninth Gate) **** - thriller Francja/Hiszpania/USA 1999, reż. Roman Polański, wyk. Johnny Depp (175 min)

ALE KINO+

09:40 Mother Dear - film krótkom. PL 21 (35 min)
10:15 Vigil II (1,2/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
12:45 Vera (1/4) - serial krym.
14:35 Opadające liście (Kuolleet lehdet) **** - komediodramat Finlandia/Niemcy 2023, reż. Aki Kaurismäki, wyk. Alma Pöysti (100 min)
16:15 Tunel (Tunnelen) *** - film katas. Norwegia 2019, reż. Pål Øie, wyk. Thorbjørn Harr, Ylva Fuglerud (125 min)
18:20 Vera (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
20:10 Walden - thriller *** USA 2023, reż. Mick Davis, wyk. Kelli Garner, Mick Davis, Shane West, Emile Hirsch, Tania Raymonde (130 min)
22:20 Dziewczyna, która zniknęła (1,2/4) - serial obyczajowy Finlandia 2023, wyk. Saga Sarkola, Johannes Holopainen
00:15 Rekin (Shark) - film krótkometrażowy Australia 2021 (25 min)
00:40 Tatuś (Mon p'tit papa) - film krótkometrażowy Francja 2022 (20 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:25 W poszukiwaniu dobrego filmu (37)
09:00 Pogranicze w ogniu
10:15 Młyn i krzyż - dramat ***** historyczny Polska/Szwecja 2010, reż. Lech Majewski (105 min)
12:00 Ella Fitzgerald: Tylko jedna z tych rzeczy
13:35 Skutki noszenia kapelusza w maju *** - komedia Polska 1993 (95 min)
15:10 Dobre strony (2)
15:25 Tamte lata, tamte dni
16:05 Profesor na drodze **** - komediodramat Polska 1973, reż. Zbigniew Chmielewski (70 min)
17:15 Pogranicze w ogniu
18:25 Tygodnik kulturalny
19:20 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
20:00 Diamenty są wieczne (Diamonds Are Forever) **** - film sens. Wlk. Brytania 1971, reż. Guy Hamilton (130 min)
22:10 Porozmawiajmy szczerze (11) - rozmowa
22:50 Dziewczyna z perłą **** - dramat Wlk. Brytania/Luksemburg/Francja/Belgia/USA 2003, reż. Peter Webber (110 min)
00:40 Dzień z życia artysty

HBO

09:20 Królewska wystawa ** - film obyczajowy USA 2025 (85 min)
10:45 PS Kocham Cię *** - melodramat USA 2007, wyk. Hilary Swank (125 min)
12:50 Do diabła z miłością *** - komedia romant. USA/Niemcy 2003 (100 min)
14:30 Sypiając z innymi *** - komedia romantyczna USA 2015 (100 min)
16:10 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem *** - film biograficzny USA/Kanada 2018, reż. Jason Reitman (115 min)
18:05 Priscilla - film biograficzny USA/Włochy/Wlk. Brytania 2023 (115 min)
20:00 Chętni na seks (4) - serial kom. USA 2026
21:05 Rooster (3) - serial kom.
21:35 Wielki powrót III (1/8) - serial kom. USA 2026
22:05 Manodrom ** - thriller Wlk. Brytania/USA 2023 (95 min)
23:40 Przymierze - film **** sens. USA/Wlk. Brytania/Hiszpania 2023, reż. Guy Ritchie (120 min)
01:40 River Wild - film sens. ** USA/Węgry 2023, reż. Ben Ketai (90 min)

CANAL+ PREMIUM

08:00 Dahomej - film dok.
09:10 Wszyscy Święci ** - dramat obycz. Polska 2002, reż. Andrzej Barański, wyk. Teresa Szmigielówna (80 min)
10:30 Święta na opak ** - komedia F 2023, reż. Clément Michel, wyk. Franck Dubosc (85 min)
11:55 Chopin, Chopin! *** - dramat obyczajowy Polska 2025, reż. Michał Kwieciński (130 min)
14:05 The Office PL (3,4/12) - serial kom. Polska 2021
15:05 Agent szczęścia
16:40 Mój jedyny wróg - film krótkometrażowy Polska 2024 (20 min)
17:00 Mamma Mia! Here We Go Again! *** - musical Wlk. Brytania/USA 2018, reż. Ol Parker (110 min)
18:50 Łapu-Capu
18:55 Kaskader *** - film sensacyjny USA/Kanada/Australia 2024, reż. David Leitch (125 min)
21:00 Godzina zero - serial krym. Wlk. Brytania 2025
22:35 Opętany - thriller ** Włochy/USA 2023, reż. Conor Allyn, wyk. Amber Heard (445 min)

KINO POLSKA

08:15 Zwierzęta Wajraka III (8)
08:55 Polska Kronika Filmowa 10A/71 - film dok. Polska 1971
09:05 To nie ze mną II (4)
09:45 Pan Anatol szuka miliona - komedia Polska 1959
11:15 Komedia małżeńska - komedia Polska 1993, reż. Roman Załuski, wyk. Ewa Kasprzyk, Jan Englert
13:20 Z pacynką i w pasiaku
14:25 Szumy i fonie - film krótkom. Polska 2024
14:55 Stara baśń. Kiedy słońce było Bogiem - film historyczny Polska 2003, reż. Jerzy Hoffman
17:15 Stawka większa niż życie - serial wojenny
18:45 Pogranicze w ogniu (1)
20:00 Kamienie na szaniec - dramat wojenny Polska 2014, reż. Robert Gliński, wyk. Tomasz Ziętek, Marcel Sabat
22:25 Mistrz - film biograficzny Polska 2020, reż. Maciej Barczewski, wyk. Piotr Głowacki, Jan Szydłowski
00:05 Ach śpij kochanie - thriller Polska 2017, reż. Krzysztof Lang, wyk. Karolina Gruszka, Andrzej Chyra
02:25 Drogówka - film krym. Polska 2013, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Bartłomiej Topa, Marian Dziędziel

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (1/8)
08:30 Przyjaciółki XV (5,6/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Parasol bezpieczeństwa - film sensacyjny USA 2003
16:10 Venom - film sens. USA/Chiny 2018, wyk. Tom Hardy
18:40 Pasażerowie - film s.f. USA/Australia/Hongkong 2016
21:00 Escape Room: Najlepsi z najlepszych - horror USA/RPA/Węgry/Kanada 2021
22:50 Hitman: Agent 47 - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Kanada 2015
00:50 Gliniarze VI (28)

WARNER TV

08:00 J.A.G. VI (15/24)
09:00 Bajer z Bel-Air V (6,7/25)
10:00 Za głosem serca
11:00 Pełna chata II (7,8/22)
12:05 J.A.G. VI (18,19/24)
13:55 Bajer z Bel-Air V
15:55 Pełna chata II (7,8,9,10/22) - serial kom.
17:55 Dzień ojca - komedia romantyczna USA 1997
19:55 Krzysztof - dramat obyczajowy Polska 2010
22:00 13. dzielnica – ultimatum - film sens. Francja 2009
00:00 Płonący wieżowiec - film katastroficzny USA 1974

CINEMAX

12:35 Starfuckers - film krótkometrażowy USA 2022
12:50 Wielkie nic - kom. krym. Wlk. Brytania/Kanada/USA 06
14:15 Joika - film biograficzny USA/Nowa Zelandia/Polska 23
16:05 Czarny pies - thriller Chiny 2024, reż. Hu Guan
17:55 Mission: Impossible III - film sensacyjny USA 2006
20:00 Lady Bird - komediodramat USA 17, reż. Greta Gerwig
21:35 Księżyc - thriller Austria 2024, reż. Kurdwin Ayub
23:10 Powrót Saturna - dramat obycz. Hiszp./Francja 24

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (16/26)
11:50 Magda M. (4,5/15)
13:50 Teraz albo nigdy! II (8)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Top 100: filmy wszech czasów (3) - mag. filmowy
17:05 Pokemon: Detektyw Pikachu - film fantasy USA/Japonia/Wlk. Bryt./Kanada 19
19:25 Ukryta prawda (46)
20:00 Rocketman - film biograf. Wlk. Bryt./USA/Kanada 19
22:45 Godzilla minus 1 - film sensacyjny Japonia 2023

KINO TV

08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (3,4/8)
11:00 Poirot V (3,4/8)
13:10 Panna Marple VI (2/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8)
17:50 Poirot: Zagadka na morzu (7/10) - serial krym.
18:55 Poirot: Niewiarygodna kradzież (8/10) - serial krym.
20:00 Spacer w chmurach - melodramat USA/Meksyk 95
22:10 Wall Street – pieniądz nie śpi - film sens. USA 2010
01:00 Przychodzą z ciemności - horror USA/Kolumbia/Hiszpania/Arabia Saudyjska 14

PARAMOUNT

07:30 Elementary V (19,20/24)
09:20 Star Trek VI: Wojna o pokój - film s.f. USA 1991
11:35 Złap mnie, jeśli potrafisz - film biograf. USA/Kanada 2002, wyk. Leonardo DiCaprio
14:45 Poszukiwacze zaginionej arki - film przygodowy USA 1981, reż. Steven Spielberg
17:20 Terminal - komedia romantyczna USA 2004, reż. Steven Spielberg
20:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf, Megan Fox
23:05 Raport mniejszości - film s.f. USA 2002

ROMANCE TV

08:30 Górscy ratownicy
09:25 Górski lekarz (2/7)
10:25 Bella dilemma - komedia romantyczna Niemcy 2013
12:20 Cały czas prosto - komedia Niemcy 2021
14:15 Zabójcza układanka (2)
16:15 Tak łatwo się nie umiera - komedia Niemcy 2019
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (2/7)
20:00 Wiza do miłości - komedia USA 24, reż. Brian Brough
21:50 Inga Lindström: Szalone czasy - film obycz. Niemcy/Szwecja 21, wyk. Leonie Rainer
23:45 Górski lekarz (2/7)

AMC

09:35 Alex i Emma - komedia romantyczna USA 2003
11:30 Tajemnica Stonehenge - film s.f. Kanada 2010
13:20 Za wszelką cenę - dramat obyczajowy USA 2004
15:55 Kto pierwszy, ten lepszy - komedia romantyczna Niemcy/USA 2002
17:55 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
19:50 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. Andrew Niccol, wyk. Justin Timberlake
22:00 Szepty mroku IV (6)
22:55 Poza zasięgiem - film sensacyjny USA/Polska 2004

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:25 Agenci NCIS XI (8/24)
09:25 Castle III (20,21/24) - serial krym. USA 2011
11:25 Detektyw Monk II (9,10/16) - serial krym.
13:25 Rekrut VII (1,2/18)
15:20 FBI: International II (20,21/22) - serial akcji
17:20 Castle III (22,23/24)
19:10 FBI II (4,5,10/19) - serial sensacyjny USA 2019
22:05 FBI: Most Wanted III (22/22) - serial krym. USA 22
23:00 Castle III (22,23/24)
00:40 FBI II (4/19)

EPIC DRAMA

08:35 Agenci NCIS XVI (20/24)
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe III - serial obycz.
10:35 Poirot: Karty na stół X: Po pogrzebie (3) - film kryminalny Wlk. Brytania 2005
12:35 Lekarze na start
13:20 Agenci NCIS XVI (20/24)
14:15 Panna Scarlet i komisarz IV (5/6) - serial krym.
15:25 Dalgliesh (2/6)
17:15 Poirot X (4/4)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVI (21/24)
21:00 Robin Hood (2)
22:20 A.B.C. (1/4) - serial krym.
23:15 Panna Marple VI (3/3)

TVN STYLE

08:00 Makłowicz w drodze (4)
08:30 Dorota was urządzi IV (7,8/12) - serial dok. Polska 16
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (3, 4) - reality show
11:25 Ugotowani (1, 2)
13:30 Kuchenne rewolucje (7, 6) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (5)
16:40 Jestem z Polski VIII (16,12) - serial dok. Polska 21
18:45 Kuchenne rewolucje (7, 8) - reality show Polska 19
20:50 Babski biznes (7/8)
21:50 Jestem z Polski IX (4,5)
23:45 Hotel Paradise (13)

TVN TURBO

08:15 DeFacto (10, 11)
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować III
18:00 Raport Turbo (4944)
18:15 Wojny samochodowe (4)
19:15 Gadżet 4.0 (10) - mag.
19:45 Ciężarówką przez Indie
20:45 Naprawy nie do naprawy (6) - mag. motoryzacyjny
21:30 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (2/16) - serial dok.
22:00 Raport Turbo (4944)
22:20 Zawodowi handlarze (5)

BBC FIRST

08:40 Lewis III (7/8)
09:45 Ojciec Brown VI (6/10)
10:45 Śmierć pod palmami XV
11:50 Powrót do raju II (4/6)
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown XII (10/10)
15:50 Lewis III (7/8)
16:50 My Life is Murder II
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (1,2/8) - serial kryminalny
22:05 Annika II (3,4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
00:00 Zabójcze arcydzieła
01:00 Śmierć pod palmami III

FX

08:15 Dr House V (7/23)
09:10 Kości X (9,10/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (15/22)
11:55 FBI (22,1/22)
13:45 Castle III (23,24/24)
15:35 Agenci NCIS (7,8/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (16/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (11,12/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku VIII (17,18/18)
22:00 Tropiciel III - serial krym.
22:55 Bad Boys - komedia sensacyjna USA 1995
01:20 9-1-1 IX (2)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
12:00 Tu jest pięknie VII
12:50 Nieoczywiste miejsca
13:55 House Hunters (2, 3)
15:05 Mieszkanie na miarę IV
17:00 Zróbmy sobie dom (3)
18:00 Weekendowa metamorfoza (8, 1) - reality show
19:55 Dorota inspiruje (1)
20:55 Dorota was urządzi IV (7,8/12) - serial dok. Polska 16
22:25 House Hunters
00:35 Kupujemy dom na plaży

BBC LIFESTYLE

13:40 Włoski remont Amandy i Alana (1, 2) - reality show
14:45 Królowie smaku: Big Zuu & AJ Tracey - serial dok.
15:45 Zapraszam do stołu: wielka porcja (6) - reality show
17:45 Włoski remont Amandy i Alana (3, 4) - reality show
18:50 Mistrzowie ceramiki (9)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywkowy
21:00 Hiszpański remont Amandy i Alana (5, 6)
22:10 Kobiety, skalpel i liposukcja (3/3) - serial dok.
23:10 Wstydliwe choroby IV
00:10 Ratunek dla skóry (1/3)

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół III (11,12/24)
08:55 Przyjaciele VII (17—22/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu X (23,24,1—4/24)
14:30 Dwóch i pół III (13—16/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VII (23,24,1—4/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (5—10/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (6,7/12)
23:05 Comedy Club (13, 14)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy IV (9/13)

TVP SERIALE

08:35 Komisarz Alex VII (5)
09:25 Rodzinka.pl
09:55 Klan - telenowela
10:30 Ranczo II (12/13)
11:25 M jak miłość
12:25 Komisarz Alex XXV (3)
13:25 Kulisy serialu „Ojciec Mateusz" (4) - felieton
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (4,5)
15:30 Komisarz Alex VII (6)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo II (13,1/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (6,10) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (2,3/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (7)
00:20 Na sygnale

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:35 Comfort Food (15,16)
12:25 Jamie Oliver (15, 16)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia meksykańska (5) - mag.
14:55 Zgrillowani (6, 7)
15:50 Jedz, podróżuj, smakuj
16:45 Jakubiak rozgryza... (1)
17:10 Jamie Oliver (10, 11, 12)
18:30 Zgrillowani (4)
18:55 m jak mięso (2, 3, 4)
20:15 Kulinarna mapa Wielkiej Brytanii (1, 2) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain VI
23:55 Anthony Bourdain VII

CANAL+ DOMO

10:55 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew II - serial dok.
14:00 Cudotwórcy VI (5/26)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI (4/10) - serial dok.
16:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (1, 2)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XIII
21:00 Cudotwórcy VI
22:00 Wielkie Projekty: Szwecja IV (1/6) - serial dok.

PLANETE+

13:45 Miasta z ruin (1,3/4)
15:50 Niezwykłe podróże koleją X (1/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:15 Mam zamek III (2)
18:45 Premiera: Mam zamek III (3) - serial dok. Polska 2025
19:15 Ogień. Azjatycka tradycja (2/4) - serial dok.
19:45 Traktaty rzymskie. Jak rodziła się Unia - film dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VII (7/7) - serial dok.
22:00 Premiera: Ramzes II. 66 lat panowania (3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (2/10)
10:00 Klan z Alaski III (11/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Meksyk - serial dok. USA 2024
12:00 Fani czterech kółek XI
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (3,4/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIII
17:00 Celnicy na straży Turcji
18:00 Kolejarze - serial dok.
19:00 Złomowisko PL VIII (12)
21:00 Nic do zgłoszenia IV
22:00 Od samochodu do domu II (1) - serial dok.
23:00 Celnicy na straży Turcji

TVP HISTORIA

10:00 Siostra - film dok.
11:25 Magiczny Adriatyk
12:35 Starożytne mocarstwa
13:40 Królowie (57)
14:15 Stawka większa niż życie - serial wojenny
15:15 Sensacje XX wieku
17:05 Czas honoru II (4/13)
18:05 Oto człowiek – rzecz o Henryku Sławiku i Józsefie Antallu - film dok. Polska 2019
19:10 Królowie (16)
19:45 07 zgłoś się (4/5)
21:20 Narodziny nazizmu II
22:30 Kroniki Hitlera (4)
23:35 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (5/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (8/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XIII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (4) - serial dok.
17:10 Skarby nazistów: U-Booty pełne złota (4)
18:10 Na lodowym szlaku XII (6) - serial dok. USA/Kanada 25
19:05 Starożytni kosmici XVI (15,12,11/20) - serial dok.
21:00 Starożytni kosmici XVII
22:00 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15,2/18)
00:50 Starożytni kosmici XVII

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic X (3,4)
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Majowie: tajemnicza cywilizacja (2/4) - serial dok.
17:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (3)
18:00 Historia Związku Radzieckiego (2/3) - serial dok.
19:00 Krwawe pieniądze (2)
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (8/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Katastrofa w przestworzach XXV (3)
22:00 Premiera: Ikony lotnictwa - serial dokumentalny

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (65)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki II (5/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (1/6)
22:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej (9) - serial dok.
23:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

09:20 W okowach mrozu V (7)
11:20 Niezwykłe wyspy tropikalne (2/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta: powrót
13:35 Największe zagadki nauki (4/6) - serial dok.
14:35 W okowach mrozu X (14)
15:35 Życie na pustkowiu VIII
16:35 Program rozrywkowy
17:35 Niezwykłe wyspy tropikalne (2/3) - serial dok.
18:40 Błękitna Planeta II (5/7)
19:45 Ziemia (2/5) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu X (17)
22:55 Program rozrywkowy

POLSAT VIASAT HISTORY

13:40 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
14:45 Historia sprawiedliwości (3) - serial dokumentalny
15:45 Konkwistadorzy: powstanie i upadek (1/6)
16:45 Dziki Zachód (3/6)
17:45 Tajne bazy nazistów IV
18:50 Wojna światowa: 1914-1945 (4/8) - serial dok.
19:55 II wojna światowa: cena imperium (10/13) - serial dok.
21:00 Naziści: korzenie zła (7)
22:10 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
23:10 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dok.

eprasa.pl 540bad1eed

WTOREK 24.03

Od A do Z

28 LAT PÓŹNIEJ ★★★
horror, Wlk. Brytania/USA/Kanada 2025, reż. Danny Boyle, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Jodie Comer, Alfie Williams
23:05 | hbo
Danny Boyle wraca do pomysłu sprzed lat, znajdując inspirację w niedawnej pandemii: Wielka Brytania zamieniona w królestwo zombie, gdzie mutują zarówno zakażeni wirusem. jak i pozornie zdrowi.

8 ★★
dramat obycz., Hiszpania 2025, reż. Julio Medem, wyk. Ana Rujas, Javier Rey, Tamar Novas
22:00 | cinemax
Kobieta i mężczyzna urodzeni tego samego dnia 1931 roku i ich osiem spotkań na przestrzeni 90 lat: hiszpańska historia, naznaczona „od zawsze" to republikańską, to znowu faszystowską przeszłością.

ANOTHER END ★★★
film s.f., Włochy/Francja/Wlk. Brytania 2024, reż. Piero Messina, wyk. Gael García Bernal, Renate Reinsve, Bérénice Bejo
22:10 | ale kino+ hd
Czy miłość może przekroczyć granicę śmierci? Gael Garcia Bernal jako pogrążony w żalu po śmierci ukochanej, który korzysta z technologii dającej możliwość ożywienia wspomnień zmarłej w innej postaci.

CISZA ★★
film obycz., Polska 2010, reż. Sławomir Pstrong, Natalia Siekierska, wyk. Edyta Olszówka, Marcin Perchuć, Przemysław Sadowski
20:05 | warner tv
Wokół głośnej sprawy nauczyciela, który w 2003 roku poprowadził szkolną wycieczkę w góry w momencie zagrożenia lawinowego. Widziane z perspektywy matki jednej z ofiar: poruszające.

DRUHNY NA MEDAL ★★
komedia, USA 2024, reż. Jocelyn Moorhouse, wyk. Susan Sarandon, Bette Midler, Megan Mullally
22:45 | canal+ premium
Dwie starsze panie dostają zaproszenie na ślub dawnej przyjaciółki. Podekscytowane perspektywą spotkania podstępem zwabiają na ślub jeszcze jedną koleżankę, od lat śmiertelnie skłóconą z panną młodą.

Zakochany bez pamięci

21:00 | canal+ premium ★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Oscar za scenariusz dla Charliego Kaufmana: zaskakująca opowieść o parze zakochanych, która poddaje się eksperymentowi usunięcia z pamięci wspomnień o swoim związku. Plus Kate Winslet i Jim Carrey.

MYZ

DRAMAT
USA 2004, REŻ. MICHEL GONDRY, WYK. JIM CARREY, KATE WINSLET, KIRSTEN DUNST

GAME OVER ★★
dramat obycz., Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek, Aleksandra Justa, Krzysztof Stelmaszyk
20:00 | kino polska
Bezrobotny 30-latek bez planów musi nagle dorosnąć, gdy matka, u której mieszka, doznaje paraliżu. A to oznacza prozaiczną konieczność zdobywania pieniędzy na życie, opiekunkę i kosztowną rehabilitację.

JOKER ★★
film sens., USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano, Dominik García-Lorido
20:00 | tv puls
Jason Statham jako uzależniony od hazardu ochroniarz z Las Vegas, który zyskuje szansę życiowej naprawy – jeśli pomści zgwałconą przez potężnego mafiosa przyjaciółkę, nie ściągając przy tym podejrzeń.

KŁAMCA, KŁAMCA ★★
komedia, USA 1997, reż. Tom Shadyac, wyk. Jim Carrey, Maura Tierney, Justin Cooper
22:35 | stopklatka
Jim Carrey jako nałogowy kłamczuch, który obiecuje małemu synkowi dochowanie prawdomówności. Jeśli nawet przerysowane, to bardzo prawdziwe. No i ten Carrey, który potrafi być aktorem.

OCZY SMOKA ★★
film sens., USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme, Cung Le, Luis Da Silva Jr.
21:50 | tv puls
Jean-Claude van Damme się nie poddaje – tym razem jako mentor młodzieńca, który siłą własnych pięści zaprowadzi porządek w złej dzielnicy. Plus Wietnamczyk Cung Le jako potencjalny następca.

PTAKI NOCY (I FANTASTYCZNA EMANCYPACJA PEWNEJ HARLEY QUINN) ★★★
film sens., USA 2020, reż. Cathy Yan, wyk. Margot Robbie, Mary Elizabeth Winstead, Jurnee Smollett
21:00 | tvn 7
Babskie kino z kręgu DC Comics: Harley Quinn (żywiołowa Margot Robbie), odtrącona narzeczona Jokera, organizuje kobiecy gang i rzuca wyzwanie zdominowanemu przez mężczyzn światu zbrodni w Gotham City.

STAN WYJĄTKOWY ★★★
komediodramat, Chorwacja/Serbia/Polska 2019, reż. Vinko Brešan, wyk. Krešimir Mikić, Lazar Ristovski, Nikša Butijer
23:25 | tvp 2
Śmiech przez łzy nad Bałkanami, które nie potrafią rozliczyć się z przeszłością: Daniel Olbrychski jako prezydent niewydolnego państwa, postawiony wobec kradzieży trumny ze zwłokami swego poprzednika.

SZYFRY WOJNY ★★★
dramat wojenny, USA 2002, reż. John Woo, wyk. Nicolas Cage, Adam Beach, Peter Stormare
21:20 | tvp 1
John Woo o wojnie na Pacyfiku: Indianie Navajo jako żywe amerykańskie maszyny szyfrujące, co oznacza, że jeśli wpadną w ręce wroga, muszą zginąć. I Nicolas Cage jako ich ochroniarz.

UZNANY ZA NIEWINNEGO ★★
film sens., USA 1990, reż. Alan J. Pakula, wyk. Harrison Ford, Brian Dennehy, Raul Julia
23:55 | warner tv
Prokurator przed sądem – oskarżony o zamordowanie swej koleżanki z pracy i jednocześnie kochanki. Ale Harrison Ford mordercą być nie może. Mimo to intrygujące.

WSTRZĄS ★★★
dramat obycz., Wlk. Brytania/Australia/USA 2015, reż. Peter Landesman, wyk. Will Smith, Alec Baldwin, Albert Brooks
20:00 | cinemax
Na faktach: pochodzący z Nigerii i praktykujący w USA patolog odkrywa chorobę mózgu, dotykającą głównie futbolistów amerykańskich, co oznacza nieuchronny konflikt z potężnym związkiem sportowym.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

TVP1 DVB-T

07:30 Kościół z bliska (710)
08:00 Serwis Info, pogoda
08:20 Zaraz wracam
09:00 Ranczo IX (13)
10:00 Komisarz Alex XXIV (9)
11:00 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Magazyn rolniczy (750)
12:55 Nurt życia. Opowieść o rzece - film dok. Niemcy 23
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (490)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5875)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (9) - teleturniej Polska 2026
21:20 Szyfry wojny *** **(Windtalkers)** - dramat woj. USA 2002, reż. John Woo (145 min)
23:45 Igła (Eye of the *** **Needle)** - thriller Wlk. Brytania 1981, reż. Richard Marquand, wyk. Kate Nelligan (120 min)
01:45 Smaki miłości (Feast *** **of Love)** - melodramat USA 2007, reż. Robert Benton (115 min)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:20 Przystań nad Biblią
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7503) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7503) - mag. Polska 2026
11:40 Rosół polski (28)
12:15 Którędy po sztukę
12:30 Koło fortuny (2170)
13:15 Panna młoda (19/50)
14:05 Va banque (1031)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (114) - telenowela
15:50 Przepis dnia (123)
16:00 Koło fortuny (2171)
16:35 Familiada (3058)
17:20 Panna młoda (20/50)
18:15 Va banque (1032)
18:50 Jeden z dziesięciu (12)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (124)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Kulisy serialu „M jak miłość" (1653)
20:55 M jak miłość
21:55 Na sygnale
22:25 Magazyn Ekspresu Reporterów
23:25 Stan wyjątkowy *** - komediodramat Chorwacja/Serbia/Polska 2019 (125 min)
01:30 Gorący pościg (Hot ** **Pursuit)** - film sens. USA 2014, reż. Anne Fletcher (100 min)

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień - mag. informacyjny Polska 2026
08:30 Malanowski i Partnerzy V (22,23) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (19,20/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (28—30/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (15)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5863)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (16) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (17) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (11) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport
19:15 Gość „Wydarzeń" (324)
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (74)

20:30 Farma (177) - reality show Polska 2025
21:30 Ninja vs Ninja (83) - show Polska 2025
23:35 Predators - film s.f. *** USA 2010, reż. Nimród Antal, wyk. Adrien Brody, Laurence Fishburne, Topher Grace (145 min)
02:00 Nie oddychaj (Don't **** **Breathe)** - thriller USA/Węgry 2016, reż. Fede Alvarez, wyk. Stephen Lang, Jane Levy (160 min)

TVN DVB-T

05:35 Uwaga! (7955)
05:50 Ukryta prawda (4/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Grudziądz, bar „Pierożek" XXVII (8) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5664)
11:20 Doradca smaku (2)
11:25 Kuchenne rewolucje: „Biała karczma", Grudziądz XVII (3) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Mysłowice – La Farina 31 (5) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (8,9/60) - serial fabularno-dok.
15:45 Młode gliny (28/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (17) - serial obycz. Polska 2026
17:55 Detektywi VI (17) - serial fab.-dok. Polska 2026
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7956) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (6) - teleturniej Polska 2026
21:30 Skok na głęboką wodę (4) - reality show Polska 2026
22:40 Kuba Wojewódzki (4) - talk-show Polska 26
23:40 Superwizjer (1339)
00:15 Obecność 2 (The *** **Conjuring 2)** - horror USA/Kanada/Wlk. Brytania 2016, reż. James Wan (165 min)
03:00 Uwaga! (7956) - mag.

TV PULS DVB-T

06:00 Nash Bridges V (21,22/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVII (2,10/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II - serial obycz. Turcja 2012
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (19) - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (5,6) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (16,17) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Joker (Wild Card) ** - film sens. USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Michael Angarano (110 min)
21:50 Oczy smoka (Dragon ** **Eyes)** - film sens. USA 2012, reż. John Hyams, wyk. Jean-Claude Van Damme (100 min)
23:30 Na tropie zabójcy ** **(Cult Killer)** - film sens. USA/Wlk. Brytania 2024, reż. Jon Keeyes (120 min)
01:30 Dzielnica strachu X

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (5,30,31/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (51,3,4/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (45/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (7) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (7) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (16/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (47/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (14) - real tv Polska 2026
21:00 Ptaki nocy (i fanta- *** **styczna emancypacja pewnej Harley Quinn)** - film sens. USA 2020, reż. Cathy Yan, wyk. Margot Robbie, Jurnee Smollett (140 min)
23:20 Blade: Mroczna ** **Trójca (Blade: Trinity)** - horror USA 2004, reż. David S. Goyer, wyk. Wesley Snipes, Jessica Biel (145 min)
01:45 Hotel Paradise (13)

MEZZO

08:55 Intermezzo
10:00 Wolfgang Amadeus Mozart: Wesele Figara - opera Austria 23, reż. François-René Martin, wyk. Andrè Schuen
12:55 Intermezzo
13:30 Verdi: Requiem
14:50 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège, Gergely Madaras: „Błogosławieństwa" Césara Francka - muzyka klas.
17:10 Glenn Gould: Poza czasem - portret muzyka
18:55 Théotime Langlois de Swarte, Orkiestra Opery Królewskiej w Wersalu: Bach
20:30 Felix Mendelssohn-Bartholdy, György Ligeti: Sen nocy letniej - balet Niemcy 21
22:30 Orkiestra Paryska, Esa-Pekka Salonen, Gautier Capuçon: Szostakowicz, Bruckner - muzyka klasyczna

PULS 2

11:10 Gigantozaur (14,13/26)
11:30 Dinopociąg (17/40)
12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie V (8,7/8)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous V
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (15,16/52)
17:40 Świnka Peppa II (24/52)
17:45 Bing (65,66/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (17/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (10)
20:00 Dzielnica strachu X (10)
21:00 Przepis na zbrodnię
22:00 Dzielnica strachu X (9)
23:00 Ekstrakt - komedia kryminalna USA 2009
00:50 Dzielnica strachu X (7)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (9/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (5) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (61,62/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (17) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (17)
12:55 Trudne sprawy XX (35—37/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (49, 50)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (16,17) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (14) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (14)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (14) - serial krym.
22:40 Air Force One - film sensacyjny USA/Niemcy 1997
01:10 Love Island III

METRO DVB-T

07:50 Sekrety życia (1/40)
08:45 Szpital (33,34/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (12/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi - telenowela Turcja 2020
15:40 The Floor (17, 18)
17:00 Ciężarówką przez Stany V (8/9) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka V (1) - serial fabularno-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni (12,13) - serial krym. Polska 2004
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (7/22) - serial krym. USA/Kanada 2011
00:15 The Traitors. USA (2)
01:30 Ach, ten ślub! (2)
02:30 Anka testuje internety (4) - mag. Polska 2024

eprasa.pl 540bad1eed

WTOREK 24.03

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (7)
09:00 Robert Makłowicz (154, 118) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (3,4/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (11,13/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (2,3,4/11) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (9,10/14) - serial sensacyjny USA/Kanada 1991
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (7,8/12)
19:10 Wojny kontenerowe (7,8/16) - serial dok.
20:00 Z archiwum X (The X Files) ** - thriller USA 1998, reż. Rob Bowman, wyk. David Duchovny, Gillian Anderson, John Neville (155 min)
22:35 Kłamca, kłamca (Liar Liar) ** - komedia USA 1997, reż. Tom Shadyac, wyk. Jim Carrey, Maura Tierney, Justin Cooper, Cary Elwes (110 min)
00:25 Kroll - film sensacyjny Polska 1991, reż. Władysław Pasikowski, wyk. Olaf Lubaszenko, Bogusław Linda (135 min) ****

ALE KINO+

09:35 The Hero - film krótkom. PL 2021 (40 min)
10:15 Vigil II (3,4/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
12:40 Vera (2/4) - serial krym.
14:30 Winnetou II – Ostatni renegaci *** - film przyg. Niemcy/Francja/Włochy/Jugosławia 1963–65 (110 min)
16:20 Arktyka (Arctic) *** - film przyg. Islandia/USA 2018, reż. Joe Penna, wyk. Mads Mikkelsen, Maria Thelma Smáradóttir (120 min)
18:20 Vera (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
20:10 Raport z Auschwitz (The Auschwitz Report) *** - dramat woj. Słowacja/Czechy/Polska/Niemcy 2021, reż. Peter Bebjak, wyk. Noël Czuczor (120 min)
22:10 Another End - film s.f. Włochy/Francja/Wlk. Brytania 2024, reż. Piero Messina, wyk. Gael García Bernal (140 min) ***
00:30 Sezon na zabijanie (Killing Season) ** - thriller USA/Belgia/Bułgaria 2013, reż. Mark Steven Johnson (105 min)

TVP KULTURA DVB-T

08:20 Dobry tytuł (40)
09:00 Pogranicze w ogniu
10:05 Pavoncello - film krótkom. Polska 69 (40 min)
10:45 Profesor na drodze - komediodramat Polska 1973, reż. Zbigniew Chmielewski (75 min) ****
12:00 Poszukiwacze zaginionych arcydzieł
12:40 Carmen - film muzyczny Hiszpania 1983, reż. Carlos Saura (110 min) ****
14:30 Hala odlotów (53)
15:30 Cyrk (The Circus) - komedia USA 1928, reż. Charles Chaplin, wyk. Harry Crocker (85 min) ****
16:55 Pogranicze w ogniu
18:10 Mody Polskie (4)
18:50 Jerzy Stuhr. Sam ze sobą - film dok.
20:00 Zbrodnia i kara - spektakl teatralny Polska 1987, reż. Andrzej Wajda
22:20 Dziewczyny do wzięcia - komedia Polska 1972, reż. Janusz Kondratiuk, wyk. Jan Stawarz (60 min) ***
23:20 Johnny i ja – podróż w czasie z Johnem Heartfieldem
01:15 W poszukiwaniu dobrego filmu (37)

HBO

09:10 Opowieść wigilijna Carole *** - film obycz. Wlk. Brytania 2022 (70 min)
10:20 Pewny kandydat. Jak nie zostać prezydentem *** - film biograf. USA/Kanada 2018 (110 min)
12:10 Przegląd tygodnia: Wieczór z Johnem Oliverem (5)
13:10 Wolfgang - dramat obyczajowy Hiszpania 2025 (110 min) ***
15:00 Człowiek z bieguna *** - komediodramat USA 2014 (85 min)
16:25 Nowy początek - film s.f. USA/Kanada 2016 (115 min) ****
18:20 Tajemnica złotniki *** - dramat obycz. Hiszpania 2025 (100 min)
20:00 I tak po prostu... III (12/12) - serial obycz.
20:35 Ród smoka (6/10) - serial przyg. USA 2022
21:40 Nóż w Nocnej Ciszy ** - horror USA/Wlk. Bryt./Kanada 2023 (85 min)
23:05 28 lat później - horror Wlk. Brytania/USA/Kanada 2025 (110 min) ***
00:55 Źródło - film s.f. USA/Kanada 2006, reż. Darren Aronofsky (95 min) ***

CANAL+ PREMIUM

09:10 Długi weekend - film obycz. Polska 2004, reż. Robert Gliński (75 min) ***
10:25 Łapu-Capu
10:30 Elfy rozrabiają - film anim. Niemcy 24 (75 min) ***
11:45 Wolna krowa - film krótkom. PL 23 (30 min)
12:15 Wróbel - dramat obycz. Polska 2024, reż. Tomasz Gąssowski (105 min) ***
14:00 The Office PL (4,5)
15:00 Rave - film dok.
16:20 Premierowa jazda
16:35 Morderstwo w ambasadzie - film sens. Wlk. Brytania 2025 (85 min) **
18:00 Łapu-Capu
18:05 Tożsamość Bourne'a - thriller USA/Niemcy/Czechy 2002, reż. Doug Liman (115 min) ***
20:00 Coldwater (6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2025
20:50 Making of C+
21:00 Zakochany bez pamięci - dramat USA 2004 (105 min) ****
22:45 Druhny na medal - komedia USA 2024, reż. J. Moorhouse (95 min) **
00:20 Skok stulecia - film sens. USA 2018, reż. Christian Gudegast, wyk. Gerard Butler (135 min) ****

KINO POLSKA

08:05 Zwierzęta Wajraka III (9)
08:40 Polska Kronika Filmowa 09/47 - reportaż Polska 1947
08:50 To nie ze mną II (5)
09:25 Falenicka Atlantyda
10:40 Tego się nie robi kotu - film krótkom. Polska 2022
10:50 Lekarstwo na miłość - komedia Polska 1966
12:55 Konsul - komedia sensacyjna Polska 1989, reż. Mirosław Bork
15:10 Hallo Szpicbródka, czyli ostatni występ króla kasiarzy - komedia muzyczna Polska 1978, reż. Janusz Rzeszewski, Mieczysław Jahoda
17:20 Pogranicze w ogniu (1,2)
20:00 Game Over - dramat obyczajowy Polska 2024, reż. Paweł Powolny, Nicolas Durand, wyk. Mikołaj Chroboczek, Aleksandra Justa
21:45 Polityka - dramat obycz. Polska 2019, reż. Patryk Vega, wyk. Iwona Bielska, Ewa Kasprzyk, Marcin Bosak
00:35 Ostatnia wieczerza - horror Polska 2022, reż. Bartosz M. Kowalski, wyk. Piotr Żurawski, Olaf Lubaszenko, Sebastian Stankiewicz
02:35 Enen - thriller Polska 2009, reż. Feliks Falk, wyk. Borys Szyc, Grzegorz Wolf, Magdalena Walach

POLSAT FILM

08:30 Przyjaciółki XV (7,8/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:25 Śniadanie do łóżka - komedia romant. Polska 10
16:00 Piąty element - film s.f. Francja 1997, reż. Luc Besson
18:40 Jumanji: Przygoda w dżungli - film przygodowy USA 2017, reż. Jake Kasdan
21:00 Bez urazy - komedia USA 2023, reż. Gene Stupnitsky, wyk. Jennifer Lawrence, Matthew Broderick
23:15 Jerry Maguire - dramat obycz. USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise

KINO TV

07:30 Kojak II (18/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (5,6/8)
11:00 Poirot V (5,6/8)
13:10 Panna Marple VI (3/3)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8)
17:55 Poirot (9,10/10)
20:00 Szalona odwaga - dramat wojenny USA 1996, reż. Edward Zwick, wyk. Denzel Washington, Meg Ryan
22:35 Kuloodporni - kom. krym. USA 1996, reż. Ernest R. Dickerson, wyk. Adam Sandler
00:10 Na fali - film sensacyjny Japonia/USA 1991

WARNER TV

08:05 J.A.G VI (18/24)
09:05 Bajer z Bel-Air V
10:05 Za głosem serca
11:05 Pełna chata II (9,10/22)
12:05 J.A.G. VI (19,20/24)
14:00 Bajer z Bel-Air V
16:00 Pełna chata II
18:05 Willy Wonka i fabryka czekolady - film fantasy USA/Wlk. Brytania 1971
20:05 Cisza - film obyczajowy Polska 2010
22:00 Szalony Koń - western USA 1996, reż. John Irvin
23:55 Uznany za niewinnego - film sensacyjny USA 1990

PARAMOUNT

07:30 Elementary V (21,22/24)
09:25 Star Trek: Pokolenia - film s.f. USA 1994
12:00 Dzień zagłady - film katastroficzny USA 1998
14:30 Indiana Jones i Świątynia Zagłady - film przyg. USA 84, reż. Steven Spielberg
17:00 Transformers - film s.f. USA 2007, reż. Michael Bay
20:00 Transformers: Zemsta Upadłych - film s.f. USA 09, reż. Michael Bay, wyk. Shia LaBeouf
23:10 Straszny film - komedia USA 2000, wyk. Anna Faris
00:55 Szeregowiec Ryan - film wojenny USA 1998

CINEMAX

12:05 Małpiarnia - komedia Izrael/Włochy 2023
14:10 Francuski minister - komedia Francja/USA/Senegal 2013, reż. B. Tavernier
16:05 Sprawa Kramerów - dramat obycz. USA 1979
17:50 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
20:00 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Bryt./Australia/USA 15
22:00 8 - dramat obycz. Hiszpania 25, reż. Julio Medem
00:05 Ciało i dusza - western Luksemburg/Belgia 2023

ROMANCE TV

10:30 Rosamunde Pilcher: W połowie życia - film obyczajowy Niemcy/Austria 2012
12:25 Gdy kobiety odchodzą - komedia Niemcy 2017
14:20 Zabójstwo nad Morzem Wattowym: Na zawsze matiasy - komedia Niemcy 2024
16:15 Rodzina to nie koncert życzeń - film obycz. Niemcy 17
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz (3/7)
20:00 Rosamunde Pilcher: Żagle miłości - film obyczajowy Niemcy/Austria 2004
21:55 Lena Lorenz (2/4)
23:50 Górski lekarz (3/7)

TVN FABUŁA

09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (17/26)
11:50 Magda M. (6,7)
13:50 Teraz albo nigdy! II (9)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Seriaale: Rozmowy (6)
17:15 Nigdy w życiu! - komedia romantyczna Polska 2004
19:25 Ukryta prawda (1/17)
20:00 Terminator: Genisys - film s.f. USA/Kanada 2015
22:45 Zeszłej nocy - dramat obycz. USA/Francja 2010
00:30 Batman - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves

AMC

10:15 Syn smoka (1) - film przygodowy USA/Chiny 2007
12:05 Syn smoka (2) - film przygodowy USA/Chiny 2007
13:55 Godzina do tyłu - romans USA 2017
15:45 Most przeznaczenia - dramat obycz. Wlk. Brytania/Francja/Hiszpania/USA 2004
18:10 Wybuchowa para - komedia sensacyjna USA 2010, reż. James Mangold
20:15 Zbroja boga - film sensacyjny Hongkong/Jugosławia 1986, reż. Jackie Chan
22:00 Ostatnie zlecenie - film sens. USA/Czechy/Tajlandia 08

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (10/24)
09:20 Castle III (22,23/24)
11:20 Detektyw Monk II (11,12/16) - serial krym.
13:15 Rekrut VII (3,4/18)
15:10 FBI: International II (22,1/22) - serial akcji
17:10 Castle III (24,1/24)
19:10 FBI II (6,7/19)
21:05 Rekrut VII (14/18) - serial krym. USA 2025
22:05 Walker: Strażnik Teksasu III (7/13) - serial krym.
23:00 Castle III (24,1/24)
00:45 FBI II (6/19)

EPIC DRAMA

08:40 Agenci NCIS XVI (21/24)
09:40 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (1/6)
10:40 Poirot X (4/4)
12:40 Lekarze na start
13:25 Agenci NCIS XVI (21/24)
14:25 Panna Scarlet i komisarz IV (6/6) - serial krym.
15:30 Dalgliesh (5/6)
17:25 Poirot XI (1/4)
19:25 Lekarze na start
20:15 Agenci NCIS XVI (22,23/24) - serial krym.
22:00 Niebezpieczne związki (2/8) - serial obycz. USA 2022
23:15 Jane Eyre (1/4)
00:20 Kobiety na wojnie (1/8)

TVN STYLE

08:30 Dorota was urządzi IV
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (5, 6) - reality show
11:25 Ugotowani (3, 4)
13:30 Kuchenne rewolucje (9, 8) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (6)
16:40 Jestem z Polski VIII (14,15) - serial dok. Polska 21
18:45 Kuchenne rewolucje (9, 10) - reality show Polska 19
20:50 Ostre cięcie (1) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski IX (6,7/15) - serial dok. Polska 22
23:45 Hotel Paradise (14)

TVN TURBO

08:45 Najdziwniejsze samochody świata (3) - magazyn
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4945)
18:15 Z drugiej ręki (8) - mag.
19:00 Moto kombat (4) - mag.
19:45 Moto Fachury (4) - mag.
20:30 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - magazyn
21:15 Jeździć, obserwować VII
22:00 Raport Turbo (4945)
22:20 Zawodowi handlarze

BBC FIRST

08:40 Lewis III (8/8)
09:40 Ojciec Brown VI (7/10)
10:40 Śmierć pod palmami III
11:50 Powrót do raju II (5/6)
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown (1/10)
15:55 Lewis III (8/8)
16:50 My Life is Murder IV (1)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (2/8) - serial kryminalny
21:00 Zabójcze arcydzieła
22:00 Annika II (5,6/6)
23:55 My Life is Murder II
00:55 Śmierć pod palmami III

FX

08:15 Dr House V (9/23)
09:10 Kości X (11,12/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (16/22)
11:55 FBI II (1,2/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (1,2/10)
15:35 Agenci NCIS (9,10/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (17/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (13,14/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (1,2/17)
22:00 9-1-1 IX (3)
22:55 Anakonda - thriller USA/Brazylia/Peru 1997

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
12:00 Tu jest pięknie VIII (2/8)
12:50 Nieoczywiste miejsca II
14:00 House Hunters (4, 5)
15:05 Mieszkanie na miarę
17:00 Polowanie na ogród III
18:10 Zróbmy sobie dom (3)
19:05 Weekendowa metamorfoza (3) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (2)
21:00 Dorota was urządzi IV (9,10/12) - serial dok.
22:30 House Hunters (4—7)

BBC LIFESTYLE

09:15 Mistrzowie ceramiki (9)
10:20 Zapraszam do stołu (6)
12:15 Wielkie brytyjskie wypieki (6) - program rozrywk.
13:25 Włoski remont Amandy i Alana (3, 4) - reality show
14:35 Mistrzowie ceramiki (9)
15:45 Zapraszam do stołu (7)
17:45 Włoski remont Amandy i Alana (5, 6) - reality show
18:50 Mistrzowie ceramiki (10)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
21:00 Winnice Australii i Gary Barlow - serial dokumentalny
22:00 Program rozrywkowy (1)
23:05 Wstydliwe choroby IV

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół III (15,16/24)
08:55 Przyjaciele VII (23,24,1—4/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (5—10/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (17—20/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (5—10/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (11—16/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (8,9/12)
23:05 Comedy Club (15, 1)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy IV (11/23)

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex VII (6)
09:35 Rodzinka.pl II
10:05 Klan - telenowela
10:40 Ranczo II (13/13)
11:30 M jak miłość
12:30 Pan Mama (13/20)
13:05 Zaraz wracam
13:40 Ojciec Mateusz XXIV (5,6) - serial krym. Polska 2020
15:35 Komisarz Alex VII (7)
16:25 Na sygnale (29)
17:30 Ranczo III (1,2/13)
19:35 Ojciec Mateusz XXIV (7,11) - serial krym. Polska 19
21:30 Ranczo III (3,4/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (8)
00:25 Na dobre i na złe

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Comfort Food (16,17)
12:25 Jamie Oliver (16, 17)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia meksykańska (6) - mag.
14:55 Zgrillowani (7, 8)
15:50 Jedz, podróżuj, smakuj
16:45 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (2)
17:10 Jamie Oliver (12, 13, 14)
18:30 Zgrillowani (5)
18:55 m jak mięso (3, 4, 5)
20:15 Podróże piekarza z Hebrydów (4) - magazyn
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (1)

CANAL+ DOMO

12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew II (6)
14:00 Cudotwórcy VI
14:50 Wielkie projekty: Australia XI (5/10) - serial dok.
16:00 Przekopiemy Ci ogródek
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI (6/10) - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XIII (9)
21:00 Cudotwórcy VI (7/13)
22:00 Pokochaj lub sprzedaj – Wielka Brytania (7)
22:55 Wiejskie domy do liftingu (8) - reality show

PLANETE+

13:45 Jak przetrwać w Australii (1) - serial dok.
14:50 Piesze wędrówki po świecie II (1) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją (1/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry (8)
18:45 Tajemnice Picassa
19:45 Żywność. Energia. Woda
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (3/7) - serial dok.
21:50 Krótka historia miłości
23:05 Od 0 do 9. Wielka historia liczb - serial dok. F 2025

DISCOVERY CHANNEL

10:00 Klan z Alaski III (12/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Meksyk - serial dok.
12:00 Fani czterech kółek II
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (6,8/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Bimbrownicy XIII (16)
17:00 Celnicy na straży Europy VII (7,8/20)
18:00 Operacja: LOT (1)
19:00 Złomowisko PL VIII (14)
21:00 Najszybsze pościgi Ameryki (3/6) - serial dok.
22:00 Jesus, brytyjski król kokainy (1/2) - serial dok.
23:00 Bimbrownicy XIV (4)

TVP HISTORIA

12:35 Narodziny nazizmu II
13:35 Królowie (58)
14:05 Stawka większa niż życie - serial wojenny
15:10 Sensacje XX wieku)
17:05 Czas honoru II (5/13)
18:00 Przykazanie miłości. Historia rodziny Ulmów z Markowej - film dok. Polska 23
19:10 Królowie (17)
19:45 07 zgłoś się (5/5)
21:25 Nieznana wojna na Północy (1/6) - serial dok.
22:30 II wojna światowa w kolorze: Droga do zwycięstwa (4/10) - serial dok.

HISTORY

14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (6/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (9/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (5) - serial dok.
17:10 Skarby nazistów: U-Booty pełne złota
18:10 Największe tajemnice świata VI (8/20) - serial dok.
19:05 Starożytni kosmici XVI
21:00 Niewyjaśnione tajemnice wszechświata (8/8)
22:00 Klątwa Wyspy Dębów
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (15/26)

NATIONAL GEOGRAPHIC

15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Majowie: tajemnicza cywilizacja (3/4) - serial dok.
17:00 Inkowie: powstanie i upadek imperium (4)
18:00 Historia Związku Radzieckiego (3/3) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (2/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7/10) - serial dok.
21:00 Strefa 51: tajne archiwa CIA - film dok. USA 2014
22:00 Krwawe zagadki przeszłości (1/8) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (66)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki II (6/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Czołgi: Ewolucja machiny wojennej (9) - serial dok.
15:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (1) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (2/6)
22:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (1) - serial dok.
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

12:25 Błękitna Planeta II (1/7)
13:30 Największe zagadki nauki (5/6) - serial dok.
14:35 W okowach mrozu X (17)
15:35 Życie na pustkowiu VIII
16:35 Mroczne dzieje Pompejów (1) - serial dok.
17:35 Niezwykłe wyspy tropikalne (3/3) - serial dok.
18:40 Błękitna Planeta II (6/7)
19:45 Królestwo zwierząt
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu X (18)
22:55 Demencja: cicha epidemia - film dok. Wlk. Bryt. 2024
23:55 Chirurdzy - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

13:35 II wojna światowa: cena imperium (11/13) - serial dok.
14:40 Naziści: korzenie zła (7)
15:50 Życie prywatne przywódców Rzeszy (2/4)
16:45 Naziści: ściśle tajna nauka (4) - serial dok.
17:45 Tajne bazy nazistów IV
18:50 Wojna światowa: 1914-1945 (5/8) - serial dok.
19:55 II wojna światowa: cena imperium (11/13) - serial dok.
21:00 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej - serial dokumentalny Australia 2025
22:10 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.

eprasa.pl 540bad1eed

ŚRODA 25.03

Od A do Z

57 SEKUND ★★
film s.f., USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman, Josh Hutcherson, Greg Germann
22:05 | tv puls
Zdarta płyta: bloger, który dotarł do guru współczesnej technologii (Morgan Freeman, a jakże), wchodzi w posiadanie pierścienia dającego możliwość cofnięcia się w czasie o niespełna minutę.

BRZEZINA ★★★★★
dramat psychologiczny, Polska 1970, reż. Andrzej Wajda, wyk. Olgierd Łukaszewicz, Daniel Olbrychski, Emilia Krakowska
23:30 | tvp 1
Wajda czyta Iwaszkiewicza jakby oglądał obrazy Malczewskiego: opowieść o miłości i umieraniu, obsypana deszczem nagród w kraju i za granicą. Koniecznie.

CIENKA CZERWONA LINIA ★★★★★
dramat wojenny, USA/Kanada 1998, reż. Terrence Malick, wyk. Sean Penn, Jim Caviezel, Adrien Brody
20:00 | cinemax
Terrence Malick powraca do kina po 20 latach, by na kanwie powieści Jamesa Jonesa o wojnie na Pacyfiku dać studium bezsilności człowieka wobec wojennej machiny. Wciska w fotel.

CZAS ZEMSTY ★★★
film sens., USA 2013, reż. Niels Arden Oplev, wyk. Colin Farrell, Noomi Rapace, Terrence Howard
21:20 | tvp 1
Mężczyzna, który związał się z mafią, by pomścić doznane od niej krzywdy, staje się ofiarą szantażu ze strony kobiety, która szuka własnej zemsty. Niezła obsada, ale niespełniona obietnica.

DUNKIERKA ★★★★
dramat wojenny, Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance, Tom Glynn-Carney
21:00 | tvn 7
Christopher Nolan mistrzowsko eksperymentuje z czasem ekranowym, ukazując z lądu, morza i powietrza ostatnie dni operacji "Dynamo" – ewakuacji brytyjskiego korpusu z Francji w czerwcu 1940 roku.

Zimna wojna

20:00 | tvp kultura
★★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

DRAMAT OBYCZ. POLSKA/WLK. BRYTANIA/FRANCJA/BELGIA/INDIE 2018,
REŻ. PAWEŁ PAWLIKOWSKI, WYK. JOANNA KULIG, TOMASZ KOT, BORYS SZYC

Paweł Pawlikowski z nagrodą za reżyserię z Cannes opowiada o swoich rodzicach uwikłanych w „miłość niemożliwą" na tle dwóch dekad historii Europy po 1945 r. Wspaniali Joanna Kulig i Tomasz Kot.

MYZ

EX MACHINA ★★★★
film s.f., Wlk. Brytania/USA 2015, reż. Alex Garland, wyk. Alicia Vikander, Domhnall Gleeson, Oscar Isaac
22:50 | cinemax
Oscar za efekty i nominacja za scenariusz dla opowieści o informatyku, któremu przychodzi sprawdzić doskonałość sztucznej inteligencji zainstalowanej w androidzie o wyglądzie atrakcyjnej kobiety.

GANG DZIKICH WIEPRZY ★★★
komedia, USA 2007, reż. Walt Becker, wyk. Tim Allen, John Travolta, Martin Lawrence
22:45 | polsat
Z przymrużeniem oka: czwórka niedzielnych harleyowców z amerykańskich przedmieść staje twarzą w twarz z autentycznym gangiem motocyklowym. Na ekranie galeria gwiazd z Johnem Travoltą i Timem Allenem.

JESTEM BOGIEM ★★★
thriller, USA 2011, reż. Neil Burger, wyk. Bradley Cooper, Robert De Niro, Abbie Cornish
20:00 | tv puls
Wypalony pisarz odkrywa nowy narkotyk, który pozwala zrealizować najskrytsze plany, dając nieoczekiwane możliwości, ale i uzależniając zarówno od specyfiku, jak i jego dostawców. Jednak ku przestrodze.

MICKEY 17 ★★★
komedia, USA/Korea Południowa 2025, reż. Bong Joon-ho, wyk. Robert Pattinson, Naomi Ackie, Steven Yeun
23:05 | hbo
Bong Joon-ho („Parasite") wraca za kamerę, by wskazać paradoksy podboju kosmosu. Robert Pattinson jako klon do szczególnie trudnych zadań ze zdolnością regeneracji wyrusza na podbój obcej planety.

OBCY III ★★
film s.f., USA 1992, reż. David Fincher, wyk. Sigourney Weaver, Charles S. Dutton, Charles Dance
20:00 | stopklatka
Sigourney Weaver jeszcze raz w roli pogromczyni krwiożerczych kosmitów, tym razem na planecie więziennej. Gratka dla fanów serii i tych, którzy poddadzą się przygnębiającej wizji plastycznej.

SKRZYDLATE ŚWINIE ★★★
film obycz., Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź
20:00 | kino polska
Nie tylko o kibicach: gdy ukochana drużyna spada z ligi, stojący dotąd na straży honorowego kodeksu kibic – wobec wyzwań wieku dojrzałego – zgadza się organizować doping drużynie odwiecznego rywala.

TAMMY ★★★
komedia, USA 2013, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Susan Sarandon, Dan Aykroyd
22:55 | tvn
Uciekająca przed gorzką rzeczywistością Melissa McCarthy odnajduje sens życia w opiece nad swoją babcią alkoholiczką, którą nieopatrznie zgodziła się zawieźć nad Niagarę. Na ekranie brawurowa Susan Sarandon.

TAXI II ★★★
komedia sensacyjna, Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal, Marion Cotillard
20:15 | warner tv
Kaskadersko–pirotechniczny majstersztyk o taksówkarzu opętanym demonem szybkości, który pomaga przyjacielowi policjantowi w schwytaniu japońskich terrorystów we Francji. Dla tygrysów.

UPADEK ★★★
thriller, USA/Francja/Wlk. Brytania 1993, reż. Joel Schumacher, wyk. Michael Douglas, Robert Duvall, Barbara Hershey
22:00 | warner tv
Rewelacyjny Michael Douglas jako frustrat, który rusza na miasto ze strzelbą: czy inspektor Robert Duvall zdoła go powstrzymać, zanim dopełni zemsty na rzeczywistości? Mocne wrażenia i dużo satysfakcji!

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

TVP1 DVB-T

07:00 Msza święta
07:30 Rodzina (nie od) święta
08:00 Serwis Info
08:25 Zaraz wracam
09:05 Ranczo X (1)
10:05 Komisarz Alex XXIV (10)
11:05 Ojciec Mateusz VIII
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 Program rolny
12:55 Dzika Argentyna (1/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (491)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5876)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia

20:30 Omnibus – szybcy i mądrzy (10) - teleturniej Polska 2026
21:20 Czas zemsty (Dead Man Down) ★★★ - film sens. USA 2013, reż. Niels Arden Oplev (130 min)
23:30 Brzezina - dramat ★★★★★ psychologiczny Polska 1970, reż. Andrzej Wajda, wyk. Olgierd Łukaszewicz (105 min)
01:15 Szyfry wojny (Windtalkers) ★★★ - dramat woj. USA 2002, reż. John Woo (145 min)

TVP2 DVB-T

05:30 M jak miłość
06:25 Pożyteczni.pl (374)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7504) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie
11:40 Gwiazdorska kuchnia Ani (13) - mag. kulinarny
12:10 Rzecz Polska (4)
12:30 Koło fortuny (2171)
13:15 Panna młoda (20/50)
14:05 Va banque (1032)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic (11) - telenowela
15:50 Przepis dnia (124)
16:00 Koło fortuny (2172)
16:35 Familiada (3059)
17:20 Panna młoda (21/50)
18:15 Va banque (1033)
18:50 Jeden z dziesięciu (13)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (125)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Przepis dnia
20:55 Na dobre i na złe - serial obycz. Polska 2026
21:55 Na sygnale
22:55 Peaky Blinders VI (4/6) - serial gangsterski Wlk. Brytania 2022
00:05 Ciasteczko dla księcia (The Royal Bake Off) ★★ - komedia romantyczna Kanada/USA 2023 (100 min)
01:45 Na przekór losowi (4/8) - serial obycz.

POLSAT DVB-T

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień
08:30 Malanowski i Partnerzy V (24,25) - serial fabularno-dokumentalny
09:30 Trudne sprawy XXI (21,22/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (31—33/60) - serial fabularno-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (16) - serial fabularno-dok.
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5864)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (17) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (18)
18:00 Pierwsza miłość 50 (12) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (325)
19:40 Pogoda - Polska 2026
19:55 Milionerzy (75)

20:30 Farma (178) - reality show Polska 2025
21:30 Bez pudru, czyli Kabaret plus... (4) - program rozrywkowy
22:45 Gang dzikich wieprzy (Wild Hogs) ★★★ - komedia USA 2007, reż. Walt Becker, wyk. Tim Allen, John Travolta, Martin Lawrence (125 min)
00:50 Dwóch gniewnych ludzi (Anger Management) ★★★ - komedia USA 2003, reż. Peter Segal (135 min)

TVN DVB-T

05:35 Uwaga! (7956) - mag.
05:50 Ukryta prawda (5/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: Pizzeria „Hot Devil Pizza", Łódź XXVII (9) - reality show
07:45 Dzień Dobry TVN (5665)
11:20 Doradca smaku (3)
11:25 Kuchenne rewolucje: Restauracja „Sielsko Anielsko", Sieradz XVII (4)
12:35 Kuchenne rewolucje: Garwolin – Pod Orłem 31 (6) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (10,11/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (29/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (18) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (18)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7957) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (7) - teleturniej Polska 2026
21:30 Królowa przetrwania (4) - reality show
22:55 Tammy - komedia USA ★★★ 13, reż. Ben Falcone, wyk. Melissa McCarthy, Susan Sarandon, Dan Aykroyd (125 min)
01:00 Kuchenne rewolucje: Mroków – Bistro Kociołek 31 (4)
02:10 Szpital św. Anny (26/50) - serial obycz.

TV PULS DVB-T

06:00 Nash Bridges V (22,1/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (10,9/15) - serial sens. Niemcy 2012
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (65) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (19,18)
16:00 Ranczo IX (6) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (17,18) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Jestem Bogiem (Limitless) ★★★ - thriller USA 2011, reż. Neil Burger, wyk. Bradley Cooper (125 min)
22:05 57 sekund (57 Seconds) ★★ - film s.f. USA 2023, reż. Rusty Cundieff, wyk. Morgan Freeman (115 min)
00:00 Kod zła (Longlegs) ★★★ - thriller USA/Kanada 2024, reż. Oz Perkins, wyk. Maika Monroe, Nicolas Cage (130 min)
02:10 Dzielnica strachu X

TVN7 DVB-T

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (6,32,33/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (52,5,6/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fab.-dok. Polska 2011
14:00 Detektywi (46/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (8) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (8) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (17/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (48/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (15) - real tv Polska 2026
21:00 Dunkierka (Dunkirk) ★★★★ - dramat wojenny Wlk. Brytania/USA/Francja/Holandia 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Mark Rylance (140 min)
23:20 Godziny szczytu (Rush Hour) ★★ - film sensacyjny USA 1998, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (130 min)
01:30 Hotel Paradise (14)

MEZZO

11:00 Monteverdi – Nieszpory Maryjne
13:00 Monteverdi z Mantui do Wenecji - muzyka klas.
15:10 Martha Argerich, Maria João Pires, Orkiestra Szwajcarii Romańskiej, Daniel Harding: Mozart, Mahler - muzyka klas.
16:55 „Betroffenheit", balet w choreografii Crystal Pite - balet Wlk. Brytania 2017
18:40 Królewska Orkiestra Filharmonii w Liège i Gergely Madaras: Dvořák, Franck
20:30 Giacomo Puccini: Manon Lescaut - opera Monaco 2022, reż. Gabriel Grinda, aut.l'abbé Prévost
22:40 Gil Evans Orchestra & Mccoy Tyner Sextet – Berliner Jazztage - koncert Niemcy 76
23:20 Dizzy Gillespie Quartet – Berliner Jazztage 1974

PULS 2

11:10 Gigantozaur (16,16/26)
11:30 Dinopociąg (18/40)
12:00 Smerfy
13:00 Gumisie VI (1,8/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous V
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (17,18/52)
17:40 Świnka Peppa II (25/52)
17:45 Bing (67,68/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (18)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (11)
20:00 Dzielnica strachu X (11)
21:00 Przepis na zbrodnię (11)
22:00 Dzielnica strachu X (10)
23:00 Teren prywatny - thriller USA 01, reż. Harold Becker
00:50 Dzielnica strachu X (8)

TV4

07:00 Strażnik Teksasu (11/24)
07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (6) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (63,64/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (18)
11:55 Dlaczego ja? 33 (18)
12:55 Trudne sprawy XX (38,39,40/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (50, 51)
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (17,18) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (15) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział kryminalny XX (15)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (15) - serial krym.
22:40 Purpurowe rzeki - thriller Francja 2000, reż. Mathieu Kassovitz
00:50 Love Island III

METRO DVB-T

07:50 Sekrety życia (2/40)
08:45 Szpital (35,36/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (13/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi (103) - telenowela Turcja 2020
15:40 The Floor (19, 20)
17:00 Ciężarówką przez Stany V (9/9) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty - serial obyczajowy Polska 2012
19:00 Kartoteka VII (2,3)
21:05 Kryminalni II (1,2/13) - serial krym. Polska 2005
23:15 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XII (8/22) - serial krym. USA/Kanada 2011
00:15 The Traitors. USA (3)
01:30 Ach, ten ślub! (3)
02:30 Anka testuje internety (5) - mag. Polska 2024

eprasa.pl 540bad1eed

ŚRODA 25.03

STOPKLATKA DVB-T

08:30 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (8)
09:00 Robert Makłowicz (181, 151) - magazyn
10:50 Wojny magazynowe: Kanada (4,5/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (13,12/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (3,4,5/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (10,11/14)
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (8,9/12)
19:10 Wojny kontenerowe (8,9/16) - serial dok.
20:00 Obcy III (Alien³) ** - film s.f. USA 1992, reż. David Fincher, wyk. Sigourney Weaver, Charles S. Dutton, Charles Dance (150 min)
22:30 Zdarzenie (The Happening) * - thriller USA/Indie 2008, reż. M. Night Shyamalan, wyk. Mark Wahlberg, Zooey Deschanel, John Leguizamo (95 min)
00:05 Obława - dramat ***** wojenny Polska 2012, reż. Marcin Krzyształowicz, wyk. Marcin Dorociński, Maciej Stuhr (140 min)

ALE KINO+

09:45 Astra - film krótkom. PL/Meksyk 22 (30 min)
10:15 Vigil II (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania 2023
12:45 Vera (3/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
14:30 Nasze córki (Voor de meisjes) **** - dramat obycz. Holandia/Austria/Belgia 2025, reż. Mike Van Diem, wyk. Fedja van Huêt, Noortje Herlaar, Thekla Reuten (125 min)
16:35 Decydująca godzina (Lakewood) ** - thriller USA 2022, reż. Phillip Noyce, wyk. Naomi Watts (105 min)
18:20 Vera (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
20:10 Dziewczyna, która zniknęła (3,4/4) - serial obyczajowy Finlandia 2023, wyk. Saga Sarkola, Johannes Holopainen
22:00 Crá. Torfowiska (5,6/6) - serial krym. Wlk. Brytania/Irlandia 2025, wyk. Dónall Ó Héalai, Hannah Mae Brady
00:00 Fatalny rejs (7,8/8) - serial kryminalny Norwegia/Dania 2023
01:45 Chatka - film krótkom. Polska 2021 (25 min)

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Pogranicze w ogniu
10:15 Cyrk (The Circus) **** - komedia USA 1928, reż. Charles Chaplin (80 min)
11:35 Pavoncello - film krótkom. Polska 69 (45 min)
12:20 Jerzy Stuhr. Sam ze sobą - film dok.
13:25 Parasolki (Umbrellas) - film anim. Hiszpania/Francja 2020 (20 min)
13:45 Tygodnik kulturalny
14:40 Dziewczyna i gołębie *** - film obyczajowy Polska 1974, reż. Barbara Sass (60 min)
15:40 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy **** - film obycz. Polska 1973, reż. Jerzy Gruza (70 min)
16:50 Pogranicze w ogniu
18:05 Dobre strony (3)
18:30 Informacje kulturalne
18:55 Reżyserzy VI (1/10)
20:00 Zimna wojna - dramat ***** obycz. Polska/Wlk. Brytania/Francja/Belgia/Indie 2018, reż. Paweł Pawlikowski (100 min)
21:40 Przygody Sherlocka Holmesa (4/13) - serial krym. Wlk. Brytania 1984
22:50 Hala odlotów (53)
23:50 Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele - koncert

HBO

09:45 Czekając na Dalego *** - komediodramat Hiszpania 2023 (115 min)
11:40 Do granic - dramat **** obycz. Hiszpania/Belgia 2022, reż. Alejandro Rojas, Juan Sebastián Vasquez (75 min)
12:55 DJ Ahmet - komedia **** Czechy/Serbia/Chorwacja/Macedonia 2025 (100 min)
14:35 Jasełka wszech czasów *** - komedia USA/Kanada 2024 (100 min)
16:15 Bezsenność - thriller **** USA/Wlk. Brytania 2002, reż. Christopher Nolan, wyk. Al Pacino (120 min)
18:15 W potrzasku - western *** USA 2025, reż. Carlyle Eubank, wyk. Wyatt Russell (105 min)
20:00 The Order: Ciche braterstwo *** - thriller USA/Wlk. Brytania/Kanada 2024, reż. Justin Kurzel, wyk. Jude Law (120 min)
22:00 Chętni na seks (4)
23:05 Mickey 17 - komedia *** USA/Korea Południowa 2025 (140 min)
01:25 Ognie - thriller *** Islandia 2025, reż. Ugla Hauksdóttir (110 min)

CANAL+ PREMIUM

09:05 Kiler - komedia Polska **** 1997, reż. Juliusz Machulski (105 min)
10:50 W pokoju obok - dramat *** obycz. Hiszpania/USA/Francja 24 (105 min)
12:35 Łapu-Capu
12:40 Premierowa jazda
12:55 Moje pieczone kurczaki *** - film obycz. Polska 2002 (65 min)
14:00 The Office PL (5,6/12)
15:00 Ostatni bój. Legenda 300 Spartan - film dok.
15:55 Jutro będzie nasze **** - komediodramat Włochy 2023, reż. Paola Cortellesi (115 min)
17:50 Łapu-Capu
17:55 Anna Karenina - dramat *** obycz. Wlk. Bryt./USA 2012 (125 min)
20:00 Klangor II (4/8) - serial kryminalny Polska 2025
20:55 Making of C+
21:00 Para z sąsiedztwa (6/6) - serial sens.
21:50 Problemista - komedia *** USA 2023, reż. Julio Torres (105 min)
23:35 Cleaner - film sens. Wlk. ** Brytania 2025 (100 min)
01:15 Zabójczy lot - film *** sensacyjny USA/Wlk. Brytania 2024 (100 min)

KINO POLSKA

08:00 Zwierzęta Wajraka III (10) - serial dok. Polska 2022
08:35 Polska Kronika Filmowa 22B/60 - reportaż Polska 1960
08:45 To nie ze mną II (6)
09:30 Książę - film krótkometrażowy Polska 2021
09:35 Żegnaj, Ameryko! - komediodramat Niemcy/Polska 1993, reż. Jan Schütte
11:25 Agent nr 1 - dramat wojenny Polska 1971, reż. Zbigniew Kuźmiński
13:35 Rachunek szczęścia
15:05 Piłsudski - film biograficzny Polska 2019, reż. Michał Rosa, wyk. Borys Szyc
17:20 Pogranicze w ogniu (2,3)
20:00 Skrzydlate świnie - film obycz. Polska 2010, reż. Anna Kazejak, wyk. Paweł Małaszyński, Piotr Rogucki, Olga Bołądź, Cezary Pazura
22:05 Brunet wieczorową porą - komedia Polska 1976, reż. Stanisław Bareja, wyk. Krzysztof Kowalewski, Bożena Dykiel, Mirosława Krajewska
00:00 Job, czyli ostatnia szara komórka - komedia Polska 2006, reż. Konrad Niewolski, wyk. Borys Szyc
02:15 Ściema po polsku - komedia Polska 2021, reż. Mariusz Pujszo, wyk. Mariusz Pujszo, Grzegorz Halama

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (3/8)
08:30 Przyjaciółki XV (9,10/12)
10:25 Świat według Kiepskich
14:30 Wyszczekani - komedia USA/Wlk. Brytania 2018
16:10 Pasażerowie - film s.f. USA/Australia/Hongkong 2016
18:40 Terminator: Ocalenie - film s.f. USA/Niemcy/Wlk. Brytania/Włochy 2009
21:00 Hitman: Agent 47 - thriller USA/Wlk. Brytania/Niemcy/Kanada 2015
23:00 Pierwszy człowiek - film biograf. USA/Japonia/Chiny 2018, reż. Damien Chazelle

WARNER TV

08:20 J.A.G. VI (19/24)
09:15 Bajer z Bel-Air V
10:15 Za głosem serca
11:20 Pełna chata II (11,12/22)
12:20 J.A.G. VI (20,21/24)
14:15 Bajer z Bel-Air V (10—13/25) - serial kom.
16:10 Pełna chata II (11—14/22) - serial kom.
20:15 Taxi II - komedia sensacyjna Francja 2000, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri
22:00 Upadek - thriller USA/Francja/Wlk. Brytania 1993
00:10 13. dzielnica – ultimatum - film sens. Francja 2009

CINEMAX

10:15 Mission: Impossible – Ghost Protocol - film sens. USA 2011, reż. Brad Bird
12:25 Wstrząs - dramat obycz. Wlk. Brytania/Australia/USA 15
14:25 Hulk - film sensacyjny USA 2003, reż. Ang Lee
16:40 Wszystko, czym jesteś - dramat obycz. Niemcy/Hiszp. 2024, wyk. Aenne Schwarz
18:25 Krok dziewiąty - dramat obyczajowy Litwa 2022
20:00 Cienka czerwona linia - dramat woj. USA/Kanada 98
22:50 Ex Machina - film s.f. Wlk. Brytania/USA 2015

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (18/26)
11:50 Magda M. (8,9/15)
13:50 Teraz albo nigdy! II (10)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Top 100: filmy wszech czasów (1) - mag. filmowy
17:15 Bardzo Dziki Zachód
19:25 Ukryta prawda (16/17)
20:00 Sposób na teściową - komedia romant. USA/Niemcy 05, reż. Robert Luketic
22:20 Wytańczyć marzenia - dramat obycz. USA 2006

KINO TV

07:30 Kojak II (19/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher III (7,8/8)
11:00 Poirot V: Lusterko nieboszczyka (7) - film kryminalny Wlk. Brytania 1993
12:05 Poirot V (8/8)
13:10 Panna Marple (1/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (1,2/13)
17:50 Poirot II (2,3/10)
20:00 SexiPistols - western Francja/Meksyk/USA 2006
22:00 Wojna państwa Rose - komedia USA 1989
00:35 Legionista - film sens. USA 1998, reż. P. MacDonald

PARAMOUNT

07:30 Elementary V (23,24/24)
09:15 Star Trek: Pierwszy kontakt - film s.f. USA 1996
11:30 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams
14:05 Indiana Jones i ostatnia krucjata - film przygodowy USA/Włochy/Hiszpania/Wlk. Brytania/Jordania 1989
16:55 Transformers: Zemsta Upadłych - film s.f. USA 2009
20:00 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
23:10 Straszny film II - komedia USA/Kanada 2001
00:45 Wyspa tajemnic - film sensacyjny USA 2010

ROMANCE TV

08:45 Górscy ratownicy
09:40 Górski lekarz (3/7)
10:40 Przyjaźń to coś więcej
12:30 Statek marzeń
14:25 Rosamunde Pilcher: Letnie marzenie - romans Austria/Niemcy 2004
16:15 Inga Lindström: Skok w szczęście - romans Niemcy 05
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Familie Bundschuh: Jesteście oczywiście zaproszeni - film obycz. Niemcy 18
21:55 Tego tylko brakowało! - komedia Niemcy 2024
23:50 Górski lekarz

AMC

08:30 W 80 dni dookoła świata (3) - serial przyg. USA/Włochy/Niemcy/Jugosławia 1989
12:10 Przypadkowy bohater - komediodramat USA 1992
14:10 Wyścig z czasem - film s.f. USA 2011, reż. A. Niccol
16:15 Tajemnica Stonehenge - film s.f. Kanada 2010
18:00 Quest - film sens. USA/Kanada 96, wyk. Roger Moore
20:00 Peacemaker - film sens. USA 1997, reż. Mimi Leder
22:25 W odwecie za śmierć - thriller USA 2010
00:20 Ciche miejsce - horror USA 2018, reż. John Krasinski

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:20 Agenci NCIS XI (12/24)
09:20 Castle III (24,1/24)
11:15 Detektyw Monk II (13,14/16) - serial krym. USA 04
13:15 Rekrut VII (5,6/18)
15:15 FBI: International III (2,3/13) - serial akcji USA 2024
17:10 Castle IV (2,3/23)
19:05 FBI II (8,9/19) - serial sensacyjny USA 2019
21:05 Doktor Larsen (8/10) - serial obycz. USA 2025
22:05 Zabójcza broń II (9/22)
23:05 Castle IV (2,3/23)
00:40 FBI II (8/19)

EPIC DRAMA

08:35 Agenci NCIS XVI (22/24)
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (2/6)
10:30 Poirot XI (1/4)
12:30 Lekarze na start
13:15 Agenci NCIS XVI (22/24)
14:15 Panna Scarlet V (1/6)
15:20 Dalgliesh II (1/6)
17:15 Poirot XI (2/4)
19:20 Lekarze na start
20:10 Agenci NCIS XVI (24/24) - serial krym. USA 2018
21:00 Sherlock i córka (2)
22:00 Robin Hood (2) - serial przygodowy USA 2025
23:20 Komisarz Maigret (1/2)
01:10 Lekarze na start

TVN STYLE

08:35 Dorota was urządzi IV
10:05 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (7) - reality show
10:50 W czym do ślubu? (1)
11:25 Ugotowani (5, 6)
13:25 Kuchenne rewolucje (11, 10) - reality show Polska 19
15:25 Bitwa o gości (7)
16:30 Jestem z Polski X (5,13)
18:25 Kuchenne rewolucje (11, 12) - reality show Polska 19
20:20 Wielkanoc ze smakiem - film dok. Polska 2018
21:20 Wielkanoc palce lizać
21:50 Jestem z Polski IX (8,9)
23:45 Hotel Paradise (15)

TVN TURBO

08:15 Farma Clarksona III (4/8)
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4946)
18:15 Zawodowi handlarze (4)
19:00 Naprawy nie do naprawy (6) - mag. motoryzacyjny
19:45 Uwaga! Oszust: Ściema z ogłoszenia (2/16) - serial dok.
20:15 Jeździć, obserwować VII
21:00 Wojny samochodowe (4)
22:00 Raport Turbo (4946)
22:20 Zawodowi handlarze (7)

BBC FIRST

08:40 Lewis IV (1/8)
09:45 Ojciec Brown VI (8/10)
10:45 Śmierć pod palmami III
11:50 Powrót do raju II (6/6)
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown (2/10)
15:50 Lewis IV (1/8)
16:55 My Life is Murder IV
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (3/8) - serial kryminalny
21:00 My Life is Murder II
22:00 Shakespeare i Hathaway: prywatni detektywi V
23:00 Tajemnice Brokenwood

FX

09:10 Kości X (13,14/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (17/22)
11:55 FBI II (2,3/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (3,4/10)
15:35 Agenci NCIS (11,12/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (18/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (15,16/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (3,4/17)
22:00 Elsbeth II (19/20)
22:55 Bad Boys II - film sens. USA 2003, reż. Michael Bay
01:55 The Hunting Party (1/10)

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:05 Remontujemy dom na plaży V - serial dok.
10:00 Design w australijskim stylu (3/6) - serial dok.
11:00 Zarobić na remoncie VIII
12:00 Tu jest pięknie VIII (4/8)
12:45 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (1, 2)
15:05 Mieszkanie na miarę (1)
17:00 Polowanie na ogród IV
18:10 Weekendowa metamorfoza (4, 5) - reality show
20:05 Dorota inspiruje (3)
21:00 Dorota was urządzi IV
22:30 House Hunters

BBC LIFESTYLE

10:20 Zapraszam do stołu: wielka porcja (7) - reality show
12:10 Wielkie brytyjskie wypieki (7) - program rozrywk.
13:20 Włoski remont Amandy i Alana (5, 6) - reality show
14:35 Mistrzowie ceramiki (10)
15:45 Zapraszam do stołu (8)
17:45 Włoski remont Amandy i Alana (7, 8) - reality show
18:50 Mistrzowie ceramiki (1)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywk.
21:00 Wielkie amerykańskie wypieki (1) - program rozrywk.
22:00 W 80 kilo dookoła świata (1) - serial dok. Wlk. Bryt. 24

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół III (19,20/24)
08:55 Przyjaciele VIII (5—10/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (11—16/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół III (21—24/24) - serial kom.
16:30 Przyjaciele VIII (11—16/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (17—22/24) - serial kom.
22:00 The Office PL (10,11/12)
23:05 Comedy Club (2, 3)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy IV (13/13)

TVP SERIALE

08:40 Komisarz Alex VII (7)
09:30 Rodzinka.pl II
10:05 Klan - telenowela
10:35 Ranczo III (1/13)
11:25 Na dobre i na złe
12:25 Pan Mama (14/20)
13:05 Zaraz wracam
13:40 Ojciec Mateusz XXIV (6,7)
15:35 Komisarz Alex VII (8)
16:20 Na sygnale (29)
17:30 Ranczo III (2,3/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (8,12) - serial krym. Polska 20
21:30 Ranczo III (4,5/13) - serial kom. Polska 2008
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (9)
00:25 Pan Mama - serial kom.

CANAL+ KUCHNIA

10:35 U sąsiadów w kuchni XI
11:35 Comfort Food (17,18)
12:25 Jamie Oliver (17, 18)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania – kuchnia meksykańska (7) - mag.
14:55 Zgrillowani (8, 1) - mag.
15:50 Jedz, podróżuj, smakuj
16:45 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (3)
17:10 Jamie Oliver (14, 15, 16)
18:30 Zgrillowani (6) - mag.
18:55 m jak mięso (4, 5, 6)
20:15 Ziemia, ogień i smak (4)
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (2)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI (5/10) - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Cztery pory roku w ogrodach Kew II - serial dok.
14:00 Cudotwórcy VI (7/13)
14:50 Wielkie projekty XI (6/10)
16:00 Meblokreacje (7, 8)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty XI
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (8/13)
22:00 Tomasz Pągowski. Remont u ciebie (2) - mag.
22:30 Przekopiemy Ci ogródek

PLANETE+

13:45 Jak przetrwać w Australii (2) - serial dok.
14:50 Piesze wędrówki po świecie II (2) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją (2/8) - serial dok.
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry (1)
18:45 Tajemnice Picassa
19:45 Pomyśl, zanim zjesz! (2)
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (2/7) - serial dok.
21:50 Stój! (2) - film dok.
23:00 Premiera: Krótka historia miłości (3) - serial dok.

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (4/10) - serial dok.
10:00 Klan z Alaski III (13/32)
11:00 Dwa oblicza survivalu: Meksyk - serial dok. USA 2024
12:00 Fani czterech kółek – samochody marzeń II (9/10)
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI - film dok. USA 2020
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (9,10/20)
18:00 Operacja: LOT (2)
19:00 Złomowisko PL XI
22:00 Ed Stafford: inicjacja (6)
23:00 Dorwać komandosa

TVP HISTORIA

12:45 Nieznana wojna na Północy (1/6) - serial dok.
13:45 Królowie (59)
14:25 Stawka większa niż życie (18/18) - serial wojenny
15:25 Sensacje XX wieku
17:25 Czas honoru II (6/13)
18:20 Encyklopedia II wojny światowej (1)
19:00 Fake czy historia?
19:40 Królowie (18)
20:15 07 zgłoś się
21:35 Putin i Zachód (3/3)
22:45 Tajemnice kultowych seriali (3) - mag. filmowy
23:45 Sensacje XX wieku

HISTORY

14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (7/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (10/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
16:15 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki (6) - serial dok.
17:10 Skarby nazistów: U-Booty pełne złota (6)
18:10 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (15/18)
19:05 Starożytni kosmici XIV
20:00 Starożytni kosmici: geneza II (8/12) - serial dok.
22:00 Pogromca tajemnic III
23:00 Niewyjaśnione tajemnice świata (17/26) - serial dok.

NATIONAL GEOGRAPHIC

14:00 Strzegąc granic X
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Majowie: tajemnicza cywilizacja (4/4) - serial dok.
17:00 Zaginione miasta (2/2)
18:00 Tajemnice wojennych wraków (1/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (4/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (7/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Miasta w liczbach (5/8) - serial dok.
22:00 Premiera: Porzucone konstrukcje XIII (11) - serial dok.

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni (67)
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki II (7/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (1) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef XI (2/9)
17:00 Kryptonim szef – celebryci - serial dok. USA 2018
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (3/6)
22:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (2,5)
00:00 Starożytni kosmici XV

BBC EARTH

11:20 Najwspanialsze rzeki świata (1/3) - serial dok.
12:25 Błękitna Planeta II (2/7)
13:30 Największe zagadki nauki (6/6) - serial dok.
14:35 W okowach mrozu X (18)
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Brytyjskie fabryki IX
17:35 Najwspanialsze rzeki świata (1/3) - serial dok.
18:40 Błękitna Planeta II (7/7)
19:45 Mroczne dzieje Pompejów (2) - serial dok.
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu X (19)
22:55 Brytyjskie fabryki IX

POLSAT VIASAT HISTORY

13:20 II wojna światowa: cena imperium (12) - serial dok.
14:30 Czołg: najważniejsza broń II wojny światowej
15:35 Tajemnice machiny wojennej nazistów - serial dok.
16:35 Tajne bronie II wojny światowej (1/6) - serial dok.
17:45 Tajne bazy nazistów IV
18:50 Wojna światowa: 1914-1945 (6/8) - serial dok.
19:50 II wojna światowa: cena imperium (12) - serial dok.
21:00 Odnaleziona: tajemnica szamanki - film dok. Niemcy 25
22:10 Tajemnice mumii - serial dokumentalny USA 2019

eprasa.pl 540bad1eed

CZWARTEK 26.03

Od A do Z

EKSTRAKT ★★★
komedia kryminalna, USA 2009, reż. Mike Judge, wyk. Jason Bateman, Mila Kunis, Kristen Wiig
23:40 | tv puls
Właściciel małej firmy gorączkowo szuka wyjścia z patowej sytuacji, jaka zdaje się paraliżować jego życie zawodowe i osobiste. Plus Mike Judge, twórca kultowego „Beavisa i Buttheada", za kamerą.

GODZINY SZCZYTU II ★★
film sens., USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker, John Lone
22:40 | tvn
Powtórka z dynamicznej rozrywki w nowych dekoracjach: wygimnastykowany Jackie Chan i złotousty Chris Tucker jako para policyjnych detektywów kontra hongkońska triada po obu stronach Pacyfiku.

GREYSTOKE: LEGENDA TARZANA, WŁADCY MAŁP ★★★
film przyg., Wlk. Brytania/USA 1984, reż. Hugh Hudson, wyk. Christopher Lambert, Ralph Richardson, Ian Holm
20:00 | warner tv
Jeszcze raz od początku: odnaleziony w dżungli, wychowany przez małpy potomek starego angielskiego rodu staje twarzą w twarz z cywilizacją. Christophera Lamberta pierwszy krok do sławy.

KAMERDYNER ★★★
dramat historyczny, Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański
21:55 | kino polska
Zrealizowana z epickim rozmachem i gwiazdorską obsadą opowieść o relacjach prusko-kaszubsko-polskich na Pomorzu Gdańskim w okresie 1900-45 na tle burzliwej historii przetaczającej się przez te ziemie.

KLEJNOT NILU ★★
film przyg., USA 1985, reż. Lewis Teague, wyk. Michael Douglas, Kathleen Turner, Danny DeVito
20:00 | stopklatka
„Miłość, szmaragd i krokodyl" powtórzone w pustynnej scenerii północnej Afryki. Ta sama obsada, ale bez Roberta Zemeckisa za kamerą całość szybko traci wdzięk i tempo. Szkoda.

Wielki Mike

23:10 | tvn 7
★★★★

· FOT. MATERIAŁY PRASOWE

Warta Oscara kreacja Sandry Bullock w roli białej kobiety, która przyjęła do rodziny czarnoskórego chłopca po głębokich przejściach, by wychować go na wysokiej klasy futbolistę. Na faktach.

MYZ

DRAMAT OBYCZ.
USA 2009, REŻ. JOHN LEE HANCOCK, WYK. SANDRA BULLOCK, TIM MCGRAW, QUINTON AARON

KRYPTONIM U.N.C.L.E. ★★★
komedia sensacyjna, USA/Wlk. Brytania 2015, reż. Guy Ritchie, wyk. Henry Cavill, Armie Hammer, Alicia Vikander
22:40 | warner tv
Guy Ritchie bierze pod lupę kultowy serial z lat 60. XX wieku: w samym środku zimnej wojny agenci CIA i KGB biorą udział we wspólnej akcji przeciwko organizacji, dążącej do pozyskania broni jądrowej.

NA WŁASNYCH WARUNKACH ★★★
dramat obycz., Francja/Tajwan 2025, reż. Régis Wargnier, wyk. Julia de Nunez, Clovis Cornillac, Julien de Saint-Jean
20:10 | ale kino+ hd
Régis Wargnier powraca po 10 latach: renomowany szef kuchni znika w niewyjaśnionych okolicznościach. Jego restaurację przejmuje córka, a po dwóch latach dostaje tajemnicze zaproszenie na Tajwan.

PAN I PANI KILER ★★
komedia sensacyjna, USA 2010, reż. Robert Luketic, wyk. Ashton Kutcher, Katherine Heigl, Tom Selleck
21:45 | tv puls
Małżeńska idylla zamienia się w piekło, kiedy okazuje się, że małżonek jeszcze niedawno był agentem specjalnym, który udał się na emeryturę – wbrew woli zwierzchników gotowych uciszyć go na zawsze.

RUST. LEGENDA ZACHODU ★★★
western, USA 2024, reż. Joel Souza, wyk. Travis Fimmel, Alec Baldwin, Frances Fisher
22:40 | canal+ premium
Alec Baldwin jako starzejący się znużony rewolwerowiec, który uwalnia spod szubienicy wnuka, skazanego za zabicie lokalnego ranczera. Film głośny ze względu na przypadkową śmierć operatorki na planie.

SZTOS ★★★
komedia sensacyjna, Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski
20:00 | kino polska
„Żądło" po polsku w kolorycie polskiego Wybrzeża lat 70.: reżyserski debiut Olafa Lubaszenki, jako Redford – Cezary Pazura, w roli Newmana – świetny Jan Nowicki. Ma swój smak, choć nie każdego zadowoli.

TATARAK ★★★★
dramat obycz., Polska 2009, reż. Andrzej Wajda, wyk. Krystyna Janda, Jan Englert, Julia Pietrucha
21:05 | tvp kultura
Andrzej Wajda sięga po prozę Iwaszkiewicza, by zadumać się nad przemijaniem, a jednocześnie uchylić rąbka tajemnicy filmowej kuchni. Plus Krystyna Janda wspominająca ostatnie dni męża Edwarda Kłosińskiego.

TORNADO ★★★
film sens., Wlk. Brytania 2025, reż. John Maclean, wyk. Kôki, Tim Roth, Jack Lowden
21:40 | cinemax
Pod koniec XVIII wieku, podróżująca po Anglii Japonka widzi śmierć swego ojca, lalkarza wystawiającego spektakl samurajski, z rąk bandytów. Wychowana w duchu samurajskiej tradycji szuka zemsty.

ZANIM ODEJDĄ WODY ★★★
komedia, USA 2010, reż. Todd Phillips, wyk. Robert Downey Jr., Zach Galifianakis, Michelle Monaghan
21:00 | tvn 7
Za sprawą splotu dziwnych okoliczności przyszły ojciec, spieszący się na rodzinny poród, musi przebyć autostopem pół Stanów w towarzystwie człowieka, który zdaje się sprawcą wszystkich jego nieszczęść.

ZŁA KOBIETA ★★
komedia, USA 2011, reż. Jake Kasdan, wyk. Cameron Diaz, Lucy Punch, Jason Segel
23:10 | cinemax
Zepsuta dziewczyna zostaje nauczycielką, lecz nie interesuje jej wychowanie młodzieży, ale możliwość poślubienia bogatego kolegi ze szkoły zaręczonego z inną. Jakoś mało śmieszne.

KONRAD J. ZARĘBSKI

eprasa.pl 540bad1eed

CZWARTEK 26.03

TVP1

07:30 Pełnia wiary (111)
08:00 Serwis Info
08:20 Zaraz wracam
09:00 Ranczo X (2)
10:00 Komisarz Alex XXIV (11)
11:00 Ojciec Mateusz VIII (7/13)
12:00 Serwis Info
12:10 Agrobiznes - magazyn
12:40 To się opłaca (226)
12:55 Dzika Argentyna (2/3)
14:00 Złoty chłopak
15:00 Serwis Info
15:15 Reporterzy (492)
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo
17:00 Teleexpress
17:25 Jaka to melodia? (5877)
17:55 Klan - telenowela
18:20 Zaraz wracam
18:55 Akacjowa 38
19:30 19.30 - wiadomości
19:55 Pytanie dnia
20:25 Studio piłki nożnej

20:35 Piłka nożna: Eliminacje Mistrzostw Świata strefy UEFA: Baraż – półfinał: Polska – Albania (na żywo)
23:15 Mundial Biało-Czerwonych: Trzej przyjaciele z boiska - film dok. Polska 2006
00:20 Glina. Nowy rozdział - serial krym. Polska 25
01:20 Igła (Eye of the Needle) *** - thriller Wlk. Brytania 1981, reż. Richard Marquand, wyk. Kate Nelligan (120 min)

TVP2

05:30 M jak miłość
06:20 Operacja zdrowie (73)
06:55 Barwy szczęścia
07:30 Pytanie na śniadanie – pobudka (7505) - mag.
07:55 Pytanie na śniadanie (7505) - mag. Polska 2026
11:40 Dzień z życia artysty (4)
12:10 Informacje kulturalne
12:30 Koło fortuny (2172)
13:15 Panna młoda (21/50)
14:05 Va banque (1033)
14:35 Na sygnale
15:05 La Promesa – pałac tajemnic - telenowela
15:50 Przepis dnia (125)
16:00 Koło fortuny (2173)
16:35 Familiada (3060)
17:20 Panna młoda (22/50)
18:15 Va banque (1034)
18:50 Jeden z dziesięciu (14)
19:25 Barwy szczęścia
19:55 Przepis dnia (126)

20:05 Barwy szczęścia - serial obycz. Polska 2026
20:40 Super Gary. Gotuj z Bosacką! (4) - mag.
21:15 Tak to leciało! (81)
22:15 Niepewne sytuacje (25) - program rozrywk.
22:45 Syn (7,8/10) - serial USA 2017, wyk. Pierce Brosnan, Jacob Lofland
00:20 Rodzinka.pl XVIII (4) - serial kom. Polska 26
01:00 Stan wyjątkowy *** - komediodramat Chorwacja/Serbia/Polska 2019 (125 min)

POLSAT

05:25 Telezakupy TV Okazje
06:00 Nowy dzień (790)
08:30 Malanowski i Partnerzy V (26,27)
09:30 Trudne sprawy XXI (23,24/40) - serial fab.-dok.
11:35 Gliniarze XII (34—36/60) - serial fab.-dok.
14:40 Dlaczego ja? 33 (17)
15:50 Wydarzenia
16:20 Interwencja (5865)
16:30 Na ratunek 112 XVIII (18) - serial fabularno-dok.
17:00 Gliniarze XX (19) - serial fabularno-dok. Polska 2026
18:00 Pierwsza miłość 50 (13) - serial obycz. Polska 2026
18:50 Wydarzenia, sport, pogoda - wiadomości
19:15 Gość „Wydarzeń" (326) - program publicystyczny
19:30 Sport - Polska 2026
19:55 Milionerzy (76)

20:30 Farma (179) - reality show Polska 2025, program prowadzi Marcelina Zawadzka, Ilona Krawczyńska, Milena Krawczyńska
21:30 Nasz nowy dom (355) - reality show Polska 2025
22:55 Sortownia - serial krym. Polska 2023, wyk. Andrzej Chyra, Natalia Jędruś, Marcin Czarnik, Olga Goldys
23:55 Sortownia (5) - serial krym. Polska 2023

TVN

05:35 Uwaga! (7957) - mag. reporterów Polska 2026
05:50 Ukryta prawda (6/40)
06:45 Kuchenne rewolucje: „Jani Sushi", Tarnów XXVII (10)
07:45 Dzień Dobry TVN (5666)
11:20 Doradca smaku (4)
11:25 Kuchenne rewolucje: Bar „Czerwony kapturek", Poznań XVII (5) - reality show
12:35 Kuchenne rewolucje: Warszawa – Bar Alpejski 31 (7) - reality show Polska 2025
13:40 Ukryta prawda (12,13/60) - serial fab.-dok.
15:45 Młode gliny (30/50) - serial krym. Polska 2026
16:50 Szpital św. Anny III (19) - serial obycz. Polska 2026, wyk. Jolanta Fraszyńska
17:55 Detektywi VI (19)
19:00 Fakty, sport, pogoda
19:55 Uwaga! (7958) - mag.

20:15 Na Wspólnej - serial obycz. Polska 2026
20:50 The Floor (8) - teleturniej Polska 2026
21:30 Kuchenne rewolucje: Łódź 32 (4)
22:40 Godziny szczytu II (Rush Hour 2) ** - film sens. USA/Hongkong 2001, reż. Brett Ratner, wyk. Jackie Chan, Chris Tucker (115 min)
00:35 Skok na głęboką wodę (4) - reality show
01:40 Szpital św. Anny (27/50) - serial obycz.

TV PULS

06:00 Nash Bridges VI (1,2/22) - serial sens. USA 2000, wyk. Don Johnson, Cheech Marin
08:00 Kobra – oddział specjalny XVIII (9,11/15) - serial sens. Niemcy 2013
10:00 Triumf miłości - telenowela Meksyk 2011
12:00 Nie igraj z aniołem - telenowela Meksyk 2008
13:00 Wspaniałe stulecie II (66) - serial obycz. Turcja 2013
14:00 Lombard. Życie pod zastaw XIII (18) - serial obycz.
16:00 Ranczo IX (8) - serial komediowy Polska 2015
18:00 Lombard. Życie pod zastaw XVIII (18,19) - serial obyczajowy Polska 2025
20:00 Taxi III - komedia sens. ** Francja 2003, reż. Gérard Krawczyk, wyk. Samy Naceri, Frédéric Diefenthal (105 min)
21:45 Pan i pani Kiler (Killers) ** - komedia sensacyjna USA 2010, reż. Robert Luketic (115 min)
23:40 Ekstrakt (Extract) *** - komedia kryminalna USA 2009, reż. Mike Judge, wyk. Jason Bateman (105 min)
01:25 Dzielnica strachu X

MEZZO

10:00 Scott Ross – Ślady spadającej gwiazdy 1951 – 1989
11:25 Wielka Msza h-moll Bacha pod batutą Johna Eliota Gardinera - muzyka sakralna
13:30 Orkiestra symfoniczna z Montrealu: Koncert otwierający sezon: Ravel, Mercure, Szostakowicz - muzyka klas.
14:55 La grande danza – Aterballetto w Mediolanie - balet Włochy 2017
16:20 Intermezzo
17:00 Antonio Sartorio: Orfeusz - opera Francja 2023
20:30 Naïssam Jalal: Landscapes of Eternity – Jazz sous les Pommiers
21:25 Matteo Mancuso – Międzynarodowy Festiwal Jazzowy w Montrealu
22:15 Franco Ambrosetti Quintet na Lugano Jazz Estival

PULS 2

12:00 Smerfy - serial anim.
13:00 Gumisie VI (2,1/18)
14:00 Kacze opowieści
15:00 Miraculous V
16:00 My Little Pony II
17:00 Tomek i przyjaciele: Naprzód lokomotywy! XXVII
17:10 Blue (19,20/52)
17:40 Świnka Peppa II (26/52)
17:45 Bing (69,70/78)
18:15 Masza i niedźwiedź VII
18:35 Myszka Miki: Frajdomek II (19/30)
19:00 Kacze opowieści
19:25 Ale numer! (12)
20:00 Dzielnica strachu X (12)
21:00 Przepis na zbrodnię
22:00 Dzielnica strachu X (11)
23:00 Beowulf – Droga do sprawiedliwości - film fantasy Kanada/Islandia/Wlk. Brytania/USA/Australia 2005
01:05 Dzielnica strachu X (9)

TV4

07:55 Bogaty dom – biedny dom XIII (7) - serial dok.
08:55 Policjantki i policjanci VII (65,1/65) - serial obycz.
10:55 Na ratunek 112 XVIII (19) - serial fabularno-dok.
11:55 Dlaczego ja? 33 (19)
12:55 Trudne sprawy XXI (1,2,3/40) - serial fab.-dok.
15:55 Łowcy skarbów. Kto da więcej (51, 52) - reality show
18:00 Policjantki i policjanci XXIV (18,19) - serial obycz.
20:00 Uroczysko V (16) - serial kryminalny Polska 2026
20:30 Sprawiedliwi – wydział krym. XX (16)
21:30 Sprawiedliwi. Trójmiasto III (16) - serial krym.
22:40 Piekarz - film sens. USA/Kanada 22, reż. Jonathan Sobol, wyk. Ron Perlman
00:50 Interwencja (5864)

METRO

07:50 Sekrety życia (3/40)
08:45 Szpital (37,38/72)
10:45 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
12:45 Szkoła (14/67)
13:45 Przepis na życie II
14:40 Zapukaj do moich drzwi - telenowela Turcja 2020
15:40 The Floor (1, 2) - teleturniej Polska 2025
17:00 Ciężarówką przez Route 66 (1/7) - serial dok.
18:00 Prawo Agaty
19:00 Kartoteka VII (4,5) - serial fab.-dok. Polska 2014
21:05 Kryminalni II (3/13) - serial krym. Polska 2005
23:15 Kuba Wojewódzki (4) - talk-show Polska 2025
00:30 The Traitors. USA (4) - reality show USA 2023
01:45 Ach, ten ślub! (4) - program rozrywkowy Polska 2019

TVN7

05:20 Ten moment
05:55 Szkoła (7,34,35/68) - serial fab.-dok. Polska 2018
08:45 Ukryta prawda (53,7,8/73) - serial fab.-dok.
11:55 W-11 Wydział Śledczy - serial fabularno-dok.
14:00 Detektywi (47/56) - serial fab.-dok. Polska 2023
15:00 Szpital św. Anny III (9) - serial obycz. Polska 2026
16:00 Sędzia Anna Maria Wesołowska - serial fab.-dok.
17:00 Zapisane w gwiazdach (9) - serial fabularno-dok.
18:00 Opowieści małżeńskie (18/24) - serial fabularno-dok.
19:00 Ukryta prawda (24/48) - serial fab.-dok. Polska 2024
20:00 Hotel Paradise (16) - real tv Polska 2026
21:00 Zanim odejdą wody (Due Date) *** - komedia USA 2010, reż. Todd Phillips, wyk. Robert Downey Jr., Zach Galifianakis (130 min)
23:10 Wielki Mike (The Blind Side) **** - dramat obycz. USA 2009, reż. John Lee Hancock, wyk. Sandra Bullock, Tim McGraw, Quinton Aaron (160 min)
01:50 Hotel Paradise (15)

eprasa.pl 540bad1eed

CZWARTEK 26.03

STOPKLATKA DVB-T

08:35 Wojciech Cejrowski – boso przez świat (9)
09:00 Robert Makłowicz (122, 162) - magazyn
10:55 Wojny magazynowe: Kanada (5,6/12)
11:55 Wojny kontenerowe II (12,1/13) - serial dok.
13:00 Katastrofy w przestworzach XXV (4,5,6/10) - serial dok.
16:00 MacGyver VII (11,12/14) - serial sensacyjny
18:00 Wojny magazynowe: Kanada (9,10/12)
19:10 Wojny kontenerowe (9,10/16) - serial dok.
20:00 Klejnot Nilu (The Jewel of the Nile) - film przyg. USA 1985, reż. Lewis Teague, wyk. Michael Douglas, Kathleen Turner, Danny DeVito, Spiros Focás (130 min) ★★
22:10 Zabójca (War) - film sens. USA/Kanada 2007, reż. Philip G. Atwell, wyk. Jet Li, Jason Statham, John Lone, Devon Aoki, Luis Guzmán (145 min) ★★★
00:35 Polityka - dramat obycz. Polska 2019, reż. Patryk Vega, wyk. Iwona Bielska, Ewa Kasprzyk, Marcin Bosak (160 min) ★

ALE KINO+

09:45 Problem - film krótkom. Polska 2020 (30 min)
10:15 Bestia (1,2/6)
12:15 Vera (4/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2011
14:00 Czwarta władza (The Post) - film biograficzny USA 2017, reż. Steven Spielberg, wyk. Meryl Streep, Tom Hanks, Sarah Paulson (135 min) ★★★★
16:15 Alfa (Alpha.) - film sens. Holandia/Szwajcaria 2024, reż. Jan-Willem Van Ewijk, wyk. David Urankar (125 min) ★★★
18:20 Vera (1/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2012
20:10 Na własnych warunkach (La Réparation) - dramat obycz. Francja/Tajwan 2025, reż. Régis Wargnier, wyk. Julia de Nunez (130 min) ★★★
22:20 Jej twarz (The Last Face) - dramat obyczajowy USA 2016, reż. Sean Penn, wyk. Charlize Theron (150 min) ★
00:50 Niesłusznie oskarżona (The Trials of Cate McCall) - dramat obycz. USA 2013, reż. Karen Moncrieff, wyk. Kate Beckinsale (105 min) ★★★

TVP KULTURA DVB-T

09:00 Pogranicze w ogniu
10:10 Dziewczyna i gołębie - film obyczajowy Polska 1974 (65 min) ★★★
11:15 Przyjęcie na dziesięć osób plus trzy - film obycz. Polska 73 (65 min) ★★★★
12:20 Reżyserzy VI (1/10)
13:10 Kolekcja (10) - mag.
13:20 Wydarzenie aktualne
13:55 Studio Kultura – niedziela z... (518)
14:55 Statyści - komedia Polska 2006, reż. Michał Kwieciński (130 min) ★★★
17:05 Pogranicze w ogniu
18:10 Wydarzenie aktualne
18:40 Którędy po sztukę (4)
18:55 Tintoretto. Człowiek, który zabił malarstwo
20:00 Hala odlotów (54)
21:00 Wstęp do filmu (577)
21:05 Tatarak - dramat obycz. Polska 2009, reż. Andrzej Wajda (95 min) ★★★★
22:40 Dzień, w którym umarła gwiazda rocka
23:10 Video Killed the Radio Star: Steve Barron (6)
23:45 Zimna wojna - dramat obycz. Polska/Wlk. Brytania/Francja/Belgia/Indie 2018 (105 min) ★★★★★
01:30 Jan Ptaszyn Wróblewski i przyjaciele - koncert

HBO

09:05 Grinch - film animowany Francja/Japonia/USA 2018 (85 min) ★★★
10:30 Okiem Oscara - dramat obycz. USA 2024, reż. Jay Silverman (110 min) ★★★
12:20 Drużyna AA - dramat obycz. Polska 2024, reż. Daniel Jaroszek (130 min) ★★
14:30 Ostatnie wielkie dzieło - dramat historyczny USA/Holandia 2019, reż. Dan Friedkin (115 min) ★★★
16:25 Well Done! - komedia Francja/Luksemburg 2023, reż. Gilles Legardinier (110 min) ★★★
18:15 Letnia szkoła, 2001 - dramat obycz. Czechy/Wietnam 2025, reż. Duzan Duong (105 min) ★★★★
20:00 Sprawa Friedy - dramat obycz. Szwajcaria 2024, reż. Maria Brendle, wyk. Julia Suzanne Buchmann (105 min) ★★★
21:45 Ja, Rosiński - film dok.
23:15 Mroczny fajter - film sensacyjny USA 2023, reż. Graham Phillips, Parker Phillips (115 min) ★★
01:10 River Wild - film sens. USA/Węgry 2023, reż. Ben Ketai, wyk. Leighton Meester (90 min) ★★

CANAL+ PREMIUM

08:35 Wiraż - film dok.
09:55 Nadzieja - dramat obyczajowy Niemcy/Polska 2007 (100 min) ★★
11:35 Łapu-Capu
11:40 Pies na medal - film przyg. Australia 24, reż. John Sheedy (90 min) ★★★
13:10 Miss mokrego podkoszulka - komedia Polska 2002 (55 min) ★★★
14:05 The Office PL (6,7/12)
15:05 Iran: Pokolenie Z – między wolnością a represją - film dok.
16:00 Warcraft: początek - film fantasy USA 2016 (120 min) ★★★
18:00 Hollywood Buzz (43)
18:25 Łapu-Capu
18:30 Król kręgli - komedia USA 2024, wyk. D'Arcy Carden (90 min) ★★
20:00 Eksperyment: Odsiadka (5) - serial dok.
20:50 Making of C+
21:00 Shadow Force - film sens. USA 2025, reż. Joe Carnahan (100 min) ★★
22:40 Rust. Legenda Zachodu - western USA 2024 (135 min) ★★★
00:55 Dotyk śmierci - film sens. USA 2024, reż. Asif Akbar (95 min) ★★

KINO POLSKA

08:15 Polska z góry. Zamki, dworki, pałace III (1/8)
08:50 To nie ze mną (7)
09:30 Pan Kleks w kosmosie, cz. 1: Porwanie Agnieszki - film przygodowy Polska/Czechosłowacja 1988
11:05 Paragon, gola! - komedia Polska 1969, reż. Stanisław Jędryka, wyk. Józef Nalberczak
13:30 Mała matura 1947 - dramat obycz. Polska 2010, reż. Janusz Majewski, wyk. Adam Wróblewski, Marek Kondrat
15:50 Powstanie warszawskie
17:45 Pogranicze w ogniu (3,4)
20:00 Sztos - komedia sensacyjna Polska 1996, reż. Olaf Lubaszenko, wyk. Jan Nowicki, Cezary Pazura, Krzysztof Zaleski, Leon Niemczyk
21:55 Kamerdyner - dramat historyczny Polska 2018, reż. Filip Bajon, wyk. Janusz Gajos, Anna Radwan, Sebastian Fabijański, Marianna Zydek
00:55 Róża - dramat historyczny Polska 2011, reż. Wojciech Smarzowski, wyk. Marcin Dorociński, Agata Kulesza, Kinga Preis
03:00 Kamienne tablice - melodramat Polska 1984, reż. Ewa Petelska, Czesław Petelski, wyk. Krzysztof Chamiec, Laura Łącz

POLSAT FILM

07:30 Doktor Martin VI (4/8)
08:30 Przyjaciółki XV
10:25 Świat według Kiepskich
13:55 Karate Kid IV: Mistrz i uczennica - dramat obycz. USA 1994, wyk. Hilary Swank
16:05 Jumanji: Przygoda w dżungli - film przyg. USA 2017, reż. Jake Kasdan
18:40 Pod słońcem Toskanii - komedia USA/Włochy 2003, reż. Audrey Wells
21:00 Jerry Maguire - dramat obycz. USA 1996, reż. Cameron Crowe, wyk. Tom Cruise
23:50 Ślad III (3/26)

KINO TV

07:30 Kojak II (20/25)
08:35 Zagadki kryminalne panny Fisher (1,2/13)
11:00 Poirot VI (1/4)
13:10 Panna Marple (2/4)
15:15 Zagadki kryminalne panny Fisher (3,4/13)
17:55 Poirot II (5,6/10)
20:00 Joker - film sens. USA 2015, reż. Simon West, wyk. Jason Statham, Hope Davis
22:00 Spacer w chmurach - melodramat USA/Meksyk 1995, reż. Alfonso Arau
00:10 Omen - horror USA/Wlk. Brytania 1976, reż. Richard Donner, wyk. Gregory Peck

WARNER TV

10:15 Za głosem serca
11:20 Pełna chata II (13,14/22)
12:20 J.A.G. VI (21,22/24)
14:10 Bajer z Bel-Air V
16:10 Pełna chata II
18:15 Na słodko - komedia romantyczna USA 2023
20:00 Greystoke: legenda Tarzana, władcy małp - film przyg. Wlk. Brytania/USA 1984
22:40 Kryptonim U.N.C.L.E. - komedia sensacyjna USA/Wlk. Brytania 2015
00:55 Jackie Chan: Przyjemniaczek - kom. krym. Hongkong 1998, reż. Sammo Hung

PARAMOUNT

07:30 Elementary VI (1,2/21)
09:15 Star Trek: Insurekcja - film s.f. USA 1998
11:25 W ciemność. Star Trek - film s.f. USA 2013
14:05 Indiana Jones i Królestwo Kryształowej Czaszki - film przyg. USA 2008
16:50 Transformers III - film s.f. USA 2011, reż. Michael Bay
20:00 Transformers: Wiek zagłady - film s.f. USA/Chiny/Hongkong 2014
23:25 Straszny film III - komedia USA/Kanada 2003
01:00 Star Trek - film s.f. USA/Niemcy 2009, reż. J.J. Abrams

CINEMAX

13:10 Wszystkie kolory świata pomiędzy czernią a bielą - dramat obycz. Nigeria 2023
14:50 Gdybym tylko mógł zapaść w sen zimowy - dramat obyczajowy Mongolia/Francja/Szwajcaria/Katar 2023
16:30 Nomadland - dramat obyczajowy USA 2020
18:20 Liberator II - film sens. USA 1995, reż. Geoff Murphy
20:00 Kontra (9,10/10)
21:40 Tornado - film sensacyjny Wlk. Brytania 2025
23:10 Zła kobieta - komedia USA 2011, reż. Jake Kasdan

ROMANCE TV

10:40 Rosamunde Pilcher: Niania pilnie potrzebna - film obyczajowy Niemcy 2018
12:30 Pastorka - melodramat Niemcy 2013, reż. J. Broecker
14:25 Jak wygrać wojnę rozwodową - film obycz. Niemcy 15
16:20 Rodzice kłamią lepiej - komedia Niemcy 2017
18:05 Górscy ratownicy
19:00 Górski lekarz
20:00 Inga Lindström: Zapomniany ślub - film obyczajowy Niemcy 24, reż. O. Dieckmann
21:55 Käthe i ja: Córeczka tatusia - dramat obycz. Niemcy 20
23:50 Górski lekarz

TVN FABUŁA

08:45 Papiery na szczęście
09:50 Przepis na życie II
10:50 Szpital św. Anny (19/26)
11:50 Magda M. (10,11)
13:50 Teraz albo nigdy! II (11)
14:50 19+ - serial fab.-dok.
15:25 Papiery na szczęście
16:30 Absolwenci (1)
17:10 Bumbleebee - film s.f. USA/Chiny 2018
19:25 Ukryta prawda (14/17)
20:00 Jack Ryan: Teoria chaosu - thriller USA/Rosja/Wlk. Bryt. 14, reż. Kenneth Branagh
22:20 Batman - film sens. USA 2022, reż. Matt Reeves

AMC

10:45 Alex i Emma - komedia romantyczna USA 2003
12:40 Zbroja boga - film sens. Hongkong/Jugosławia 1986
14:20 Syn smoka (1) - film przygodowy USA/Chiny 2007
16:10 Syn smoka (2) - film przygodowy USA/Chiny 2007
18:00 Granice czasu (Linia czasu) - film przyg. USA 2003
20:20 Życie przed oczami - dramat obyczajowy USA 2007, reż. Vadim Perelman
22:00 Za cenę bólu - film krym. USA/Kanada 2008
00:00 Wolf Creek - horror Australia 2005, reż. G. McLean

eprasa.pl 540bad1eed

AXN

08:25 Agenci NCIS XI (14/24)
09:20 Castle IV (2,3/23)
11:20 Detektyw Monk II (15,16/16) - serial krym. USA 05
13:15 Rekrut VII (7,8/18)
15:10 FBI: International III (4,5/13) - serial akcji USA 2024
17:10 Castle IV (4,5/23)
19:05 FBI II (10,11/19)
21:05 Agenci NCIS XX (6/22) - serial krym. USA 2022
22:00 Agenci NCIS: Hawaje (17/22) - serial krym. USA 2022
22:55 Castle IV (4,5/23)
00:40 FBI II (10/19)

EPIC DRAMA

08:35 Agenci NCIS XVI (24/24)
09:30 Wszystkie stworzenia duże i małe IV (3/6)
10:30 Poirot XI (2/4)
12:30 Lekarze na start
13:15 Agenci NCIS XVI (24/24)
14:15 Panna Scarlet V (2/6)
15:25 Dalgliesh II (3/6)
17:20 Poirot XI (3/4)
19:20 Lekarze na start
20:05 Agenci NCIS XVII (1/20) - serial krym. USA 2019
21:00 Jane Eyre (2/4)
22:10 A.B.C. (2/4) - serial krym. Wlk. Brytania 2018
23:10 Panna Marple (1/4)
01:05 Lekarze na start

TVN STYLE

08:30 Dorota was urządzi III (1,2/13) - serial dok. Polska 15
10:00 I nie opuszczę Cię aż do ślubu (8, 1) - reality show
11:25 Ugotowani (7, 8)
13:30 Kuchenne rewolucje (13, 12) - reality show Polska 19
15:35 Bitwa o gości (8)
16:40 Jestem z Polski IX (2,1) - serial dok. Polska 2022
18:45 Kuchenne rewolucje (13, 1) - reality show Polska 19
20:50 Zgłoś remont (1) - reality show Polska 2026
21:50 Jestem z Polski IX (12,13)
23:45 Hotel Paradise (16)

TVN TURBO

08:15 Nic do zgłoszenia V
09:15 Fani czterech kółek XVII
11:15 Złomowisko PL XI
12:15 Naprawy nie do naprawy
13:00 Zawodowi handlarze
14:30 Wojny samochodowe
16:30 Jeździć, obserwować IV
18:00 Raport Turbo (4947)
18:15 Samochód marzeń: Kup i zrób (10) - magazyn
19:00 Mobilni mechanicy (8)
19:45 Prawko na świecie. Jazda bez zasad (1) - magazyn
20:30 Zawodowi handlarze (4)
21:15 Z drugiej ręki (8)
22:00 Raport Turbo (4947)
22:20 Zawodowi handlarze (8)

BBC FIRST

08:50 Lewis IV (2/8)
09:40 Ojciec Brown VI (9/10)
10:40 Śmierć pod palmami III
11:45 Ludwig (1/6)
12:55 Tajemnice Brokenwood
14:50 Ojciec Brown (3/10)
15:50 Lewis IV (2/8)
16:50 My Life is Murder IV (3)
17:50 Morderstwa w Midsomer
19:55 Śmierć pod palmami III (4/8) - serial kryminalny
21:00 Milczący świadek XXVII (7,8/10) - serial kryminalny
23:10 Zbrodnie Saint-Pierre
00:10 Tajemnice Brokenwood

FX

08:15 Dr House V (13/23)
09:10 Kości X (15,16/22)
11:00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (18/22)
11:55 FBI II (3,4/19)
13:45 Alert: Wydział Osób Zaginionych (5,6/10)
15:35 Agenci NCIS (13,14/23)
17:25 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas XIII (19/22)
18:20 CSI: Kryminalne zagadki Miami II (17,18/24)
20:10 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku IX (5,6/17)
22:00 Genialna Morgan (12/13)
22:55 Bez twarzy - film sens. USA 1997, reż. John Woo

HGTV

08:10 Kupujemy dom na plaży
09:00 Remontujemy dom na plaży V (20) - serial dok.
10:00 Letnia chata na lata XIII
11:00 Zarobić na remoncie VI
12:00 Tu jest pięknie VIII (6/8)
12:45 Nieoczywiste miejsca II
13:55 House Hunters (6, 7)
15:10 Mieszkanie na miarę II
17:05 Polowanie na ogród IV
18:15 Weekendowa metamorfoza (6, 7) - reality show
20:05 Dorota was urządzi IV (5,6/12) - serial dok. Polska 16
21:35 Zróbmy sobie dom (4)
22:35 House Hunters (2—5)

BBC LIFESTYLE

09:20 Mistrzowie ceramiki (1)
10:30 Zapraszam do stołu (8)
12:30 Wielkie brytyjskie wypieki (8) - program rozrywkowy
13:35 Włoski remont Amandy i Alana (7, 8) - reality show
14:50 W 80 kilo dookoła świata (1) - serial dokumentalny
15:50 Zapraszam do stołu (9)
17:45 Hiszpański remont Amandy i Alana (1, 2) - reality show Wlk. Brytania 2025
18:55 Mistrzowie ceramiki (2)
19:55 Wielkie brytyjskie wypieki (9) - program rozrywk.
21:00 Wielkie Taneczne show
23:15 Ratunek dla skóry

COMEDY CENTRAL

08:00 Dwóch i pół III (23,24/24)
08:55 Przyjaciele VIII (11—16/24) - serial kom.
11:55 Teoria wielkiego podrywu XI (17—22/24) - serial kom.
14:30 Dwóch i pół IV (1—4/24)
16:30 Przyjaciele VIII (17—22/24) - serial kom.
19:30 Teoria wielkiego podrywu XI (23,24,1—4/24) - serial komediowy USA 2018
22:00 The Office PL (12,1/12)
23:05 Comedy Club (4, 5)
00:05 Miasteczko South Park
01:00 Pracoholicy V (2/13)

TVP SERIALE

08:45 Komisarz Alex VII (8)
09:35 Rodzinka.pl II
10:05 Klan - telenowela
10:40 Ranczo III (2/13)
11:30 Ojciec Mateusz 34 (9)
12:25 Pan Mama (15/20)
13:00 Zaraz wracam
13:35 Ojciec Mateusz XXIV (7,8)
15:30 Komisarz Alex VII (9)
16:20 Na sygnale
17:25 Ranczo III (3,4/13)
19:30 Ojciec Mateusz XXIV (9)
20:30 Komisarz Alex XXV (3)
21:30 Ranczo III (5,6/13)
23:30 Ojciec Mateusz XXIV (10)
00:30 Wojna zastępcza
01:25 PitBull - serial sens.

CANAL+ KUCHNIA

11:35 Comfort Food (18,19)
12:25 Jamie Oliver (1/4)
13:20 Podróż przez smaki Chin
14:25 ABC gotowania — kuchnia meksykańska (8) - mag.
14:55 Zgrillowani (1, 2)
15:50 Kulinarne szlaki: Południowa Afryka (1, 2)
16:40 Jakubiak rozgryza Tajlandię i Kambodżę (4)
17:05 Jamie Oliver (16, 17, 18)
18:30 Zgrillowani (7)
18:55 m jak mięso (5, 6, 1)
20:15 Bosacka daje radę
21:15 Anthony Bourdain VII
00:45 David w Europie (3)

CANAL+ DOMO

09:00 Ucieczka na wieś XXIV
10:55 Wielkie projekty: Australia XI (6/10) - serial dok.
12:05 Kupcie sobie zamek!
13:00 Po pierwsze: lokalizacja!
14:00 Cudotwórcy VI (8/13)
14:50 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
16:00 Daleko od miasta XI (8)
17:00 Po pierwsze: lokalizacja!
18:00 Ucieczka na wieś XXIV
19:00 Wielkie projekty: Australia XI - serial dok.
20:10 Daleko od miasta XIV
21:00 Cudotwórcy VI (9)
22:00 Przekopiemy Ci ogródek
23:00 Gardeners' World (4)

PLANETE+

14:50 Piesze wędrówki po świecie II (3) - serial dok.
15:50 Niezwykłe podróże koleją - serial dok. Francja 22
16:55 Premiera: Dokąd dzisiaj?
18:10 Świat z góry (2)
18:45 Historia Łuku Triumfalnego - film dok.
19:45 Ramzes II (3) - serial dok.
20:50 Niezwykłe podróże koleją VIII (4/7) - serial dok.
22:00 Premiera: Liban 1982. Anatomia masakry - film dok.
23:00 Partyzant z aparatem Leica - film dok. Izrael 2022

DISCOVERY CHANNEL

09:00 Gorączka złota: rzeka skarbów II (5/10)
10:00 Klan z Alaski III (14/32)
11:00 Potwór z Alaski (2/8)
12:00 Fani czterech kółek II
13:00 Nagi instynkt przetrwania VI (13,14/17) - serial dok.
15:00 Złomowisko PL VII
16:00 Od samochodu do domu
17:00 Celnicy na straży Europy VII (11,12/20)
18:00 Operacja: LOT (3)
19:00 Złomowisko PL VIII
21:00 Gorączka złota XVI
22:00 Złoto drwali II (7/8)
23:00 Morze złota XIII (7)
00:00 Fani czterech kółek

TVP HISTORIA

11:45 Salme: łodzie wikingów
12:50 Putin i Zachód (3/3)
14:00 Królowie (60)
14:35 Czterej pancerni i pies (1) - serial wojenny Polska 66
15:40 Sensacje XX wieku
17:40 Czas honoru II (7/13)
18:40 Encyklopedia II wojny światowej (2)
19:10 Flesz historii (754)
19:35 Królowie (19)
20:10 07 zgłoś się
21:30 Największe mity europejskich monarchii - serial dok.
22:30 Szalenie odważna hrabina - film dok. Polska 2024

HISTORY

12:10 Gwiazdy lombardu: skarby Ameryki II (7)
13:05 Starożytni kosmici XVI
14:00 UFO: szlakiem bliskich spotkań (8/9) - serial dok.
14:55 Niewyjaśnione tajemnice świata VII (11/18)
15:50 Gwiazdy lombardu XVII
17:10 Naziści na tropie skarbów (1/6) - serial dok.
18:10 Starożytni kosmici II
20:00 Starożytni kosmici XVII (14) - serial dok. USA 2025
21:00 Na lodowym szlaku XII
22:00 Sekretne życie seksualne Hitlera (2/4) - serial dok.
23:00 Gwiazdy lombardu XXV

NATIONAL GEOGRAPHIC

12:00 Wojna widziana z powietrza II (5,6/6)
14:00 Strzegąc granic X
15:00 Strażnicy z Karaibów
16:00 Starożytne Ameryki
18:00 Tajemnice wojennych wraków (2/8) - serial dok.
19:00 Wielkie konstrukcje III Rzeszy VI (3/6) - serial dok.
20:00 Katastrofa w przestworzach XXIII (9/10) - serial dok.
21:00 Premiera: Największe katastrofy budowlane III (9/10)
22:00 Premiera: Megametro (3/4) - serial dok. Australia 20

FOCUS TV

08:00 48 h. Zaginieni
08:50 Wehikuł czasu
09:00 Galileo - pr. popularn.
10:00 Gwiazdy lombardu XIII
12:00 Superfabryki II (8/8)
13:00 Poszukiwacze historii V
14:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (5) - serial dok.
16:00 Kryptonim szef — celebryci - serial dok. USA 2018
18:00 Rolnicy. Podlasie VII
20:00 Galileo - pr. popularn.
21:00 Koszty wojny (4/6)
22:00 Niesamowite wynalazki starożytności IV (12,7/13)
00:00 Starożytni kosmici XV
01:00 Rolnicy. Podlasie VII (7)

BBC EARTH

11:20 Najwspanialsze rzeki świata: Nil (2/3) - film dok.
12:25 Błękitna Planeta II (3/7)
13:25 Zjawiskowa Ziemia (1/4)
14:30 W okowach mrozu X (19)
15:30 Życie na pustkowiu VIII
16:30 Ziemia (2/5) - serial dok.
17:35 Najwspanialsze rzeki świata: Nil (2/3) - film dok.
18:40 Błękitna Planeta II — kulisy - serial dok.
19:45 Dziki połów (5/8)
20:55 Życie na pustkowiu VIII
21:55 W okowach mrozu XI
22:55 Michael Mosley: sekrety naszych zakupów - serial dok.

POLSAT VIASAT HISTORY

11:10 Tajne bazy nazistów IV
12:15 Wojna światowa (7/8)
13:20 II wojna światowa: cena imperium (13/13) - serial dok.
14:25 Odnaleziona: tajemnica szamanki - film dok. Niemcy 25
15:35 Tajemnice mumii
16:35 Europejska kolebka ludzkości - film dok.
17:45 Tajne bazy nazistów IV
18:50 Wojna światowa: 1914-1945 (7/8) - serial dok.
19:55 II wojna światowa: cena imperium (13/13) - serial dok.
21:00 Historia Troi - serial dok.
22:10 Ciemna strona starożytnej Grecji (4) - serial dok.

eprasa.pl 540bad1eed

szyfropanorama

obserwowany przez wędkarza		ludożerca		ma dziś urodziny	w wierszu / sieć dla rybaka		wiatrem podszyta	dyscyplina z ciosami	21	włoska wyspa lub model Forda	zjazd na miotłach		spiralki z włosów		napisał „Blaszany bębenek"	żyje z procentów od kapitału		łan rosnących roślin
np. grafik								bada Pacyfik	16	15								
uwiodła Samsona		typowa sytuacja (potocznie)					10	4	8	10	postrzępione wybrzeże morskie		koniec trwania czegoś / tarowana					np. neolit
							11		6	11	12	10						
czerwono-czarni z Serie A		niewyraźna mowa / azotan srebra			18	8	16	9		12	7	9	10	to preria / altowiolistka				
				1	zniesienie napięcia mięśni	10	9	16	1	7	10		13	10				
pięknie pisze			4	7	13	12	10	3			6	9	10	4	odpowiedź na apel		lśniące drobinki	
ryba na filety	szal judaisty		brzozowy gaj	5		11	odsłonięte w mini	17	2	10				9				
					11	7	10		12	hańba, niesława	20	6	9			… Kristofferson, aktor		śpiewają „Africa"
						14	bywa drażliwy	9	14	19	10	9	brytyjczyk z Glasgow					
beztroskie bieganie		pracuje heblem					10	12	5	do puszczania zajączka	4							
						cherubin		10	1	7			cięty – w wazonie					
feler w maszynie		miasto w powiecie białogardzkim							16	dopływ Wisły lub Dunaju					toastowa liczba			

Tu wpisz litery z pól oznaczonych cyframi

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	

Rozwiązanie krzyżówki

15	5	14	12	20	16	1	10		15	14	13	18	10
21	17	2	16	20	4	10	1	10					

sudoku

			4	1		3		5
	8			5			6	
5		2	6		8		7	
	5	3	8	7			9	
	2	8		4	5			3
1			3	2		8	5	7
	4						2	
		6	5					
	7		2			a		6

		4		1	3	2		
5	3					6		
9				6		1	3	
2	9	6	4					b
				8	6			
	7			5				
7		9					4	
					8	9	7	6
	6			4	7		1	3

Jak rozwiązać szyfropanoramę?
Część „panoramiczną" należy rozwiązać jak zwykłą krzyżówkę panoramiczną. Przy okazji część liter z wpisywanych haseł wypełni niektóre pola zaznaczone kolorem, czyli te należące do szyfrokrzyżówki.
W niej każdej liczbie odpowiada inna litera. „Rozkodowane" litery można wpisywać do pustych pól pod diagramem (pola 1-21).
Aby odczytać hasło trzeba przepisać litery do odpowiednich kratek w polu „rozwiązanie krzyżówki".

Rozwiązanie z 13 marca: SYRENKA NA SZOSIE

Jak rozwiązać sudoku?
W każdym rzędzie, w każdej kolumnie i w każdym małym kwadracie obwiedzionym grubą linią powinno się znaleźć dziewięć różnych cyfr od 1 do 9.

Prawidłowe cyfry z poprzedniego numeru (edycja 13 marca) a6; b5

Zapraszamy na podcast Sobotni Seans

Dostępne na platformach Spotify, Apple Podcasts, na YouTubie, TokFM.pl, a także na Wyborcza.pl/Podcast
Informacje o serialowych i filmowych nowościach w telewizji i serwisach VoD: Wyborcza.pl/kultura

eprasa.pl 540bad1eed

wyborcza

PROSTO Z POLSKI
TYGODNIK

Piątek, 20 marca 2026 | Redaktor prowadzący Przemysław Jedlecki

Jak firma PV Technik wykorzystała program Czyste powietrze

Setki poszkodowanych

Miały być nowe drzwi i okna, piece i ocieplone poddasza, ale nie ma. Jest za to strach i nerwowe wyczekiwanie na wezwanie do zwrotu pieniędzy z programu Czyste Powietrze, których właściciele domów nie widzieli na oczy, bo zaufali firmie realizującej termomodernizacje.

Anna Gorczyca

• **Z programu „Czyste Powietrze" można otrzymać dofinansowanie m.in. na wymianę okien** FOT. KAMIL GOZDAN / AGENCJA WYBORCZA.PL

– Pan Piotr, który namawiał nas na podpisanie umowy, reprezentował firmę, która oferowała klientom m.in. termomodernizację oraz montaż instalacji fotowoltaicznych – mówi pani Elżbieta z okolicy Rzeszowa.

W 2024 roku na swoim profilu na Facebooku firma, z którą się zetknęła, zachęcała klientów do korzystania z programu Czyste Powietrze, pokazywała, jak kotłownia ze starym piecem zamieniła się w sterylne pomieszczenie z pompą ciepła. „Nie martw się formalnościami, bo w PV Technik zajmujemy się kompleksową pomocą w uzyskaniu dotacji, aby cały proces przebiegł sprawnie i bez stresu" – czytamy na facebookowej stronie PV Technik wpis z 18 listopada 2024 roku.

– Pan Piotr siedział u nas ze dwie albo trzy godziny i przekonywał nas, że nie poniesiemy żadnych kosztów, bo spełniamy kryteria na 100 proc. dopłaty – wspomina pani Elżbieta.

Mężczyzna przekonał ją. Rodzina pani Elżbiety podpisała pełnomocnictwo firmie PV Technik, by w ich imieniu załatwiała formalności w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Firma miała wykonać prace finansowane z programu Czyste Powietrze a po ich zakończeniu rozliczyć je. – Pełnomocnictwo podpisaliśmy u notariusza. Wcześniej dzwoniłam do Wojewódzkiego Funduszu w Rzeszowie. Pytałam, czy można takie pełnomocnictwo podpisać. Odpowiedzieli mi, że ich to nie obchodzi, komu dajemy pełnomocnictwo – wyjaśnia pani Elżbieta.

Zakres prac, który zaakceptował WFOŚiGW obejmował m.in. ocieplenie poddasza, montaż dwóch rekuperatorów. Przyznano im dotację z programu Czyste Powietrze w wysokości około 80 tys. zł. – Fundusz przelał PV Technik pierwszą transzę w wysokości 35 tys. zł. Myśmy tych pieniędzy nie zobaczyli na oczy. Czekaliśmy, aż pojawi się ekipa wynajęta przez firmę i że do końca 2024 roku te prace zostaną wykonane, ale się nie doczekaliśmy. W 2025 roku Wojewódzki Fundusz wezwał nas do zwrotu pieniędzy. – mówi pani Elżbieta. Kobieta wyjaśnia, że nie ma takich pieniędzy. – Wzięliśmy kredyt na remont starego domu. Kolejnego nikt nam nie da – mówi.

Pieniądze na koncie firmy

Pani Grażyna również mieszka niedaleko Rzeszowa. Ma do siebie wielki żal, że dała się złamać. Naganiacz, bo tak trzeba nazwać ludzi, którzy zdobywali dla PV Technik pełnomocnictwa upoważniające firmę do przejęcia pierwszej transzy z kwoty przyznanej klientów, przyjeżdżał do jej domu kilkakrotnie. – Długo nie chciałam podpisać pełnomocnictwa. Bałam się. Mój mąż jest od 40 lat niepełnosprawny. Ma 1710 zł renty chorobowej. W 2023 roku byłam bezrobotna, dopiero od niedawna mam emeryturę 2190 zł – wyjaśnia.

Zanim podpisała pełnomocnictwo, sprawdzała, co to za firma. W 2023 roku firma z Goleniowa wydawała się wiarygodna. – PV Technik dostała ponad 32 tys. zł jako pierwszą transzę i 18 miesięcy na wykonanie prac. Dostaliśmy dofinansowanie na wymianę drzwi wejściowych, docieplenie poddasza, wymianę okien na poddaszu – wylicza pani Grażyna. Podkreśla, że gdyby nie ten program, to nie pomyślałaby o takich remontach.

Opowieść pani Agnieszki spod Sanoka jest bardzo podobna. – Dostaliśmy dotację na modernizację dwóch budynków. Zakres prac był dość duży. Firma Pro Technik dostała blisko 110 tysięcy we wrześniu 2024 roku. Nas fundusz w ogóle nie powiadomił, że przelał im pieniądze. Czekaliśmy na rozpoczęcie robót, ale nikt z firmy się nie pojawił – mówi kobieta. Zaczęła więc wydzwaniać do przedstawiciela firmy, do głównej siedziby w Goleniowie. To samo robiły panie Elżbieta i Grażyna. – Najpierw zapewniano nas, że na pewno ekipa się pojawi, że zaraz roboty się zaczną.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspólnie z NFOŚiGW przygotowały projekt ustawy o pomocy beneficjentom, osobom fizycznym poszkodowanym w związku z realizacją programu „Czyste Powietrze"

Firma zmienia właścicieli, problemy pozostały

Potem nie odbierano od nas telefonów – opowiadają. – Od prawniczki, która mi pomaga, dowiedziałam się, że będziemy musieli spłacić pieniądze, które dostała firma PV Technik. Stanowisko funduszu było takie, że nie ma mowy ani o rozłożeniu tej kwoty na raty, ani tym bardziej o umorzeniu – mówi pani Elżbieta.

– To niesprawiedliwe, bo przecież nie widzieliśmy ani złotówki z tego, co dostała firma. Ta sprawa mnie wykańcza, schudłam siedem kilo. Córka mnie pociesza, że wiele osób dało się oszukać. A ja jestem zła na siebie, że tak dałam się oszukać – mówi pani Grażyna.

– To prawda, że nie tylko my dałyśmy się oszukać. Ludzie zaczęli pisać na Facebooku i okazało się, że jest nas bardzo dużo – dodaje pani Agnieszka. Na zamkniętej grupie oszukanych przez PV Technik jest ponad 800 osób.

Sprawa trafia do prokuratury

Poszkodowani powiadomili policję i prokuraturę. – Powiedziano nam, że sprawę przekazano do Szczecina, bo tam była główna siedziba firmy – wyjaśnia pani Agnieszka.

We wrześniu 2025 roku Prokuratura Okręgowa w Szczecinie poinformowała, że nadzoruje postępowanie przygotowawcze w sprawie nadużyć przy realizacji programu „Czyste powietrze". – Śledztwo ma charakter ogólnopolski i występuje w nim ponad stu pokrzywdzonych. Ponadto ustalono, że w okresie od 2022 roku do grudnia 2024 r. łączna wysokość wyrządzonej szkody na rzecz pokrzywdzonych wyniosła kilkadziesiąt milionów złotych – brzmi komunikat prokuratury.

W październiku sprawa została przekazana do Biura Delegowanego Prokuratora Europejskiego w Katowicach. Prokurator nie udziela informacji o postępach śledztwa.

700 zgłoszeń o nieuczciwych firmach

PV Technik nie była jedyną firmą, która brała pieniądze, i nie wywiązywała się z zobowiązań. – Do NFOŚiGW wpłynęły sygnały zgłaszane m.in. przez beneficjentów oraz WFOŚIGW, dotyczące nieprawidłowości w zakresie działań podejmowanych przez wykonawców uczestniczących we wdrażaniu przedsięwzięć w programie priorytetowym Czyste Powietrze. NFOŚiGW odnotował łącznie prawie 700 zgłoszeń dotyczących postępowań prowadzonych przez odpowiednie organy ścigania lub inne uprawnione organy w związku z podejrzeniem popełnienia przestępstwa w związku z realizacją przedsięwzięć w Programie. Dane mogą ulegać zmianie w związku z toczącymi się postępowaniami i aktualizacjami po stronie właściwych organów – informuje biuro prasowe NFOŚiGW.

Niestety, stanowisko NFOŚiGW i WFOŚiGW w sprawie zwrotu wypłaconych transz jest niekorzystne dla beneficjentów, czyli pani Grażyny, Elżbiety i Agnieszki.

– Z punktu widzenia funduszu, stroną umowy o dofinansowanie jest beneficjent. Jeśli środki zostały wypłacone, a inwestycja nie została zrealizowana, co stanowi naruszenie warunków umowy dotacji, Fundusz jest zobligowany do dochodzenia zwrotu pieniędzy od beneficjenta. Rozliczenia między beneficjentem a nieuczciwym wykonawcą leżą w sferze prawa cywilnego i karnego – wyjaśnia Alicja Dubas z WFOŚiGW w Rzeszowie.

Ustawa pomoże beneficjentom?

Problem oszukanych beneficjentów stał się tak poważny, że Ministerstwo Klimatu i Środowiska wspólnie z NFOŚiGW przygotowały projekt ustawy o pomocy beneficjentom, osobom fizycznym poszkodowanym w związku z realizacją programu Czyste Powietrze. Ustawa zakłada zawieszenie spłaty przez beneficjentów, wprowadzenie mechanizmów umożliwiających ściąganie należności bezpośrednio od wykonawców. Wojewódzkie fundusze mogłyby uzyskać status pokrzywdzonego w procesie karnym. W projekcie znalazł się również zapis, że zawieszenie działań przez WFOŚiGW nastąpi, gdy zostanie złożone zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa lub wszczęto z urzędu postępowanie karne. Będzie również możliwe umorzenie należności.

– Gdyby ta ustawa została uchwalona, odetchnęlibyśmy – mówią poszkodowani przez PV Technik. Zastanawiają się, czy firma będzie miała z czego spłacić pobrane zaliczki. Wiadomo, że jeszcze istnieje. PV Technik był na 9 miejscu na liście najbardziej zadłużonych firm, wobec których w sierpniu 2025 roku otwarto postępowanie restrukturyzacyjne. Suma zobowiązań wynosiła 26,7 mln zł. 11 marca Sąd Rejonowy w Bielsku-Białej otworzył postępowanie sanacyjne wobec firmy i wyznaczył zarządcę.

Próbowałam wielokrotnie skontaktować się z firmą. Chciałam zapytać, dlaczego nie wywiązali się z umów, co stało się z pieniędzmi, które przelał im fundusz. Chciałam zapytać, czy prawdą jest informacja, którą można znaleźć w internecie, że dyrektor w PV Technik może zarabiać nawet 100 tys. zł. Interesowało mnie również, w jaki sposób nowi właściciele chcą rozwiązać problemy firmy. Niestety, tak jak moim rozmówczyniom nie udało się skontaktować z nikim z firmy. ●

eprasa.pl 540bad1eed

Krajobraz po wyborach w świętokrzyskiej KO

Deficyt przywódców

– Z bycia kojarzoną z KO Agata Wojda nie ma, jak do tej pory, żadnych korzyści – ocenia Aleksandra Kusztal, politolożka z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach.

Grzegorz Walczak

• **Na pierwszym planie poseł Artur Gierada, szef KO w świętokrzyskim**
FOT. WOJCIECH HABDAS/ AGENCJA WYBORCZA.PL

Wewnętrzne wybory KO w Świętokrzyskiem nie przyniosły wielkich niespodzianek. Szefem struktur wojewódzkich został znów poseł Artur Gierada. Był jedynym kandydatem – zdobył 96 procent głosów. Walkę o schedę po Agacie Wojdzie, która zrezygnowała z szefowania partii w Kielcach, wygrał Michał Piasecki. Miejski radny zdeklasował radnego sejmiku Gerarda Pedrycza, otrzymując 92 procent głosów.

WALKA O SCHEDĘ PO AGACIE WOJDZIE

– Nie żałuje pan? – pytam Pedrycza, który w wyborach doznał sromotnej porażki.

– Z perspektywy samego rezultatu być może żałuję tego, że nie zadzwoniłem do paru osób. Pewnie wtedy wynik byłby bardziej zrównoważony – mówi.

W „Wyborczej" pisaliśmy, że to Piasecki był zdecydowanym faworytem. Miał za sobą poparcie kieleckich radnych. Pozostaje bliżej Agaty Wojdy, która jest „naturalnym liderem środowiska KO w Kielcach". Gerard Pedrycz takiego zaplecza w kieleckich strukturach partii nie zbudował. Niektórzy w partii dziwili się nawet, że rzucił rękawice Piaseckiemu. – Może chce zaistnieć, może zbudować swoją popularność? – sugerowali.

– Spodziewałem się, że nie zostanę wybrany, ale chciałem dać członkom partii demokratyczny wybór, a jednocześnie zaprezentować swoją wizję polityki opartej na dialogu z wyborcami oraz moje niezmienne w niej priorytety, jak gospodarka czy bezpieczeństwo – przekonuje Gerard Pedrycz.

Z tą prezentacją nie do końca wyszło. Piasecki i Pedrycz nie potrafili się dogadać co do terminu wspólnej debaty. W efekcie zaprosili członków KO na dwa odrębne spotkania. Pedrycz przyznaje zresztą, że frekwencja u niego była skromna. – To, co było, zostawiamy. Jesteśmy jedną drużyną, mamy wspólne cele. Pogratulowałem Michałowi zwycięstwa. Teraz liczy się współpraca – deklaruje radny sejmiku, który na niedzielnej konferencji lokalnych działaczy KO podsumowującej wyniki wyborów nie był jednak obecny.

– Miałem rodzinne obowiązki. To nie była absolutnie żadna demonstracja – zastrzega.

NOWY SZEF KO W KIELCACH: NIESNASEK NIE MA

Pozytywnie zaskoczony tak swoją wysoką wygraną jest Michał Piasecki. – To bardzo silny mandat społeczny od członków partii w Kielcach – ocenia.

Zachwala Agatę Wojdę, prezydentkę Kielc i ustępującą szefową partii w mieście. – Poprzeczkę zawiesiła bardzo wysoko. Nigdy wcześniej nie mieliśmy tylu sukcesów w Kielcach – mówi i w tym kontekście wymienia m.in. zwycięstwo w wyborach prezydenckich w 2024 roku i wprowadzenie do 25-osobowej rady miasta 10 radnych.

I dodaje: – Obecna większość w radzie miasta jest niestabilna, dlatego w przyszłych wyborach liczymy na więcej, nawet na bezwzględną większość – celem będzie 13 mandatów. Chcemy też poprawić wynik w wyborach do sejmiku województwa.

KO w 30-osobowym sejmiku ma sześć mandatów, w tym dwa wywalczone w okręgu kieleckim. Rządzi PiS – ma 16 mandatów.

O rywalizacji z Gerardem Pedryczem mówi, że to już zamknięty rozdział: – Niesnasek nie ma. Jesteśmy poważnymi ludźmi. Jest między nami synergia, a nie konflikt.

Surowszą ocenę sytuacji ma dr Aleksandra Kusztal, politolożka z Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach. – Wybory w KO potwierdzają, że wewnętrzna rywalizacja w partii niemal nie istnieje, co przekłada się na utratę dynamiki – mówi.

Wylicza, że w dziewięciu świętokrzyskich powiatach w ogóle nie było alternatywy, a w czterech startowało po dwóch kandydatów. – Oczywiście, można przyjąć, że wszyscy są zachwyceni obecnym przywództwem, ale ja uważam, że to bardziej dowód na to, że w KO brakuje rywalizacji. Partia w regionie cierpi na deficyt przywódców – uważa Aleksandra Kusztal.

Artur Gierada partią w Świętokrzyskiem rządzi od ośmiu lat. Nikt nie zdecydował się rzucić mu rękawicy. – To raczej świadectwo braku alternatywy, a nie wyraz szczególnego uznania dla kompetencji liderskich Artura Gierady – ocenia zwycięstwo tego ostatniego Aleksandra Kusztal. – Świętokrzyskie przez lata jego rządów wciąż jest postrzegane jako region PiS-owski. Niewiele udało się zrobić, by to zmienić. Politycy PiS-u dalej dominują na jarmarkach, piknikach, festiwalach. Rozumiem, że działacze KO mogą czuć się w takim środowisku niekomfortowo, ale całkowicie oddają pole PiS-owi. Nie potrafią dotrzeć do jego bardziej „chwiejnych" wyborców. Posłowie partii ze Świętokrzyskiego nie są tu szczególnie aktywni.

Naturalnym nowym liderem KO wydawała się być Agata Wojda – zwłaszcza po tym, jak wiosną 2024 roku wygrała wybory prezydenckie w Kielcach. Teraz jednak zrezygnowała z kierowania partią w mieście. „To przemyślana decyzja, wynikająca z priorytetu, jakim jest dla mnie miasto, jakim są dla mnie Kielce" – wytłumaczyła swoją decyzję. Zapewniła przy tym, że dalej pozostanie członkinią Koalicji Obywatelskiej.

– Bardzo wiele zależy od tego, jak ona sama widzi swoją przyszłość. Czy wejdzie do polityki krajowej, czy wystartuje np. w wyborach do Sejmu? – zastanawia się Aleksandra Kusztal.

Nie dziwi się, że Agata Wojda zrezygnowała z przewodzenia partii w Kielcach. – Jej prezydentura dla części wyborców jest na pewno sporym rozczarowaniem. To PiS jest w ofensywie, a ona musi teraz skupić się nie na partii, a na ratuszu i utracie większości w radzie miasta – mówi Aleksandra Kusztal.

Przywołuje odwołanie wiceprezydenta Bartłomieja Zapały, zwolnienia grupowe w MOPR, czy utratę koalicjanta – klubu Perspektywy Macieja Burszteina. W efekcie tego ostatniego PiS doprowadził do odwołania przewodniczącego rady miasta z KO.

Zwraca też uwagę, że „z bycia kojarzoną z KO Agata Wojda nie ma jak do tej pory żadnych korzyści". – Choć przecież KO rządzi w kraju i wydawało się, że po linii rządowej Kielce będą mieć realne zyski. Tak się nie stało, ja przynajmniej tych zysków nie widzę. Wręcz przeciwnie, Wojda z uwagi na swoją przynależność partyjną daje jeszcze kolejny powód do ataku dla swoich przeciwników – mówi Aleksandra Kusztal.

I przewiduje: – Wyobrażam sobie, że w następnych wyborach – jeśli zdecyduje się na reelekcję – Agata Wojda może wystartować z własnego komitetu wyborczego, choć z poparciem Koalicji Obywatelskiej.

TO NIE CZAS NA PRZEGRUPOWANIE SIŁ

Michał Piasecki nie zgadza się z tym, że w świętokrzyskiej KO brakuje rywalizacji i mocnych liderów.

– Jeśli idzie o wybory, jesteśmy aż do bólu demokratyczni. W większości partii to delegaci wybierają władze, a u nas to są wybory, w których każdy członek może oddać głos. Nawet jeśli na lidera partii w regionie zgłosi się jeden kandydat, to inni dokonują jego oceny. Mogą wyrazić swoją opinię, mogą go nie poprzeć – mówi.

I zwraca uwagę na miejsce, w którym obecnie znajduje się KO: – Uzyskaliśmy władzę w kraju, prowadzimy w sondażach, co przekłada się w nastroje wewnątrz partii. To naturalne, że największe rozczarowanie jest wtedy, gdy partia znajduje się w opozycji. To wówczas następuje przegrupowanie sił. Sami to przerabialiśmy za czasów Grzegorza Schetyny czy Borysa Budki. Widać to w PiS. Przecież największe walki frakcyjne odbywają się tam właśnie teraz. ●

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34426178

NEWSLETTERY WYBORCZEJ

wyborcza.pl

Wszystkie piszą ludzie, nie maszyny
Nasi najlepsi redaktorzy.
Możesz wybrać z bogatej oferty ponad **40** różnych newsletterów.

Zapisz się na:
wyborcza.pl/newslettery

2 RP

eprasa.pl 540bad1eed

OBWIESZCZENIE

Na podstawie art. 38b ust. 2 pkt 4 i 5 oraz art. 8g, art. 8h, art. 8i ust. 1 pkt 1, pkt 2 i pkt 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130, z późn. zm.) oraz Uchwały nr CCXXII/4354/2026 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 11 marca 2026 r. w sprawie konsultacji społecznych projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego, zawiadamia się **o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego.**

Termin konsultacji społecznych ustala się w dniach **od 23 marca 2026 r. do 19 kwietnia 2026 r.**

Projekt Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego zostanie udostępniony we wskazanym terminie:

1. Na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie pod adresem https://umwl.bip.lubelskie.pl/ w zakładce Polityka regionalna / Audyt krajobrazowy.
2. W siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, w Departamencie Strategii i Rozwoju, ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, w pokoju 454 (IV piętro), w godzinach od 9.00 do 13.00.

Konsultacje społeczne prowadzone będą w następujących formach:

1. **Zbieranie uwag** do projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego w okresie konsultacji społecznych,
2. **Spotkania otwarte** poprzedzone prezentacją projektu Audytu krajobrazowego województwa lubelskiego odbędą się dniach: **2.04.2026 r. (czwartek) od godz. 16.00 do godz. 18.00** oraz **7.04.2026 r. (wtorek) od godz. 16.00 do godz. 18.00** w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, sala 069A (parter),
3. **Dyżury projektanta** odbędą się dniach: **2.04.2026 r. (czwartek) od godz. 18.00 do godz. 19.00** oraz **7.04.2026 r. (wtorek) od godz. 18.00 do godz. 19.00** w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, sala 069A (parter).

Uwagi **należy** składać do **Zarządu Województwa Lubelskiego wyłącznie za pomocą obowiązującego formularza pisma dotyczącego aktu planowania przestrzennego**, w następujący sposób:

- na piśmie utrwalonym w postaci papierowej, w Kancelarii Ogólnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie (parter), lub pocztą na adres: Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie, ul. Artura Grottgera 4,20-029 Lublin,
- na piśmie utrwalonym w postaci elektronicznej, za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności: poczty elektronicznej na adres: krajobraz@lubelskie.pl lub za pomocą skrzynki do e-Doręczeń: AE:PL-50810-20039-CIIGV-27,
- osobiście podczas przewidzianych spotkań otwartych lub dyżurów projektanta.

Wzór formularza jest dostępny:

- pod adresem https://umwl.bip.lubelskie.pl/ w zakładce Polityka regionalna / Audyt krajobrazowy,
- pod adresem https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologia/formularz-pisma-dotyczacego-aktu-planowania-przestrzennego,
- w Departamencie Strategii i Rozwoju UMWL w Lublinie, ul. Artura Grottgera 4, 20-029 Lublin, w pokoju 454 (IV piętro), w godzinach od 9.00 do 13.00.

Uwagi złożone po upływie wskazanego terminu zostaną pozostawione bez rozpatrzenia.
Organem właściwym do rozpatrzenia zgłoszonych uwag jest **Zarząd Województwa Lubelskiego**.

Marszałek Województwa Lubelskiego
Jarosław Stawiarski

Lublin/34425800

NEWSLETTER

Komunikaty.pl

Nowości
w przepisach,
zamówienia publiczne,
porady ekspertów,
raporty,
ogłoszenia.

Dla przedsiębiorców,
urzędników,
zainteresowanych
gospodarką.

ZAPISZ SIĘ

Wejdź na stronę **komunikaty.pl**
lub użyj kodu QR

ODESZLI.pl

Dziel się
wspomnieniami
o bliskich

Żyją, póki
pamiętamy

Wejdź
na serwis
odeszli.pl

EDEKA center Schwedt
ODER-CENTER
ZAKUPY W SCHWEDT

Oferta obowiązuje od 23 do 28.03.2026
lub do wyczerpania zapasów.

Lindt Zając czekoladowy
różne rodzaje
1 kg = 39,80 €
n.c. = 3,29 €
sztuka 50 g
40% TANIEJ
SUPER CENA
1.99

Milka wianek wielkanocny
różne rodzaje
1 kg = 30,25 €, n.c. = 7,99 €
opak. 198 g
25% TANIEJ
SUPER CENA
5.99

Kinder czekoladki lub Yogurette
1 kg = 11,10 €
n.c. = 1,69 €
opak. 100 g
34% TANIEJ
SUPER CENA
1.11

Kinder kulki czekoladowe nadziewane
różne rodzaje
1 kg = 36,56 €
opak. 90 g
SUPER CENA
3.29

Żelki Trolli Bunny Party
1 kg = 6,65 €
opak. 600 g
SUPER CENA
3.99

Duplo Knusperlen
kulki czekoladowe
z nadzieniem
1 kg = 28,76 €
opak. 97,5 g
SUPER CENA
2.79

Milka zając czekoladowy
różne rodzaje
1 kg = 22,11/20,95 €
n.c. = 2,99 €
sztuka 90/95 g
34% TANIEJ
SUPER CENA
1.99

Wszystkie ceny w euro. n.c. = najniższa cena z ostatnich 30 dni.

INSTAGRAM

EDEKA center • Landgrabenpark 1 • 16303 Schwedt/Oder • godziny otwarcia: pon. – sob. 8:00 – 20:00

Wydawca: Dritte EDEKA-Markt Minden-Hannover GmbH, Wittelsbacherallee 61, 32427 Minden

FACEBOOK

Szczecin/34422948

eprasa.pl 540bad1eed

Świebodzin

Brutalna interwencja policji

Policjant ze Świebodzina prysnął gazem w oczy mężczyźnie, a potem bił pałką po plecach tak długo, aż ten osunął się na ziemię. Sprawę bada wydział kontroli lubuskiej komendy i prokuratura.

Maja Sałwacka

Film z interwencji, która rozegrała się na ulicach lubuskiego Świebodzina, ma kilka tysięcy wyświetleń. Bulwersuje. Upublicznił go jeden z mieszkańców, który przyglądał się pracy policjantów.

Na nagraniu widać, jak do ok. 50-letniego mężczyzny, stojącego na skwerku pod blokiem, podchodzi policyjny patrol. Na mężczyznę, ubranego w czarną kurtkę i beżowe spodnie, wskazuje palcem inny mieszkaniec miasteczka. Mężczyzna nie ucieka, stoi lekko kołysząc się. Wygląda na pijanego, ale nie widać, by przejawiał agresję. Czeka cierpliwie aż podejdą do niego policjanci. Jeden z nich staje tuż przed mężczyzną, wyciąga rękę w kierunku oczu mężczyzny i pryska w nie gazem z odległości dwóch, trzech centymetrów. Dopiero wtedy mężczyzna porusza się, w geście obrony zasłania się rękoma.

Potem policjant przechodzi do ataku – wyciąga pałkę i zaczyna z furią bić mężczyznę po plecach. Zadaje kilka, być może kilkanaście ciosów. Mężczyzna z bólu osuwa się na ziemię. Jego ciało na dalszej część nagrania, zasłania żywopłot. Można jedynie domyślać się, że policjanci w tym czasie zakładają mężczyźnie kajdanki. Nie wiadomo, czy kładą się na nim, dociskają i dalej go biją. Po kilku minutach, ledwie trzymającego się na nogach, wloką do radiowozu.

SPRAWĄ BADA PROKURATURA

W czwartek 5 marca świebodzińska komenda wydała oświadczenie. Przyznała, że interwencja miała miejsce w środę 4 marca w Świebodzinie. Tego dnia dyżurny komendy otrzymał zgłoszenie dotyczące agresywnego zachowania mężczyzny, dlatego policjanci podjęli „interwencję publiczną". Na miejscu okazało się, że mężczyzna był pijany.

– Wcześniej miał obnażać się przed przechodniami, także dziećmi. Zdaniem świadków mężczyzna blokował ruch, kopał w zaparkowane pojazdy, a także miał atakować szarpać i uderzać przechodniów – mówi asp. szt. Marcin Ruciński, rzecznik prasowy świebodzińskiej komendy. Na nagraniu z interwencji nie widać agresji mężczyzny, nie widać także, by był roznegliżowany. Świadkowie mówią, że mężczyzna obsikał zaparkowane auta. Komenda nie wyjaśnia tego, nie ocenia także zachowania policjantów i prawidłowości przebiegu interwencji. Mają to zbadać specjaliści.

– Komendant polecił wszcząć postępowanie dyscyplinarne wobec policjanta, który używał środków przymusu bezpośredniego oraz postępowanie wyjaśniające wobec drugiego z policjantów – wyjaśnia aspirant Ruciński. Lubuski komendant zlecił policjantom z wydziału kontroli, by zbadali szerszy wycinek pracy patrolu. Sprawę zbada także prokuratur – także z wniosku lubuskiej komendy.

– Materiały już są zarejestrowane w Prokuraturze Rejonowej w Świebodzinie, ale po przeprowadzeniu czynności nie cierpiących zwłoki będziemy przekazywać je do innej jednostki, by uniknąć zarzutów o stronniczość. Policjanci i prokuratorzy na co dzień ze sobą współpracują – przyznaje Ewa Antanowicz, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Zielonej Górze.

Policjanci mogą odpowiadać z art. 231 Kodeksu karnego, przekroczenia uprawnień przez funkcjonariusza publicznego. Agresywny policjant może odpowiedzieć także za pobicie – za co grozi 8 lat więzienia.

Komendant polecił wszcząć postępowanie dyscyplinarne wobec policjanta, który używał środków przymusu bezpośredniego oraz postępowanie wyjaśniające wobec drugiego z policjantów

MARCIN RUCIŃSKI
rzecznik prasowy świebodzińskiej komendy

TO KOLEJNE ŚLEDZTWO WOBEC POLICJANTÓW

To nie jedyne śledztwo, które toczy się przeciwko policjantom świebodzińskiej komendy. Prokuratura Okręgowa w Poznaniu bada pracę policjantów, którzy interweniowali w domu rodzinnym 7-miesięcznego Wojtka. Policjanci zatrzymali na noc matkę chłopca w związku ze sprawą drobnej kradzieży (zarzut finalnie okazał się fałszywy), pozostawiając niemowlę pod opieką agresywnego ojca. Policjanci wiedzieli, że w domu dochodziło do awantur i przemocy, oraz że sąd rodzinny polecił pół roku wcześniej umieścić dzieci tej pary w rodzinie zastępczej. Policjanci zbagatelizowali także ostrzeżenia i prośby kobiety, by mogła wrócić do domu i ochronić dziecko przed agresywnym partnerem.

Rano babcia chłopca powiadomiła pogotowie, że dziecko nie oddycha. Chłopiec nie żył już od kilku godzin. Ojciec uciszał go ciosami w głowę, bo chłopiec płakał po szczepieniu. Sąd skazał mężczyznę na 26 lat więzienia.

W miejskim szpitalu w Częstochowie zabrakło lekarzy

Jest wniosek o zamknięcie interny

Rada Społeczna Miejskiego Szpitala Zespolonego w Częstochowie zgodziła się, aby przez najbliższe pół roku zaprzestał działalności oddział wewnętrzny. Ostateczna decyzja należy do wojewody.

Marek Mamoń

Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie kieruje do wojewody śląskiego wniosek o zgodę na czasowe zawieszenie oddziału wewnętrznego przy ul. Mickiewicza. Z uwagi na drastyczne braki kadry lekarskiej na oddziale wewnętrznym, dyrekcja placówki złożyła wcześniej wniosek do Rady Społecznej o czasowe – do 6 miesięcy – zaprzestanie działalności tego oddziału.

Zgodnie z ustawą o działalności leczniczej podmiot leczniczy może czasowo zaprzestać wykonywania działalności w zakresie świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych na okres nieprzekraczający 6 miesięcy. Rada Społeczna na posiedzeniu 11 marca, biorąc pod uwagę problem z personelem lekarskim, pozytywnie zaopiniowała ten wniosek.

• **Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie - jego część przy ul. Mickiewicza** FOT. GRZEGORZ SKOWRONEK / AGENCJA WYBORCZA.PL

Na oddziale interny zostało zaledwie dwóch lekarzy, którzy nie są w stanie zapewnić ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych i właściwej opieki nad przebywającymi tam pacjentami.

Kilka dni i przed posiedzeniem rady społecznej pracownicy oddziału internistycznego przy ul. Mickiewicza alarmowali, że decyzja o wygaszaniu 40-łóżkowej interny w tym szpitalu była zaskakująca. Ich zdaniem panował chaos, a pielęgniarki były zaskoczone obrotem sprawy.

Związki zawodowe w piśmie do władz miasta wyraziły zaniepokojenie zawieszeniem działalności oddziału. W dokumencie czytamy, że działania dyrekcji, które nie były konsultowane ani ze stroną społeczną, ani z urzędem miasta, ani z NFZ, godzą w bezpieczeństwo zdrowotne mieszkańców Częstochowy i okolic.

– Dobrym rozwiązaniem byłoby, żeby jednak lekarze interniści pojawili się w szpitalu. Natomiast, jak usłyszałem od ordynatora, na dziś takiej możliwości nie ma. Pozostaje nadzieja – przyznaje wiceprezydent Zdzisław Wolski odpowiedzialny m.in. za służbę zdrowia

Dyrekcja Szpitala zapewnia, że wszyscy pacjenci znajdą opiekę w szpitalnych jednostkach przy ul. Mirowskiej 15 i Bony 1/3. Trafi tam również pozostający w pracy personel oddziału wewnętrznego.

Miasto rokrocznie wspiera szpital, którego działalność lecznicza opiera się na kontrakcie z NFZ, m.in. poprzez zakupy sprzętowe, środki na remonty czy wsparcie w aplikowaniu o środki zewnętrzne. Mimo napiętej sytuacji budżetowej pokrywa także rokrocznie stratę szpitala. W ubiegłym roku radni na wniosek władz miasta zdecydowali o pokryciu ujemnego bilansu Miejskiego Szpitala Zespolonego za 2024 rok w wysokości ponad 22 mln zł.

Teraz Miejski Szpital Zespolony w Częstochowie poszukuje w trybie pilnym lekarzy i lekarek posiadających specjalizację w zakresie chorób wewnętrznych. Ofertę zamieszczono też na stronie internetowej częstochowskiego magistratu.

Przypomnijmy. W styczniu 2025 roku w szpitalu miejskim zamknięto oddział położniczy. Powód? Zbyt mała liczba urodzin i wysokie koszty

Jak wynika z odpowiedzi dyrekcji szpitala na interpelację radnego PiS Piotra Wrony, na dzień 30 listopada 2025 roku zobowiązania podlegające zapłacie wynosiły 105 869 756 zł. W tym zobowiązania długoterminowe – 70 659 535 zł, zobowiązania krótkoterminowe – 35 210 221 zł. Zobowiązania wymagalne wynosiły – 3 664 232 zł.

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Zakopane wprowadza Kartę Turysty

Cyfrowy bat na nielegalne noclegi

Od 1 maja 2026 Zakopane dołączy do grona europejskich kurortów, oferujących własną Kartę Turysty. Cyfrowy system ma ułatwić gościom poruszanie się po mieście, zapewnić informacje o atrakcjach i jednocześnie pomóc w walce z nielegalnym wynajmem noclegów.

Marek Podmokły

Podstawą nowego systemu jest całkowita cyfryzacja poboru opłaty miejscowej. Miasto rezygnuje z papierowych kwitariuszy, zastępując je elektronicznym systemem obsługi turystów. – Ucywilizowaliśmy w końcu system pobierania opłaty miejscowej. Po latach mamy wreszcie system cyfrowy. To pierwszy krok. Karta Turysty będzie powiązana właśnie z opłatą miejscową, dzięki czemu przedsiębiorcy będą mogli łatwo zachęcać gości do korzystania z niej – tłumaczy burmistrz Łukasz Filipowicz.

Wdrożenie systemu Travel Host kosztowało miasto kilkanaście tysięcy złotych, a uruchomienie samej karty – kilkadziesiąt tysięcy. W praktyce zmiany są jednak dla budżetu niemal neutralne, bo obsługa papierowych dokumentów generowała podobne koszty.

„Inteligentny asystent" dla turystów

Jak podkreślają władze miasta, Karta Turysty nie ma być wyłącznie zbiorem zniżek. Jej twórcy chcą, aby stała się cyfrowym przewodnikiem po regionie. – Chcemy, żeby była takim inteligentnym asystentem pobytu w Zakopanem. W aplikacji znajdą się informacje o zabytkach, trasach turystycznych, interaktywne mapy czy audioprzewodniki. Turysta będzie miał wszystko w jednym miejscu – mówiła wiceburmistrz Iwona Grzebyk-Dulak podczas konferencji prasowej.

Oficjalna promocja projektu rozpocznie się w kwietniu. W mieście pojawią się także punkty informacyjne, gdzie turyści i przedsiębiorcy będą mogli uzyskać pomoc w korzystaniu z systemu.

Jednym z najważniejszych celów projektu jest uporządkowanie rynku wynajmu krótkoterminowego. Z Karty Turysty będą mogli korzystać wyłącznie goście, nocujący w obiektach legalnie zarejestrowanych i odprowadzających opłatę miejscową.

Już sama zapowiedź wprowadzenia systemu przyniosła zaskakujące efekty. Od początku 2026 roku baza noclegowa Zakopanego powiększyła się o 1779 nowych, oficjalnie zgłoszonych miejsc noclegowych. Wielu właścicieli zdecydowało się wyjść z szarej strefy, aby ich obiekty mogły uczestniczyć w miejskim programie.

• **Zakopane**
FOT. MAREK PODMOKŁY / AGENCJA WYBORCZA.PL

Już zapowiedź wprowadzenia systemu przyniosła zaskakujące efekty. Od początku 2026 roku baza noclegowa Zakopanego powiększyła się o 1779 nowych, oficjalnie zgłoszonych miejsc noclegowych

Na początku oferta Karty Turysty będzie budowana w oparciu o aktualną opłatę miejscową, wynoszącą 2 zł za dobę. Przy takiej stawce trudno od razu zapewnić darmową komunikację czy bezpłatne wejścia do atrakcji, ale system ma rozwijać się stopniowo.

Na razie skromna oferta, ale duże plany

Miasto liczy także na zmiany w przepisach, które umożliwią w przyszłości zwiększenie opłaty turystycznej i finansowanie z niej szerszej oferty dla gości. – Gdy przepisy się zmienią, będziemy mogli stworzyć kartę z bardzo bogatą ofertą i finansować ją właśnie z opłaty turystycznej – zapowiada burmistrz Filipowicz.

Władze Zakopanego nie wykluczają, że w przyszłości karta mogłaby objąć nie tylko samo miasto, ale cały powiat tatrzański. Część gmin już zadeklarowała chęć współpracy przy wspólnej strategii promocji regionu.

Jeśli ten pomysł się powiedzie, Podhale może w przyszłości doczekać się regionalnej karty turystycznej na wzór tych, które od lat działają w największych kurortach Europy.

Inspiracja z Alp i Słowacji

Podobne rozwiązania od lat funkcjonują w wielu europejskich regionach turystycznych. W dolinie Chamonix we Francji czy Val di Sole we Włoszech turyści otrzymują kartę gościa, umożliwiającą darmowe przejazdy lokalną koleją oraz zniżki na lokalne atrakcje.

W regionie Orawa turyści wykupują Orava Card, która oferuje rabaty na atrakcje, muzea i wyciągi narciarskie. Rodzinna karta na 730 dni kosztuje 14 euro, dając zniżki u 35 partnerów. – Karty są w postaci plastikowej oraz aplikacji w telefonie. Korzystając z aplikacji, otrzymujemy nie tylko zniżki, ale i informacje o wydarzeniach w regionie – mówi Marosz Badan z Orava Card. Z kolei na słowackim Liptowie działa Liptov Region Card, oferująca ponad 70 zniżek, między innymi w aquaparkach, ośrodkach narciarskich czy restauracjach.

– Karta lub aplikacja współpracuje z naszą stroną, która jest także w języku polskim, gdzie możemy sobie zaplanować cały pobyt w zależności od naszych preferencji i zainteresowań – mówi Katarina Sarafinova z Organizacji Turystycznej Regionu Liptov. ●

OGŁOSZENIE PŁATNE Kraj/34415988

Masz problemy w domu, pracy na uczelni?
Niepokoisz się, ze ich przyczyna bądź skutkiem jest choroba lub zaburzenie psychiczne?
Zgłoś się do punktu zgłoszeniowo-koordynacyjnego.
Najpóźniej w ciągu 72 godzin znajdziesz tam profesjonalną pomoc.

Centrum Zdrowia Psychicznego w Gorzowie Wlkp.,
ul. Walczaka 42,
tel. 95 782 78 76

Wielospecjalistyczny Szpital Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. Sp. z o.o.

CENTRUM ZDROWIA PSYCHICZNEGO W GORZOWIE WIELKOPOLSKIM

OGŁOSZENIE PŁATNE Bydgoszcz-Toruń/34425855

INFORMACJA

Wójt Gminy Osielsko ogłasza drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż nieruchomości stanowiących własność Gminy Osielsko

Na podstawie art. 38 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997r. o gospodarce nieruchomościami (tj. Dz. U. z 2024r. poz. 1145 ze zm.), § 3, § 6 i § 13 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004r. w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (tj. Dz. U. z 2021r. poz. 2213) Wójt Gminy Osielsko ogłasza drugi ustny przetarg nieograniczony na sprzedaż niezabudowanych nieruchomości gruntowych.

Lp.	LOKALIZACJA	Nr księgi wieczystej	Nr działki	Powierzchnia w m²	Cena wywoławcza	Wadium
1.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/22	1136	353 800,00	35 380,00
2.	**OSIELSKO,** ul. Krzywa	BY1B/00064675/5	2/27	837	299 300,00	29 930,00

Pierwszy przetarg na zbycie ww. nieruchomości odbył się dnia 20 listopada 2025r.

Termin i miejsce przetargów: 24 kwietnia 2026r. godz. 09:00
Urząd Gminy Osielsko ul. Jana Pawła II 28, Osielsko – sala obrad Rady Gminy
Wadium: wpłaty do dnia 20 kwietnia 2026r.

UWAGA – Licytacja nieruchomości odbędzie się w kolejności podanej w ogłoszeniu

Pełna treść ogłoszeń została zamieszczona na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osielsko (http://bip.osielsko.pl/) oraz na stronie internetowej www.osielsko.pl

Przetargi mogą być odwołane z ważnych powodów, o czym organizator przetargu powiadomi poprzez zamieszczenie informacji w prasie i na stronie internetowej Urzędu Gminy: www.bip.osielsko.pl.

Dodatkowych informacji udziela
Urząd Gminy Osielsko, Referat Gospodarki Gruntami i Rolnictwa, tel. (52) 324 18 32

1 RP

OGŁOSZENIE WŁASNE WYDAWCY 34425912

Słówko • Literówka
Quizy • Sudoku
Krzyżówki

Szukaj w APLIKACJI WYBORCZEJ

Zeskanuj QR kod i pobierz aplikację

eprasa.pl 540bad1eed

Supermiasta i Superregiony 2026

Jak Opole wspiera seniorów

Opole konsekwentnie rozwija politykę senioralną, budując przestrzeń dla osób w dojrzałym wieku, w której edukacja, kultura, sport i wsparcie społeczne łączą się w spójną ofertę.

Piotr Zapotoczny

Tuż przed pandemią koronawirusa Opole zostało wpisane na listę miast przyjaznych starzeniu się przygotowywaną przez Światową Organizację Zdrowia. Zaświadcza to o tym, że miasto umie aktywizować seniorów, wspierając ich w tym, co sami chcą robić. – Działań związanych z najstarszą grupą społeczną mamy w Opolu bardzo dużo. Karta Seniora, mieszkania senioralne, nowe, niskopodłogowe i niskoemisyjne autobusy, mnóstwo kampanii społecznych, prężna działalność Domów Seniora oraz Centrum Informacyjno-Edukacyjnego „Senior w Opolu" to tylko pierwsze z brzegu przykłady. Oferta dla tej grupy społecznej jest wielka, ale też zaangażowanie seniorów w działalność miasta ogromne – mówił prezydent Arkadiusz Wiśniewski.

OPOLSKIE DNI SENIORA

To właśnie w Opolu ponad ćwierć wieku temu zorganizowano pierwsze w Polsce takie święto, które posłużyło innym samorządom za wzór. W tym roku, w maju, odbędzie się już 29. edycja tej imprezy.

Organizatorzy tego wydarzenia przekonują: „Seniorów trzeba wysłuchać. Oni sami opowiadają nam o swoich potrzebach, problemach. Chcemy im uświadomić, że starość to jest coś nieuniknionego i wszyscy musimy przygotować się do tego, by ta starość była dobra. Stąd też pomysł na organizowanie integracyjnej imprezy międzypokoleniowej".

– To jest grupa, która wiele zrobiła dla Opola. Przez lata je budowali, dzięki temu to Opole jest takie piękne. A teraz jeszcze dodatkowo tę energię, którą mają, cały czas dokładają, więc to jest bardzo miłe – mówił Arkadiusz Wiśniewski podczas jednej z poprzednich edycji tego święta.

W różnych aspektach życia społecznego, edukacyjnego i aktywności obywatelskiej opolskim seniorom pomaga Centrum Informacyjno-Edukacyjne „Senior w Opolu". To miejsce wsparcia i aktywizacji dojrzałych mieszkańców – działające jako placówka miejska.

• **Dni Seniora w Opolu**
FOT. MATERIAŁY UM W OPOLU

Instytucja działa od poniedziałku do piątku, oferując seniorom szeroki wybór zajęć: naukę języków obcych, taniec, gimnastykę, jogę, rękodzieło, szachy, Tai Chi czy soft boules. Centrum prowadzi też bezpłatną wypożyczalnię sprzętu rehabilitacyjnego: wózków, balkoników i kuli, które można wypożyczyć na trzy miesiące z możliwością przedłużenia. Seniorzy angażują się również w wolontariat: odwiedzają osoby samotne, pomagają w zakupach i wspierają sąsiadów.

W lutym instytucja zainaugurowała obchody 10-lat swojej działalności. W tym czasie Centrum „Senior" zyskało nie tylko na popularności wśród mieszkańców, ale również znacząco rozbudowało swoją ofertę zajęć. Sprzyjało temu przeniesienie siedziby do nowoczesnego budynku przy ulicy Krakowskiej 32.

– To wyjątkowe miejsce na mapie naszego miasta. Pełne uśmiechu, śpiewu, pasji i energii, której wszyscy możemy pozazdrościć seniorom i pracownikom tej wspaniałej aktywizującej instytucji – pisał Arkadiusz Wiśniewski.

ZNIŻKI I DOSTĘP DO KULTURY

„Opolski Senior" to bezpłatna karta dla mieszkańców Opola, która pozwala korzystać z licznych zniżek i promocji w instytucjach miejskich oraz w wybranych punktach usługowych i instytucjach kulturalnych. Program skierowany jest do kobiet powyżej 60. roku życia i mężczyzn powyżej 65. roku życia.

Posiadacze karty mogą korzystać z atrakcyjnych ofert w całym mieście. Wśród przywilejów znajdują się m.in.: tańsze bilety do teatrów, filharmonii i muzeów, wejścia do Opolskiego Zoo w promocyjnej cenie, zniżki na basen, lodowisko, kluby fitness oraz rabaty w lokalach gastronomicznych i usługowych współpracujących w ramach programu.

Program obejmuje też ponad stu prywatnych partnerów, którzy oferują zniżki na wizyty lekarskie, fizjoterapię, porady prawne czy kursy językowe.

– Karta „Opolski Senior" jest realnym wsparciem finansowym i zachętą do korzystania z oferty kulturalnej i rekreacyjnej miasta – komentuje na stronie miasta Małgorzata Jarosz-Basztabin, kierowniczka Centrum „Senior".

KOMFORT I NOWOCZESNOŚĆ

Dwa lata temu w Opolu otwarto nowoczesny Dom Pomocy Społecznej przy ul. Chmielowickiej 74. Obiekt dysponuje 80 komfortowymi pokojami i jest wolny od barier architektonicznych. Placówka oferuje dostęp do biblioteki, przychodni POZ oraz szerokiego zakresu zajęć rekreacyjnych i edukacyjnych. Co ważne, wspomniana biblioteka nie służy jedynie do czytania książek, ale jest przestrzenią warsztatów, spotkań i zajęć integracyjnych, które pozwalają naszym podopiecznym aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym.

– To inna jakość i inny standard. Szerokie przestrzenie, możliwość manewrowania wózkami. Pomieszczenia są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Klimatyzowane pomieszczenia, nowoczesne łóżka – wyliczała Dorota Rutkowska, ówczesna naczelnik Wydziału Polityki Społecznej UM Opola (obecnie dyrektorka Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego).

Inwestycja pochłonęła 60 milionów złotych, z czego połowę stanowiło dofinansowanie z rządowego programu Polski Ład. – Bez tych zewnętrznych pieniędzy, ta inwestycja by nie ruszyła – mówił prezydent Arkadiusz Wiśniewski, dodając: – Ruszyła również z wkładem budżetu miasta, czyli mieszkańców. A te inwestycje są niezwykle ważne z punktu widzenia polityki senioralnej. ●

Supermiasta i Superregiony 2026
Długowieczni

Starzejemy się w szybkim tempie – już co czwarty Polak przekroczył sześćdziesiątkę, a jednocześnie rodzi się coraz mniej dzieci. W pierwszym kwartale 2025 roku współczynnik dzietności spadł do rekordowego poziomu 1,03, co oznacza, że statystyczna Polka urodzi w ciągu swojego życia tylko jedno dziecko (próg zastępowalności pokoleń wynosi 2,1). Dotyka nas zmiana demograficzna i stawia przed nami ważne pytania, np. jak zmienią się rynek pracy i system opieki społecznej, czy będzie nas stać na utrzymanie obecnie obowiązującego wieku przejścia na emeryturę?

W „Wyborczej", w ramach projektu „Długowieczni", dyskutujemy o tym od lat. Wyzwaniom związanym ze starzejącym się społeczeństwem pragniemy też poświęcić rozpoczynającą się 20 marca tegoroczną edycję akcji Supermiasta i Superregiony.

W publikacjach i dyskusjach na łamach „Wyborczej" będziemy się zastanawiać m.in. czy jesteśmy przygotowani do zmiany demograficznej?

Przed jakimi wyzwaniami stoją duże miasta, a z czym muszą się mierzyć małe miasteczka i wsie? Co zrobić, żeby system opieki zdrowotnej był wydolny, a seniorzy jak najdłużej zachowywali sprawność? Sprawdzimy, jak zmieni się nasze otoczenie i jaki wpływ zmiana demograficzna odciśnie na polityce miast. Jaki wpływ na decyzje samorządowców będą mieli coraz starsi wyborcy?

Pamiętajmy, że starość to nie koniec życia, to często czas na realizację swoich pasji. Zastanowimy się, jak można wykorzystać wiedzę i doświadczenie osób starszych? Jak ich zachęcać, by nie spędzali życia na kanapie przed telewizorem, jak skłonić do działania? Jak sprawić, by osoby starsze mogły czuć się potrzebne i spełnione? Gdzie mają szukać wsparcia, nowych znajomości, grup rówieśniczych?

Polskie miasta i regiony już z powodzeniem realizują elementy polityki społecznej, której celem jest poprawa dobrostanu seniorów. Sprawdzimy, jakie działania podejmuje Kościół i jakie ma oferty. Jak samorząd tworzy przestrzeń integrującą różne grupy, np. młodzież i seniorów? W wielu miejscach sprawdzają się wspierane przez samorządy pomysły, np. uzupełniające wiedzę uniwersytety trzeciego wieku, telefony zaufania dla seniorów, prowadzone przez ich rówieśników, mieszkania, w których osoby w podobnym wieku mogą razem żyć i się wspierać, usługi „złotej rączki", kluby, warsztaty, spotkania... Bardzo liczymy na Wasze doświadczenia, spostrzeżenia i opinie (piszcie na supermiasta@wyborcza.pl).

Naszej tegorocznej akcji będzie towarzyszył plebiscyt Supermiast i Superregionów, w którym chcemy razem z Czytelnikami wybrać najlepsze pomysły i praktyki, które wspierają seniorów, ułatwiają im życie i zapobiegają ich wykluczaniu.

Zwieńczeniem projektu będzie konferencja „Coraz bardziej srebrna Polska: Jak się odnaleźć w czasach zmiany demograficznej", którą zorganizujemy w październiku w Warszawie z udziałem samorządowców i ekspertów, którzy na co dzień zajmują się tematyką zmiany demograficznej. ●

OGŁOSZENIE Kraj/34423765

SUPER MIASTA REGIONY
DŁUGOWIECZNI | wyborcza.pl

REKLAMA

PARTNERZY GŁÓWNI

DOLNY ŚLĄSK
Warszawa

PARTNERZY

Mazowsze. serce Polski
WARMIA MAZURY
BB Bielsko-Biała Polska Stolica Kultury 2026
KATOWICE dla odmiany
Kraków
PRZEBOJOWE OPOLE
Sopot
WAŁBRZYCH

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Po rozstrzygnięciu konkursu na nowy Teatr Współczesny

„Powstanie piękny budynek”

– Moim marzeniem jest, żeby ludzie idący wzdłuż nabrzeża, chcieli się przy nas zatrzymać, wjechać na górę, napić się kawy, porozmawiać. To byłoby coś – mówi Mirosław Gawęda, dyrektor Teatru Współczesnego w Szczecinie.

Andrzej Kraśnicki jr

W piątek 13 marca w Bałtyckim Porcie Kultury, czyli dawnym cielętniku na Łasztowni, ogłoszono wyniki konkursu architektonicznego. Pierwsze miejsce sąd konkursowy przyznał pracowni architektonicznej SAAW z Warszawy. Chwilę po ogłoszeniu wyników rozmawialiśmy z prezydentem, architektami i dyrektorami Teatru Współczesnego. Oto jak oceniają zwycięski projekt.

DLA „WYBORCZEJ”
PIOTR KRZYSTEK
prezydent Szczecina

Myślę, że to nie było wbrew pozorom łatwe miejsce do przygotowania projektu. Trzeba pamiętać, że teatr ma swoje wymagania, tzn. budowa sceny, „kieszeni” i tego całego zaplecza, to jest pewne wyzwanie. Obudować to ciekawą architekturą nie jest proste. Filharmonia pod tym względem była prostsza.

Zwycięski projekt jest dwustronny, to znaczy jest równie ciekawy nie tylko od strony Odry, ale także od strony ulicy Władysława IV. Jest też przestrzeń między budynkami, którą można ciekawie wykorzystać. Nie jestem architektem, ale widzę pewne elementy, które nawiązują do tego, co już mamy w Szczecinie. To na przykład kręcone schody, takie jak w filharmonii. Podoba mi się wykorzystanie drewna na elewacji. To jest coś ponadczasowego.

Wydaje mi się też, że pod względem realizacji, nie będzie to jakoś wyjątkowo trudny projekt. Naszym marzeniem jest by zakończyć inwestycję do końca grudnia 2030 roku. Dobrą informacją jest też to, że zwyciężyło polskie biuro. To ułatwienie na etapie przygotowywania projektu.

• **Koncepcja autorstwa pracowni architektonicznej SAAW z Warszawy wygrała międzynarodowy konkurs na koncepcję nowej siedziby Teatru Współczesnego na Łasztowni w Szczecinie** FOT. CEZARY ASZKIEŁOWICZ / AGENCJA WYBORCZA.PL

Zlokalizowana w jednym z budynków scena społeczna jest czymś wyjątkowym

MIROSŁAW GAWĘDA
dyrektor Teatru Współczesnego

Jestem może nie tyle wzruszony, co po prostu dumny z faktu, że ludzie, mimo różnych przeciwności i to w bardzo dużym natężeniu, które przeżywamy od dwóch lat, potrafią myśleć o sztuce. I to nie tylko w takich kategoriach „przeczytam książkę” lub „zobaczę przedstawienie teatralne”, ale decydują się w tę sztukę zainwestować pieniądze. Po to, żebyśmy za pięć lat mogli przyjść do teatru w Szczecinie i zobaczyć kolejne opowieści o tym, jak wspaniały może być człowiek. I to jest dla mnie budujące. Jestem dumny z tego, że uczestniczymy dzisiaj wszyscy w tego typu wydarzeniu.

Dwa budynki teatru nie są wyzwaniem, wręcz przeciwnie. Tak właśnie sugerowaliśmy w naszej koncepcji programowej, że być może oddzielenie sceny społecznej od głównej bryły ze sceną główną i kameralną, stworzy nam dodatkowe możliwości na granie pomiędzy tymi budynkami. I ten projekt świetnie realizuje to założenie.

PIOTR ŚMIERZEWSKI
sędzia referent, sędzia konkursowy Stowarzyszenia Architektów Polskich – SARP O/Szczecin

Można powiedzieć, że dwa budynki teatru to bardzo trafne rozwiązanie. Dlatego, że zlokalizowana w jednym z nich scena społeczna jest czymś wyjątkowym. Nikt takiej sceny jeszcze nie ma. I ta wyjątkowość w tym projekcie jest bardzo ładnie pokazana. Plac między budynkami jest fantastyczną przestrzenią do inscenizacji. Można ją bardzo intensywnie zazielenić, a na tym bardzo zależało dyrekcji teatru. Ta praca jest jedną z nielicznych to umożliwiających. ●

REKLAMA

Opole/34422219

Jak elastyczne formy zatrudnienia pomagają przyciągnąć i zatrzymać najlepsze talenty w firmie?

Elastyczne formy zatrudnienia stają się kluczowym narzędziem w przyciąganiu i zatrzymywaniu najlepszych talentów w firmach. Praca zdalna, hybrydowa, elastyczne godziny czy job sharing pozwalają organizacjom lepiej odpowiadać na indywidualne potrzeby pracowników.

Dzięki temu firmy nie tylko zwiększają efektywność, ale także budują pozytywny wizerunek nowoczesnego pracodawcy, co jest niezwykle ważne w walce o talenty na rynku pracy. Elastyczne formy zatrudnienia pomagają zatrzymać ekspertów, którzy mogą w ten sposób pogodzić zatrudnienie np. z pracą naukową, badawczą czy pracą w innych organizacjach.

Badania potwierdzają, że elastyczne modele pracy znacząco podnoszą satysfakcję i zaangażowanie pracowników. Możliwość dostosowania godzin pracy sprzyja wyższej satysfakcji z wykonywanych obowiązków, większemu zaangażowaniu oraz zmniejszeniu poziomu stresu. Pracownicy, którzy mają wpływ na swój styl pracy, są bardziej lojalni wobec firmy i rzadziej rozważają zmianę miejsca zatrudnienia. Elastyczność pozwala im lepiej godzić życie zawodowe z prywatnym, co przekłada się na wyższy poziom dobrostanu i mniejsze ryzyko wypalenia zawodowego.

Korzyści finansowe dla firm wynikają m.in. z obniżenia kosztów operacyjnych, na przykład poprzez zmniejszenie potrzeby utrzymywania dużych biur. Elastyczne modele pracy pomagają także zatrzymać najlepsze talenty, co ogranicza koszty rekrutacji i wdrożenia nowych pracowników. Firmy wdrażające elastyczne rozwiązania są postrzegane jako bardziej atrakcyjne na rynku pracy, co wzmacnia ich markę pracodawcy i przyciąga kolejnych kandydatów.

Przykłady dużych organizacji pokazują, że elastyczność przestaje być benefitem, a staje się standardem. Nawet w sektorze produkcyjnym wdrażane są elastyczne grafiki zmianowe czy równoważny czas pracy. Kluczowe jest jednak odpowiednie zarządzanie zespołami rozproszonymi, sprawna komunikacja i budowanie poczucia wspólnoty w organizacji.

Podsumowując, elastyczne formy zatrudnienia to nie tylko odpowiedź na oczekiwania pracowników, ale także realna szansa na rozwój firmy i budowanie jej pozytywnego wizerunku. Więcej inspiracji znajdziesz na stronie elastyczni.opole.pl - bądźmy Elastyczni w pracy.

1 RP

eprasa.pl 540bad1eed

Danusi Bednarczyk

z powodu śmierci

Mamy

głębokie wyrazy współczucia

składają

Zarząd, Dyrekcja oraz Koleżanki i Koledzy
z grona pedagogicznego i administracji
Międzynarodowych Szkół Paderewski w Lublinie

www.nekrologi.wyborcza.pl/34425819

Wyrazy głębokiego żalu i współczucia

Panu

Jackowi Protasowi

Posłowi do Parlamentu Europejskiego

z powodu śmierci

Żony

składa

Marszałek Województwa Podlaskiego Łukasz Prokorym
z Zarządem Województwa Podlaskiego

34426110

nekrologi.wyborcza.pl
ODESZLI.pl
Zamieść nekrolog
Złóż kondolencje
Dodaj wspomnienie
nekrologi@wyborcza.pl
pomoc@odeszli.pl
tel. 22 55 55 383,
22 55 55 399,
22 55 55 555

ODESZLI.pl
Stwórz Miejsce Pamięci
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

ODESZLI.pl
Dziel się wspomnieniami o bliskich
Wejdź na serwis **odeszli.pl**

R RSM
Radomska Spółdzielnia Mieszkaniowa
im. Józefa Grzecznarowskiego
26-600 Radom, ul. Zbrowskiego 104 tel. /0 48/ 344-17-04 fax /0 48/ 344-18-00

Radom, dnia 16.03.2026r.

Radomska Spółdzielnia Mieszkaniowa im. J. Grzecznarowskiego w Radomiu

ogłasza przetarg ustny na pierwszeństwo zawarcia umowy o ustanowienie i przeniesienie prawa odrębnej własności dla niżej wymienionych lokali mieszkalnych:

1. ul. SPORTOWA 7 m 29
mieszkanie o powierzchni użytkowej 35,33 m² (1p+k+pp+ł z wc) parter w budynku 4 piętrowym na osiedlu XV lecia
- cena wywoławcza **193.000 zł**
- wadium **9.650 zł**

Przetarg odbędzie się w dniu **09.04,2026r.** w siedzibie Spółdzielni w Radomiu ul. **Zbrowskiego 104** o godzinie 11^{00} przetarg nieograniczony dla wszystkich zainteresowanych.

2. ul. CHROBREGO 13 m 20
mieszkanie o powierzchni użytkowej 29,70 m² (1p+k+pp+ł z wc) VI piętro w budynku 10 piętrowym na Osiedlu XV lecia.
- cena wywoławcza **226.000 zł**
- wadium **11.300 zł**

Przetarg odbędzie się w dniu **09.04.2026r** w siedzibie Spółdzielni w Radomiu ul. **Zbrowskiego 104** o godzinie 11^{15} przetarg nieograniczony dla wszystkich zainteresowanych.

3. ul. Miła 26 m 2
mieszkanie o powierzchni użytkowej 38,83 m² (2p+k+pp+ł z wc) parter w budynku 4 piętrowym na Osiedlu XV lecia.
- cena wywoławcza **224.000 zł**
- wadium **11.200 zł**

Przetarg odbędzie się w dniu **09.04.2026r,** w siedzibie Spółdzielni w Radomiu ul. **Zbrowskiego 104** o godzinie 11^{30} przetarg nieograniczony dla wszystkich zainteresowanych.

4. ul. SPORTOWA 3 m 28 A
mieszkanie o powierzchni użytkowej 33,90 m² (1p+k+pp+ł z wc) V p (poddasze) w budynku 4 piętrowym na Osiedlu XV lecia.
- cena wywoławcza **179.000 zł**
- wadium **8.950 zł**

Przetarg odbędzie się w dniu **09.04.2026r,** w siedzibie Spółdzielni w Radomiu ul. **Zbrowskiego 104** o godzinie 11^{45} przetarg nieograniczony dla wszystkich zainteresowanych.

Przetarg zostanie przeprowadzony zgodnie z obowiązującym w Spółdzielni *Regulaminem zbywania praw do lokali, z* którym można zapoznać się w Dziale Członkowsko-Mieszkaniowym w siedzibie Spółdzielni lub na stronie internetowej www.rsm.radom.pl w zakładce *Przetargi.*

Kwotę postąpienia ustala się w wysokości 1.000 zł.

Warunkiem dopuszczenia do udziału w przetargu jest wpłacenie podanej wyżej kwoty wadium na konto Spółdzielni Nr **20 9132 0001 0002 6104 2000 0010** do dnia **07.04.2026.**

Kupujący nabywa lokal w stanie technicznym z dnia przetargu. W lokalach nie ma osób zameldowanych. Uczestnikami przetargu mogą być **wyłącznie** osoby legitymujące się dowodem wpłaty wadium na lokal będący przedmiotem przetargu. Kupujący ponosi koszty zawarcia aktu notarialnego, umowy ustanowienia prawa odrębnej własności.

Lokale można oglądać w dniach od **23.03.2026 do dnia 07.04.2026** w godz. 10^{00}-12^{00} po uprzednim zgłoszeniu się do ADM os. XV Lecia przy ul. Sportowej 5 w Radomiu tel. (48) 383-07-40 i 41.

Zarząd RSM w Radomiu zastrzega prawo unieważnienia przetargu, bez podania przyczyn, na każdym etapie postępowania, aż do zawarcia aktu notarialnego przeniesienia lokalu w odrębną własność, bez prawa dochodzenia jakichkolwiek roszczeń przez uczestników postępowania przetargowego. Wszelkich dodatkowych informacji udziela Dział Członkowsko - Mieszkaniowy Spółdzielni w Radomiu ul. Zbrowskiego 104 pok. 12 telefón (48) 384 03 66 .

Radom/34425972

OBWIESZCZENIE

PREZYDENTA MIASTA LUBLIN

o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej

Na podstawie art. 11d ust. 5 ustawy z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych (Dz. U. z 2024 r., poz. 311) zawiadamiam **o wszczęciu postępowania administracyjnego** na wniosek złożony przez:

Prezydenta Miasta Lublin reprezentowanego przez Dyrektora Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Lublinie

w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej:
rozbudowy ul. Mariana Smoluchowskiego (drogi powiatowej nr 2393L) i ul. Zbigniewa Herberta (drogi powiatowej nr 2361L) w zakresie budowy drogi dla rowerów wraz z przebudową chodnika oraz infrastrukturą przystankową w ul. Mariana Smoluchowskiego na odcinku od wysokości posesji Mariana Smoluchowskiego 1 do ul. Budowlanej oraz w ul. Zbigniewa Herberta na odcinku od ul. Budowlanej do ul. Ksawerego Dunikowskiego wraz z budową i przebudową infrastruktury technicznej, na działkach:

1. W LINIACH ROZGRANICZAJĄCYCH INWESTYCJI

pod rozbudowę drogi powiatowej nr 2393L – ul. Mariana Smoluchowskiego	
Miasto Lublin, obręb 43 – Wrotków	
ark. 3	11/7, 11/9, 11/10, 11/11
ark. 4	2, 43, 12/10, 13/9, 13/12 (13/14), 15/6 (15/8), 16/7 (16/9), 17/6 (17/7), 18/6, 19/6, 20/1

w nawiasach podano działki po podziale

pod rozbudowę drogi powiatowej nr 2361L – ul. Zbigniewa Herberta	
Miasto Lublin, obręb 43 – Wrotków	
ark. 14	76/9 (76/36), 76/16 (76/34), 76/31, 76/6, 76/7
Miasto Lublin, obręb 9 – Dziesiąta II	
ark. 14	72/7, 72/9, 100/20 (100/23)

w nawiasach podano działki po podziale

2. POZA LINIAMI ROZGRANICZAJĄCYMI TEREN INWESTYCJI

pod przebudowę innych dróg publicznych – drogi wojewódzkiej nr 835 – ul. Wrotkowskiej	
Miasto Lublin, obręb 43 – Wrotków	
ark. 3	4/24

pod przebudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 106311L – ul. Inżynierskiej	
Miasto Lublin, obręb 43 – Wrotków	
ark. 4	1/4

pod przebudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 106872L – ul. Budowlanej	
Miasto Lublin, obręb 43 – Wrotków	
ark. 14	70/6

pod przebudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 106244L – ul. Ksawerego Dunikowskiego	
Miasto Lublin, obręb 10 – Dziesiąta Stara	
ark. 6	3

pod przebudowę innych dróg publicznych – drogi gminnej nr 106589L – ul. Jacka Przybylskiego	
Miasto Lublin, obręb 9 – Dziesiąta II	
ark. 6	153/2

pod budowę i przebudowę sieci uzbrojenia terenu	
Miasto Lublin, obręb 9 – Dziesiąta II	
ark. 14	76

pod przebudowę zjazdów	
Miasto Lublin, obręb 9 – Dziesiąta II	
ark. 14	78/3, 100/20 (100/24)

w nawiasach podano działki po podziale

Zgodnie z art. 49 Kodeksu postępowania administracyjnego, zawiadomienie niniejsze uważa się za dokonane po upływie czternastu dni od dnia publicznego ogłoszenia, tj. od daty ukazania się obwieszczenia na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta Lublin, stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej.

Strony niniejszego postępowania mogą się zapoznać z aktami oraz składać uwagi i wnioski w przedmiotowej sprawie w Wydziale Architektury i Budownictwa Urzędu Miasta Lublin przy ul. Wieniawskiej 14 (X piętro, pok. 1000, tel. 81-466-22-40) w terminie 7 dni od dokonania zawiadomienia.

W sprawach, w których niezbędne jest stawiennictwo osobiste oraz w przypadku zamiaru zapoznania się z aktami sprawy osobiście, ze względów organizacyjnych i w trosce o Państwa bezpieczeństwo należy wcześniej umówić wizytę telefonicznie.

Lublin/34425750

eprasa.pl 540bad1eed